

ΤΑΣΧΑΛΙΝΟ

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

19.4.28
1928
Παπύ

ΕΙΡΩΤΙΚΟΝ
ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ
ΣΕΛΙΔΕΣ 52
ΔΡ. 5.

Προτιμάτε το
ΤΣΑΪ ΜΕΛΡΟΖ

Είνε το ανώτερο εις γυναικεία και αρσενικά. Περιέχει όλα τα θρεπτικά συστατικά, τονώνει τα νεύρα και την καρδιά. Αποφύγετε τας απεριτήσεις και τας εις χυμω πωλούμενα.

Προσέχετε τα κυτία να έχουν το σήμα.
Γεν. Αντιπρόσωπος
Κ. ΚΑΤΣΑΡΗΣ
Σταδίου 46

ΜΕΓΑΛΗ ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ

ΤΑΜΠΡΙΚΕΤΑΚΙΑ ΑΤΛΑΝΤΟΣ

Καίουν ασυγκρίτως 50% οικονομικώτερα των καλύτερα και κατά

ΖΥΓΙΟΝ ΗΓΓΥΗΜΕΝΟΝ

Εκτελούνται δοκιμασίαι κατ' οίκον δωρεάν

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ "ΑΤΛΑΣ"

Οδός Γαμβέτα 14. Τηλ. 13-62 Νέον.

ΚΟΥΒΑΡΙΣΤΡΑΙ "ΛΕΟΝΤΟΣ"

ΠΡΟΤΙΜΩΝΤΑΙ

διὰ την εξαιρετικήν ποιότητα και την εὐδυνήν τιμῆν των.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Ι. ΡΗΓΑΣ & ΣΙΑ

ΕΛΑΙΑ ΕΚΛΕΚΤΑ ΚΑΛΑΜΩΝ

ΑΛΦΑ

ΕΙΣ ΔΟΧΕΙΑ ΣΦΡΑΓΙΣΜΕΝΑ ΤΩΝ 4 ΟΚΑΔΩΝ

Αποθήκη: Μενάνδρου 21. Αθήναι.

Η ΖΟΖΕΦΙΝ ΜΠΑΙΚΕΡ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ!

Μιά από τις αιτίες που ελπίσθησαν εις την Παρίσι είναι και το ότι μεταχειρίσθηκα το θαυμαστό υγρό αποφυλοποιον

ΝΤΙΕΟΡ

με το οποίο τον μόνον σ' ένα λεπτόν της ώρας κάνη την επιδερμίδα λείαν και οτιλήνην όπως το μάγουρο.

Πωλείται εις όλα τα καλά Μνηστωλεία και Φαρμακεία της Ελλάδος. Γεν. Αντιπρόσωπος Ι. Μ. ΚΑΝΖΟΥΧ. Στοά Πισματόγλου, Αθήναι.

Ίδιον διαμέρισμα παρά τη Γαλλική εκθέσει Ζαπτείου.

Θέσατε το δέρμα σας υπό γαλακτοθεραπείαν!

Κυρία,

"Όταν ο στόμαχός σας είναι ρασμένος ο λίκρός σας διαταράσσεται την γαλακτοθεραπείαν.

"Όταν η επιδερμίδα σας είναι ρασμένη από τα ψυμύδια, τα πούδρες ή αποξηραμένη από τον αέρα και την ακονιστική μηχανή σας λένουν: "Θέσατε την γυναικείαν του Γάλλου λίκρου.

Πλύνετε το πρόσωπό σας και εσπέρντε διὰ το Γάλλου λίκρου αναπαύετε την επιδερμίδα την δυνάμειν, την καλώς καθαρίσιν, ομοιόχρωμον και υγιή.

LAIT INNOX

Αποκλειστικοί Αντιπρόσωποι διὰ την Ελλάδα

Ι. & Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Οδός Μητροπόλεως 3 Αθήναι

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Μητροπόλεως και Ρογιά

Προτιμάτε τη ΓΛΥΦΑΔΑ διὰ τας εκδρομάς της ανοίξεως να παρακολουθήσετε ταυτοχρόνως την εξέλιξιν των οικογενειακών θαλασσιών λουτρών (Bains Mixte). Έναρξιν λειτουργίας λίαν προσεχώς.

LA MAISON GEORGATOS

à commencé d'exposer tous les derniers modèles Parisiennes et peaux fantaisies.

RUE DU STADE, 29 (ex35)

Το εμπορικό τμήμα του

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΩΣΕΙΟΥ (Φειδίου 3)

Εκπαιδευτική με νέας μεθόδους

ΠΙΑΝΟΝ

Των άρίστων Γερμαν. κατασκευαστών J. BLÜTHNER, GROTRIAN, STEINWEG, NEUMEYER, SÖPH. ZIMMERMAN

Τιμηκή άσυνανγάντιστοι.

Ευκολία πληρωμής.

ΕΠΙΣΚΕΦΟΝΤΕ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Γιατρός Αιμορροΐδες, Κίρσοι, Σκωληκώδη και λοιπά έντερικά νοσήματα. Μητροπόλεως και Πατροφώνος, Την, Πέμπτην και Σάββατον

ΕΜΜΑΝ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

Παιδίατρος και Παθολόγος Έν Παρισίοις και Λονδί, ειδικίαν ειδίκευσιν εις παιδιατρικάν λέγεται έν τη Γαλλία και 3-6, Σόλωνος 103.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΠΟΥ ΖΟΥΣΣΕ

ΤΟΥ Κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ

Ο Γιώργης Στεργίου αφού έφαγε με την κόρη του Ιωάννα στην κανονική του ώρα, όχτώ έως όχτώμισιν, έτσι συνειθίξε από τον καιρό που ένοιωσε τον έαυτό του στη μονότονη και κουραστική με άκρίβεια, σαν τα ρολόγια που επιδιώκονταν είκοσι χρόνια τώρα τεχνίτης ρολογας σε μεγάλη μαγαζιά, άναγε το ταγάρο του και άνοιξε την έσπερινή εφημερίδα γιά να διάβαση, όπως πάντα, καμμία ώρα με τον καφέ του που έπινε συχνά μετά το φαγητό του, και ύστερα να πλαγιάση.

Έβαλε τα γυαλιά του, έδιάβασε το άρθρο, άνοιξε το φύλλο, στάθηκε σε δύο διαφημίσεις ώρολογισίων, κούνησε το κεφάλι του με τις υπερβολές της ρεκλάμας-άγαθός, χριστιανός άνθρωπος θεωρούσε άπότη ακόμη και τα μεγάλα λόγια των διαφημίσεων-κι' έφτασε στην τελευταία σελίδα, ένω η Ιωάννα σήκωνε τα πιάτα.

Πάλι δηλώσεις ο Μουσσολίνι. Τό κάνουν του κάθε μέρα ο Ιταλός. Δέν τον έκπαιρσε καθόλου. Περίεργο γιατί-είτε γιατί είχε ιδή κάποτε μία εικόνα του άπάνου στο άλογο με στολή και φτερό και του θυμίσε την «Καβαλαρία ρουσιτάννα», είτε γιατί έσύγγιξε τ' όνομά του με κάποιον που έβλεπε σ' ένα πρόγραμμα Ιταλικού μελοδράματος που έτυχε να τοιχοκολληθή άπέναντι στο ρολογάδικο τον καιρό άκριβώς που πρωτοφάνηκε ο Ιταλός πολιτικός-του φανότανε ότι με το Μουσσολίνι η Ιταλία έχασε τη σοβαρότητά της. Τό βλέμμα του έπαιρσε από μερικους τίτλους. «Η παγίωσις της ειρήνης και η κοινωνία των Έθνών». Κοροϊδίες των λαών. «Κυκλών εις την Καλλιφρονίαν». Τετρακόσια πενήντα θύματα. Μ' ένα νούμερο σου περνάνε μία τέτοια συμφορά και σου βάζουν δώδι διά μακαρών το λόγο του Πουανκαρέ στο Στρασβούργο. Και άφου έγκρίνασε μέσα του με τα τηλεγραφήματα των πολιτικών γεγονότων που σπινίως τον ίκανοποιούσαν, άναζητήσε τις άστυνομικές ειδήσεις, τα έπεισόδια και τα δράματα της ημέρας, που προκαλούσαν περισσότερο άπό όλα το ενδιαφέρον του. Έσαν τα βάσανα και η συμφορές του κοσμάκη. Και τα μάτια του έξεσαν άμέσως στην άκόλουθη είδησι:

«Η χθεσινή αύτοκτονία. Κατά τας πρωϊνάς ώρας της σημερινής άνευρεθής νεκρά εις την επί της οδού Γεωργίου Καστριώτη άρ. 85 οίκίαν της η' Αλεξάνδρα Στεργίου...»

Τ' όνομα της γυναίκας του. Σταμάτησε. Τα χέρια του που κρατούσαν την εφημερίδα παράλυσαν. Αισθάνθηκε έλαφρή σκοτοδίνη. Ακούμπησε το κεφάλι στην παλάμη με τον άγκώνα του τραπέζι. Σε λίγα δευτερόλεπτα ξανασηκώσε το φύλλο κάτω άπό τα γυαλιά του. Διάβασε τρεις φορές την είδησι γιά να μπόρσθ να συγκεντρώση το μυαλό του στις λεπτομέρειες του γεγονότος. Την εύρηκαν εξαπλωμένη στο πάτωμα νεκρή μέσα σε παγωμένο αίμα. Πλάι της ήταν ένα πιστόλι. Είχε χτυπήθη στην καρδιά. Ο θάνατός ήταν άκαριαός. Τό έγκλημα άποκλείεται. Πρόκειται άσφαλώς περί αύτοκτονίας. Η «αυτόχειρ ζώσα μόνη άπό ενός έτους κατοίν άνομάλου βίου κατείχετο εσχάτως υπό νευρασθενείας, άποτέλεσμα της οποίας ήτο τό άπεννοημένον της διάβημας. Τό πτώμα τό είχαν μεταφέρει στο νεκροτομείο στην οδό Σοκράτους.

Τά περ «άνομάλου βίου» τά ήξερε ο Στεργίου. Τρεις είχε αλλάξει η Αλεξάνδρα άπό τότε που τούνησε τό ψάρι στα χείλη, σηκώθηκε και τούτρυνε μ' εκείνο τον έκμαυλιστή, τον μπασαβολίστα τό Γιάννη τον Κοϊνά και τό άφησε να μεγαλώση ένα κορίτσι, που ντρέποταν να τό

είπη πώς έζούσε η μάνα του. Αλλά δέν ήξερε ότι η Αλεξάνδρα έζούσε μονάχη τον τελευταίο χρόνο, ούτε πώς καθόταν στην οδό Γεωργίου Καστριώτη. Τη νόμιζε ακόμη στην οδό Πριάμου, στο μικρο ισόγειο, που είχε κληρονομήση άπό μία θεία της. Θά τό πούλησε τό σπίτι.

Ορίστε πώς κατάντησε. Με μία σφαίρα στο στήθος, πούς έέρει ύστερα άπό ποιά άπελπισία. Τη θυμήθηκε. Την είχε γνωρίσει πρό δεκαοχτώ χρόνων σε μία εκδρομή στο Χαλάνδρι με δύο φιλικές οικογένειες που τον είχαν καλέσει κι' αυτόν. Τού φάνηκε άγγελος. Τον καλέσανε στό σπίτι. Ζούσε τότε η μητέρα της. Τον περιποιηθήκανε. Η Αλεξάνδρα του άρεσε, της άρεσε κι' αυτός και τά φτιάσανε. Είχε ιερό σκοπό άπό την άρχή. Θά την έπαιρνε. Ένας συνάδελφός του που τον έβλεπε

Ο Κ. Διονύσιος Κόκκινος

μαζί της τό βράδυ που πήγαινε και την έπαιρνε άπό τό εργοστάσιο που δούλευε-ήταν άσποροχούθ-θέλησε να τό άνοίξη τα μάτια. Τού είπε πώς την Αλεξάνδρα την είχε άλλος. Όχι πλατωνικά. Αυτό τον έφαρμάκωσε και ειλκρινής καθώς ήταν της τά είπε με τρόπο. Τά θεωρούσε συκοφαντίες. Ήθελε μόνο να τό τό διαβεβαίωση αυτή η ίδια. Έκείνη του άπάντησε μ' ένα κλάμα. Δέν μπόρούσε να τό πη ψέματα. Να, ένας παληάνθρωπος την άπάτησε. Είχε σκοπό να τό πη. Δέν ήθελε να τον γλάσση. Αλλά έπειδή έπαθε αυτή τη συμφορά, δέν είχαν δικαίωμα να ζήση κι' αυτή και ν' άφοσιωθή σ' έναν άνθρωπο και να φτιάση μία ζωούλα τίμια και καλή με την άγάπη της και την άφοσίωσί της. Έπρεπε να έκτιμήση αυτό που έκανε τώρα. Μπορούσε να τό τά διαψέση και να σκεπασθ τό άτύχημά της. Τόσες και τόσες έέρουν τον τρόπο. Αλλά δέν ήθελε να τον ντρέπεται σε όλη της τη ζωή. Και τό ζήτησε

να της άπάντηση τί σκέπτεται. Καλά, της είπ' εκείνος, θά ίδουμε. Δέν ήθελε να της πη κατά πρόσωπο ότι ύστερα άπ' αυτά δέν μπορούσε να την ξαναβίη. Είχε ένα αίσθημα, την πονούσε, τη λυπότανε, αλλά θάσφιγγε την καρδιά του και θά τραβότανε. Δέν ήταν δυνατό ο Γιώργης ο Στεργίου να πάρη τ' άποφύρι άλλου. Είχε άλλως τις άρχές του. Ένας άντρας που έπαιρνε τό γάμο γιά κάτι ιερό, καθώς αυτός, έπρεπε να μπόρσθ, την ώρα που θάπαιρνε τη γυναίκα του, να πη στά βάθη της ψυχής του τό «Άσπλε, άμόλυντε, άχραντε, άγιη καρδένα χαιρε...»

Αλλά εκείνη τον κινήθηκε. Έπρεπε πίσω του μία ολόκληρη βδομάδα με τη λαχτάρα της πώς τον είχε χάσει, του μιλούσε με τό δάκρυα στη φωνή, του ζήτησε να τη λυπηθή, να μνη την άφήση να χαθή. Έκείνος παρ' όλη τη συγκίνησή του μπόρσσε να κρατηθή. Τότε η Αλεξάνδρα έκαμε μία άπόπειρα αύτοκτονίας. Χτυπήθηκε μ' ένα μαχαίρι στο στήθος. Γυναίκα αισθηματική. Νόμιζε πώς της έπαιγε η καρδιά της. Όπως τόκαμε και τώρα. Ήταν θάμμα τότε πώς σώθηκε. Ο γιατρός είπε πώς μία τοίχα αν προχωρούσε ακόμη τό μαχαίρι θάβρισκε την καρδιά. Έτρεξαν και τον βρήκαν και τό είπαν να πάη να την ίδι. Τον ζήτησε. Έπήγε. Δέν ήτανε θηρίο. Καί τότε άπάνω άπό τό προσκέφαλό της, όταν τούς άφησαν μόνους, της ύποσχέθηκε

πώς θά την παντρευθή. Επί τέλους ήταν μία γυναίκα που θέλησε να σκοτωθή πρός χάριν του.

Τον πρώτο καιρό πέρασαν καλά. Ύστερα άρχισαν κάτι γκρίνιες, που τις έπηρε έκείνος γιά τα συνηθισμένα των άνθρώπων. Έζούσε τότε η μητέρα της και τούς τά συμβίβαζε. Η Αλεξάνδρα ήτανε κορσού, της

άρεσε το όνειρο, και όπως εκείνος δεν είχε διαθέσιμες ώρες, όλη την ημέρα δουλειά και το βράδυ φόρος από την κούραση ήθελε να κοιμηθεί για να σηκωθεί το πρωί να πάει πάλι στη δουλειά του, και τα οικονομικά του ήταν περιορισμένα και δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στα έξοδα που ήθελε, ήτανε διαρκώς νευρική, δυσανεκτή, μόνιμη. Η μόνη του έλπίδα ήτανε ότι η 'Αλεξάνδρα θα άλλαζε μόλις θα γεννούνταν. Δε βαρύνεται. Όταν γεννήθηκε η 'Ιωάννα, εκείνη άρχισε άλλο χαβά. 'Ηθελε παραμένα, αισθανότανε λέει πως αδυνατίζε γιατί βύζαινε το παιδί. Δε βαρύνεται που αδυνατίζε. Το έκανε από φιλαρέσκεια για να μη χαλάσει το στήθος της. Του το είπε ξαδιάντροπα μία ημέρα πάνω σ' έναν από τους καναβάδες τους. Και άρχισε να τον βρίζει γιατί δεν κερδίζει περισσότερα, γιατί ήτανε κακομοίρης, κι έμενε δούλος άλλων, αντί να προσπαθήσει να κάνει κι' αυτός δικό του μαγαζί. Τόσοι άλλοι, ο δεινά και ο τάδε ήταν καλλίτεροι απ' αυτόν; 'Αλλά έβαλαν τα δυνατά τους, γιατί είχαν γυναικα και παιδιά και καταλάβαιναν τις υποχρεώσεις τους κι' έκαναν δικό τους κεφάλι. Που να της δώσει να νοιώσει ότι δεν ήταν το ίδιο. 'Όχι, δεν ήτανε κανένας τεχνίτης σαν κι' αυτόν, μέσα στην 'Αθήνα, έβαλε κάτω και τους 'Ελβετούς ρολογάδες που φέρανε μερικοί, ήξερε το ρολόι κάθε μάρκας, κάθε ξένου εργοστασίου, όπως έφερε ο Θεός τις καρδιές των ανθρώπων, τον καλούσαν για πραγματογνώμονα ακόμη και στα μεγάλα σπίτια που είχαν παλιά έγκρεμη, όταν έβαζε στο μάτι το φακό, έντυταζε μέσα την παραμικρότερη λεπτομέρεια, όπως βλέπει κανείς το ποτήρι με το νερό στον ήλιο, αλλά δεν ήτανε καμωμένος για μαγαζί. Δηλαδή μπορούσε να έχει το μεγαλύτερο εργοστάσιο στην 'Αθήνα, να φτιάσει ακόμη και μάρκα ρολογιού δική του, αλλά που θάρρισκε τα χρήματα γι' αυτή τη δουλειά. Που να ήξερε πως τα καταφέρνουν οι άλλοι. Κλέβουν, γελούνε, τον κόσμο βρίσκουνε υποστηρίξεις, πούδες ξέρει. Το να κάνει χρήματα είναι ιδιαίτερη τέχνη επί τέλους. Αυτή την τέχνη δεν την ήξερε. Μήπως της είχε δώσει υποσχεθεί πως θ' άνοιγε εργοστάσιο; 'Αλλά δεν υπήρχε άνθρωπος πειά που να της έβληθη. Έβγαίνει όνειρο κι' άρχισε να φτιάχνει το βράδυ κι' άφηνε το παιδί σε μία υπηρέτρια που είχαν πάρει, που μία φορά έβγαζε να το κάνει με οινόπνευμα και άλλη μία το άφηνε κι' έπεσε από το κρεβάτι κι' έμεινε ξέρο και το συνέφερανε η γειτόνισσα. Ο Γιώργης προσπάθησε να τη νουθετήσει, της μίλησε με το καλό, την απείλησε. Δε βαρύνεται. Το χαβά της. Άρχισαν να γράφονται στο σπίτι μερικοί φίλοι. Ήτανε η μόνη εποχή που περνούσανε κάπως μαλακά. 'Αλλ' αυτά τα έμπα και τα έβγα δεν του άρεσαν. Της είπε πως παραξενεύεται. Ήτανε νέα γυναίκα. Τι ήθελε ο Σπύρος ο Μελετιδής στο σπίτι τους την ώρα που έλειπε αυτός. Την έπιασαν τα νεύρα της. Έμεινε αναίσθητη μία ώρα. Μία βδομάδα έκαμε να του μιλήσει. Τότε κληρονόμησε εκείνο το σπίτι στην οδό Πριζίου. Σε λίγο άρχισε να λουσαρέτσι και να κάνει πράματα καταληκτικά. Μυρωδίες των εκατό πενήντα δραχμών, καπέλλα, γοβάκια. Του έλεγε πως ήτανε από το νοίκι του σπιτιού. Ποιά νοίκι; Έπαινε τρακόσιες πενήντα δραχμές όλες-όλες. Άστεια πράματα. Της έκαμε λόγο και γι' αυτό. Τον έβρισε, του είπε ότι αν την πιστευότανε τότες ως κακή το λογαριασμό του. Ή ζωή τους έγινε κόλαση. Ήθελε να την αφήσει, αλλά είχε παιδί, τη λυπόταν κι' εκείνη. Επιστέφει όπως όλοι οι γεννημένοι για να υποφέρουν άνθρωποι, ότι με τον καιρό θα φτανόταν.

Ώστα να μία νύχτα έγυρισε σπίτι και η υπηρέτρια του είπε ότι η κυρία έβαλε σε μία βαλίτσα τα φορεμάτα της κι' έφυγε με αυτοκίνητο. Πέρασε μία νύχτα που ήτανε θαύμα πως ξημερώθηκε από την αγωνία. Η 'Αλεξάνδρα είχε φύγει κι' ένα φίλο της. Με πόιν; Τα έμαθε την άλλη μέρα. Ο άνθρωπος που τοίκαμε αυτό το κακό ήταν ο Γιάννης ο Κρινάς, που εμπαινόβγαζε κι' αυτός έναν καιρό σπίτι του. Ένα κάβαριμα που έπαιζε μπαρσαβόλα και ζούσε από βορμολιγνίτες.

Πέρασε βδομάδες, μήνες, που ήταν σαν άρωστος. Στο κατάστημα που εργαζόταν τον έδιωξαν. Αργότερα έμαθε πως τον είχαν πάρει για φθισικό. Έτσι τον είχε καταντήσει η λύπη του. 'Αλλά ο Θεός και ο καιρός και η αγάπη του στο παιδί του, στην 'Ιωάννα του, του δώσανε δυνάμεις και τάργαλε πέρα. Είχε μια μυστική λύπη, δε γελούσαν πειά τα χείλη του, αλλά είχε βρή το δικό του στην ησυχία του. Δόξα σοι ο Θεός. Μεγάλωσε την 'Ιωάννα σαν πατέρα και μάνα μαζί. Και σιγά-σιγά η ανάπτυξη της, η όμορφιά της, η χαρι της, τα χάρια που του κανε τοιδόσαν τη χαρά που του φαριμάκωσε εκείνη. Η ανάπτυξη της τοιδεψε σε μία παλάμη πληγή, από εκείνες που τις αιδόανται κανείς να τον ένοχλούν τότε-τότε στην ύγρασία και στους με-

γάλους κόπους. Καμιά φορά γνωστές του γυναίκες του λέγανε για την 'Αλεξάνδρα. Είχε αλλάξει σ' αυτό το διάστημα τρεις φορές. Δηλαδή με αυτούς είχε συζητήσει σε διαστήματα στο σπίτι της οδού Πριζίου. Αυτοί ήταν οι επίσημοι δηλαδή, να το πούμε έτσι. Τους άλλους, τους περαστικούς, τους μυστικούς ποιος τους ξέρει.

Και να τη τώρα στο νεκροτομείο με μία σφαίρα στο στήθος, εκεί που πάνε τα πτώματα των ανθρώπων που τελειώσαν τη ζωή τους άθλια, έρημη, χωρίς ένα κερί στο κεφάλι, για να την πούνε αβύρο άφρατη στο κοιμητήριο.

Η τραγική τύχη της τάραιε στην καρδιά του τα αισθήματα που του είχε πνίξει η ατιμία της. Άς εινε αναγνωρισμένη. Να μόντανε τόσο τι τοίκαμε και πως φέρθηκε ήτανε άιαστος. Αι, ότι και να πη δεν άζειε τέτοιο τέλος. Και τη θυμήθηκε στον καιρό που ήτανε ερωτευμένη μαζί του, στις καλές ημέρες. Ήτανε καλή πλάση. 'Όχι δεν ήτανε κακή. Του τη διέφθειραν, του τη χάσανε, ήτανε νόσση και έπεσαν πάνω της οι παληάνθρωποι σαν τα γεράκια στο άθλιο, το άδύνατο πουλί. Έφταιγε η κοινωνία. Ίσως κι' αυτός δε φέρθηκε όπως έπρεπε.

Και άρχισε να βρόσκει πως έφταιγε κι' αυτός, δεν την πνίξε όσο έπρεπε, δεν καταλάβαινε ότι μία γυναίκα τέτοια ήθελε άλλη ζωή και ότι έπρεπε να προσπαθήσει να κερδίσει περισσότερα, να τη βγάλει έξω. Δεν ήτανε ένα άψυχο ρολόι να το φτιάσει και να εινε σίγουρος για την κανονική του λειτουργία. Ήτανε άνθρωπος, και μάλιστα γυναίκα, που άφου η φύση της έδωσε μερικά δώρα, είχε κι' αυτή τις αξιώσεις της, έζησε μέσα σε πειρασμούς.

Αισθανόταν τύψεις. Με την παιδική του ζωή, με τη μοιρολατρεία του, με την εγνοία του από τέτοια έφταιγε κι' αυτός. Μπορεί να μην τη έσπρωξε, αλλά την άφησε να πέσει. Και τώρα στο νεκροτομείο. Άτιμη, αβρότητα κανονία, εκεί στέλνεις τα όμορφα σου.

Η 'Ιωάννα του δέχτηκε αυτές τις σκέψεις.

Μπαμπά, δεν έχω καφέ γι' αβύρο. Μόλις φταίει γι' αυτό.

Άφισε τον καρφ, είπ' εκείνος. Θά τον πάρω εγώ. Θα βγω.

Πού δέξο; Τι θά κάνει

δέξο; Πρώτη φορά ο μπαμπάς της θάρρισε δέξο μετά το φαγητό. Τι τρέχει. Το κορίτσι άνησχυσε.

Τίποτα, είπ' εκείνος. Πρέπει να ιδω κάποιον άνθρωπο για μία δουλειά.

Και σηκώθηκε. Θά πήγαινε στο νεκροτομείο. Δεν μπορούσε. Έπρεπε να την ιδεί. Ήτανε καλή του. 'Ότι κι' αν είχε κόψει αυτή η γυναίκα, άνθρωπος του ήτανε. Με τ' όνομά του την έπαιρνε εκεί. Έδίπλωσε την εφημερίδα και την έβαλε στην τσέπη. Μπορεί να την έβλεπε η 'Ιωάννα και να διάβαζε την εφημερίδα. Είχε καιρό να το μάθη αβύρο. Πως μπορούσε να της το πει γι' η μητέρα της πέθανε. Η 'Ιωάννα ήτανε πειά κοπέλλα δε καφετά χρόνον.

Μήπως φοβάσαι να μείνεις μόνη, της είπε ο Γιώργης και πλησίασε την κόρη του και τη φίλησε.

Δεν πειράζει. Μην άρρηστε μονάχα. Εγώ δε θά κοιμηθώ.

Σκυφτός, συνεχίζοντας τις σκέψεις που έκανε προηγουμένως για την ευθύνη που είχε κι' αυτός για την τύχη της 'Αλεξάνδρας, έπαισε στην οδό Σωκράτους χωρίς να καταλάβει από ποιά δρομή περπατούσε.

Η πόρτα του νεκροτομείου ήταν ανοιχτή. Δύο γυναίκες, ήταν εκεί άπόξω. Έκαμε να μπει και του είπαν:

Δεν επιτρέπεται η είσοδος. Έχουμε μέσα εκείνη την σκοτεινή την 'Αλεξάνδρα.

Την έζωστε.

Γειτόνισσά μας ήτανε. Ήρθαμε να τη ντύσουμε την καυμοίρα και μās λένε αβύρο.

Ο Γιώργης προχώρησε. Δεν ήθελε περισσότερες κοιμήσεις μαζί τους. Μπορεί να του λέγανε πράματα που δεν ήθελε να μάθει. Ένας άνθρωπος της ύπηρεσίας παρουσιάστηκε και τον έβλεπε τις θύλες.

Σας παρακαλώ, είπε προσπαθώντας να δυναμώσει τη φωνή του που είχε παγώσει στο λάρυγγά του, θέλω να ιδω αυτήν την αυτόχειρα.

Τι είσαστε έσείς;

Δικός της είμαι.

Δεν επιτρέπεται να μπει. Αβύρο, του άπάντησε ο υπάλληλος.

Αβύρο; τι αβύρο; είπε εκείνος. Σας λέω πως είμαι δικός της.

Και πρόσθεσε με χαμηλότερη φωνή είπε από τη

συγκίνηση του, είτε γιατί ντρεπόταν να το δηλώσει.

Είπα ο άντρας της. Τον άφηναν και πέρασε. Ο υπάλληλος άκούουθης. Ο Γιώργης έβράδισε στα χαμένα στη μεγάλη σάλα του νεκροτομείου που τον έμπασαν. Μόλις έβλεπε, παρ' όλα τα δυνατά ηλεκτρικά. Αισθανόταν τα μάτια του να άλλοιθωρίζουν. Είδε κάτι ασφια με μπουνάλες. Ή δυνατή μυρουδιά από τ' άνησχυτικά και τ' άλλα φάρμακα τον απέκαμε. Με το βλέμμα αναζήτησε τη νεκρή. Ο υπάλληλος προχώρησε σ' ένα τραπέζι μακριά που ήταν σκεπασμένο κάτι με ένα πανί. Εκεί ήταν η 'Αλεξάνδρα.

Ο άνθρωπος του νεκροτομείου στάθηκε μπροστά στο τραπέζι και με το καπέλλο στο χέρι έκαμε να περάσει από το πτώμα της. Είδε τη νεκρή. Ήτανε γρήνη για την νεκροφιλία. Τα μάτια του Γιώργη άλλοιθωρίζαν. Έπαισε θυμιά. Θεέ μου. Γυμνή άπάνω σε μία λαμρινία. Αισθανόταν ένα κόμπο στο λαιμό. Πλησίασε περισσότερο και σήκωσε το χέρι να παλάσει της. Κύνταξε. Πως είχε αλλάξει. Άνοιξε τα μάτια του και να ιδεί καλλίτερα.

Ή, δεν ήταν η 'Αλεξάνδρα. Μήπως όμως ο θάνατος την είχε μεταμορφώσει. Τόσα χρόνια είχε να την ιδεί. Στη σύγχυση του άνησχυσε ήταν εκείνη και δεν μπορούσε να την αναγνωρίσει. Ίσως ο υπάλληλος του νεκροτομείου τον είδε με έκπληξη να πλησιάζει από το στήθος της. Οι μαστοί όπως το πτώμα ήτανε και η γυναίκα ήτανε νέα και όμορφη, είχαν πάρει ένα ήμισυ κανονικό σχήμα. Το ηλεκτρικό έκανε άπάνω τους τις παλάμες άναίγες; του όρχου άλαβόστρου.

Τι βλέπετε εκεί; του είπε ο υπάλληλος.

Ο Γιώργης έκύνταξε να ιδεί την ούλη που είχε η 'Αλεξάνδρα στον άριστερό μαστό. 'Όχι, άνησχυσε τέτοιο πράμα. Μόνον η πληγή και τη σφαίρα που τη σκότωσε. Είχε και κάποιον άλλο φθισικό σημάδι η 'Αλεξάνδρα, αλλά ο Γιώργης δεν έτόλμησε να το αναζητήσει. Και αυτό σ' αυτό γυναικεία μέλη, παρ' η έντονη περιέργεια που του ήθελε. Ντρεπόταν. Μία γυνή γυναίκα ήταν μπροστά του. Αισθανόταν.

Δεν ήταν η γυναίκα του. Αλλά ήτανε λοιπόν αυτή. Μία άλλη 'Αλεξάνδρα. Στεγνό ο Θεός ξέρει πόσες υπάλληλες σ' αυτό το όνομα—μια άλλη με άμεσο παρελόν όπως η δική του και με τραγική τύχη. Και δεν υπήρχε κανείς γι' αυτή την τύχη, που άγνωστες γειτόνισσες περιέμεναν να τη σπασώσουν και κανείς άλλος. Ήτανε νεκρή, δεν είχε κανέναν άντρα άλλοτε, όπως και να την αναζητήση. Αισθανόταν οίκτο γι' αυτή την άγνωστη. Κακομοίρι άνθρωποι.

Αισθανόταν αλφισμα. Ποιος ξέρει τι έκανε τη ζωή της; Τι έκαμαν από αυτό το γυναικείο κορμί, το πεπιμένο τώρα ολόγυμνο στη νεκροφιλία του τραπέζιού του νεκροτομείου.

Έκαμε λάθος, είπε στον υπάλληλο. Δεν είπα αυτή που νόμιζα.

Και πως ήθλατε; Δεν ξέρετε αν η γυναίκα σας εινε ζωντανή; Κόμισε έλξησον.

Έβγαλε από το νεκροτομείο γρήγορα. Ώστε η 'Αλεξάνδρα ζούσε. Επισκοπούσε τα αισθή της, τις ατιμίες της, τα δρομά της. Καλλίτερα να ήταν αυτή μέσα στο νεκροτομείο και όχι η άλλη.

Προσέμενε να μπει στην ίδια πόρτα νεκρή και άς είχε τις τύψεις που συνετέλεσε κι' αυτός στο τραγικό τέλος. Τέτοια που ήτανε την έκανε να προτιμά να την έβλεπε πεθαμένη. Σ' αυτή την υπαρκτή σκέψη τον έσπρωχνε και η άνυμνη της άκορμη. Δεν ήθελε να δει το θάνατό της. 'Όχι, καλλίτερα που ήτανε.

Ή, γι, όχι...Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μείνη εύχαρη με το θάνατο του άλλου. Άς έζωσε και ο Θεός άς έζησε να σωθί, να φτιάσει τη ζωή της, να μπει σ' ένα τόσο όμορφο.

Τι έκαμε τώρα η 'Αλεξάνδρα; Ίσως είχε ησυχάσει πειά. Τόσα χρόνια είχαν περάσει. Την υπελόγηε για τριανταεχτώ χρόνον.

Και σαν άνασταμένος τράβηξε προς την οδό Πριζίου. Θά περνούσε έξω από το σπίτι της. Κάτι θάρριπε. Όταν έφτασε στο κατώ δρομά τα γόνάτα του λύνγαν. Προχώρησε στο σκοτάδι στο σκοτεινό πεζοδρόμιο. Τα παράθυρά της ήταν φωτισμένα. Μέσα τους είδε δαντελωτούς μπερντέδες τη διέκρινε. Αυτή ήταν. Καθότανε σ' ένα τραπέζι. Δεν είχε αλλάξει καθόλου. Μόνον το πρόσωπό της ήταν κάπως τραχύτερο, άγριμεμένο. Μιλούσαν.

Ο Γιώργης στάθηκε και στηρίχθηκε στον κορμό μιας άκακίας. Ίσως της 'Αλεξάνδρας σκέπαζε τη φωνή του άνδρός. Άκουσε τη φωνή.

Τι είσαστε έσείς;

Δικός της είμαι.

Δεν επιτρέπεται να μπει. Αβύρο, του άπάντησε ο υπάλληλος.

Αβύρο; τι αβύρο; είπε εκείνος. Σας λέω πως είμαι δικός της.

Και πρόσθεσε με χαμηλότερη φωνή είπε από τη

φωνή της 'Αλεξάνδρας σκέπαζε τη φωνή του άνδρός. Άκουσε τη φωνή.

Τι είσαστε έσείς;

Δικός της είμαι.

Δεν επιτρέπεται να μπει. Αβύρο, του άπάντησε ο υπάλληλος.

Αβύρο; τι αβύρο; είπε εκείνος. Σας λέω πως είμαι δικός της.

Και πρόσθεσε με χαμηλότερη φωνή είπε από τη

— Αι στο διάβολο χαλβά.

Την ήξερε αυτή τη φράση ο Γιώργης. Ο άντρας χειρονομούσε και η φωνή του φαινόταν να πνίγεται στο λαμό του. Θά την έβριζε κι' αυτός. Προσπάθησε να τον άναγνωρίσει. Ήταν άγνωστος. Δεν ήταν από τους τρεις που ήξερε ο Γιώργης. Ήταν ένας άλλος, που είχε έρθει η σειρά του.

Δεν ήταν καλλίτερα να ήταν πεθαμένη; 'Όχι. Καλλίτερα που ζούσε. Ήταν μια ζωή μέσα σε κόλαση, αλλά ήταν μια ζωή. Τώρα πειά που δεν ήταν πεθαμένη η 'Αλεξάνδρα, δεν έβρισκε πως έφταιγε αυτός για την τύχη της. Εκείνη τα ήθελε γάρθουν έτσι.

Ξαναγύρισε στο σπίτι του. Εύρηκε την 'Ιωάννα στον καναπέ κοιμισμένη χωρίς να γδυθί. Είχε άποκοιμηθεί ενώ τον περιέμενε. Έσκυψε με προσοχή και φίλησε την κόρη του. Εκείνη έξύπνησε.

Μπαμπά, του είπε. Τι συμβαίνει; Άνησχυσα. Άρρησαστε.

Δεν εινε τίποτα παιδάκι μου. Πήγαινε στο κρεβάτι σου. Όλα εινε εν τάξει.

Και προχώρησε στην κάμαρά του, στάθηκε μπροστά στο εικονοστάσιο κι' έκαμε το σταυρό του και ψιθύρισε.

Δόξα σοι ο Θεός. Καλλίτερα που ζούσε η 'Αλεξάνδρα. Δ. Κόκκινος

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΗΛΙΘΙΟΥ

Την έγνώρισα ένα καλοκαίρι στον κήπο του Ζαπτείου. Μικρή, λεπτοκαμωμένη με δύο μαύρα γλυκύτατα μάτια, με ένα στοματάκι σαν κατακόκκινο μπουμπούκι ροδιώνας μ' ένα σώμα άέριον μόλις σκιαγραφούμενον. Είχε άνατραφεί κάτω από τον θόλο σφαιρικό της 'Αγγλίας και όμως ήτο το καλλίστον άνθος της 'Αττικής.

Κάθε άπόγευμα πήγαινε περίπατο στο Ζάππειο μαζί με τον μπαμπά της.

Τότε ήτο μικρή άκόρμη. Εγώ είχα την ηλικία των 20 χρόνων και την παραφροσύνη της καρδιάς.

Όλα τάβλεπα υπό τον φακό της τρέλλας. Άγαπούσα, αγαπούσα, διαρκώς αγαπούσα. Άν μου έλεγαν να σκιαγραφώ τον χαρτήρι της γής θά έσχεδιάζα ένα άπεραντο φύλλο καρδιάς. Τους σεσημασμένους παρρησιάζα με παλμούς του άρχαίου έρωτος της γής προς τον σφαιρικό. Τά ήρραίστα τα ένόμιζα έρωτικάς έξομολογήσεις!...

Άνειροπολούσα!...

Υπό τας συνθήκας αυτές έπόμενο ήτο να νομίσω πως μ' αγαπά εκείνη.

Την έβλεπα στον δρόμο, στην έκκλησία, στο θέατρο και λιποθυμούσα άπό την...βεβηρότητα αυτή.

Μ' αγαπά, μ' αγαπά, δεν υπάρχει άμπαρβόλια. Τώρα που μου πέρασε αυτή η τρέλλα, το αν μ' αγαπούσε πράγματι, εινε και θά παραμύθιο μυστήριο. Το βέβαιον όμως εινε ότι διότι έπαισυνε ότι μ' αγαπά, την αγαπούσα' έγω.

Όταν με συναντούσε έξω έμεινός μου με μειδιάματα. Εξαμύθωνε τα μάτια και με μειδιάματα παρετίγει την γή, σαν να της έλεγε:

Τά συγκατηγόριά μου για τον βλάκα που κανεις!...

Την 2 Δεκεμβρίου 1896 την συνήντησα στον Παρθενό. Μ' έκύνταξε και πάλι άλλα την φορά αυτή με κάποιον γλυκύτητα.

Τό έγω μου... έσηκώθη και μ' έπλησίασε!

Βλέπεις, μου λέγει, σ' αγαπά.

Τό έζωω καλέ! του άπάντησα.

Κ' έσπιασε μέσα στην παιδική μου ψυχή με τρόμον τη χροστή ευτυχία, δια να μη φύγη.

Μ' αγαπά, με άναπολεί, κλαίει δι' έμέ, ίσως, με άναζητεί παντού, με λατρεύει. Ά! με λατρεύει! ώραϊον όνειρον! Ά, αν άπεθνησκον τότε ή ψυχή μου γογγύτρηση θά διέσχιζε τους σφαιρούς.

Τι ώραϊον όταν ο έραστής άποθάνη πριν ο έρως έκπνεύση έντός του. Ή ψυχή έρωτευμένη θά πλεύση τον γαλανό αϊθέρα, θά κολυμήση στο άπειρόν και θά φθάση λιπόθυμος από αγάπη προς του 'Υψίστου!... Πως θά λάμψουν τ' άστρα τότε!...

Ά, αν άπεθνησκον!... Και όμως! Την έπομένη άπέθανε!...

Τι τρομερόν που εινε ο θάνατος! Ήλθεν ή ώρα της κηδείας. Την έκφορμή μου ήκολούθησαν όλοι οι τρέλλοι.

Όραϊον λευκόν φέρετρόν από καρδιάς φύλλα... άγκυλάσας τό σώμα μου!...

Δύο παλμοί γέλιτος... υπήρξεν ο έπικήδειος.

Κατεβήθη σε μία γωνία του νεκροταφείου της καρδιάς της. Άσκησε πλάκα από μαρμάρου ατήνη με έκαλύψε.

Πάνω στη πλάκα αυτή έγράφον σύντομα έπιτάμιο, από ώρατο άσπρο χέρι:

Ένθαυθα κείται ο ήλίθιος!... Τίμος

Τίμος

Τίμος

Τίμος

Τίμος

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΜΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Μόλις ή οικογένεια σηκώθηκε απ' το τραπέζι, ο πατέρας ό Κάρλ Λένογκε, ό έργοστασιάρχης δερματίνων ειδών, πήγε και κάθισε στην πολυθρόνα του, ανάβοντας ένα πούρο. Ό γιός του, ό Μόρρις—έκείνη τη χρονιά έπερνε τό δίπλωμά του απ' την 'Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου—κάθισε άμύλητος σέ μιά καρέκλα, στην άλλη άκρη της τραπέζιας, γυρνώντας τη ράχη στον πατέρα του. Η μητέρα χτύπησε τό κουδούνι νάρθη ή υπηρέτρια νά σηκώση τό τραπέζι. Κάποια σιά μελαγχολία ήταν αλλωμένη στό συμπαθητικό της πρόσωπο μέ τά ευγενικά χαρακτηριστικά. Απο καιρό τώρα είχε προσέξει πως μεταξυ του άντρός της και του γιού της βασίλευε κάποια έλθρα, ή όποια δέν έξεδηλώθη μέν ως εκείνη τη στιγμή, μά ήταν όλοφάνερη απ' τίς κρυφές άγριες ματιές που έριχνε ό ένας στό άλλον. Η μητέρα δέν μπορούσε νά έξηγήση την ξαφνική αυτή αντίπαθεια. Της φαινόταν άπίστευτο καί τερατώδες νά βλέπη πατέρα καί γιό σέ διάσταση, αυτούς που ήσαν ως τώρα τόσο αγαπημένοι καί τόσο μονιασμένοι. Πώς, έτσι άξαφνα έξεδηλώθη μεταξύ τους, στά καλά καθούμενα αυτή ή ψυχρότης, αυτή ή έχθροπάθεια, αυτό τό μίσος;... Είχανε δεκατέντε μέρες τώρα νά κοινοβιάσσουνε μαζί. Μά τί νά συνέβαινε άραγε ή, μάλλον, τί μπορούσε νά συμβαίνει ώστε νά τά χυλάσουν ό άντρας της μέ τον Μόρρις; Η άγαθή κυρία Βέρθα κόντευε νά τρελλαθώ. Καί τό τρομερό ή' αυτήν ήτανε πού, δειλή εκ φύσεως, δέν τολμούσε νά τους ρωτήσει νά μάθη τους λόγους της διατάσεως, ούτε είχε καί κανένα νά του πη τον πόνο της. Με δύο λόγια, περνούσε, ή δυστυχισμένη ή γυναίκα, ήμέρες άγωνίας.

Ένώ ό πατέρας άποτειλιόταν τό ποτό του, έβγαζε κάπου-κάπου τό ρολόι του καί κοίταζε την ώρα. Τό κίνημα αυτό δέν διέφυγε απ' την προσοχή του Μόρρις, ό όποιος παρακολουθούσε, μέ λοξές πλάγιες ματιές καί την παραμυχή κίνησι του πατέρα του. Καί οι δύο άντρες φαινότανε πως μέ μεγάλη δυσκολία συγκατατόσαν κάποια νευρικότητα που τους κατείχε. Άξαφνα, ό Κάρλ Λένογκε σηκώθηκε, έκανε δύο-τρεις βόλτες στην κομψή τραπέζια καί πλησίασε τη γυναίκα του. Ήταν ή ώρα δύο.

—Πρέπει νά πηγαίνω, ελε. Έχω κάποια έργαζία. Μά περιμένουν κάπου.

Η γυναίκα του του χ'μογέλασε γλυκά, μέ καλωσύνη. Ήταν έτοιμη νά τον ρωτήσει γι'αυτό δέ μιλάει του Μόρρις, μά την τελευταία στιγμή της έλειψε ή δύναμη. Ό Κάρλ Λένογκε έριξε μιά βαρεία καί μελαγχολική ματιά του γιού του, που έξακολουθούσε νά του έχη γυρισμένες τίς πλάτες, καί βγήκε όξω, χωρίς νά του πη αντί.

Μόλις ό έργοστασιάρχης έκλισε από πίσω του την πόρτα της τραπέζιας, ό Μόρρις πετάχτηκε απ' την καρέκλα του, σάν νά τον δάγκωσε φειδί. Η μητέρα τον τρόμαξε, άμα είδε την άγριεμένη έκφρασι του προσώπου του. Μά ό γιός της, χωρίς νά της δώση καμιά έξηγήση, άνοιξε μ' όρημν την πόρτα καί βγήκε καί κεινός έξω.

Τη στιγμή που ό Μόρρις έβγαине απ' τό σπίτι, είδε τον πατέρα του νά σιγίβη στη γωνιά του δρόμου. Περπατούσε μέ βήμα άποφασιστικό. Ό Μόρρις τον παρακολουθούσε από μακριά, προσέχοντας μήπως τον πάρει τό μάτι του, ενώ ένα σορό μαδρες σέφειες γυρνούσανε στό μυαλό του.

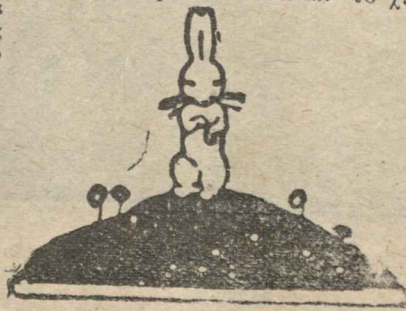
Ποίν από δύο μήνες περίπου, ό Μόρρις Λένογκε είχε έρωτευθεί την ταμία ενός κεντρικού μυροπολείου. Τού άρεσαν έξαιρετικά τά γαλανά μάτια της καί τά κατέξανθα μαλλιά της. Απ' την πρώτη κιόλας μέρα, ό νέος άντελήφθη πως δέν ήτανε έντελώς άδιάφορος στη μικρούλα. Είχε άρχίσει κιόλας νά πλέξη γλυκά όνειρα ευτυχίας μέ τη Μίτου—έτσι έλεγαν την ταμία—δταν, άξαφνα, μιά Κυριακή άπόγεμα, την είδε στό μπράσο... τίνος;... Τού πατέρα του!

Εκείνη, μόλις τον είδε από μακριά ταραχτηκε. Έσκυψε καί είπε κάτι στον Κάρλ Λένογκε, καί κεινός άμα γύρισε καί είδε τό γιό του νά τον άγριοκοιτάξη, έγινε κίτρινος σάν λεμόνι!

Όλην εκείνη την Κυριακή, ό Μόρρις την πέρασε σάν τρελλός. Τό βράδι, άμα γύρισε σπίτι καί είδε τον πατέρα του, του ζήτησε έξηγήσεις μέ τό βλέμμα. Έκείνος όμως άπέφυγε νά εκδηλώσει τό παραμυχρό, μόνο έσκυψε τό κεφάλι του.

Η τρομερή ύποψία μήπως ό πατέρας του κατάφερε νά έξιμαλίση την κόρη που αγαπούσε, έκανε τό Μόρρις νά μή μπορέση νά κλείση μάτι όλη τη νύχτα. Μόλις έξημέρωσε πήγε καί στάθηκε απ' όξω απ' τό μυροπολείο που δούλευε ή Μίτου. Σέ λίγο την είδε νάρχεται. Μά πόσο είχε αλλάξει μέσα σέ λίγες ώρες! Φαινότανε κατάκολη καί μαυροι κύκλοι στεφάνωναν τά μάτια της.

Ό Μόρρις ήταν έτοιμος νά την πλησιάση καί

νά της ζητήσει έξηγήσεις, μολονότι δέν είχε τό δικαίωμα νά τό κάνει αυτό, άφού εκείνη δέν του είχε δώσει καμιά έλπίδα. Η Μίτου όμως γύρισε άπότομα απ' την άλλη μεριά τό πρόσωπό της σάν νάτανε κανένας ξένος. Κρύος ίδρωτας περιέλουσε τότε τον Μόρρις. Η Μίτου δέν ήθελε πιά νά τον έξοι! Δέν ήτοχε καμιά άμφιβολία πως ό πατέρας του της είχε γυρίσει τά μυαλά...

Από τότε ή ζωή έγινε άνυπόφορη γιά τό Μόρρις. Ντεσπότανε νά έξ-μολογήθι στον πατέρα του πως αγαπούσε τη Μίτου καί νά τον παρακαλέση νά του την άφήση. Μά καί ό πατέρας του φωνήτανε σάν νά μήν ήθελε ν' άνοίξουν μαζί τέτοια συζήτηση.

Η ειρήνη είχε χαθεί απ' τό σπίτι του-έργοστασιάρχου Λένογκε. Όλοι—μητέρα, πατέρας καί γιός—παράδερναν μέσα σ' ένα φριχτό εφιάλτη. Η κατάσταση αυτή έγινε άφόρητη γιά τό Μόρρις. Καί κεινή τη μέρα, ενώ παρακολουθούσε τον πατέρα του—ήξερε πως θά πήγαινε νάνταμώση τη Μίτου σ' ένα ζαχαροποιείο, όπως έκανε κάθε μεσημέρι—είχε λάβει την άπόφαση νά τους πλησιάση καί νά τους ζητήσει έξηγήσεις.

Ύστερ' από λίγο ό πατέρας του Μόρρις βρισκότανε στό ζαχαροποιείο όπου τον περίμενε ή Μίτου, σ' ένα τραπέζι στό παράδρομο, μέ τό ίδιο πάντα περίλυπο ύψος, τό όποιον ό νέος δέν μπορούσε νά έξηγήση. Ό Μόρρις, κρυμένος πίσω από τό σπίτι ό νέος φαναριού, τους παρακολουθούσε μέ λαμπερά βλέμματα.

Ό Κάρλ Λένογκε χαϊρέθηκε τη Μίτου μέ θερμή χειραγία καί, μάλιστα, της χάιδεψε τρυφερά τους ώμους. Εκείνη του ανταπάνωσε τίς φιλοφρονήσεις του μ' ένα πρόσχαρο χαμόγελο. Έκπαισαν κοντά-κοντά καί ένώ μιλούσαν, κοιτάζονταν τρυφερά κατωμά. Ό Μόρρις ένιωθε την καρδιά του νά την κεντάνε τά φροσχαλάρι τρεϊδά της χηλοτιπίας. Έτοιμαζόταν νά τους πλησιάση δταν άξαφνα τους βλέπει νά σηκώνονται απ' τό τραπέζι καί νά ξεκινάνε νά φύγουν.

Πέρασαν από κάτι στενοές δρόμους καί ύστερ' από λίγο βρισκόταν μπρός στην πόρτα ενός σπιτιού. Πρώτη φορά ή νέα πήγαινε μέ τον πατέρα του σ' ένα σπίτι—στό σπίτι της άναμφίβολας.

Ό Μόρρις έξασε κεινή τη στιγμή πως ό άντρας εκείνος, ό αντίχλος του, ήτανε ό πατέρας του. Λίγο ήθελε νά χυμύση άπάνω του καί νά του σπάζη τό κεφάλι μέ τό μαστούνι του. Μά έλε τέτοιο θημό καί τέτοια λύσσα, που τον κινήσε ή επιθυμία νά εκδικηθώ τον πατέρα του καί' έλε τον τρόπο, νά τον έξευτελλώ, νά τον κινή νά αισθανθώ ένα βαθύτατο ψυχικό τραύμα, νά του καταστρέψω τη ζωή. Καί μιά σατανική έμφανσι του κατέβηκε τότε: Νά πιά νά φονάξη τη μητέρα του, νά πιάση έπ' αυτοφάρω τον άντρα της μέ τη Μίτου. Τό πάθος τον είχε τυφλώσει τόσο, ώστε ούτε καν σκέφθηκε πως ίσως τό χτύπημα αυτό νά ήτανε πολύ βαρύ γιά τη γριά μητέρα του, πως ίσως νά τη σκότωνε....

Έτρεξε άμέσως σπίτι. Βόηξε τη μητέρα του νά κάθεται στην χορβατοκαρέκλα της.

—Μητέρα, ντύσου γρήγορα, της είπε μέ άγριες λάμψεις στά μάτια.

Η μητέρα του στην όρχή τάχωσε. Φοβόμηναι πλύ. Μά ό γιός της δέν της έδωσε καιρό νά σκευασθώ της καί την τρώβησε κατά τη γκαρνταρόμπα.

—Μά, τι συμβαίνει, παιδί μου; τον ρώτησε δειλά, καί μέ τρεμάμενη φωνή, ή μητέρα του.

—Μή ρωτάς τώρα περισσότερα! της είπε ό γιός της μέ στανικό χαμόγελο. Θά δής σέ λίγο.

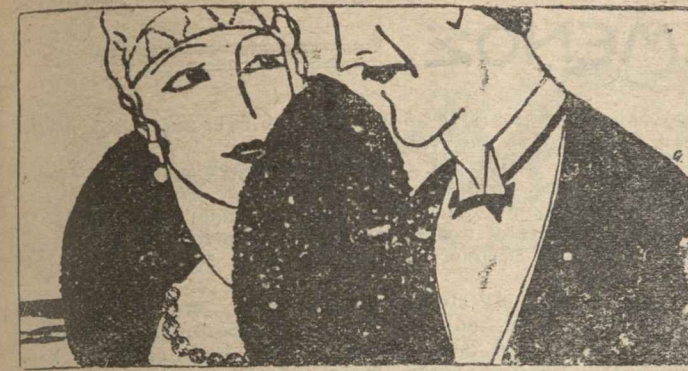
Η μητέρα του ντύθηκε μάνι-μάνι, τρομαγμένη, άνησυχούσα. Πέρασαν μαζί απ' τους ίδιους δρόμους που πέρασε πριν μόνος του ό Μόρρις, παρακολουθώντας τον πατέρα του καί τη Μίτου. Η γριά δέν μπορούσε σχεδόν νά περπατήσει. Την τραβούσε απ' τό χέρι.

Μόλις έφτασαν στό σπίτι της Μίτου, ό Μόρρις ρώτησε τη φωνή του μέναι ή νέα. Τού είπαν στό τρίτο πάτωμα, πρώτο δωμάτιο άριστερά. Ανέβηκε τίς σκάλες, σάν άστραπη, σέρνοντας πάνω απ' τό χέρι τη μητέρα του. Άμα έφτασε μπρός στην πόρτα που του έδειξαν, την άνοιξε άπότομα, χωρίς νά χτυπήση κ' έσπρωξε τη μητέρα του μέσα.

Καί είδανε τότε τη Μίτου νά έχει άνομιμαμένο τό κεφάλι της στον όμο του Κάρλ Λένογκε που της χάιδεψε τά μαλλιά. Η κυρία Λένογκε έμπαζε μιά φοικαλέα κρανή τη τρώμνη καί σοφίστηκε νά ναισθήτη καταγής. Κατάλαβε, σέ μιά στιγμή, όλην την τραγωδία.

Η Μίτου σηκώθηκε άμέσως όρθια καί κοίταξε τον Μόρρις μέ βλέμμα γεμάτο ίκεσία. Ό Κάρλ κοκκίνισε καί σήκωσε τά χέρια του ψηλά, νά παραστή τό γιό του.

Μά ό θυμός του Μόρρις δέν πέρασε μέ την

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΑ ΜΑΚΡΥΝΩΝ ΛΑΩΝ

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ

Η χώρα του Ράς Ταφφαρί έκπολιτίζεται κάθε μέρα.Οί ξένοι οι όποιοι την επισκέπτονται ταχικά ή άπορικούς σκοπούς, μετέδωσαν στους κατοίκους της τά φώτα του Εύρωπαϊκού Πολιτισμού. Άπόστο μόνι τον μέσον άκόμα του περασμένου αιώνας ή 'Αβησσυνία ήταν μιά σχεδόν άπολίτιστη χώρα. Κ' έπειδή ό πολιτισμός της καίτοι φαίνεται απ' τη θέση που κατέχει σ' αυτό ή γυναίκα, θά σας άφηγηθώμε παρακάτω μερικά χαρακτηριστικά έπισημεία των έξευτελισμών που έφύσαντο άλλοτε οι γυναίκες της 'Αβησσυνίας, γιά νά λάβετε μιά ιδέα της βαρβαρότητας που έπικρατούσε άλλοτε στή χώρα των Νυγούς.

Καί πρώτον, οι 'Αβησσυνιοί εινε έξαιρετικά ζηλιάρηδες. Όταν έβλεπαν την ύποψία πως ή γυναίκα του δέν τον εινε πιστή, έβγαιναν στό δικαίωμα από μαύρη που εινε νά τη μαυρίση περισσότερο στό ξύλο!

Καί δεύτερον, οι 'Αβησσυνιοί εινε άπολύτως άποφασισμένοι πώς τά βασίανε τό μάτι της μητέρας τους. Καί γι' αυτό άναβόλως τον λόγο, άμα γεννιόταν κανένα παιδί, ό πατέρας τό πάρει καί τό παραδίδει σέ μιά τροφή. Η μητέρα δέν έπιτρέπεται νά δώ τό παιδί της πριν γίνει έντεκα χρονών!..Καί τό τρομερότερο εινε πως έπικρατούσε ή συνήθεια, άμα γεννιότανε κανένα παιδί νά του κόβουν ένα κομμάτι απ' τ' αυτί του καί νά τό δίνουν της μητέρας νά τό φάη!...

Γενικά, ή γυναίκες των κατωτέρων λαϊκών τάξεων υπέφεραν τόσο πολν απ' τον καταθλιπτικό ζυγό των συζύγων, ώστε πολλές δέν άντεχαν πιά καί αυτοκτονούσαν. Η επιδημία μάλιστα των γυναικείων αυτοκτονιών που έμιασσε την 'Αβησσυνία, είχε λιγοστεύει κατά πολν τον αριθμόν των άναπροσώπων του όραιου φύλου σ' όλη την 'Αβησσυνία.

Ό σύζυγος όμως της δυστυχισμένης γυναίκας που προτιμούσε τό θάνατο απ' τη μαρτυρική ζωή, δέν λυπότανε καθόλου γιά τη στέρησή του τρυφερού του ήμίσεος. Άπεναντίας έπαιρνε τό σκρίνι μέ τό όποιο είχε κρεμάσει ή γυναίκα του—ό απαγορευμένος ήταν τό προτιμώμενο μέσο αυτοκτονίας των γυναικών της 'Αβησσυνίας—τό έκοβε μικρά-μικρά κομματάκια καί τά μισχοπουλούσε!

Υπάρχε έποχή καί την όποια ή μεγαλύτερη ευτυχία γιά έναν 'Αβησσυνό ήτανε νά δώ ή γυναίκα του κρεμασμένη!...

ΣΤΙΧΟΙ

IN MEMORIAM

Μητέρα, όλη σου ή ζωή μιά αδιάκοχη ήταν έννοια γιά τά παιδιά σου καί σ' αυτά έξοδσε τη ζωή σου: Τους πόθους, τίς έλπίδες μας καί πιότερο τους πόνους. Πρώτη έσύ τους ένοιωθες σά νάτανε δικόι σου,

Κι' όταν ό χάρος άρπαξε τά δύο μας τ' αδελφάκια, γιά νά μήν εινε όρσανο στην άλλη τη ζωή τους, Καί γιά νά ειναι πλάι τους νά νοιάζεσαι γιά κείνα, Μητέρα, εκάτεβήκες στό τάφο τους μαζί τους.

Κ. Ουράνης

Εκδικηση που έλαβε. Είχε αγαπήσει πολν τη Μίτου καί πονούσε τρομερά βλέποντας πως προτιμούσε τον πατέρα του από κεινον. Άρχισε νά τά βλέπη όλα κόκκινα τριγύρω του καί άρπάζοντας ένα γαλκίνο άγαλματάκι που είδε μπροστά του, πάνω σ' ένα τραπέζι, τώρισε μέ όση δύναμη είχε πάνω στη Μίτου. Η νέα έπεσε κάτω, βράζοντας μιά κρανή ή πόνου!... Την είχε χτυπήσει στό κεφάλι.

—Παιδί μου! ούθλασε τότε ό Κάρλ Λένογκε, άγκαλιάζοντας τό σώμα της Μίτου.

Καί ενώ ό Μόρρις τον κοίταζε σάν άποβλακωμένος, του είπε κλειστά καί βογγώντας:

—Ήτανε κόρη μου... ήτανε παιδί μου... Ένα νεανικό παράταγμα... Δέν τόλμησα νά κάνω λόγο στη μητέρα σου... Καί σ' αγαπούσε... Μά έγω της είπα πως έπρεπε νά πάγη νά σ' αγαπήσει... Καί τή σκότωσε... Σκότωσε την άδερφή σου... Μίτου παιδί μου!

Μπέτμαν Γιόριγκ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΑΝ ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

Όλοι σχεδόν οι 'Απόστολοι βόηχανε θάνατο μαρτυρικό, άκοιλουθώντας τό παράδειγμα Έκείνου που τους είχε δείξει τό Φως καί τη Ζωή μέ τον έθελούσιο θάνατό του.

Ό **Ματθαίος**, ό 'Απόστολος καί Εύαγγελιστής, φαίνεται πως βόηκε μαρτυρικό θάνατο ή πως δολοφονήθηκε μέ ξίφος σέ μιά πόλη της Αιθιοπίας.

Ό **Μάρκος**, ό Εύαγγελιστής, ξεψύχησε στην 'Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, ενώ οι Ρωμαίοι τον τραβούσανε στους δρόμους, δεμένο μέ σχοινιά απ' τά πόδια.

Ό **Λουκάς**, ό Εύαγγελιστής, κρεμάστηκε στην 'Ελλάδα, από μιάν έλιά.

Ό **Ιωάννης**, ό 'Απόστολος, Εύαγγελιστής καί ποιητής της 'Αποκαλύψεως, καταδικάστηκε στή Ρώμη, νά τον ρίξουνε σ' ένα καζάνι βραστό λάδι. Τά κατάφερε όμως νά γλυτώση καί μέ πόνους άργότερα, στην Έφεσο από φυσικό θάνατο.

Ό **Απόστολος Πέτρος** έσταυρώθη στή Ρώμη, μέ τό κεφάλι προς τά κάτω. Μόνος του είχε ζητήσει νά του κάνουν τη χάρη καί νά του επιβάλουν τό τρομερό αυτό μαρτύριο—έπειδή έκοιρε πως δέν ήταν άξιος νά πεθάνη στην ίδια θέση καί μέ τον ίδιο τρόπο που πέθανε ό Υιός του 'Ανθρώπου.

Ό **Απόστολος Ίάκωβος**, ό **Μείζων** άποκεφαλίστηκε στην 'Ιερουσαλήμ.

Τόν **Απόστολο Ίάκωβο** τον 'Ελάσσονα πρώτα τον πέταξαν κάτω απ' τη στέγη ενός ναού καί ύστερα τον άποτελείωσαν μ' ένα όβάλο.

Ό **Απόστολος Φίλιππος** κρεμάστηκε στην 'Ιεράπολη της Φρυγίας.

Τόν **Απόστολο Βαρθολομαίο** τον έγδαραν ζωντανό.

Ό **Απόστολος Ανδρέας** δέθηκε σ' ένα σταυρό. Μέχρις όμως της στιγμής που ξεψύχησε, εξακολουθούσε νά διδάσκη στό λαό, που ήτανε συγκεντρωμένος μπροστά του, τό λόγο του Θεού!

Ό **Απόστολος Θωμάς** πέθανε, μέ τό σώμα τρυπημένο από λόγχες, στό Κορομανδέλ, χωρίς των 'Ανατολικών 'Ινδιών.

Ό **Απόστολος Ιούδας** θανατώθηκε μέ βέλη.

Ό **Σίμων ό Ζηλωτής** σταυρώθηκε στην Περσία.

Τόν **Απόστολο Ματθαίο** πρώτα τον έλινδοβόλησαν καί ύστερα τον άποκεφάλισαν.

Ό **Βαρνάβας**, ό 'Απόστολος των 'Εθνών, έλινδοβόληθη από τους 'Ιουδαίους στή Σαλαμίνα.

Ό **Απόστολος Παύλος**—ό κρισιότερος θεμελιώτης της Χριστιανικής θρησκείας—άποκεφαλίστηκε στή Ρώμη κατά διαταγή του Νέρονος.

Μά οι 'Απόστολοι, πριν βρούν ό καθένας τους τέτοιο μαρτυρικό θάνατο, προσέψαν καί διέδωσαν στον κόσμο την ύψηλή διδασκαλία του 'Ιησού Χριστού. Είχαν εκπληρώσει την μεγάλη τους Αποστολή. Τι σημασία μπορούσε νά έχη καί ό πιο άγιος θάνατος μπρός στην ιερότητα καί τη σημασία του έργου που έτετέλεσαν;

ΤΟΥ ΟΜΑΡ ΚΑΥΙΤΑΜ

ΠΕΡΣΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Κάθε αυγούλα ή δροσιά βαρύνει τους λαλέδες, τά ζουμπούλια καί τους μενεξέδες. Μά ό ήλιος προβάλλει καί τάλαφρώνει απ' αυτό τό λαμπρό βάρος.

Κάθε αυγούλα νοιώθω την καρδιά μου πειό βαρεία μέσα στό στήθος, μά ή ματιά σου την αλαφρώνει από τη θλίψη της.

Δέ θά σου μάθουν τίποτα οι σοφοί. Όπως τό χάδι των μακροχρόνι μακροφύλων μιάς γυναίκας θά σου άποκαλύψη την ευτυχία. Μην ξεχνάς πως εινε μετρημένες ή μέρες σου καί πως γήγορα θά γίνει τροφή της γής. Πάρε κρασί καί πήγαινε σέ μιά άκρούλα καί άφισε νά σε παρηγορήσει έκείνο. Θά σού κεράση τη φλόγα του, θά σε γλυτώση από τους πάγους του Παρελδόντος καί την καταχνιά του Μέλλοντος, θά σπάση τά δεσμά, που σε κρατούν δεμένο!...

Ομαρ Καυιάμ

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΠΟΙΟΣ ΉΤΑΝ Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΞΕΝΟΣ

ΚΟΜΗΣ Κανδάλ εγεννησε στον ξένο να συνεχίσω.
 'Ο Ναβερύ έσταυροκοπείτο.
 'Ο άγνωστος έκίνησε θλιβερά την κεφαλήν του και εξακολούθησε:
 — 'Ο 'Αμβρόσιος Παρέ πήρε εξαφνα ένα νυστέρι, συνέχισε ο άγνωστος, και κέντησε μ' αυτό ένα μέρος του έγκειναι του νεκρού. Τότε συνέβη κάτι το τρομερό, κάτι το άλλο-καρτο. Το πτώμα τινάχτηκε απότομα, ένας δυνατός σπασμός το συντάραξε, σαν να ήταν ζωντανό.

— Κύριε έλέησον! φώναζε ο Ναβερύ τρομαγμένος.

— 'Ο κόμης Κανδάλ ήταν κατάπληκτος...

— 'Η ώρα είχε περάσει πάλι.

— 'Ο ξένος είχε αποράγει.

Θά σάς διηγήσουν τώρα στο δωμάτιό σας, ξένο μου, είπε ο Κανδάλ και σηκώθηκε όρθιος. Σας εύχομαι ύπνον ελαφρό.
 — Εύχαστώ, άρχοντά μου. 'Ο Θεός να σε άνταμειψη για την καλή υποδοχή που μου έκανες, άποκριθήκε ο άγνωστος που είχε σηκωθεί και κεινος κ' έτοιμαζόταν ν' ακολουθήσει τον Ναβερύ.

— Έξαφνα, άντήχησε με δύναμη το κουδούνι της μεγάλης πόρτας του πύργου.
 — 'Ο κόμης ένοιωσε για τρίτη φορά την καρδιά του να πιάνεται. Την ίδια άκριβώς στιγμή, ένα ρολόι με ξύλινο μηχανισμό, τοποθετημένο σε μία γωνιά της αίθουσας, χτύπησε τρεις φορές.

— 'Η ώρα τρεις άπ' τα μεσάνυχτα! ψιθύρισε ο κ. Κανδάλ. Ποιος νάνε άραγε αυτός που χτυπάει έτσι, τέτοιαν ώρα την πόρτα; Τ'έλνε άραγε φίλος ή έχθρος;
 — 'Ο Ναβερύ γύρισε άνησυχος κατά τον κύριο του και τον ρώτησε με το βλέμμα τι έπρεπε να κάνει.

— Σίγες να δής ποιός είνε, του είπε τότε ο κ. Κανδάλ.

— 'Ο γέρος ύπηρετης βγήκε άπ' το δωμάτιο, πέρασε άπ' την άπεραντη αλλη και όταν έφτασε μπρός στη μεγάλη και διπλοκλειδωμένη πόρτα, ρώτησε χωρίς να την άνοιξη:

— Ποιός είνε;

— 'Ανοιξτε, άνοιξτε γλήγορα, για τ' όνομα του θεού! του άποκριθήκε η φωνή ενός άνθρώπου που φαινότανε σαν να πνιγότανε. Έγώ είμαι ο Γαβριήλ Λωχερέ!

— 'Ο ύπηρετης του μαρκησίου Βάζα! είπε από μέσα του ο Ναβερύ, άπορόντας, και άνοίγοντας την πόρτα.

— 'Ο έπισκέπτης είχε έλθει με τα πόδια. Άκούγοντανε, μες στο σκοτάδι, ο θόρυβος της λαχανιασμένης άναπνοής του.

— Που είνε ο κύριός σου; ρώτησε ο Λωχερέ. Πρέπει, Ναβερύ, να τόν δω άμέσως, χωρίς να χάνουμε καθόλου καιρό!

— Θεέ μου! έτραύλισε ο γέρος. Δεν πιστεύω να μάς βρήςκε καμιά συμφορά...

— Αυτό ακριβώς συνέβη!... Μία συμφορά πολύ μεγάλη!...

— 'Ο κύριος κόμης δεν πλάγασε άκόμα... Περάστε...

— Τόσο το καλύτερο... Άς κάνουμε γλήγορα, Ναβερύ! Και οι δύο άντρες ώρμησαν, σαν σφαίρες, στην αίθουσα.

— Κύριε!... Κύριε!... φώναζε ο Λωχερέ. Και ήταν έτοιμος να πέσει μπρός στα πόδια του κόμη Κανδάλ.

— Έξαφνα όμως, όπισθοχώρησε, τρομαγμένος. Είχε παρατηρήσει τον ξένο.

— 'Ο άνθρωπος αυτός... είχε με φωνή που μόλις άκούγοντανε δείχνοντας με το δάχτυλο τον ξένο, — ο άνθρωπος αυτός...

— 'Ο ξένος έγινε και κεινος κάταχρος, όπως ο ύπηρετης του μαρκησίου, και όπισθοχώρησε ως τον τοίχο.

— Τι γυρεύει εδώ αυτός ο άνθρωπος; Έξαναρώτησε ο Λωχερέ. Για τόννομα του θεού, πείτε μου τι κάνει εδώ αυτός ο άνθρωπος;

— 'Ο άνθρωπος αυτός, είνε ξένος μου, και τόν φιλοξενώ, άποκρίθηκε τότε ο κόμης.

— Τόν ξέρετε καλά ποιός είνε αυτός;

— Γνωρίζω μονάχα πώς είνε ξένος μου. Τα λοιπά δεν μ' ένδιαφέρουν καθόλου.

— Μά ο άνθρωπος αυτός κύριε—είπε τότε ο Λωχερέ με φωνή γεμάτη φρίκη, — ο άνθρωπος αυτός είνε ο δήμιος της Βάζας!...

Την εποχή που συνέβαιναν τα γεγονότα τα όποια εξιστορούμε

— 'Ως χτές άκόμα τόν κυνηγούσε το φάντασμά της...

σαν σκυλί, άρχισε να κλαίει.

— Μά κύριε έτραύλισε, κινδυνεύει σοβαρά ή ζωή σας.

— Όταν έρθη ή ώρα μου να πεθάνω, θά πεθάνω! Άν πάλι θέλη ο θεός να ζήσω, θά ζήσω!

— Πρέπει να φύγετε, κύριε... Χτές το βράδυ, μπήκα στο δωμάτιο του μαρκησίου και είδα στο τραπέζι τόν κατάλογο της προγραφής. Τ' όνομά σας είνε πρώτο-πρώτο, μεταξύ εκείνων που θά θανατώσουν. 'Ο κατάλογος λέει πώς είνε πολύ ένθουσιώδης όργανός, πώς πέροντε πολύν κόσμο μαζί σας, πώς είνε τέλος πολύ επίφοβος και πώς πρέπει έξάπαντος να σάς συλλάβουν.

— Μ' έκτιμούν, βλέπω, σύμφωνα με την αξία μου.

— Τό ξέρετε, κύριε, πώς ο μαρκήσιος Βάζας είνε να φύγη σήμερα το πρωί για το Ταλεμόντο;

— Για το Ταλεμόντο! επανέλαβε ο κόμης γελώντας. Μά τι πάει να κάνει ο εύλογημένος! Οι στρατιώται του σταυλάρχου θά τόν γκερμίσουν πάνω άπ' τα τέλη. Λημονείς τί έκαμε ο Βάζας στην Άρτέμιδα Βιλανδρώ, ως χτές άκόμα τόν κυνηγούσε το φάντασμά της.

— Μήν το πιστεύετε αυτό κύριε.

(Άκολουθεί)

— 'Αν έλθω, πέρνοντας ένα κακάνιο αύγό, είπε στον Κατασάντωνη.

— Χριστός άνέστη, καπετάν Άντώνη, και στην Πόλη!

— Άληθώς άνέστη, καπετάν Ηγούμενε, κ' ο λόγος σου στού

Θεού τ' ατί.

— Άπάντσης ο Κατασάντωνης, πέρνοντας κ' αυτός ένα κόκκινο αύγό. Στην στιγμή πήραν κ' όλοι οι άλλοι καλόγεροι και κλέφτες άπόνα κόκκινο αύγό.

— 'Ο Ηγούμενος είπε στον Κατασάντωνη:

— Κράτα κάτω τ' αύγό να χτυπήσω.

— Κράτα το δώ κάτω να χτυπήσω έγώ...

Τού άπάντσης ο Κατασάντωνης.

— Εγώ θά χτυπήσω πρώτος (είπε ο 'Ηγούμενος) γιατί είμαι άρχηγός όλης της Κλεφτουριάς.

— Όχι! (άπάντσης ο Κατασάντωνης). Εγώ θά χτυπήσω πρώτος, γιατί είμαι άρχηγός όλης της Κλεφτουριάς.

— Πρωτεύει πάντα ή Έκκλησία και μ' αυτήν οι λειτουργοί της.

Είπε πάλε ο 'Ηγούμενος.

— Μόνον όταν φοράς το πετραχίλι είσαι άνώτερός μου!

Άντίεπε πάλε ο Κατασάντωνης.

— 'Ο περήφανος 'Ηγούμενος του Κουγγιού κ' ο άλύγιστος άρχηγός της Κλεφτουριάς άναγαν κ' ήταν φωτιά και μπαρούτι πλάι-πλάι. Τα μάτια τους πετούσαν άστραπές. Περιμένονταν να βροντήσει ο κεραυνός.

— Άπάνω σ' αυτήν την τρομερή στιγμή, που χαιρόνταν ο Διόμονας της Κόλασης, περιμένοντας να γένη του Διαβόλου το πανηγύρι, πετάχτηκε σαν μολύβι, που βγαίνει από το στόμα του ντουφεκιού, ο Λεπενιώτης και μπήκε άνάμεσά τους:

— Σταθήτε! (βουηθήκε). Κι' οι δύο σας έχετε δικήν. Ούτε ο 'Ηγούμενος του Κουγγιού, ούτε ο Άρχηγός των Κλεφτών πρέπει να πέση κάτω. Να τσιουγκρίζετε στά ίσα κ' όχι το ένα από πάνω και τ' άλλο από κάτω...

Τό μαύρο σύννεφο, που είχε καθίσει βαρύ κ' άγριο άπάνω τους, σκορπίστηκε στην πνοή της ευφύιας του Λεπενιώτη, κ' οι δύο ψηλότερες κορφές του άγωνιζόμενου έλληνομαι για την έλευθερία του, τσιουγκρίσαν τα κόκκινα τ' αύγά όριζόντια, και—θαύμα θαυμάτων!—έσπασαν και τα δύο!

— Χριστός άνέστη! και στην Πόλη!

— Άπάντσης οι Κλέφτες με χαρά.

— Άληθώς άνέστη! και στην Άγία Σοφία!

— Άπάντσης οι Καλόγεροι κ' έγεννε ένα γενικό τσιουγκρίσμα αύγών στο

τραπέζι άπ' άκρη σ' άκρη και μία μεγάλη χαρά άδέρφωσε πάλε Καλόγερους και Κλέφτες.

Τό ταυτόχρονο σπάσιμο των αύγών του 'Ηγούμενου του Κουγγιού και του Άρχηγού των Κλεφτών θεωρήθηκε κ' από τους Καλόγερους κ' από τους Κλέφτες, που παρακολουθούσαν με καρδιαχτύπι την είδα των δύο μεγάλων ήρώων, ως θεϊκό σημείο, ότι δεν ήταν κατώτερος ο ένας από τον άλλον και φωνάζανε όλοι μ' άκράτητη χαρά:

— Να μάς ζήσετε κ' οι δύο άνίχτοι για την Λευτεριά της Πατρίδας!

Τότε οι δύο πανένδοξοι και περιλάλητοι άντίληλοι έσχυραν τα κεφάλια μετανοημένοι, άνοιξαν την άγκαλιά τους και σφιχταγκαλιάστηκαν, κλαίοντας από χαρά κ' άπειρη άγάπη.

— 'Ο Κατασάντωνης άσπάζεται το δεξί χέρι του 'Ηγούμενου Σαμουήλ κ' ο 'Ηγούμενος φιλεί τόν Κατασάντωνη στο μέτωπο, κ' από την στιγμή εκείνη ο Άητός του Πίνδου Κατασάντωνης άνέμασε πατέρα του το Λιοντάρι του Σουλίου, κ' ο 'Ηγούμενος του Κουγγιού άνέμασε παιδί του τόν Κατασάντωνη!

— Ύστερα από λίγα χρόνια έπρσαν κ' οι δύο τους για τη θρησκεία του Χριστού και για την πατρίδα μας Ελλάδα.

— Αιωνία τους ή μνήμη!...

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝ Σ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΤΟΥ Χ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝ

ΗΡΩΩΝ ΠΑΣΧΑ

— 'Ο Άλγερινός της Πασκαλιάς χαιρέτισε με τέσ χρουσές άχτινες τον άπάνω στά Σουλιάτικα βουνά τα φλάμπουρα της Κλεφτουριάς, τούς Κατασάντωνιους, σαράντα παλληκάρια, έναν κ' έναν, και τόν άρχηγό τους, τόν άντρείον των άντρείων Κατασάντωνη, σαράντα κ' έναν. Ήταν μαζί οι ένδοξότεροι Κλέφτες: 'Ο Χασιώτης, ο Λεπενιώτης, ο Βλαχόπουλος, ο Τσιόγκας, ο Καραϊσκάκης κ' άλλα όνομαστά τουρκοφάγοι.

— Έρχονταν από τα χειμαδιά της Λάμαρης και πήγαιναν ίσα με Μοναστήρι του Κουγγιού, όπου τόν είχαν τάμνα να κοινωνήσουν και να κάνουν Πασκαλιά με τόν άλλον άντρείον των άντρείων, τόν 'Ηγούμενον Σαμουήλ, τόν λεγόμενον Καπετάν-Καλόγερο, κ' εκεί να τραβήξουν για τ' άνοιξιάτικα λιμέρια τους, άπάνω στ' άκροφτα των Άγρών και τού Άσπροποτάμου.

— 'Ο Άητός του Πίνδου πήγαινε να χαιρετίση τόν Λιοντάρι του Σουλίου.

— Οι δύο αυτοί μεγάλοι πρόμαχοι της έλληνομαις Έλευθερίας ζηλεύονταν συνα-μετά τους και φθονούσε ο ένας για τ' ήρωικά κατορθώματα του άλλου.

Μαρούσε να ειπή κανείς ότι κατά μάδας οι δύο αυτοί ήταν άγαπημένοι φίλοι ή μισμένοι φίλοι, αλλά στα μάτια του κόσμου περνούσαν για λατρεμένα φίλοι.

— Βροντήσε άπ' έξω δυνατά ή μεγάλη θύρα του ένδοξου Μοναστηριού του Κουγγιού.

— Ποιός είνε;

— Ρώτησε από μέσα μία βαρειά φωνή.

— Οι Κατασάντωνιοι!

— Άκολούθησε άλλη βαρειά φωνή άπ' έξω.

— Τό σύνθημα!

— Κονταντίνος την έχτισε, Κονταντίνος την έχτισε και Κονταντίνος θά την πάρει.

— 'Οι τσιουγκρονονονονονονο... Ά- κριβώς άμέσως διάπλατα ή έξώθυρα του Μοναστηριού και μπήκαν μέσα οι ήμί-θρα της Μεγάλης 'Ιδέας και τραβήξαν ίσα προς την έκκλησιά που λειτουργούσε. Σαματωθήκαν όλοι μπροστά στην θύρα της έκκλησίας και μπήκαν μέσα στην έκκλησιά, ταπεινά-ταπεινά, μεροστά στο Μεγαλειό της θρησκείας.

— Άνταχτα θηρία, λές κ' ήταν νυχτερίδες προτοβόμαδες και προτοστέφανες, προσκύνησαν την Άνάσταση, ά- κριβώς στο Χριστός Άνέστη, μετάλα-βαν, πήραν τ' αντίδορο από τόν τουρ-κοφάγο χέρι του υπερωϊκού 'Ηγούμε-νου, κ' ύστερα βγήκαν από την εκ-κλησία, και φόρεσαν πάλε τ' άρματά τους.

— Άμέσως βγήκε κοντά τους κ' ο 'Ηγούμενος, κ' εκεί έξω στην αυλή του Μοναστηριού οι δύο μεγάλοι Πρόδρομοι της έλληνομαις Παλιγγενείας άγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν σταυρωτά, κ' άπ' εκεί τραβήξαν ίσα στο δοξάτο, όπου ήταν στρωμένο ένα μεγάλο τραπεζομαχο τραπέζι με τέσσερα-πέντε άρνιά ψημένα και καμιά εκαοστή κόκκινα αύγά σκορπισμένα από την μία άκρη του τρα-πέζι ως την άλλη.

— Στο στεργιυλό κεφαλοτράπεζο κάθισαν οι δύο άντρείοι των άντρείων: ή Δόξα της Έκκλησίας κ' ή Δόξα της Κλεφτουριάς, ο Καπετάν-Καλόγερος κ' ο Κατασάντωνης, δεξιά οι άλλοι καλόγεροι του Μοναστηριού και ξεβιά οι Κλέφτες οι Κατασάντωνιοι. Έσο-ρη και μεγαλόπρεπο συμπέλημα Στανού και Σαδιαού, Ράσου και Πασσανέλλας, Θρησκείας και Πατρίδας.

— 'Ο 'Ηγούμενος εύλόγησε τόν τραπέζι, λέγοντας:

— Χριστός άνέστη εν νεκρών, θανάτω θάνατον πατήσας

και τούς εν τοις μνήμασι ζών

ζωομένους.

Κι' ύστερα, πέρνοντας ένα κακάνιο αύγό, είπε στον Κα-τασάντωνη:

— Χριστός άνέστη, καπετάν Άντώνη, και στην Πόλη!

— Άληθώς άνέστη, καπετάν Ηγούμενε, κ' ο λόγος σου στού

Θεού τ' ατί.

— Άπάντσης ο Κατασάντωνης, πέρνοντας κ' αυτός ένα κόκκινο αύγό. Στην στιγμή πήραν κ' όλοι οι άλλοι καλόγεροι και κλέ-φτες άπόνα κόκκινο αύγό.

— 'Ο Ηγούμενος είπε στον Κατασάντωνη:

— Κράτα κάτω τ' αύγό να χτυπήσω.

— Κράτα το δώ κάτω να χτυπήσω έγώ...

Τού άπάντσης ο Κατασάντωνης.

— Εγώ θά χτυπήσω πρώτος (είπε ο 'Ηγούμενος) γιατί είμαι άρχηγός όλης της Κλεφτουριάς.

— Όχι! (άπάντσης ο Κατασάντωνης). Εγώ θά χτυπήσω πρώτος, γιατί είμαι άρχηγός όλης της Κλεφτουριάς.

— Πρωτεύει πάντα ή Έκκλησία και μ' αυτήν οι λειτουργοί της.

Είπε πάλε ο 'Ηγούμενος.

— Μόνον όταν φοράς το πετραχίλι είσαι άνώτε- ρός μου!

Άντίεπε πάλε ο Κατασάντωνης.

— 'Ο περήφανος 'Ηγούμενος του Κουγγιού κ' ο ά- λύγιστος άρχηγός της Κλεφτουριάς άναγαν κ' ήταν φωτιά και μπαρούτι πλάι-πλάι. Τα μάτια τους πετού- σαν άστραπές. Περιμένονταν να βρον- τήσει ο κεραυνός.

— Άπάνω σ' αυτήν την τρομερή σι- γή, που χαιρόνταν ο Διόμονας της Κό- λασης, περιμένοντας να γένη του Δια- βόλου το πανηγύρι, πετάχτηκε σαν μολύβι, που βγαίνει από το στόμα του ντουφεκιού, ο Λεπενιώτης και μπή- κε άνάμεσά τους:

— Σταθήτε! (βουηθήκε). Κι' οι δύο σας έχετε δικήν. Ούτε ο 'Ηγούμενος του Κουγγιού, ούτε ο Άρχηγός των Κλεφτών πρέπει να πέση κάτω. Να τσιουγκρίζετε στά ίσα κ' όχι το ένα από πάνω και τ' άλλο από κάτω...

Τό μαύρο σύννεφο, που είχε καθί- σει βαρύ κ' άγριο άπάνω τους, σκορ- πίστηκε στην πνοή της ευφύιας του Λεπενιώτη, κ' οι δύο ψηλότερες κορ- φές του άγωνιζόμενου έλληνομαι για την έλευθερία του, τσιουγκρίσαν τα κόκ- κινα τ' αύγά όριζόντια, και—θαύμα θαυμάτων!—έσπασαν και τα δύο!

— Χριστός άνέστη! και στην Πό- λη!

— Άπάντσης οι Κλέφτες με χαρά.

— Άληθώς άνέστη! και στην Άγία Σοφία!

— Άπάντσης οι Καλόγεροι κ' έγε- ννε ένα γενικό τσιουγκρίσμα αύγών στο

τραπέζι άπ' άκρη σ' άκρη και μία μεγάλη χαρά άδέρφωσε πάλε Καλόγερους και Κλέφτες.

Τό ταυτόχρονο σπάσιμο των αύγών του 'Ηγούμενου του Κουγγιού και του Άρχηγού των Κλεφτών θεωρήθηκε κ' από τους Καλόγερους κ' από τους Κλέφτες, που παρακολουθούσαν με καρδια- χτύπι την είδα των δύο μεγάλων ήρώων, ως θεϊκό σημείο, ότι δεν ήταν κατώτερος ο ένας από τον άλλον και φωνάζανε όλοι μ' άκράτητη χαρά:

— Να μάς ζήσετε κ' οι δύο άνίχτοι για την Λευτεριά της Πατρίδας!

Τότε οι δύο πανένδοξοι και περιλάλητοι άντίληλοι έσχυραν τα κεφάλια μετανοημένοι, άνοιξαν την άγκαλιά τους και σφιχταγκα- λιάστηκαν, κλαίοντας από χαρά κ' άπειρη άγάπη.

— 'Ο Κατασάντωνης άσπάζεται το δεξί χέρι του 'Ηγούμενου Σα- μουήλ κ' ο 'Ηγούμενος φιλεί τόν Κατασάντωνη στο μέτωπο, κ' από την στιγμή εκείνη ο Άητός του Πίνδου Κατασάντωνης άνέμασε πατέρα του το Λιοντάρι του Σουλίου, κ' ο 'Ηγούμενος του Κουγγιού άνέμασε παιδί του τόν Κατασάντωνη!

— Ύστερα από λίγα χρόνια έπρσαν κ' οι δύο τους για τη θρησκεία του Χριστού και για την πατρίδα μας Ελλάδα.

— Αιωνία τους ή μνήμη!...

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝ Σ

ΠΑΡΑΧΑΛΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ΜΑΓΕΙΡΙΤΣΑ

— Είπουν κι ιλάλησα αὐτοῦρε κι παραχρήμα, ἡ μαίριτσα νὰ εἶν' πατημένη στ' ἀλάτ'!

Ταῦτα ἐφθέγγετο βροντοφώνως ὁ Θύμιος Γιαταγάνας, λοχίας τῶν εὐζώνων καὶ ἀποσπασματάρχης ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ φεσοφορῶντος ἀποσπάματος, τὸ ὁποῖον εἰσῆλθε θορυβῶδως στὸ μικρὸ χωριό.

Μόλις ἄρχισε νὰ βραδυᾷ, ἡ κότες εἶχαν κουριάσει ἀπὸ ὦρα καὶ οἱ φούρνοι κἀνέψαν, ψήνοντας τὰ λαμπρόψωμα τῶν χωρικῶν.

Χωριόποῦλα, εἰπαῖσαν οἱς πόρτες τῶν σπιτιῶν, «πλιτανίζοντα» μέσα στὰ αὐλάκια, σὺν γουρουνόπουλα, καὶ λιγεροὺς ἀναβὰν τὸ καντῆλι τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ ἐκαίγε μπρὸς σὺς μαυριμένες ἀπὸ τὸν καιρὸ εἰκόνες.

Ὁ Πάρεδρος τοῦ χωριοῦ, ἕνας γεροντάκος ξηρὸς καὶ κοκκαλιάρης, τοὺς ἔδωσε προσωρινὰ καταλύματα καὶ «ἐνα ψημάρι γιὰ τὰ παιδιά.»

— Κι δὴ ἱσταστέουν, εἶπεν ὁ λοχίας, ἱπαρχει!

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

— Οὐρὲ μὲλα καλά! Γιαταγάνας, Οὐρὲ ποὺ πάει τὸ εἶνε ψοφῆμι!

«Ὁχι παίζουμε!... Αὐτὸς εἶνε ἄντρας, δὲν ψητό;»

Ἄν ἤθελε ὅμως ἕνα ἀρνὶ αὐτὸς, ὁ δεκανέας, ὁ Ντούλας ὁ Καραφωτιάς, ἤθελε ἐνάντιον! Ἀντρονίλας ἔως ἐκεῖ ὅταν... Ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ δευτέρᾳ, ἄλλο δὲν συλλογίζετο παρὰ πῶσο θὰ φάη τὴν Μεγάλῃ Κυριακῇ. Καὶ σοὺ ἔρχεται σήμερον ὁ Πάρεδρος, μ' ἕνα ἀρνάκι, ἐκεῖ πέρα, σὺν γαστοῦλι, μὲ μπουκιά, νὰ φάνε ἔξη ἄντρες, ὁ δεκανέας ὁ Καραφωτιάς, καὶ ὁ κύρ λοχίας... δώδεκα!

Ποῖος νὰ πρωτοτσιμπήσῃ ἀπ' αὐτὸ; Δὲν φτάνει οὐδὲ ἡ μυροδιά του!

Καὶ ἄρχισε πάλι νὰ μετρήῃ τοῦ ἀποσπάματος τοὺς ἄντρας. Ἐτοὶ πάντα βγαίνουν ἔξ' καὶ δυὸ οἱ κύριοι ἀπαξιωματικοί, τὸ δλον... δώδεκα!...

— Οὐ Νάσους, οὐ Γουμιπίκους, οὐ ὀδοκινανέας, οὐ Γιώργους οὐ Ψημμένους, οὐ Μπουκτσᾶς, οὐ Μητρονιάρους, οὐ Κουφὸς καὶ οὐ Καραπατᾶς! Ἐξῆ καὶ δυὸ ἴσον... δώδεκα! Ποῖος νὰ πρωτοτσιμπήσῃ!... Ἀίντε, οὐρὲ Πάρεδρε, καὶ ἂς μὴν ἦταν τοῦ ἰσχυρόντος βουλευτοῦ τοῦ Χρυσοτέρεν, τὸ χωριό, καὶ ἔννοια σου!

Ἀλλά ὁ δεκανέας Καραφωτιάς, δὲν εἶνε καὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὰ χάνουν!

Αὐτὸς μὲ φορὰ, θὰ Πασχάσῃ γιὰ καλά, κι' ὁ κύρ λοχίας, σὺν ἀνώτερος, ἂν τοῦ κόβῃ τὸ ξερό, ἂς σκεφθῇ γιὰ λογαριασμό του!...

Τὶς ἴδιες σκέψεις ἔκανε κι' ὁ Γιαταγάνας, χωρὶς ὅμως νὰ λαβαίνει καὶ τὶς ἴδιες ἀποφάσεις. Ἰσως γιὰτὶ ἐντὸς τῶν περὶ ψημαρίου σκέψεων, εἶχε καὶ κάποια ἄλλη.

Ἐπεινοῦσε κι' ἡ... καρδιά του! Πεινᾷνε κι' ἡ καρδιάς. Κοντὰ στὸ στομάχι ἡ καρδιά, παρασύρεται ἀπὸ τὴν ἴδια αἰσθησι. Ἐνῶ σὲ ἄλλους συμβαίνει τὸ ἐνάντιον. Π. χ. στοὺς δασκάλους. Ποθεῖ ἡ καρδιά τους ἔρωτα; Ποθεῖ καὶ πᾶσαι μέχρι πυθμῆνος τοῦ... στομάχου. Κάθε ἐπάγγελμα ἔχει τὴν ἰδιοσυγκρασίαν του καὶ τὴν φυσικὴ κατασκευὴ του.

Πεινοῦσε λοιπὸν καὶ τοῦ Γιαταγάνα ἡ καρδιά!... Πεινοῦσε καὶ ἐλίμαζε. Νά τὴν! Ἀφράτη, ροδομάγουλη, μὲ τὰ μαλλιά ποὺ χρῦσιζαν στὸν ἥλιο, πηγαινοερχόταν μέσα στὴν αὐλή, ἡ παπαδοπούλα ἡ Ἀνθή, μὲ γυμνὰ τὰ λευκά της μπρόστα—μὲ χλωρὸ τυρὶ τὴν ἔφρασε! ὁ Θεός, δοξασμένο τ' ὄνομά του!—καὶ τὰ παχουλὰ ποδάρια της. Ἀτὰ ἔσταζαν τὰ μάγουλά της, δροσιὰς τὸ πᾶσμά της ἄφινε!...

Μανουράτα καὶ γαϊτανοφρυδοῦσα, ἄφινε ντὶ!...

— Κι νὰ εἶν' πατημένη στ' ἀλάτ'!...

— Ὁσπερ ἄνδρας ἔστιν ἡ σκοροδίσιση! Καὶ ἕνα «ἄχ» ἀνέβλυζεν ἀπὸ τὰ φλογισμένα καὶ πεινασμένα τοῦ Γιαταγάνα, σωτικά.

Κολλημένος στὸ ἀπέναντι τὸ μαγαζάκι, οὐλοποιζότανε, παρασκευαζόμενος γιὰ τὴν Πασχάλιν τὴν πανδασία, ἀναρχῶν καὶ βροντοφώνων τὸ πάθος του.

— Π'δὲ, φέρε μὰς δυὸ κοῦπες νιρό, αἴντε κι νὰ εἶν' κρούσι! Αἴντε γρήγορα κι μὰς ἀναψὶ ἡ λαῦρα! Τσ' ὥρας εἶν' ἡ ἀσταύ-

— Κι οὐρὲ παιδιά, ἂς ποῦμε καὶ τοῦ χρόνου τώρα.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

ρουτὴ!...

Καὶ ἔπειτα στρεφόμενος νὰ δείξῃ τὴν ἰσχὺ καὶ τὸ μεγαλεῖο τοῦ, πρὸς τὸν στρατιώτη ποὺ ἔβλυνε τὶς πατσὲς καὶ τὶς «ἐγκλεισες» τοῦ ψημαρίου.

— Οὐρὲ Γιωργούλα!

— Τί;

— Πῆς στοῦν Καραφωτιά, ὅτι εἶπεν οὐ κύρ λοχίας καὶ διέταξεν ἡ μαίριτσα νὰ εἶν' ἐτοιμὴ εἰς τὰς πρωϊνὰς ὥρας, πρὸ τοῦ μισονυκτίου, κι πατημένη λίγο στὴν ἀριῦρα, ἀξιοσυμπιῶσι! Αἴντε ταχέως κι λὶαν «μυρονό- — Ποῖος νὰ πρωτοτσιμπήσῃ ἀπ' αὐτὸ;» ἀναχουροῦμι!

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

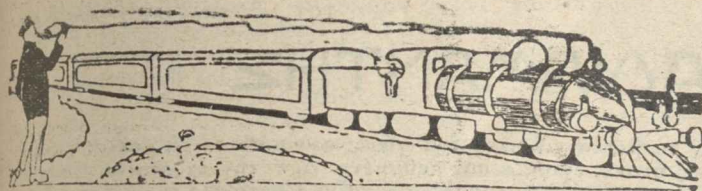
Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

Καὶ εἶχε δικαίω νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ κύρ λοχίας. Τόσον καιρὸ κλεισμένοι στὴν ἐρημιά, τρωγὼν μπομπότα καὶ ἐλῆδες, δὲν ἔβλεπε ποτε νὰ ρθῇ ἡ μέρα ποὺ ἡ καμπάνε θὰ διαλαλοῦσαν τοῦ Σωτήρος τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν παύσι τῆς νηστείας.

Ἐνα ἀρνὶ θὰ ἤθελε νὰ φάη μοναχός, ὁ Θύμιος Γιαταγάνας.

ΠΑΡΑΧΑΛΙΝΗ ΚΑΙ ΔΥΣΕΥΡΕΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΤΟ «ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ» ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ

Δημοσιεύουμε καὶ σήμερον μερικὰς συνταγὰς ἀπὸ τὸ «Γεωπο-
νικὸν Ἀγαπίου τοῦ Κρητός.

Δάγκκαμα ὄφρου

Ἄν σὲ δαγκάσῃ ὄφις, κοπάνισον τὸ δερμάτι του μὲ γλῆνα χοί-
ρου καὶ βάλετο ἐπάνω στὸ δάγκκαμα.

Ἐτερον

Ἀνακάτωσε μὲ ἄλλας κρόκον σὺν γούδι καὶ βάνετο εἰς τὸ δάγκκαμα.

Γιὰ νὰ μὴ πέφτουν ἡ τρίχες τῆς κεφαλῆς

Κῆπος ἀρδύλαις, νὰ γίνων σκόνι, τὴν ὁποῖαν βράσε μὲ νερό
καὶ νὰ φυᾶν τὸ τρίτον καὶ μὲ τὸ νερό αὐτὸ ἀλείφει τὸν τόπον.

Ἐτερον

Βράσε τὴν φλοῦδα τῆς πετέλας, ἦγουν φτηλιάς, μὲ νερό καὶ
μὲ ἐκεῖνον ἀλείφου. Ἐπειτα βάνε ἐπάνω σκόνιν ἀπηγάνου.

Γιὰ νὰ μὴ πονᾷς ὅταν κόβεσαι μὲ μαχαίρι

Στοῦπισε τὸ χόρτον, ὅπου λέγουν οἱ φράγκοι τζικοῦπα, καὶ οἱ
Ἕλληνες κόνειον καὶ μὲ τὸν ζομόν του, ἀλείψει τὸ μέλος ὅπου
ἐλὼν νὰ κόψῃ καὶ τότε δὲν γροικᾷς τὸν πόνον ὁλότελα!

Γιὰ τὰ ἀποστίματα

Ἄν ἔχῃς πρίσμα καὶ δὲν ἀνοίγῃ, βράσε λινόσπορον μὲ γάλα
τῆς ἀνελιάς καὶ βάλετο ζεστόν εἰς τὸν τόπον ἢ βάλε κόπρον τῆς
γῆρας ζεστόν καὶ ἀνοίγῃ παράπαν, ἢ ἐνωσον μέλι ζεστόν μὲ λινό-
σπορον καὶ βάλετο ἐπάνω.

Τοῦ φώναζεν ὁ λοχίας καὶ ἔαπλώθηκε σὺν βόας ἀπὸ τὴν ὀ-
πισθοπλευρὰ τοῦ στομαχίου του, ἀπὸ μαγερίτσα, ἐνῶ τέσσαρες
περιμένοντες κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀνέμενοντες εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ἀνέμενοντες
ἐνῶ τὸν λοχίαν.

Βουλκώσαντες οἱ εὐζῶνοι βουτούσανε ψωμί καὶ στοὺς ντελβέ-
τες.

— Κι' οὐ Καραφωτιά; Ρώτησε ὁ λοχίας. Αὐτὸς δὲν ἔφαγε!

— Ἄνθρωπος! δὲν μείνῃ τέτοια μέρα!...

Ὁ Καραφωτιάς, πρᾶγματι, εἶχε ἀφανισθεῖ.

Σ' ἕνα τέκοντο ἐράνῃ, ἐρχόμενος μὲ τὸ ψητὸ μισοφαγωμένον
στὸν ὄμο καὶ πρυζίζοντας.

Ἐρῶτα ποῦν' ἡ Διάκονα
σὺν λυόνουσε τὰ χιόνια...

— Κύρ λοχία, ἡ στρατιωτικὴ τιμὴ ἱκανοποιήθηκα πριπόντως!

— Τί εἶπε, οὐρὲ Καραφωτιά;

— Περιζήλουσα, μουνουμωρὸς τοὺς «νταλματίες», ἀφῆρεσα
τοὺς οὐβελιαν κι τὸν κομίζου εὐσιβάστους!

Ὁ λοχίας τὸν κύτταξε περίλυπος κι' ἀναστενάζων.

Ἦταν περὶ ἀρνά!

Οἱ γεμισμένες ἀπὸ μαγερίτσας καὶ ψωμοτύρι στόμαχοι, ἦσαν
ἀπὸ τὸν δεχθῆναι καὶ τὸν παραμικρότερον μεζέ.

— Οὐτὲ γλυκάδι! Ἀνεστῆαζεν ὁ φτωχὸς ὁ Γιαταγάνας.

Ὁ Καραφωτιάς κάθησε σταυροπόδι καὶ ἄρχισε τρώγωντὸ ψητὸ.

Ἦταν μισοφαγωμὸν νο. Ἦ ἔξοφλημένες πέτσες εἶπαν, τὰ «εὐζώ-
νοι» μεζέδια εἶχαν φαγωθεῖ, ἡ νεφραμιά ἦταν ἀποῦσα καὶ τὰ
καὶ τὸ στήθος εἶχαν ἀφαιρεθεῖ.

Ὁ λοχίας ἐταράχθη, βλέπων τὸν Καραφωτιάν νὰ τὸ ἀποτε-
λεῖται.

— Τί κάν' αὐτοῦ οὐρὲ;

— Συνεχίζω, ἀπῆλθες ὁ Καραφωτιάς, ἡμικλείων πονηρῶς
τὸν ὀφθαλμόν.

Ἦνόνουν ὁ Γιαταγάνας.

Ὅτι ἡ περὶ φυγιδίων ἱστορία, δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο, παρὰ
ὁ Καραφωτιάς ἐφευρεσις, διὰ νὰ φάη μοναχός του τὸ ἀρνί.

— Αἴντε χαντακωμένε κι' ἔννοια σου! οὐβλιαζε.

Καὶ πλησιάζοντας τοῦ εἶπε στὸ αὐτί:

— Πατὶ οὐρὲ, δὲν με εἰδοποιήσεις καταλλῆλως, γιὰ νὰ συμμε-
τέλῃς, ὡς ἀνώτερος καὶ ἐγὼ σὺ... συμπλοκή; Τραβήξου τώρα, πα-
πατέρα, γιὰ νὰ μὴ σὲ ἄγαν οἱ εὐζῶνοι. Ἀλλά πῆς μου τὸ γιατί.

— Πατὶ κύρ λοχία, στοῦν φαί, ποὺ δὲν φτάνει καὶ σὴν γυναίκα,
στοῦν ποὺ δὲν χρειάζονται!...

— Γι' αὐτὸ οὐρὲ;

— Γι' αὐτὸ κύρ λοχία καὶ γιὰ ἕνα ἄλλο. Χωρὶς αὐτό... διήγημα
σήμερον δὲν γνότανε!...

Σταμ... Σταμ...

ΜΑΚΑΒΡΙΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΑΣΤΕΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΩΝ

Πῶς θὰ γλύτωναν οἱ κατάδικοι τὸ κεφάλι τους. Ξέρουν νὰ
κρεμῶν στὴ Ρωσσία; Ἡ λαιμητόμος καὶ τὸ θέατρο!...
Ἐκείνη παρὰ πᾶν!... Πῶς ἐτελείωσε τὴ βδομάδα του.
Τόσο πλῆθος γιὰ νὰ δῇ ἕνα ἄνθρωπο νὰ πεθαίνῃ!... Ἡ πε-
ρίφημος μηχανὴς. Ἡ τελευταία του ἐπιθυμία κ.τ.λ.

Συνεχίζουμε καὶ σήμερον τὰ τόσο χαρακτηριστικὰ ἀνέκδοτα μελ-
λοθανάτων καταδικῶν:

Ὅταν ἐπὶ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ὡδηγοῦσαν τὸν κατάδικον
Νικόλαον στὴν λαιμητόμο, γύρισε ἔξωφρα πρὸς τοὺς συγκαταδικῶν
τοῦ καὶ τοὺς εἶπε:

— Δὲν ὑπάρχει παρὰ ἕνα μόνον μέσο γιὰ νὰ σωθῶμε.

— Ποιὸ! τὸν ρώτησαν ἐκεῖνοι μὲ ἀγωνία.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ο ΑΛΛΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Κάθε φορά που συλλογίζομαι τον Παπαδιαμάντη παραδίνομαι σ' ένα βαθύτατο ρεμβασμό.

Ο 'Αλέξανδρος, ο αγαπητός μου φίλος!

Ήμουν στη Γαλλία όταν πέθανε, και έγραφα τότε, θυμάμαι, μία μελέτη για το θαυμαστό έργο του, που δημοσιεύτηκε στο Νέο 'Αστύ.

Ανάλυτα τα περισσότερα των διηγημάτων του που τα είχα πολύ προχειρά στο νου μου, το συγγραφέα και τον άνθρωπο.

Τόν έχω εμπρός μου ακόμα, σκυθρωπό, αλύγιστο, με το γαυκό του παλτού του πάντα ανασχημένο, βιαστικό και αδιάφορο.

Θά θυμάστε όλοι οι παλαιότεροι των γραμμάτων τη ζοφερή σιλουέτα του, τα ακατάστατα γεννάκια του, την απεριποίητη περιβολή του, τα λασπωμένα ή κατασκονισμένα του υποδήματα, το ήμισυ του του ξυθωρισμένου, την παταδιστική κάρνα του με την ασημένια της λαβή, το μαύρο πλατύ κορόνι γύρω από μία ασιδωρή λουρίδα, είδος κολάρου, το ρεμβαστικό του, ένα καθότανε, το χαμηλόβλεμμά του, ένα περπατούσε, με τα χέρια συγκρατώντας προς τη μέση το επανωφόρι του μαζί με τη δεσποτική του ράβδη.

Τόν πρωτογνώρισα στα γραφεία της εφημερίδας Κορομηλά και έσχετιστα περισσότερο στην 'Ακρόπολη ύστερα και συνεδέθηκα μαζί του λίγο κατόπιν με μία άμοιβαία φιλία, με μία αγάπη που ποτέ δεν διατάραχτηκε.

Περάσαμε χρόνια και χρόνια μαζί, ο ένας στο πλευρό του άλλου, στη Δεξαμενή, σε μικροξενοδογεία, σε μπακάλικο, σε ταβέρνες απόμερες, στο προαύλιο του 'Αγίου Φίλιππα, όπου έβγαζε, σε καφεενάδικο, στο Ζαχαράτου ακόμα όπου έμπαινε μόνον, όταν από το τζάμι μ' έβλεπε να κάθωμαι μόνος μου.

Και ο άνθρωπος αυτός που δεν είχε με τους άλλους συναδέλφους του πολλές κουβέντες, μαζί μου εύχαριστιότανε σε διάφορες μπαλιβέρνες, όταν είχε όρεξη, σε εκμιστηριεύσεις ακόμα όταν αισθάνονταν την ανάγκη να είνε διαχυτικός.

Μία μέρα καθώς καθόμαστε στην Δεξαμενή, απόγευμα, τόν ρώτησα:

— Έχεις ποτέ ερωτευτεί, 'Αλέξανδρε;

— Ποτέ—μου απάντησε— χωρίς ένδιασμό και άμεσως έπρόσθεσε:

— Τι χριστιανός είμαι νάχω δύο άμαρτήματα. Δέ φτάνει να πίνω:

— Όμως ύστερα από κάμποση σιωπή και με τόνο φωνής πολύ διαφορετικού.

— Άκουσε, μου λέγει, κάτι. Ψέμματα σου είπα πως δεν ερωτεύτηκα ποτέ. Μία φορά αγάπησα κ' εγώ, κ' αγάπησα μάλιστα μία μακρινή μου εξαδέλφη. 'Αλλά δέ βάσταξε αυτό πολύ.

Μερικές ημέρες, ο Θεός να με συγχωρήσει.

Μου είχαν γράψει τα κορίτσια (οι αδελφές του) από τη Σκιάθου ότι ήτανε καμιά κάμαρη ξενοκιστή στο σπίτι που έμενα— καθόμουν τότε στο Ψυρή—να τη νοικιάσω για την εν λόγω εξαδέλφη μου, που ήθελε να μείνη κανένα μήνα στην 'Αθήνα, για αλλαγή, χάριν της ύγείας της.

Ήταν ένα κορίτσι μετωμένο πλιά, έως είκοσιόχτώ χρόνων, καλοδεμένο και όμορφο, αλλά λίγο άκαιμο.

Η κάμαρα ήτανε δίπλα στη δική μου, με μία μεσόπορτα κλειδωμένη, μεγαλούτσικη κάμαρα με δυο παράθυρα και μεσημβρινή. Την ένοικιασα και έγραφα στα κορίτσια.

Λίγες ημέρες αργότερα η εξαδέλφη μου ήρθε.

Ήταν πλιό όμορφη απ' ό,τι την είχα άφισει στην πατρίδα δύο χρόνια προηγουμένα.

Η αφέλειά της, η χάρη της, η χλωμάδα εκείνη του προσώπου της, το σύνολό της όλο με κατεμάγεψε. Θεέ μου, είπα από μέσα μου, είνε να χαθώ. Σώσε με Κύριε.

Ως τόσο την όργη του Κυρίου την αφήρισα, κ' ένα βράδυ που είχε αναμμένο το φως της κάμαράς της, μπήκα στη δική μου και σιγαπάτησα και ομίωσα στη μεσόπορτα και έσκυψα και είδα από την κλειδαριά την εξαδέλφη μου να γδύνεται...

Απέστρεφα το πρόσωπο, έκαμα το σταυρό μου και απεμακρύνθη. Αίσχυνόμουν και έτρεμα.

Έπεσα στο κρεβάτι, αλλά δεν με έπερνεν ύπνος. 'Αργότερα σηκώθηκα και ξαναπατήσα στην πόρτα και έσκυψα. Το φως ήτανε αναμμένο πάντα και η εξαδέλφη μου κοιμότανε.

Τη φορά αυτή ούτε έτρεμα ούτε έντροπόμουν. Στάθηκα εκεί κοιτάζοντας από την κλειδαριά και την απελάμνα. Με κλεισμέ-

να τα μάτια, με πλεγμένα γύρω στο μέτωπο τα μαλλιά, χλωμή όπως ήτανε, έμοιαζε σαν πεθαμένη. Δεν την έχω δει ποτέ πάλι.

Έκαμα για δεύτερη φορά το σημείον του σταυρού και κατακλιθείς έκουμήθηκα έως το πρωί τόν ήσυχον ύπνο ενός παιδιού.

Την άλλη ημεράν έσπευσα εις εξαγισμόν, έπροσευχήθη και έκτοτε δια λίγον καιρόν που έμειναμε υπό την ιδίαν στέγην δεν την έπρόσεξα και δεν την εφρόντισα παρά ως προσβύτερος έδελφός.

Είχαν περάσει κάμποσα χρόνια από την ερωτική αυτή εκμιστηριεύση του Παπαδιαμάντη όταν, μία μέρα, ένα πρωί, τόν συνάντησα απέξω από το χαρτοπωλείον του Πάλλη. Κατέβηκε την όδον

Ερμού και ανέβαινα προς το Σύνταγμα.

— Ίσα, ίσα, μου λέγει, και σε ήθελα. Πήσα από το σπίτι σου. Έχω ανάγκη από ένα μαρρο λαϊμοδέτη.

Αν σου βρίσκεται άφησέ μου τον τό άπογευμα στου Κυρ Γιάννη.

(Κύρ Γιάννης ήτανε ο καφετζής της Δεξαμενής).

— Τι τρέχει; τόν ρώτησα.

— Πέθανε μία εξαδέλφη μου, μου είπε και με άποχαιρέτησε.

Δεν είχα προχωρήσει παρά λίγα βήματα και τόν άκουσα να με φωνάζει. Είχε γυρίσει κ' έστάνε κατ' επάνω μου.

— Ξέρεις, μου είπε εμπιστευτικά... το κορίτσι που είχα κυττάξει από την κλειδαριά!

Δεν είχε πεί καθόλου ο νους μου στην παλαιά του έκεινη ερωτική περιπέτεια, σίς βεβαίως.

Όταν ήρθε στην 'Αθήνα—στά 1907, νομίζω, ή μακαρίτης Νάντας Δεληγιώργης, ο πατήρ των Ρυθμών του δειλίου και του θανάτου— από τη Γερμανία, ο πρώτος για τόν όποιον μου μίλησε ήταν ο συγγραφέας της Νουσταλχου και της Φόνισσας.

Τού είχε κάνει βαθειά εντύπωση κάποιο έργο του που έπεσε στα χέρια του κάποτε στο Μόναχο και ήθελε πολύ να τόν γνωρίσει και τού πή πόσο τόν εθαύμαζε και να τού πη ακόμα, πως ήθελε να γράφει γ' αυτόν.

Έφανταζόταν πως θά εύρισκε μεγάλη δυσκολία στην επημέλειά του. Είχε μάθει για τη δυστροπία του, το μισανθρωπισμό του και την ταπεινοφροσύνη του.

Μέ άκουσε χαρούμενος να τού διαβεβαιώνω πως θά τόν έπαινα μια μέρα σπίτι του.

Πράγματι, ένα βράδυ τόν έμπασα σιου Δεληγιώργη, από τη μικρή πόρτα της όδου Πινδάρου, ίσα στο γραφείο του άληγοήτονον εκείνου υπέροχου νέου.

Ο ποιητής μας έπεριμενε κατά τα συμφωνημένα μόνος του. Ένα ήμισυφωσ έριχνε σκιές μαύρες στο μεγάλο έκεινο δωμάτιο, γεμάτο από βιβλία, στά ράμια, σις καρέκλες, ακόμα στο έδαφος, στο μεγάλο τραπέζι της μέσης, που ήτανε και το γραφείο του.

Στο τζάκι τή έβλεπα έτριζαν φλογερή και σπιδόβολα.

Ένας στοργικός καθρέφτης κυρτά κρεμασμένος απέναντι λαμποκοπούσε και άστραφτε σαν να έκαιονταν επάνω του χρυσόπυλα. Μία μυρουδιά χειρωνακίου έκανε να μισοκοβόλη, όδεια μαζί και άλαφρά, όλόκληρο το δωμάτιο.

Και άλήθεια είχε καεί χειρωνακίου.

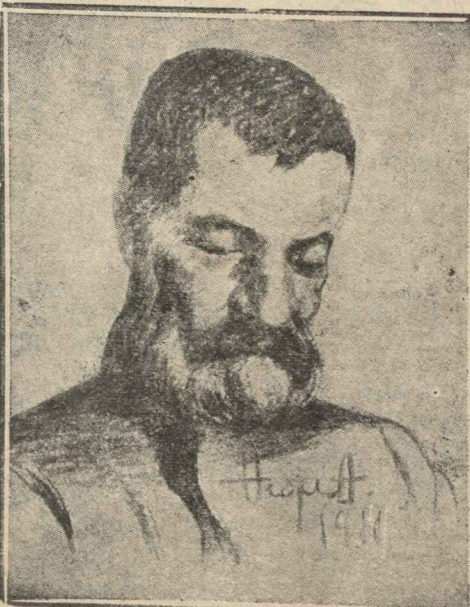
Μπαλίστρες λυμένον κομπολογιού, γήμα απάνω στο γραφείο του, το μαρτυρούσαν αυτό.

Άλλωστε και ύστερα ο μακαρίτης Δεληγιώργης έριξε ένα δυό τέτοιους σβόλους στη φωτιά, άναυγονοντας έτσι το άσπρη στο έκεινο άρωμα.

Θά ήτανε Νοέμβριος.

Ο Παπαδιαμάντης το βράδυ έκεινο έκείνη όμηλικήκατος. Νομίζω πως τόν βλέπω και τόν άκούω. Θυμάμαι και ο Δεληγιώργης πως τόν έπρόσεξε και πως τόν διερωτούσε. Μας μιλούσε για δημοτικιστικά πράγματα και για τούς μεγάλους ρήτορας της έκκλησίας. Την όμλία του την έπαινε και με κείμενα, με άποσπάσματα διαφόρων λόγων του που τή ήξερε άπ' έξω, με σπλά και άφορισμούς, με παρανέσεις και διδάγματα.

Ήτανε χαριέστατος, κ' άν θυμάμαι καλά

Ο 'Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

ΠΑΙΣΧΑΛΙΝΑ

ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ

(Βουλγαρική παράδοση)

Σάν πηγαίναν να σταυρώσουν τόν Χριστό, μία πολύ φτωχιά και πολύ πονετική γρηούλα, που είδε τόν πόνο και τόν σπαργμό της Παναγίας, την άκολούθησε να την παρηγορήσει.

Ήτανε τόσο φτωχιά, σαν ξεφλουδισμένη βέργα και τόσο γρηά, που τα μαλλιά της ήσαν άσπρα, σαν τη βαμπακόροκα. Φορούσε ένα πράσινο σουσάμι και ήτανε μπαμπουλωμένη, μ' ένα σάλι κίτρινο, κατακίτρινο, με κρόσια κίτρινα, μοναδικό της στολίσιμα και φορεμα σις ζέστες του καλοκαιριού καιστά πάγη του χειμώνα.

Όταν καρφώναν οι άνομοι έβραιοι τόν Χριστό στο Σταυρό και η Παναγίτσα ή μητέρα του σάραζε και έλυωνε σε δάκρυα, η γρηούλα ήτανε κοντά της και της μάζευε τα δάκρυα, άπλώνοντας την πράσινη ποδιά της και το κίτρινο το σάλι της, μίν πέσουνε στη γη και πατηθούνε από τούς ανθρώπους.

Μά τα δάκρυα της Παναγίας ήσαν τόσο πολλά, τόσο πολλά, τόσο πολλά, που ή φτωχή γρηούλα μούσκεπε, κ' άρρώστικε, κ' έπεσε να πεθάνει.

Η Παρθένα όμως μόλις είδε την άγάτη και την άφοσίω της φτωχής αυτής γρηούλας, δεν την άφησε να πεθάνει, παρά την έκανε ένα πρώσινο χορταράκι τόν άγρων, που στη Μακεδονία οι χωρικοί την λένε «χορτσάνα τρέβα» (πικραμένο βότανο) και οι έλληνες στην Παλαιά 'Ελλάδα «Πικραλλίδα».

Η «Πικραλλίδα» κάθε λίγο και λιγάκι βγάζει άπ' τη καλή της την καρδιά, άνοει, καλοκαιρί και φθινόπωρο και τις γλυκές άκόμ ημέρες του χειμώνα, κάτω λουλούδια κίτρινα τουφωτά, σαν κρόσια χρυσαφένια, σαν τα κρόσια που στολίζουν το φτωχικό το σάλι της γρηάς.

Και σαν γενούνε τα λουλούδια αυτά, η Παναγία δεν αφήνει πάλι το άδωο το χορτάρι να πεθάνει...

Γίνεται το κάθε ένα τους μία «μπάμπα», μία άσπρομαλλούσα γρηούλα, δηλαδή, ένα κεφάλι στοργικό και λευκό σαν βαμπακόροκα, μία δόξαση τούφρα. Τς τούφρες αυτές τις πέρνει ο άέρας άπαλά και μαλακά και τις πάει μακριά, για να φυτρώσουνε παντού και να στολίσουνε τη γη με νέα χορταράκια, που θά πετάξουνε πάλι, καινούργια από μέσα από τα σπλάχνα τούς τα χρυσά κρόσια τόν λουλουδιών και τα ζωηρά πράσινα της Πικραλλίδας φύλλα.

Οι χωρικοί ακόμα λένε ότι, έπειδή τα φύλλα του φυτού αυτού γυαλίζουνε στόν ήλιο, γιατί είνε ακόμα βρεγμένα από τα δάκρυα της Παναγίας και για τούτο το έχουνε σε άμαρτία να πατηθούνε της Πικραλλίδας το χορτάρι.

Άμα είνε πολλά στο δρόμο τους παραμερίζουν και περνάνε.

Και ακόμα λένε πως έπειδή ποτίστηκε η Πικραλλίδα, με της Παρθένας, της Δέσποινας τα πικρά και πονεμένα δάκρυα, για τούτο διατήρησε όλη την πίκρα της Μάννας του Χριστού, στη γούσι της.

Αυτά λέει μία παλιά, πολύ παλιά Βουλγαρομακεδονική, χωράτικη παράδοση, για τη Πικραλλίδα, που οι έλληνες τόσο καλά την ξέρουνε και τούτον τη νοστιμίζουνε όταν την κάνουν σαλάτα με ραδικία και με άλλα άγριολάχανα, δεν ξέρουν όμως την καταγωγή της.

Τς άγες αυτές ημέρες τη θυμήθηκα και τούς τη διηγομαι να τη μάθουν.

Στέλιος Στάμτζας

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙΣΧΑ

Υάχρει, στην Πολωνία μία νήσος ή όποια ονομάζεται Πάσχα και ή όποια άνεκαλύφθη, από τόν έξερευνητή Ρογγέρη στά 1728.

Η νήσος αυτή έχει τούτο το περίεργο, ότι οι βράχοι της άπεικονίζουν μορφές ανθρώπων, ή μάλλον άγάλματα μισανθρωπισμένα.

Όλην την Μεγάλην έβδομάδα στη Ρώμη, όλοι οι Κινηματογράφοι παίζουν ταινίας, που παριστάνουν τα πάθη του Χριστού.

Η ταινία αυτές, είνε ως έπί το πλείστον όχι μόνον ήλιες, αλλά και έναντιον της θρησκείας και έναντιον της αίσθησης.

Γιατί, έκτός των άλλων, πως θά δονηθή μία ταινία να άποδώ την υπέροχο και υπεράνθρωπο μορφή του 'Ιησού, μία μορφή, με άλλα λόγια, υπεράνθρωπο συλλήψεως!...

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

«Άλλος έφαγε τα σίκα κ' άλλος τα πληρώνει».

«Άλλοι που καρτερεί στα ξένα γόματα στα ξένα μεσημέρια».

«Άλλοι που τόν δέχνουν έκτό και δεν τόν δέχνη ο νους του».

«Άλλοι που τώζει ή κούτρα του να κατεβή ψυρες».

«Άλλοι με τρέβεις Δέσποτα κ' άλλου 'χω γώ τόν πόνο».

και εύτράπελος κάποτε και κάποτε ακόμα και ειρωνικός.

Σε μία στιγμή που μιλούσε άνοιξε ή από μέσα πόρτα του γραφείου και εμφανίστηκε ή αδελφή του ποιητού, ή Δ)δα Σοφία Δεληγιώργη. Φορούσε φόρεμα χοροού και είχε άπανωτά της ρυμένο ένα βαρύ μαύρο βελουδένιο επανωφόρι. Στο στήθος της κάπνισα είχε ένα μεγάλο κατακόκκινο ρόδο.

Ο Παπαδιαμάντης, έσκηώθηκε πρώτος από μās και ή νέα τόν έλπίσισε.

Ύστερα από μερικά λόγια του άδελφού της του έδωσε το χέρι της και τού είπε πόσον ήτανε λυπημένη που δεν μπορούσε να μείνη μαζί μας.

Ήτανε ύποχρεωμένη να βρίσκεται στο Παλάτι πριν από τις 11 γιά να συνωδέψη την πριγκίπισσα Μαρία του Βοναπάρτη σε κάποια πρεσβευτική έσπερίδα. Ήτανε τότε ή νέα Δεληγιώργη έπί τόν τιμόν της εν λόγω πριγκηπισσης. Άφου τόν παρακάλεσε να προσδιορίση αυτός ένα άλλο βράδυ για μία νέα συνάντηση που είνε έλεύθερη και να έχη τόν καιρό να καθήση μαζί μας, έβγαλε το κάκαιο ρόδο από το στήθος της και τού το προσέφερε.

Ο Παπαδιαμάντης το πέραςε στην άπάνω κουμπότρυπα του φορεμάς του και την έλαχρίστηκε.

Τη στιγμή έκεινη έκτοτε δεν ήπενθύμιζε τόν άπλόν έκείνον και ταίχον, φαινομενικώς, άνθρωπον. Ύψηλός όπως ήτανε και μεγαλοπρεπής όπως έφάνταζε, μέσα σ' έκείνο το ήφωφ, γελαστός δέ και ευδιάθετος κατ' έξαιρεσην έκείνο το βράδυ, είχε το όρος ενός τέλειου μεγάλου κυρίου...

Τέτοιον δεν τόν είχα ποτέ μου άλλωστε ξανάδει.

Όταν έφυγε ή Δ)δα Δεληγιώργη, ο άδελφός της τού μίλησε για μά φιλική ή έσπερίδα που έσχεδάσε προς τιμή του.

Η έσπερίδα έκεινη έγινε λίγο αργότερα στόν Παργασσό υπό την ύψηλην αιγίδα της πριγκηπισσης Γεωργίου. Και είχε μίαν έπιπνυία αξιοθαύμαστη.

Έμειναν τότε γιά το μνημειώδες έργον του Παπαδιαμάντη ο Καζιμάνος, ο Δεληγιώργης και δέ θυμάμαι τώρα ποίος άλλος.

Ένα ποσό σημαντικό γιά την έπιτυχία συλλέχτηκε και ο Παπαδιαμάντης όποράσισε να φύγη γιά το νησί του.

— Έθέλω ήσυχία, Μιλτιάδη, και θάλαπος, μου είπε.

Έκαινοργώθηκε τότε όλοκληρος και μου παρουσιάστηκε χαμογελώντας.

— Άδριο, μου είπε.

— Καλά, και τα πιπούτσια; Πώς δεν έπηρες παπούτσια, τόν ρώτησα, κυττάζοντας τα καλιοστύβαλα που φορούσε.

— Καινούργια; μου απάντησε με ταραχή. Όχι, γιά όνομα τού θεού! Θέλεις να χαλάσω τα πόδια μου!...

Ύστερα από λίγους μήνες, κ' ένω ακόμα ο Παπαδιαμάντης βρίσκονταν στο νησί του, ο Δεληγιώργης έπέθανε.

Τι ξέσκιμα πέπλων κ' έκείνο στο πρόσωπο τόν Μουσών!...

Ο άκατανόητη μαύρη μοίρα, άμετάγνωμη!...

Θυμάμαι το γράμμα που μου έστειλε τότε ο Παπαδιαμάντης από τη Σκιάθου.

«Κύριον Μιλτιάδη Μαλακάση, ποιητήν, Καφετεϊον Ζαχαράτου, εις 'Αθήνας» έγραφε ο φακέλλος. Κρίμα να μή τώχω πρόχειρο. Και μέσα στο γράμμα ένα ήμισυφύλλο με τρεις—τέσσερες σιγούς έπιτάσεις:

«Νά βλέπω το χειμόνισθ, δ' κάλιο να μίν ήμουν!...»

«Έτσι έτελειωσε...»

Μ. Μαλακάσης

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ

ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΩΝ

Τόν 'Οκτώβριο του 1910 έπρόκειτο να θανατωθή στην Μιννεάπολις της 'Αμερικής ένας κακοθύγος, ο όποιος είχε δολοφονήσει με μοβίστρα.

Όταν τόν ρώτησαν ποιά ήταν ή τελευταία του έπιθυμία είπε:

— Ήθελα να προσφέρω ένα άποχαρετιστήριο γεύμα στόν πατρώ της φυλακής και στούς όχτω νυχτοφύλακες!...

Και κατήρισε μόνος του το μενού: Στερίδια, ψάρια, ένα γουρουνόπουλο τού γάλακτος, ένα γαλόπουλο, ένα κοτόπουλο, γλυκίσματα και φρούτα.

Γευμάτιος δέ με έξαιρετική ευθύμια, ένω άκουγε τα χτυπήματα τόν έγκατον που έστηναν την άγγλόνη, στην όποια έπρόκειτο να κρεμοσθί!...

Πολλοί έτοιμοθάνατοι κακοθύγοι κάνουν πνεύμα προ πάντων την ώρα που τούς ρωτούν ποιά είνε ή τελευταία τους έπιθυμία, ή όπως συνηθίζεται στην 'Αμερική, τί φαγητό θέλουν να φάνε γιά τελευταία φορά.

Τόν 'Ιούνιο του 1912, στο Καντέν της Κίνας, κάποιος Κινέζος που όδηγήθηκε στην λαμητόμο μαζί με πολλούς άλλους συγκαταδικούς του ζήτησε ως ύστατήν ήλκην, να θανατωθή τελευταίος γιά... να μωρέσει να καπνίση με την ήσυχία του το τελευταίο τσιγάρο του!...

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η ΝΙΝΟΝ ΝΤΕ ΛΑΝΚΛΟ

Η τελευταία συμβουλή της μητέρας της. Τὸ σκλόνι της Νινόν. Η φίλια τοῦ Μολιέρου. Η ζήλεια τοῦ ἀριστοκρατικοῦ κόσμου. Οἱ φίλοι της Νινόν. Η ἀπιστία ἐνὸς νεαροῦ κόμητος. Ὁρκοὶ αἰωνίας ἀγάπης, ἡ ὁποία διαρκεῖ... 5 ἡμέρες. Νινόν καὶ μαρκήσιος ντὲ Σεβινιέ. Η ὥραία ἐγδοντάκις γρη῏α ποὺ τὴν ἐρατεύονται ἀκόμη κλπ.

Η Ἄννα ντὲ Λανκλό γεννήθηκε στὰ 1615. Ἀπ' τὸν πατέρα της κληρονόμησε τὴν ἐρωτοπαθὴ φύση, ἐνῶ ἀπ' τὴ μητέρα της πῆρε τὸ πρακτικὸ τῆς μυαλὸ καὶ τὴν ὀμὴ εὐλικρίνειά της.

Λίγες στιγμὲς πρὶν πεθάνῃ ἡ μητέρα της, κάλεσε τὴ Νινόν στὴν ἐπιθανάτιο κλίνη της καὶ τῆς ἔδωσε τὴν τελευταία της παρρησία:

Ἐσὺ, παιδί μου, τῆς εἶπε, ποὺ θὰ ζήσης; πάρα πολλὰ χρόνια ἀκόμα, κττάζε νὰ μὴν ἀφήσῃς νὰ πάῃ ὁ καιρὸς σου χαμένος. Μὴν κιντὰ, τόσο τὸν αἰνιό, ὅσο τὴν καλὴ ἐκλογὴ τῶν ἀπολαύσεων!

Η Νινόν ἀκολούθησε τὴν τελευταία μητρικὴ συμβουλὴ μέχρι τοῦ θανάτου της.

Σὲ ἡλικία δεκαεξὶ ἐτῶν βρέθηκε μόνη στὸν κόσμο μὲ ἓνα εἰσόδημα ποὺ ἦταν βέβαια μικρὸ, ἀλλὰ ποὺ ἔφτανε γιὰ νὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ μιὰ ἀνετὴ ζωὴ. Ἀπ' τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ παρουσιάστηκε στὰ κοσμικὰ καὶ ἀριστοκρατικὰ σαλόνια τῶν Παρισίων, προξένησε μεγάλη ἐντύπωση μὲ τὸ πνεῦμα, τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν μορφὴ της. Γιατὶ ἡ Νινόν ντὲ Λανκλό, δὲν ἦταν μόνο ὥραία ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικῶς διαβασμένη. Καταλαβαίνοντας, ὅμως, πὺς ἡ μορφὴ της βλάπτει ἐξωτερικῶς: μιὰ γυναίκα, φρόντιζε μὲ κάθε τρόπο νὰ μὴν κἀνῃ ἐπίδειξη γνώσεων καὶ νὰ ἐπιδεικνύῃ μονάχα τὰ φυσικὰ της, τὰ σωματικὰ χαρίσματα—τὰ ὁποία ἦταν ἐπίσης θαυμαστά!...

Ἀτελόμενα τόσῃς ἐκτιμήσεως, ὥστε ὅταν τύχαινε νὰ συναντηθοῦν στὸ δρόμο μὲ τὸ βασιλεῖα, ἐκείνος κατέβαινε ἀπ' τ' ἀμάξι του καὶ πῆγαινε πρῶτος νὰ τῆς ὑποβάλῃ τὰ σέβη του. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, μεσουρανοῦσε ὁ παντοδύναμος καὶ πολυμήχανος καρδινάλιος Ρισελιέ, ὁ ὁποῖος ἦταν τρολλὰ ἐρωτευμένος: μὲ τὴ θυελλώδη Μαριὸν Ντελόρμ. Μὰ ἡ ὥραία Μαριὸν συγανότανε τὸ μυτερὸ μυσάκι τοῦ καρδινάλιου καὶ γι' αὐτὸ ἀπὶ κρούσε τὸν ἔρωτά του. Τότε ὁ ἀπελπισμένος Ρισελιέ ἀπεφάσισε νὰ βρῇ παρηγοριὰ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Νινόν. Κάποιος ἀββᾶς ἐπεφορτίστη μὲ τὴν ἐμπιστευτικὴ καὶ τιμητικὴ ἀποστολὴ νὰ γνωστοποιήσῃ στὴ Νινόν τὴν ἐπιθυμία τοῦ καρδινάλιου νὰ τῇ γνωρίσῃ. Η Νινόν σκέφθηκε τότε πὺς; θὰ ἦτανε μεγάλη τιμὴ γι' αὐτὴν νὰ δέχεται στὸ σπίτι της τὸν Ρισελιέ, τὸν πανίσχυρο πρωθυπουργὸ τῆς Γαλλίας, ποὺ κυβερνοῦσε κατ' οὐσίαν καὶ ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἐδῶσαν ραντεβὺ σ' ἓνα μικρὸ χωριό. Μόλις ὅμως: κατέλαβε τίς πραγματικὲς διαθέσεις τοῦ Ρισελιέ, τοῦ ἔκοψε ἀμέσως τὸν βῆμα. Η τιμία καὶ εὐλικρινὴ φύσις της δὲν τῆς ἐπέτρεπε νὰ ὑποκρίνεται πὺς αἰσθάνεται ἔρωτα γι' αὐτὸν τὸν ἀνδραπο.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸ σαλόνι της εἶχε ἀρχίσει νὰ συγχάζεται ἀπ' τὸν καλύτερο κόσμο τῶν Παρισίων. Οἱ κυρίες ὅμως τῆς αὐτῆς τῆς ἐξῆλυναν, βλέποντας τὴ μεγάλη συρροὴ πλῆθους ποὺ παρευρίσκετο κατὰ τίς δεξιώσεις της. Ἐνα βράδυ μάλιστα συνέπεσε, μιὰ ἀριστοκρατὶς νὰ εἶλθῃ δώσῃ ἐσπερίδα τὴν ἴδια ὥρα μὲ τὴ Νινόν. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ μείνουν τὰ σαλόνια τῆς ἀριστοκρατικῆς ἀδειᾶ ἐπειδὴ ὁ κόσμος προτίμησε νὰ πάῃ στὴ Νινόν! Η προσβληθεῖσα ἀριστοκρατὶς ἔκανε τότε δριμυτάτα παρατηρήσεις στὴ βασιλίσσα, τὴν Ἄννα τὴν Αὐστριακὴ, χωρὶς ὅμως νὰ καταλήξῃ σὲ τίποτα.

Η φίλικὴ συντροφιά τῆς Νινόν ντὲ Λανκλό ἀποτελεῖτο ἀπὸ τὸ Μολιέρο, τὸ Λαροσφορικό καὶ τὸ Λαφοντα ν. Ὁ Μολιέρος μάλιστα τῆς ἐδίδασκε τίς κομωδιές: του καὶ ζητοῦσε τὴ γνώμη της. Ἀς μὴν ξεγνᾶμε ἐξάλλου, πὺς ὁ μεγάλος κομωδιογράφος τῆς ὥραιότερης γυναικείας δημιουργίας τὸν τίς ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Νινόν.

Μὰ ἡ Νινόν δὲν ἦτανε μονάχα ἡ φημισμένη καὶ ἐξυπνὴ γυναίκα τοῦ κόσμου καὶ ἡ φιλολογικὴ σύμβουλος τοῦ Μολιέρου. Ἦτανε καὶ γυναίκα πολὺ θερμῆς φύσεως. Ζοῦσε σὲ περιβάλλον ποὺ δὲν εἶχε καμμὴ πρόληψη, σὲ ζητήματα ἐρωτικῆς φύσεως. Καὶ ἡ ἐρωτικὴ περιπέτειος τῆς διάσημης αὐτῆς γυναίκα: εἶνε ὁμότερητες.

Η Νινόν ντὲ Λανκλό

40 ἐτῶν

80 ἐτῶν

20 ἐτῶν

60 ἐτῶν

ρε:—οὕτε μιὰ περισσότερη! Τὴν ἔκτι τὸ πρῶτὸ ἀντίλλαξε ἐρωτικὰς περιπτώσεις μὲ ἄλλον φίλον της, χωρὶς ὅμως αὐτὴ τὴν φορὰ νὰ τοῦ ὑπογράψῃ καὶ αὐτοῦν συμφωνητικὸ πὺς; θὰ τὸν ἀγαπᾷ αἰώνια!

Οἱ ἀριστοκρατικοὶ κύκλοι ἦταν βέβαια ἐν γνώσει τῆς σκανδαλώδους ἰδιωτικῆς ζωῆς τῆς Νινόν ντὲ Λανκλό, μὰ ἔκαναν πὺς δὲν ἤξεραν τίποτα, πρῶτον γιὰ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δὲν ἐθεωρεῖτο τότε καὶ τόσο ἀνήθικο καὶ δεύτερον γιὰτὶ κανεὶς δὲν τοῖσιν καὶ δὲν ἠθέλε, νὰ δυσαρσετῇ μιὰ τόσο ἐξυπνὴ καὶ χαριτωμένη γυναίκα.

Καὶ τὸ παράξενο μὲ τὴ Νινόν ντὲ Λανκλό εἶνε πὺς; τῆς συμβεῖναι αὐτὸ: ἀκόμη ὁ χρόνος. Σὲ ἡλικία ἐξήντα ἐτῶν, ἦταν ἀκόμα ἀνδρῶν καὶ ὥραία. Τότε ἀκριβῶς τὴν ἀγάπησε τρολλὰ καὶ ὁ νεαρὸς υἱὸς τῆς κυρίας ντὲ Σεβινιέ, τῆς περιήρμου ἐπιστολογράφου. Φαίνεται ὅμως πὺς; ἡ Νινόν θὰ ἐννοῖουμε πραγματικὸ ἀσθεμα γιὰ τὸ ἀραγο αὐτὸ παιδί, γιὰτὶ τοῦ ἔγραφε ἐπαινετικὰς, ἀνοντάς: του διάφορες συμβουλές σὲ ζητήματα ἐρωτικὰ, κοινωνικὰ καὶ ἄλλα. Τὰ γράμματα αὐτὰ τῆς Νινόν θαυμάζονται σήμερ γιὰ τὸ ὅρος τους, τὸν πλοῦτο τὸν εἰκόνα, τὴν ἐνάργεια τῆς ἐκφράσεως.

Σὰς παραθέτουμε ἓνα μέρος ἀπὸ μιὰ τέτοια ἐπιστολή: Ἄπ' τὸν καιρὸ ποὺ μπήκατε στὸν κόσμο, καθὼς μοῦ γράφετε, λέει ἡ Νινόν στὸ γράμμα της πρὸς τὸν νεαρὸ ντὲ Σεβινιέ: δὲν βρήκατε σ' αὐτὸν τίποτα ἀπ' ὅ,τι εἶχατε φαντασθεῖ πὺς; θὰ

Η Νινόν ντὲ Λανκλό ἀγαποῦσε παράφορα καὶ θερμὰ—μὰ πὺς; πολὺ λίγο χρονικὸ διάστημα. Ἀλλάξε φίλους μὲ τὴν ἴδια ἐπιτακτικὰ ποὺ ἀλλάξε καλὲς. Ὡστόσο δὲν πρέπει νὰ τὴν κατηγοροῦμε γι' αὐτὸ. Ἦταν ἀστατὴ ἐκ φύσεως.

Κάποτε τῆς εἶχε συμβεῖναι ν' ἀγαπήσῃ ἓνα ἀσήμαντο ἄνδρα, ποὺ ἔγινε ὅμως διάσημος ἐπειδὴ τιμήθηκε μὲ τὴν εὐνοία τῆς: τὸν καμῆτα ντὲ Φιέσκ. Λίγον καιρὸ ὕστερ' ἀπ' τὴ γνωριμία της, ὁ κόμης κατέλαβε πὺς; τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν ὥραία φίλη του ἄρρε νὰ χαλαρῶνεται καὶ νὰ ἐξατμίζεται. Σὰν τίμος; ἄνδρα: ποὺ ἦταν σκεπτικὴ τότε πὺς; ἔπρεπε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴ Νινόν περὶ τῆς μεταστροφῆς: τῶν αἰσθημάτων του. Μὰ ποῖος; εἶνε κείνος ὁ ἄνδρας: ποὺ τόλμησε ἡ ποὺ θὰ τολμήσῃ ποτὲ νὰ πῇ μιὰς γυναίκα: πὺς; τῆς βρέθηκε! Κ' ἔλαβε τὴν ἀπόφαση νὰ κάτῃ νὰ τῆς γράφῃ.

Η Νινόν βρισκότανε στὴν τσιναλέττα της, ὅταν τῆς ἔφτανε ἡ μοραῖο γράμμα. Ἦταν ἀπασχολημένη κείνη τῇ στιγμῇ μὲ τὸ πνεῦμα τῶν μαλλιών της. Μόλις διάβασε τὴ τῆς ἔγραψε ὁ ἀπὸστολὴς τῆς, περὶ ἔρχετο τόσο πολὺ, τὴν ἔπιασε τέτοια ἀκαταστασία, ὥστε πῆρε ἓνα ψαλίδι, ἔκοψε τὰ μισὰ μαλλιά της, τὰ τίλιζε μὲ τὸ γράμμα ἐκείνου, καὶ ἔδωσε τὸ δέμα τοῦ ὑπερήθε λέγοντας:

Δώσε αὐτὸ στὸν κυριό σου καὶ πές: του πὺς; αὐτὴ εἶνε ἡ ἀπάντησή μου.

Ὁ κόμης ἀναμέτρηση μὲ φρίκη καὶ μεταμέλεια τὸ μέγεθος τῆς θυσίας ποὺ ἔκανε γι' αὐτὸν ἡ Νινόν. Ἐτρέξε τότε σπίτι της, ἔβλεπε στὰ πόδια της: καὶ τῆς ὁρίστηκε αἰωνία ἀγάπη. Ἐννοεῖται πὺς; ὕστερ' ἀπὸ δέκα μέρες: καὶ ἡ μὲν Νινόν εἶχε πᾶσα κυνουργία

φίλο ὁ δὲ Φιέσκ ὁρᾶνται σὲ μιὰ ἄλλη γυναίκα πὺς; θὶ τὴν ἀγάπησῃ καὶ αἰώνια αἰώνια!...

Ἐτοὶ ἀγαποῦσαν τότε. Οἱ ἔρωτες ἦταν παρὰφορὰ βέβαια καὶ φλογεροί, μὰ σφήμεροι χωρὶς σπινεῖς: ἐρλοτυπίας καὶ μαχαίρωματα.

Περίφημο στὰ ἔρωτα χρονικά τοῦ κόσμου εἶνε τὸ ἐπεισόδιο τῆς Νινόν ντὲ Λανκλό μὲ τὸ μαρκήσιο ντὲ Λά Σάρε. Ὅταν τὸν εἶδε γιὰ πρώτη φορὰ, τὸν ἀγάπησε τόσο πολὺ, ὥστε ἔκαψε καὶ τοῦ ὑπέγραψε ἓνα συμφωνητικὸ στὸ ὅποιο τοῦ διαβεβαίωνε στὸ λόγο τῆς: τῆς τῆς, ἐπικαιρομένη μάλιστα ὡς; μάρτυρας: τὰς σὰς; αὐτὸν τὸν προνόητο της: πὺς; θὰ τὸν ἀγαποῦσε αἰώνια, μέχρι ὅσταντ; ἀνοῖξ;.

Προέχτε ὅμως μὴ πὺς; ἀφήσετε τὸν ἔρωτά σας νὰ μεταβληθῇ σὲ πᾶθος. Θὰ μπορούσα νὰ πῶ γιὰ τὸν ἔρωτα ὅ,τι λένε καὶ γιὰ τὸ χέριμα: εἶνε καλὸς ὑπερήθε, μὰ πολὺ κακὸς ἀφεντικός. Προέχτε πολὺ νῆε μου...

Μ' αὐτὲς τίς συμβουλές: ζητοῦσε ἡ Νινόν νὰ παρηγορήσῃ τὸν μαρκήσιο ντὲ Σεβινιέ, καταλαβαίνοντας πὺς; δὲν τῆς ἐπετρέπετο στὴν ἡλικία της νὰ πάσῃ σχέσεις μ' ἓνα ἀνήλικο νέο.

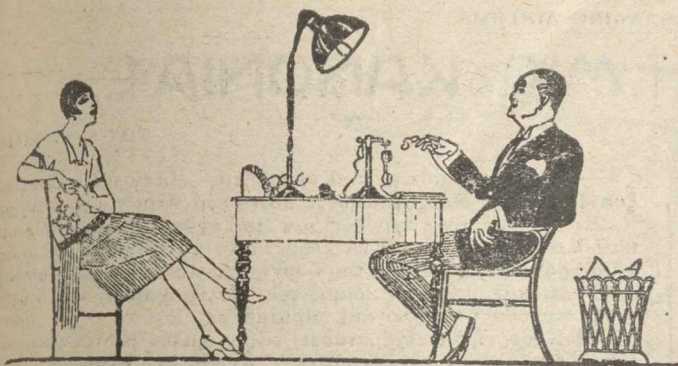
Καὶ τὰ χρόνια περνοῦσαν, χωρὶς: τὰ καλὴ τῆς ὥραία: Νινόν ντὲ Λανκλό νὰ μαγαίνονται.

Μεταξὺ τῶν τελευταίων θαυμασίων της: ἦταν καὶ ἓνας ἀββᾶς, Ζεντινὸν ὀνόματι, ὁ ὁποῖος εἶχε πάθει, πράγματι, ἀπὸ ἔρωτα γι' αὐτὴν. Μὰ ἡ Νινόν, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀνταποκριθῇ στὸ φλογερὸ αἰσθημά του. Καὶ ὅσο τοῦ ἀνιότανε τὴν ἐννοία της: τόσο πὺς; προκλητικὴ καὶ ἐπιθυμητὴ γινότανε. Τοῦ κάκου ὁ φτωχὸς: ἐρωτευμένος τὴν παρακαλοῦσε, γονατιστὸς στὰ πόδια της: νὰ τὸν λυπηθῇ.

Ἀργότερα βλέπουμε, τοῦ ἔλεγε πάντα ἡ Νινόν. Μια μῆρα, τέλος, φάνηκε σὰ νὰ λυπηθῇ τὸν ἐρωτευμένο της: ἀββᾶ. Καὶ ὅταν ἐκείνος τῇ ρώτησε ἀργότερα γιὰτὶ τὸν βασάνιζε τόσο καιρὸ ὥποιο νὰ τοῦ πῇ τὸ ναί, ἔλαβε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν ἀπ' τὴ Νινόν:

Ὅταν ἀγαπήτῃ μου φίλε, μοῦ ἐκφράσατε τὸν ἔρωτά σας ἡμῶν ἐβρομῆντα ἐννέα ἐτῶν καὶ λίγων μηνῶν. Ἐ, λοιπόν, περὶ μὴ νὰ πατήσῃ τὰ ὀδόντῃ, γιὰ νὰ τῇ ὁ κόσμος νὰ λῆ, πὺς; ἡ Νινόν ντὲ Λανκλό εἶχε φίλο καὶ σὲ ἡλικία 80 ἐτῶν!...

Ὁ ἀββᾶς Ζεντινὸν στάνηκε ὁ τελευταῖος φίλος τῆς Νινόν. Ἦτανε καιρὸς πειλ! Ὑστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια, ἡ Νινόν πέθανε σὲ ἡλικία 84 ἐτῶν, πάντα ὥραία, πάντα ἐπιθυμητὴ!

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΟ ΑΣΤΡΟ ΠΟΥ ΧΩΡΙΣΤΗΚΕ ΣΤΑ ΔΥΟ

Πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων ὁ ἀστρονόμος καὶ καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Λά Πλάτα στὴν Ἀργεντινὴ, εἶχε παρατηρήσει μερικὰ περιεργα φαινόμενα στὸ ἀστρο «Νόβα Πικτόρι» ἓνα ἀπὸ τὰ σχετικὰ: τελευταῖα: ἀνακαλυφθέντα. Συγκεκριμένως: τὸ ἀστρο αὐτὸ εἶχε πᾶσι μιὰ νεφελώδη ὄψη ποὺ δὲν μπορούσε νὰ τὴν ἐξηγήσῃ. Ἐπειδὴ δὲ, δὲν μπορούσε νὰ κἀνῃ λεπτομερεῖς παρατηρήσεις: μὲ τὸ δικό του τηλεσκόπιο εἰδοποίησε τὰ ἄλλα ἀστεροσκοπεῖα καὶ ἴκω: τὰ τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου, τὰ ὁποία καὶ ἀρχίσαν νὰ παρακολουθοῦν μὲ προσοχὴ τὸ περίεργο ἀστρο.

Ἐπὶ τέλος: δὲ ὁ ἀστρονόμος Γουὲντ καθηγητῆς: τοῦ νοτιοαφρικανικοῦ πανεπιστημίου τοῦ Γιοχάνεσμπουργκ παρατήρησε ὅτι τὸ ἀστρο εἶχε κοπεῖ σὲ δύο κομμάτια τὰ ὁποία ὁλοένα ἀπομακρύνονται τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐκτοτε ὅλα τὰ ἀστεροσκοπεῖα τῆς γῆς παρακολουθοῦν μὲ προσοχὴ τὸ διχοτομημένο ἀστρο καὶ ἐλπίζουν ὅτι τὸ φαινόμενο αὐτὸ θὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ ἐξηγηθοῦν πολλὰ ζητήματα σχετικῶς μὲ τὴν κατασκευὴ καὶ τὴν ὕλη τοῦ Σύμπαντος.

Πάντως: δὲν ἀποκλείεται καμμιά ὥρα νὰ χωρισθῇ καὶ ἡ Γῆ σὰν δύο καὶ εἶναι νὰ βροσθοῦμε ξαφνικὰ χωρισμένοι διὰ παντός: ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ καὶ σὲ ἀπόσπασιν διςκατομμυρίων χιλιόμετρων ἀπ' αὐτὴν. Ἀς τὸ ἔχουν ὅτ' ὅρι τους ὅσοι ἔχουν συγγενεῖς στὴν Ἀμερικὴ καὶ περιμένουν ἐμβάσματα ἡ κληρονόμους.

βρεῖτε. Η πλῆξη καὶ ἡ ἀγρία σὰς ἀκολουθοῦν παντοῦ. Ἀποζητᾶτε τὴ μοναξιά: μόλις ὁμοῦ τῇ βρῆτε, τὴν βαρύνετε καὶ αὐτὴν. δὲν ἐξέρετε, μὲ δύο λόγια, ποῦ ν' ἀποδώσετε τὴν ἀνησυχία ποὺ σὰς βασανίζει. Ἐγὼ ὥστόσο θὰ σὰς βγάλω ἀπ' τὴ δύσκολη αὐτὴ θέση: θὰ σὰς πῶ τίς; ἔχετε.

Η δυσφορία ποὺ αἰσθάνεσθε, ὀφείλεται στὸ κενὸ ποὺ νοιώθετε ἡ καρδιά σας. Η καρδιά σας εἶνε ἀνέραστη, μοιλονότι ἡ καρδιά πλάστηκε γιὰ ν' ἀγαπᾷ. Αἰσθάνεσθε ἀκριβῶς τὴν ἀνάγκη ἀγάπης. Ναί, μαρκήσιος, ἡ φύση ὅταν μᾶς ἔλαττε μᾶς ἔδωσε μερικὰ αἰσθημάτων τὰ ὁποία πρέπει ν' ἀποσπῶντοῦν κἀπου. Η ἡλικία σας εἶνε ἡ ἡλικία τῶν ἐρωτικῶν συγκινήσεων. Ὅσο δὲν σὰς κινεῖτε τὸ αἰσθημα αὐτὸ, θὰ σὰς λείπῃ πάντα κάτι, θὰ αἰσθάνεσθε τὴν ἴδια ἀνησυχία. Ὁ ἔρωτας εἶνε τροφὴ τῆς καρδιάς, ὅπως τὸ φαγητὸ εἶνε τροφὴ τοῦ σώματος. Ὅποιοι ἀγαπᾶτε, ἰκανοποιεῖτε τὴν ἀνώτερη ἐπιθυμίαν τῆς φύσεως.

Προέχτε ὅμως μὴ πὺς; ἀφήσετε τὸν ἔρωτά σας νὰ μεταβληθῇ σὲ πᾶθος. Θὰ μπορούσα νὰ πῶ γιὰ τὸν ἔρωτα ὅ,τι λένε καὶ γιὰ τὸ χέριμα: εἶνε καλὸς ὑπερήθε, μὰ πολὺ κακὸς ἀφεντικός. Προέχτε πολὺ νῆε μου...

Μ' αὐτὲς τίς συμβουλές: ζητοῦσε ἡ Νινόν νὰ παρηγορήσῃ τὸν μαρκήσιο ντὲ Σεβινιέ, καταλαβαίνοντας πὺς; δὲν τῆς ἐπετρέπετο στὴν ἡλικία της νὰ πάσῃ σχέσεις μ' ἓνα ἀνήλικο νέο.

Καὶ τὰ χρόνια περνοῦσαν, χωρὶς: τὰ καλὴ τῆς ὥραία: Νινόν ντὲ Λανκλό νὰ μαγαίνονται.

Μεταξὺ τῶν τελευταίων θαυμασίων της: ἦταν καὶ ἓνας ἀββᾶς, Ζεντινὸν ὀνόματι, ὁ ὁποῖος εἶχε πάθει, πράγματι, ἀπὸ ἔρωτα γι' αὐτὴν. Μὰ ἡ Νινόν, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀνταποκριθῇ στὸ φλογερὸ αἰσθημά του. Καὶ ὅσο τοῦ ἀνιότανε τὴν ἐννοία της: τόσο πὺς; προκλητικὴ καὶ ἐπιθυμητὴ γινότανε. Τοῦ κάκου ὁ φτωχὸς: ἐρωτευμένος τὴν παρακαλοῦσε, γονατιστὸς στὰ πόδια της: νὰ τὸν λυπηθῇ.

Ἀργότερα βλέπουμε, τοῦ ἔλεγε πάντα ἡ Νινόν. Μια μῆρα, τέλος, φάνηκε σὰ νὰ λυπηθῇ τὸν ἐρωτευμένο της: ἀββᾶ. Καὶ ὅταν ἐκείνος τῇ ρώτησε ἀργότερα γιὰτὶ τὸν βασάνιζε τόσο καιρὸ ὥποιο νὰ τοῦ πῇ τὸ ναί, ἔλαβε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν ἀπ' τὴ Νινόν:

Ὅταν ἀγαπήτῃ μου φίλε, μοῦ ἐκφράσατε τὸν ἔρωτά σας ἡμῶν ἐβρομῆντα ἐννέα ἐτῶν καὶ λίγων μηνῶν. Ἐ, λοιπόν, περὶ μὴ νὰ πατήσῃ τὰ ὀδόντῃ, γιὰ νὰ τῇ ὁ κόσμος νὰ λῆ, πὺς; ἡ Νινόν ντὲ Λανκλό εἶχε φίλο καὶ σὲ ἡλικία 80 ἐτῶν!...

Ὁ ἀββᾶς Ζεντινὸν στάνηκε ὁ τελευταῖος φίλος τῆς Νινόν. Ἦτανε καιρὸς πειλ! Ὑστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια, ἡ Νινόν πέθανε σὲ ἡλικία 84 ἐτῶν, πάντα ὥραία, πάντα ἐπιθυμητὴ!

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Ὁ Φοντενέλ καὶ οἱ συνάδελφοί του. Τὸ παιχνίδι τῆς μπουκιάς. Πὺς; τοὺς ἀπέδειξε τὴν κουταμάρα τους!... Ὁ Λάεν-σπεργ καὶ τὰ προγνωστικά. Πὺς γράφονται ἡ προφητείες τοῦ Καζαμία. Χάριν τοῦ Ἁγίου Ματθαίου!... Μεσοσιέρ, ἡ... ἀράχνη τῶν κορητῶν!...

Ὁ Φοντενέλ, ὁ διάσημος σοφός, ποὺ πέθανε σὲ ἡλικία ἑκατὸ ἐτῶν. ἔπαιξε κάποια μῆρα μιὰ ἐξυπνὴ φάρσα στοῦς ἄλλους σοφούς συνάδελφους του γιὰ ν' ἀποδείξῃ τὴν κουταμάρα τους.

Ἦταν καλοκαίρι, ἔκανε ζέστη φοβερὴ καὶ ὁ ἥλιος πυρπολοῦσε τὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Φοντενέλ, ὁ ὁποῖος ἐκείνη τὴν ἡμέρα εἶχε καλεσμένους ὁλοὺς τοὺς συνάδελφους του, μὲ τοὺς ὁποῖους συζητοῦσε περὶ Φυσικῆς.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ Φοντενέλ τοὺς εἶπε:

Ἐλάτε μαζί μου κάτω στὸν κῆπο νὰ σὰς δᾶξω ἓνα παράξενο φαινόμενο ποὺ δὲν ἔχω πὺς; νὰ τὸ ἐξηγήσω.

Κατέβηκαν πραγματικὰ στὸν κῆπο καὶ ἐκεῖ ὁ γέρο φιλόσοφος τοὺς ἔδειξε μιὰ γυάλινη μπουκιά γεμάτη νερὸ: κρεμασμένη στὸν ἥλιο μὲ ἓνα ἔξυλο καὶ τοὺς εἶπε νὰ τὴν ἀγγίξουν.

Κατάπληκτοι ἐκείνοι ὅταν τὴν ἀγγίξαν εἶδαν ὅτι ἡ πλευρὰ ποὺ ἦταν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου ἦταν κρύα, ἐνῶ ἡ πλευρὰ ποὺ βρισκόταν στὸν ἴσκιον ἦταν ζεστὴ. Ἐσπᾶζαν τὸ κεφάλι τους καὶ συζητοῦσαν ὥρες πολλὰς χωρὶς νὰ κατορθώσουν νὰ ἐξηγήσουν τὸ περίεργον φαινόμενο.

Στὸ τέλος ὁ Φοντενέλ ὅταν εἶδε ὅτι ἡ συζήτησις συνεχιζόταν ἀτέλειωτα, τοὺς εἶπε:

Κύριοι ἡ ἐξηγήσις τοῦ φαινομένου εἶνε ἀπλουστᾶτη. Πέντε λεπτά πρὸ τοῦ σὰς πάω στὸν κῆπο εἶχα κατεβῇ μονάχος μου καὶ ἀναποδογύρισα τὴν μπουκιά, γυρίζοντας πρὸς τὴν σκιά τὸ μέρος ποὺ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἦταν στὸν ἥλιο!... Οἱ σοφοὶ φυσικά: ἔμεναν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα!...

Ὁ διάσημος ἀγγλὸς ἀστρονόμος Ματθαῖος Λάεσπεργ, ὅταν πειὰ γέρας πολὺ καὶ τυφλώθηκε, εἶχε πᾶσι ὡς; γραμμάτια του κάποια ἀνεμιά του, στὴν ὁποία ὑπαγόρευε τὰ προγνωστικά τῆς χρονᾶς γιὰ τοὺς καζαμίες. Η ἡλικία ἀπ' ἐνός καὶ ἡ τυφλὸς ἀπ' ἐτέρου εἶχαν κάνει πᾶσι ἀπαισιόδοξον τὸν γέρο, ὁ ὁποῖος καὶ ὑπαγόρευε τὰ πᾶσι ἀπαισιόδοξα προγνωστικά.

Μιὰ μῆρα καθὼς ἔγραφαν ἔτσι τὸ καζαμία ἔφθασαν στὴν ἡμέρᾳ τῆς 23ης Αὐγούστου.

Γράφε, εἶπε ὁ Λάεσπεργ, στὴν ἀνεμιά του. Κακοκαίρια, βροχές καὶ κεραυνοί, μιὰ ἀστραπὴ θὰ πῆσῃ ἐπάνω σ' ἓνα ἀπ' τὰ ὥραιότερα κωδογροσάκια τῆς Εὐρώπης.

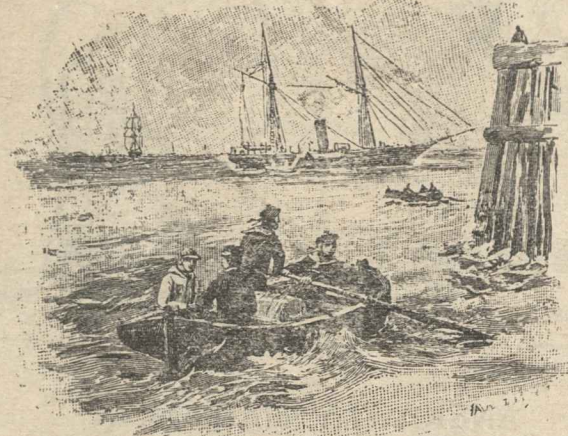
Η γραμμάτιος ὅμως: ποὺ ἦταν νέα καὶ ποὺ δὲν εἶχε κανένα λόγο νὰ εἶνε ἀπαισιόδοξη τοῦ εἶπε:

Θελε, τόσο κακὰ σ

ΝΑΥΤΙΚΟ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΜΙΑ ΚΑΝΟΝΙΑ!...

ΤΟΥ Χ. Κ. ΦΑΛΤΑΤΣ

Τὸ κάστρο τοῦ Σεντύλ Μπάχο κατέβαινε με ἀλλοιῶ τιμὴν ἡμέρα στὴν θάλασσα τῆς Ἑλλάς. Καμὶ μὰ βία δὲν εἰδνε νὰ λουσθῇ στὰ νερά, γιὰ τὸ κρατούσε κι' αὐτὴ φοροβολή τοῦ πλοῦσιου ἀνοικιᾶτικου ἡλιου, ποὺ ἐχρῶσανε τίς ντίπες καὶ τὰ μπεντίνια του. Ἐπάνω στὸ κατάστρωμα τῆς Ναυκρατοῦσας, δὲν ἐχορταίναν οὔτε τὸν ἡλιο οὔτε τὸ ὄραμα τῶν Στενῶν. Μία φινισμαρὶνικὰ πλοῖον ὦσαν ἐπαιξε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» εἰς σταματήσι κι' αὐτὴ καὶ ὁ ἔλικας τοῦ καραβιοῦ σιγά-σιγά εἰχε πάψει σχεδὸν νὰ γυρίσῃ.

Ἦτο μὰ λιακάδα πὺ γλυκεῖα ἀπὸ χάδι κι' ἀπὸ φίλημα, μὰ λαμπροτάτη λιακάδα ποὺ μὰς τὴν ἐστειλεν ὁ ἀναστημένος Χριστὸς μέσα στὴν θάλασσαν, γιὰ τίποτα ἄλλο καλλίτερο δὲν εἰχε νὰ μὰς στείλῃ.

Ἐίχαμε κάνει Ἀνάστασι στὸ πέλαγος εἰχαμε σουβίσει δυὸ ἀρνιά πάνω στὴ λαμαρίνα τῆς πλώρης, καὶ εἰμεθα μωσαλισμένοι πίνοντες τὸ δυνατό μαῦρο κρασί τῆς Γενέδου. Τὰ κάστρα τῶν Στενῶν καὶ οἱ βουνοπλευρές εἰχαν ξεκαθαρίσει καὶ ἐφαίνοντο πὺ ἀπειλητικὰ μπροστά μας. Τόσο πεῖα εἰχαμε πλησιάζει στὰ Λαδανέλια περιμένοντας νὰ χαιρετίσουν οἱ Τούρκοι τὴν ἡμέρα με καμμιὰν ὁμοβροντία τῶν κανονιῶν τῶν, με κανένα λαμπροτάτο σιμπάρο, καθὼς ἐλέγαμε.

Ὁ μεγάλος φάρος τοῦ Σεντύλ Μπάχο, ἀσπρίζε σὰν χιόνι. Λίγο πάρα μέσα ἐξέχωριζαν τὰ σπῖτια καὶ τὰ δένδρα ἀνακατεμένα καὶ σταχτοπαρόισια. Ἀκόμα ἕνα τζαμί με τὸν υπερήφανο μιναρέ του πάνω ἀπὸ τίς στέγες τῶν σπιτιῶν, μὰς ἐφανερνε σὲ ἀληθινὸν πειρασμό. Νομίζαμε σῶναι καὶ καλὰ πὺς θὰ ἀκούσουμε ἀπὸ πάνω τὸν Χότζα νὰ ψάλλῃ κάποια προσευχή.

Μεγάλα φορηγὰ καὶ ταχυδρομικὰ βαπόρια ἐπιπαιναν στὰ Στενά καὶ ἄλλα ἐργαζόταν. Καὶ ὁ οὐρανὸς ἐγέμιζε με κρόσια ἀπὸ τοὺς καπνοὺς ποὺ κεντοῦσαν στὸ ἀνοιχτὸ γαλάζιο τοῦ φόντου τὰ πὺ παραξένα σκοπὰ καὶ σχέδια. Ἦσαν ὅλα εἰρηνικὰ βαπόρια καὶ μὰς ἐχαίρεισαν ἀνεβοκατεβάζοντας τὴν σημαία των.

Ἐκείνην τὴν ἡμέρα τῆς λαμπρῆς ἀναζητοῦσαν ἡ ψυχὴ μὰς καποὶες περασμένες ἑορτές. Μία λαμπρὴ στὸ χωρὶ με τοὺς χωριανοὺς γελαστοὺς καὶ καλοντυμένους, με τὰ κορίτσια ῥοδαλά καὶ χαρούμενα, γεμάτῃ ἀπὸ τὸν κρότο τοῦ μπαρουτιοῦ. Μέσα σ' αὐτὰ μὰς βοῦζαν τὰ τρομπόνα, καὶ τὰ τριγύνα, καὶ τὰ βασιλόττα. Μὰς ἐτρέλλαιναν οἱ στρακατρούκες καὶ μὰς ἐξάλιζαν οἱ τουφεκιές.

Μὰ ἀπὸ δλους τοὺς ναῦτες τοῦ καραβιοῦ πὺς πολλὸ ὁ Παναγὴς Ματιάτος, ὁ Κεφαλλονίτης πυροβολητὴς δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ πὺς θὰ ἐπερνοῦσαν ἐστὶ ἡ λαμπρὴ χωρὶς νὰ καπνίσῃ μπαρουτὶ, χωρὶς νὰ ἀκούσῃ μὰς τουφεκιὰ.

Καὶ βλαστημοῦσε διαρκῶς με ὅλο ποὺ ἦτο λαμπρὴ, καὶ τὰ εἰχε με τὴν ἀμάδα ποὺ δὲν ἀποφάσιζε νὰ βγῇ ἔξω ἀπὸ τὰ Στενά. Ἡ πολεμικότης τοῦ Κεφαλλονίτη δὲν εἰχαν ἐκείνην τὴν ἡμέρα δεῖα. Ὁ γέρο πυράρχης ποὺ φοβόταν τὸν ἐνδοσιασμό του εἰχε διατάξει νὰ προσέχουν τὰ κανόνια ἀπὸ αὐτόν. Ἦταν ἱκανὸς νὰ ἀνεβῇ στὸν πυργίσκο τῆς πλώρης, καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ ρίχνῃ με τὸ κανόνι τῶν 7 καὶ 5 κατὰ τὸ Σεντύλ Μπάχο, ἐστὶ γιὰ τοῦ χρόνου τὸ καλὸ. Μέσα στὸ καράβι ὅμως ἦσαν καὶ ἄλλοι ποὺ εἰχαν κατεβάρει τὰ μούτρα των γιὰ τὴν ἡμέρα τελειώσε καὶ θὰ περνοῦσε ἡ Ἀνάστασις, χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ ἕνας πυροβολισμός.

Ὁ καπετάνιος, εἰχεν εὐχρηστὶ στοὺς ναῦτες τὸ πρωτὶ, καθὼς ἐσπώνγγριζε μαζί των τὰ κοκκίνα αὐγά.

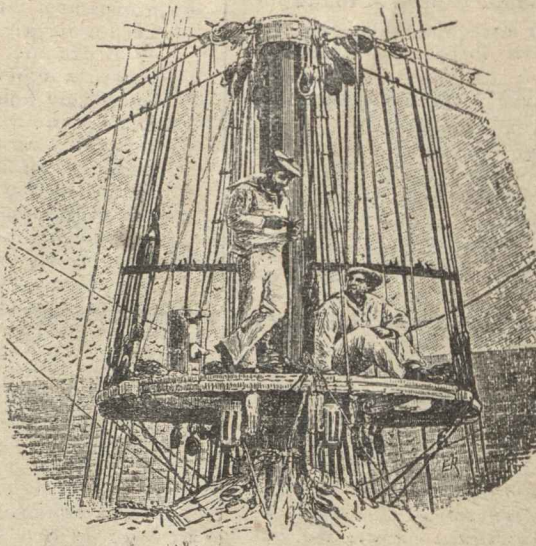
— Πιστεύω παιδιὰ πὺς ἡ ἡμέρα θὰ περάσῃ δυὸ φορές Παχαλί.

Μὰ ὁ ἡλιος ἐχαμῶλε καὶ οἱ Τούρκοι δὲν ἐννοοῦσαν νὰ μὰς κἀνουνε νὰ νοιώσουμε Ἀνάστασι...

Σὲ μὴ σιγὴν ὅμως ὁ Ματιάτος ἤρθε κάτω ἀπὸ τὴν γέφυρα, ἐχαίρεισε καὶ ἐφώνησε:

— Ἐστὶ θὰ περάσῃ, κ. Κυβερνήτα ἡ Ἀνάστασις;

— Πὺς νὰ περάσῃ ἄλλοιώς; εἶπεν ὁ κυβερνήτης. Βλέπεις πὺς φθόσαμε κάτω ἀπὸ τὴν μύτη τοῦ Τούρκου. Δὲν εἶναι δικὸ μὰς τὸ λάθος ἀν μὰς περιφρονεῖ.

— Ζητῶ, τὴν ἄδεια, κ. Κυβερνήτα, εἶπεν ὁ Ματιάτος, νὰ τὴν ἐκπνήσω τοὺς Μουχαμέτδες. Μόνον μὰ, ἐστὶ γιὰ τὴν καλὴν ἡμέραν... Κάτω ἀπὸ τὴν γέφυρα εἰχαν μαζεῦθῃ τὴν ἡμέραν καὶ ἄλλοι ναῦτες καὶ ὅλο ἐμαζεύοντο. Ἐνα μέρος ἀπὸ τὸ πλήρωμα, θὰ προτιμῶναι νὰ περάσῃ ἡ λαμπρὴ ἐστὶ ἡ σὺγχ, χωρὶς ἀνησυχίες, μὰ δὲν φαινόταν καὶ μικρὸ τὸ κόμμα τῶν πολεμοχαρῶν. Καὶ ὁ Κεφαλλονίτης πυροβολητὴς ὅλο καὶ ἐθροιάβερε.

Ὁ Κυβερνήτης εἰχε πιάσει τὴν ὁμιλίαν με τὸν ὑπαρχο καὶ ὁ λίγο ἐφώνησε καὶ τὸν πυράρχην ν' ἀνεβῇ στὴ γέφυρα.

Ἀπὸ κάτω οἱ ναῦτες ἐπερίμεναν. Δὲν ἀκούγαν τί ἐλεγον ἀπὸ νῦν μὰ ἐξεχώρισαν δυὸ-τρεις φορὲς αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ πυράρχου.

— Μάλιστα, κ. Κυβερνήτα... Ὅπως νομίζετε... Ἐχε καλὰ... Θὰ προχωρήσουμε...

Καὶ τραβήξαμε ἀκόμα πὺς μπρός.

Τὴν ὥρην τοῦ Σεντύλ Μπάχο εἰχεν ἀκόμα πὺς καὶ ἐξακαθάρσει καὶ ἀνάμεσα στὰ σπῖτια ὁ μιναρὸς ἐφαίνετο κατὰ ἡγίαν ἀπὸ τίς στέγες, σὰν νὰ μὰς προκαλοῦσε. Λίγο πὺς καὶ νοτιοανατολικά τὴν ἀσπαιτὴν ἀκτὴν, ἐφάνταζε τὸ Κεῖν. Καὶ πὺς θαμνὸ καὶ πὺς ξεβαμμένο, μὰ δὲν λίγο καὶ αὐτὸ ἀπειλητικὸν καὶ φοβερόν...

Καὶ μέσα στὴ μέση τῶν Στενῶν, στὴ μέση τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, ἡ θάλασσα τοῦ ἐλλησπόντου ἐκλυοῦσαν σὰν γαλὸν καὶ ἤρεμο ποτάμι γιὰ νὰ ἐνωθῇ με τὰ πλατεῖα τοῦ Ἀγίου καὶ τοῦ Πύργου.

Ὁ πυράρχης ποὺ εἰχε κατέβῃ πεῖα ἀπὸ τὴν γέφυρα ἤρθε νὰ μιλήσῃ σὲ δλους τοὺς ναῦτες, μὰ πὺς πολλὸ ἀπευθυνόταν στὸν πολεμοχαρὲ Κεφαλλονίτη.

— Ἐπιμένετε νὰ ρίξουμε στοὺς Τούρκους; Τοῦ ἔλεγε με ὕψος γεμάτο ἀπειρομότητα.

— Ὅχι ἐγὼ, μὰ ἡ ἡμέρα τὸ καλεῖται, ἀπάντησεν ὁ Ματιάτος.

— Ἐξέρεις ὅτι ὁ Ναύαρχος ἐχε σύστησι «φειδὼ εἰς τὰ πυρομαχικά», εἶπεν αὐτὸν ὁ πυράρχης. Πρέπει τοὺς πυρομαχικοὺς νὰ ἐξέμε κάποιον ἀποτελέσμα... Μὰς ἐγγύαζαν νὰ τὸν μιναρέ;

Ὁ Ματιάτος ἐκνύταζε με κάποια προσοχὴ τὴν ἀπόστασι. Ἀπὸ τὸ καράβι αὐτὸν μέρος τοῦ Σεντύλ Μπάχο, ποὺ ἦτο τὸ Τούρικο τζαμί, ἡ ἀπόστασις θὰ ἦτο ὡς τὸν σεριστήμιον χιλιάδες μέτρα. Ὁ Ματιάτος θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ του μέσα στὸ καράβι γιὰ τὸν καλλίτερον σκοπευτὴ, καὶ οἱ ἄλλοι ὅμως εἰχαν τὴν ἰδίαν ἰδέαν γιὰ τὴν σκοπευτικὴν του ἱκανότητα.

— Ἀς εἶναι, εἶπε τέλος ὁ πυράρχης, στὸ Ματιάτο. Ὁ κ. Κυβερνήτης ἐπεμπε νὰ ρίξῃ μὴ ἐνσφαιρὴ βολὴ κατὰ τὸν μιναρέ. Θέλει ὅμως ἀποτελέσμα.

Τὰ μάτια τοῦ ναυτὴ ἐπέτασαν φάσμα. Ἐκαὶ νὰ τρέξῃ στὸν προωριὸ πυργίσκο.

ἄλλὰ ὁ πυράρχης τὸν ἐσταμάτησε:

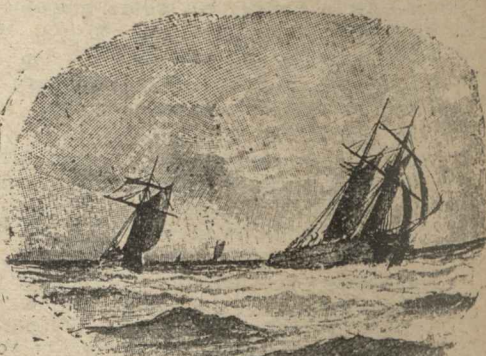
— Ἐγὼ νὰ σοὺ δώσω μερικὲς ἀκόμη ὁδηγίες. Εἰπεν, ἐντὶ πυράργελε σ' ἕνα δίσκο πυροβολητὴ νὰ ἀνεβῇ στὸν πυργίσκο καὶ νὰ τοῦ κανόνι... Πρὸ πάντων νὰ ἐχῇ ὑπ' ὄψιν τὴν κατεύθυνσιν τοῦ μιναρέ. Ἐστὶ θὰ καταλάβουν οἱ Τούρκοι πὺς τιμᾶμε ἐμμεῖς ἡ ἑλληνες τὴν Ἀνάστασι! Ὁ δίσκος εἰχε πεῖα ἀνεβῇ στὸν πυργίσκο καὶ ἐφαίνετο πὺς εἰχε βάλει τὸ βλήμα στὸ κανόνι! Ὁ πυράρχης ἔλεγε:

— Ἐμπρός!... κ' ὅπως εἶπαμε. Στὴν κορυφὴν τοῦ μιναρέ...

Ἐνας δυνατός κρότος ἀκούστηκε σὲ λίγο, καὶ τὴν ἰδίαν ὥρην οἱ ναῦτες καὶ οἱ υπαξιωματικοὶ ποὺ εἰχαν μαζεῦθῃ κάτω ἀπὸ τὸν πυργίσκο τοῦ κανονιοῦ ἀρχίσαν ὅλοι μαζί τίς φωνὲς βράζοντας καὶ κατέλλα τους.

— Χριστὸς Ἀνέστη, Ματιάτο!... Καὶ τοῦ χρόνου νὰ εἰσὶ καλὰ!...

Ὁ Ματιάτος ὅμως ἦτο ἔξω φρενῶν. Ἐκνύταζε τὸ κανόνι, ἀπλῶς νὰ τὰ μάτια του περᾶσαν τὸν Τούρικο μιναρέ, ποὺ ἐφαίνετο πὺς ὁρθίος ἀπὸ πρῶτα, κατὰ κατέβαζε σα-

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ ΑΠΟ ΦΟΒΟ

Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος τρομάξῃ πολὺ, μπορεῖ καὶ νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸ φόβο του. Καὶ ἰδοὺ μερικὲς ἀποδείξεις: Ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Πρωσίας, ὁ Φρειδερίκος Α', κοιμότανε μὴν ἡμέραν στὴν πολυθρόνα του, ὅταν ἐξαφνα μῆκε μέσα στὸ δωμάτιο ἡ γυναίκα του, ἡ Λουίζα τοῦ Μεκλεμβούργου, ἡ τρελλὴ Λουίζα, ἡ ὁποία εἰχε καποιοὺς νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴ τῶν φυλάκων ποὺ τὴν παρακολοῦθουν. Πλησιάζει στὴν πολυθρόνα ὅπου κοιμόταν ὁ ἄντρας καὶ τὸν κούνησε δυνατὰ. Ὁ Φρειδερίκος ἀναπνέωνται τρομαγμένος καὶ, καθὼς ἦταν ἀκόμα ἐκλιπόμενος ἀπ' τὸν ὕπνο, μόλις ἀνέκρανε τὴν ἀσπροντυμένην γυναίκα του με τὰ ἄγρια λαμπερὰ ματιὰ, ποὺ φάνηκε σὰν νὰ εἰδε μπροστά του τὴ θορυβικὴ Λουίζα Κρία, τὸ φάντασμα τοῦ ὁποίου ἡ ἐμφάνισις προμήνυε πάντοτε καὶ τὸ θάνατον ἐνὶ πρίγκιπος τοῦ οἴκου Βρανδεμβούργου. Τὸν ἔπαισε λαλοῦν ἀπὸ τὸ φόβο του δυνατὸς πυρετὸς καὶ ἔσπερ' ἀπὸ ἐξ ἑβδομάδων ἀγωνία καὶ παραλήρημα πέθανε σὲ ἡλικίαν πενήντα ἔτη.

Ὁ Πέντεμαν, γερμανὸς ζωγράφος τοῦ 19' αἰῶνος, πέθανε σὲ 161 ἀπ' τὸ φόβο του, βλέποντας μερικὸς σκελετοὺς ποὺ εἰχε στὸν ἐργαστήριό του γι' ἀνατομικὰ μελέτες, νὰ κουνᾶν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια τους—ἐξ αἰτίας μὰς ἐλαφροῦς σεισμικῆς δόνησεως.

Ὁ μουσικὸς Θωμὰς Μπρίττον, ἰδρυτὴς τῆς Μουσικῆς Λέσχης τῆς Ἀγγλίας πέθανε κι' αὐτὸς ἀπ' τὸ φόβο του, ἐπειδὴ κάποιος ἐκστρατιμὸς φασεὶ τοῦ ἀνῆγγελε τοῦ μελλοντικοῦ θανάτου του—καὶ ἀσπείρητος!...

Τὰ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΕΡΑΤΑ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΤΟΣ

Ὁ Δράκμεβεργ, ἀπ' τὴ Δανία, γεννήθηκε σὲ 1626. Ὑπηρετοῦσε ὡς ναῦτης στὸ βασιλικὸ στόλο μέχρις ἡλικίας 91 ἐτῶν. Ἐνεῖντα δύο ἐτῶν ἦταν ὅταν ἀνεληφθῇ αἰμαλάκτος ἀπ' τοὺς Τούρκους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκράτησαν στὴν Τουρκία δεκαπέντε ὁλόκληρα χρόνια. Ὁ Δράκμεβεργ ὑπέφερε τὰ πάνδενα κατὰ τὸ διάστημα τῆς αἰμαλάκτου του, χωρὶς ὅμως οἱ σωματικοὶ κόποι νὰ καταβάλουν καθόλου τὸ σιδηρενὸν ὁργανισμό του. Ὅταν γύρισε στὴν πατρίδα του—ἡλικίας 111 ἐτῶν—σκέφτηκε πὺς ἔκανε καιρὸς πὰ νὰ παντρευθῇ. Πράγματι, βρῆκε μὴν γυναίκα, ἡ ὁποία ἀριθμοῦσε μόνον 63 ἐταῖας καὶ ἡ ὁποία δέχθηκε, πρόθυμα καὶ ἐνῶν μαζὺ τῶν τῶν καὶ τοῦ βίου της. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ κάμποσα χρόνια, ἐκείνη πέθανε. Ὁ Δράκμεβεργ ἦταν μὲν τότε 130 ἐτῶν, μὰ ἡ καρδιά του χτυποῦσε ἀκόμα σὰν εἰκοσαιοετὸς νεανίον. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐφωτεινίσθη ἀγρίως μὴν νῆα ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἀντεπεκρίθη παραδόξως, στὴν ἐρωτικὴν του φλόγα! Ὁ Δράκμεβεργ βασανίστηκε προσηρὰ με τὴν ἀρνήσιν τῆς νέας αὐτῆς. Καὶ ἀρῶν ἔζησε ἀκόμα... δεκάτῃ χρόνῳ, πέθανε με τὴν ἀπελπισίαν στὴν καρδιά, σὲ ἡλικίαν 146 ἐτῶν!

Ἄλλο τεράς μακροβιότητος εἶνε ὁ Ἰωσήφ Σύριγκτων ἀπὸ τὴν Δανία. Ὁ Μαθουάλλιος αὐτὸς πέθανε στὴ Νορβηγία τὸ Σεπτέμβριον τοῦ 1797 σὲ ἡλικίαν 160 ἐτῶν. Μέχρι τῆς τελευταίας του στιγμῆς εἰχε διατηρήσει τὸ λογικὸν του καὶ ὅλες τίς αἰσθησεις του. Τὴν παραμονὴν τοῦ θανάτου του μάζεψε τριγύρω του ὅλην τὴν οἰκονομίαν του καὶ τοὺς ἔδωσε τίς τελευταίας ὁδηγίες του. Εἰχε παντρευθῇ πολλὰς φορές καὶ ἔφησε γυναῖκα νῆα με πολλὰ παιδιά. Ὁ πρωτότοκος υἱὸς του ἦταν ἡλικίας 105 ἐτῶν καὶ ὁ τελευταῖος μόνον 9.

Ὁπιοῦς κατὰ σπουδὴς συναδέλφους του ποὺ τοῦ ἐφώνησαν «Χριστὸς Ἀνέστη», λυμένον στὰ βέλτοια. Ὑστερα εἶδε τὸν κυβερνήτην νὰ τοῦ πᾶν τὸ μαντιλὶ ἀπὸ τὴν γέφυρα καὶ νὰ φωνάξῃ καὶ αὐτὸς με τὴν σειρά του:

— Χριστὸς Ἀνέστη, Ματιάτο!... Ἀς δυνεταί ὅμως ὁ μιναρὸς!... Ἀπ' κῆρις κυβερνήτα, ἐφώνησε ἐπὶ τέλους ὁ Ματιάτος. Ποιὸν δὲν τὴν ἐπεσφίμενα αὐτὴν τὴν προσβολὴ ἀπὸ σὰς. Καὶ συγχρότως ὅμως νὰ κατεβαίμην με τὸν ἴλιον θυμὸν στὸ πρόσωπο τὴν σκάλα τοῦ πυργίσκου, ἐνῶ οἱ ναῦτες δὲν ἐσταματοῦσαν τίς φωνές. Τὸ πᾶντο τοῦ κυβερνήτου με τὸν πυράρχην νὰ γελᾶσαν τὸν Ματιάτο καὶ νὰ βάλουν στὸ κανόνι τὸν ἀσφαρὴν βολὴν ἐπιτυχῶς σὲ τὴν τῆ γρομμή.

Μὰ τὸ παχιδιὸ αὐτὸ, ἐκείνην τὴν χρονίαν τοῦ πολέμου, μὰς εἰχε πᾶν κατὰ ἀπὸ τὰ Λαδανέλια νὰ νοιώσαμε καὶ ἡμεῖς κάποιαν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ...

Κ. Φαλτάτς

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΔΥΟ ΝΕΟΝΥΜΦΩΝ

Οἱ κάτοικοι μιᾶς Ἰταλικῆς κομποπόλεως, τῆς Ἀφραγκόλα, ἐχοῦν ἀναστατωθῇ ἀπὸ ἕνα παράξενο καὶ ἀνεξήγητο φαινόμενο τὸ ὁποῖο αὐτοὶ ἀποδίδουν... σὲ μάγια.

Πρὸ δύο ἐβδομάδων ἕνας νεαρὸς ἐργάτης, Βιντσέντζος Πετρέλα ὀνόματι, εἰχε παντρευθῇ μὴν χαριτωμένην νῆα ὀνόματι Μαρία. Εὐθὺς μετὰ τὸν γάμο οἱ δύο νεόνυμφοι ἐγκατεστάθηκαν σ' ἕνα κομμάτι σπιτιᾶν λίγο μακρότερον ἀπ' τὸ σπιτὶ τῶν γονέων τοῦ γαμπροῦ. Τὴν ἐπομένην τοῦ γάμου οἱ γονεῖς τοῦ Πετρέλα ἐξέστησαν καὶ πῆγαν στὸ σπιτὶ τοῦ γιὰ νὰ χαιρετήσουν τοὺς νεόνυμφους. Χτύπησαν στὴν πόρτα ἀλλὰ κανεὶς δὲν βγήκε νὰ τοὺς ἀνοίξῃ. Ξαναχτύπησαν δυνατωτέρως πολλὰς φορές, ἀλλὰ ἀπὸ μέσα δὲν ἀκούγονταν τίποτε. Μὲ κάποια ἀνησυχία ἐσπασαν τὴν πόρταν καὶ ἐτρεῖαν στὸ δωμάτιον τῶν νεόνυμφων καὶ τοὺς βρῆκαν βυθισμένους σὲ βαθύτατον λήθαργον ἀπ' τὸν ὁποῖο μὲ πολλὴ δυσκολία κατωρθώσαν νὰ τοὺς ἐκπνήσουν.

Τοὺς εῳτήσαν μήπως εἰχαν πῆν πολλὴ κρασί ἢ κανένα ἄλλο ναρκωτικὸ καὶ ἐκείνοι ἐβεβαίωσαν ὅτι οὔτε εἰχαν πῆν οὔτε εἰχαν φάει τίποτε ποὺ νὰ δικαιολογῇ τὸν λήθαργον ἐκείνων.

Τότε ἡ μητέρα τοῦ νέου πίστευσε πὺς κάποιος τοὺς εἰχε κάνει μάγια. Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ πῆγε νὰ συμβουλευθῇ κάποιαν γνωστὴν μάγισσαν ἐνὸς γειτονικοῦ χωριοῦ καὶ νὰ τὴν παρακαλῇ νὰ κἀνῃ ὥστε νὰ λυθοῦν τὰ μάγια.

Ἡ μάγισσα δέχθηκε πρόθυμα. Πῆγε ἡ ἰδία στὸ σπιτὶ τοῦ γαμπροῦ καὶ τοποθέτησε κάτω ἀπ' τὸ στρώμα τῶν νεόνυμφων ἕνα λεμόνι μέσα στὸ ὁποῖο εἰχε χῶσει ἀρκετὰ καρφὰ, ἀφροῦ προηγουμένως τοῦ διάβασε μερικὲς μυστηριώδεις εὐχές.

Οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἄλλοι γνωστοὶ τῶν νεόνυμφων τοὺς καληνύχτησαν καὶ ἐφυγαν. Ὅταν ὅμως τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ ἐξαπατήσαν στὸ σπιτὶ τους νὰ ἰδοῦν ἂν ἡ ἐπέμβασις τῆς μάγισσας ἔφερε ἀποτέλεσμα, χτύπησαν καὶ πάλιν στὴν πόρταν χωρὶς νὰ τοὺς δοθῇ καμμιὰ ἀπάντησις ἀπὸ μέσα. Ὅπως ἦταν ἐσόμενον, ἐσπασαν τὴν πόρταν καὶ μῆλκαν μέσα ὅπου ἀντίκρισαν ἕνα φαινόμενο παραδόξωτερον καὶ πὺς μυστηριώδες ἀπὸ τῆς προηγουμένης.

Τὸ δωμάτιόν των, ἦταν πλημμυρισμένο ἀπὸ ἕναν παράξενο καὶ ἄσμο καπνὸν, ἐνῶ τὸ ἀνδρόνιον ἀγκομαχοῖσε στὸ χροῖμα σὰν νὰ πνιγνάνταν ἀπὸ ἀσφύξια. Οἱ γονεῖς των καὶ οἱ φίλοι ποὺ εἰχαν συγκεντρωθῇ ἐκεῖ ἀνοίξαν ἀμέσως τὰ παράθυρα καὶ τὴν πόρταν γιὰ ν' ἀερίσουν τὸ δωμάτιον. Ἐκεῖτα με μεγάλην δυσκολίαν κατωρθώσαν νὰ ἐκπνήσουν τοὺς δύο νέους ἀπ' τὸν λήθαργον.

Ὅταν τοὺς εῳτήσαν τί τοὺς ἐχε συμβῇ καὶ γιὰτί βρῆθηκαν τὸ δωμάτιον βουτηγμένο στὸν μυστηριώδη ἐκείνων καπνὸν οἱ δύο νεόνυμφοι εἶπαν ὅτι οὔτε φωνὴν εἰχαν ἀνάψει οὔτε τίποτε ἄλλο ποὺ νὰ δικαιολογῇ τὴν ὑπαρξὴν τοῦ καπνοῦ.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ πιστεύουν ὅτι κάποιος τοὺς ἐχε ρίξει μάγια.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΤΙ ΕΙΧΑΝ Η ΚΟΤΤΕΣ

Ἡ χίρα τοῦ κτηνοτρόφου Λαύραγο, ἀπεφάνισε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της νὰ κρατήσῃ μόνον τῆς τὸ κτηνοτροφεῖον καὶ τὸν ἀνδρότροφεόν της.

Τῆς ἔλειπε ὅμως ἡ πείρα... Πῶς παντρευθῇ, βλέπετε, τὸν Λαύραγο ἦταν πορτίστον. Ἀγνοεῖ χίλια δυὸ πράγματα ἀπὸ τὸν νέον της ἐπάγγελμα! Καὶ νὰ δῶν μὴ περιέργῃ νῶστος ἐννοήσῃται στὸν ὀρνιθόνα της καὶ ἀποδεκτικῇ τίς κοττές της. Μὴ γνωρίζοντας τί νὰ κἀνῃ, ἡ νεοσύστατη κτηνοτρόφος γράφει στὸ Κτηνιατρικὸν Ἰνστιτοῦτον τοῦ Σαιν-Λουί:

«Κάθε πρωτὶ, ὅταν σηγαίω νὰ ταῖσω τίς κοττές μου, βόλσκω ἀπὸ δυὸ ἕως τρεῖς κοττές ὑπνιες, παγωμένες, με τὰ πόδια στὸν ἄερα. Σὲ τι προδοῖ νὰ ποδοσθῇ αὐτὴ!...»

Ὑστερ' ἀπὸ λίγες μέρες λαμβάνει τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν ἀπὸ τὸ Ἰνστιτοῦτον:

«Ἀπλούστατα κυρία μου, τὸ γεγονός ποὺ μὰς ἀναφέρετε ὁφείλεται, κατὰ πάναν πιθανότητα, στὸ ὅτι τὰ πουλιὰ σας φοροῦν!...»

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Χ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

ΠΗΓΕ ΝΑ ΒΡΗ ΤΟ ΓΙΟ ΤΗΣ...

φτάση στον τόπο του και να χαρή με τους δικούς του την επίσημη μέρα.

Έτσι λοιπόν, τη Μεγαλοτετράδη, ή Μαριγώ ή χήρα ή Καραμπάτσα, εκεί κατά το σούρουπο που γύριζε από τα χωράφια σέροντας από το σκονί τη γίδα της, συναπαντήθηκε με τον κοντούλη το Στεφανή το Μπελτενιώτη. Ο Στεφανής ήταν κληρωτός, που ερχότανε στο χωριό με άδεια, σκονισμένος μά χαρούμενος και με το πιλίκιο στραβά στ' αϊτί.

— Όρα καλή, κυρά Μαριγώ!

— Μπά! μπά! Ο Στεφανής!... Καλωσώρισε, παλληκάρη μου!... Μήν ειδσε το γιό μου;

Στεκόντουσαν εκεί στο τρίστρατο, κι' ο φανταράκος έδωσε μπόλκα χαμπέρια γιά το γιό της χήρας. Βέβαιο ο Θανάσος ήτανε καλά από ύγεια «μονάχα που έπασκε από άφιλια το παιδί...». Έ, τι νά γίνη κυρά Μαριγώ, αϊτούνα έχει το στρατιωτικό... Μά αν ρωτάς από κουραμένα και σνασίτι, δόξα γάλλο ο Μεγαλοδύναμος!

Στά πυροβολικά τον είχανε κατατάξει το Θανάσο, γιατί τότες βόηχανε ψηλό και γεροδύναμο, λέει. Μά κι' αυτό άσχημο δέν είναι. Πάς και βαββαρία στα γυμνάσια, που είναι να τρέξη ο τόπος με τα βαρέα... Άμ που νά ξερή από τέτοια ή καμπούρα ή γυναικα, μονάχα το γιό της θάδελε νά δή αυτή, το μοναχοπαίδι της, που τότε στερήθηκε δεκαφτά μήνες τώρα.

— Χμ, έκανε ο Στεφανής, κείνος λογάριζε πως θάπαινε άδεια, νάρθη νά πασάση, μά... δέν του δώσανε αϊτουνού.

— Τόνο πόνεσα, Στεφανή μου, τότες πόνεσα, στέναζε ή μάνα.

Ο φανταράκος στάθηκε συλλογισμένος. Ύστερα ειπε:

— Είναι τρόπος, λέω, νά τότες δής.

Όχι βέβαια ταξειδεύοντας ως την Άθήνα, που θέλει καιρό κι' έξοδα, μά εώλαμπρα, το Μάρη, που θά γίνουνε μεγάλα γυμνάσια στον κάμπο της Φήβας... Πάξισαμε κει, διμερήκως, δρόμος είναι, πιάνες τη δημοσιά και καρτεράς... Περνάνε τα Πεζικά, τα Μηχανικά, τα Πυροβολικά, μπουρρρρρ τα κανόνια... Μετράς: πρώτο τάγμα, δεύτερο, τρίτο... Σε κείνο είναι! Δεύτερος λόχος. Νά δής το Θανάσο σου καβάλλα στο τρίτο κανόνι, ντούρος—Κουμουντούρος, και νά καμαρώνη με τ' άρμάτ' αϊτού!... Κόκκινο λορίο, μπυλάσκα, μεγαλειο πρῶμα, κυρά Μαριγώ!... Εώλαμπρα θά τότες κάνουνε και υποδεκαένα, λέει... Πέστο της μάνης μου, λέει... Και νάρθη εώλαμπρα έχει κατά τη Φήβα, λέει, νά μ' ανταμώση.

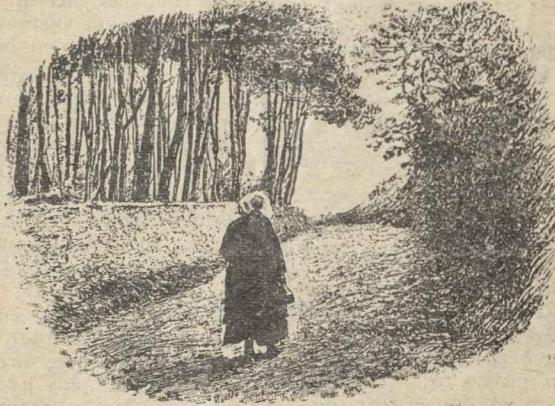
Κι' ο Στεφανής αποχαίρετσε την κυρά Μαριγώ «καλή Άνάσταση» και τράβηξε κατά το χωριό, χαρούμενος, σφριζοντας ένα τσάφλεστον!...

Η χήρα ή Καραμπάτσα εμεινε στη μέση του δρόμου συλλογισμένη. Οι πρώτες βραδινές σκιές πληθαίνανε γύρω και τα δέντρα σκούραναν. Η γίδα ανυπόμονη τράβηξε το σκονί, κι' ή γυναικα τινάχτηκε και βγήκε από τη συλλογή της. Σήκωσε το κεφάλι και ειδε τον Άποσπερίτη στην αντικρυνή βουνοκορφή. Έκείνη τη στιγμή άκούστηκαν ξεμακρα νά σημαίνουν και οι καμπάνες γιά την όλωνυχτία. Η Καραμπάτσα εκανε το σταυρό της ευλαβικά και προχώρησε κατά το χωριό.

Ύστερ' από λίγη ώρα, περνώντας έξω από την Άγία Μαρίνα, φωτισμένη, γεμάτη κόσμο, άκουσε το τροπάρι «ΐδου ο Νυμφίος έρχεται εν τῷ μέσῳ της νυκτός...». Και ή καρδιά της μάνας λαχτάρισε από γλυκειά προσδοκία.

Εώλαμπρα, λοιπόν.

Η χήρα ή Καραμπάτσα δέν έβλεπε πότε νάρθη ή ώρα. Γιατί τότε αποφασίζει κειά. Θά πήγαινε στον κάμπο της Φήβας, να φιλήσει το γιό της, τη μοναγή παρηγοριά της χρείας της, των γερατειών της. Και άρχισε τις έτοιμσίες. Έβαψε αυγά, ζύμωσε, έφτιαξε μιά καλή κουλούρα—καθαρή σταρένια, νά μωσκοβολά—μ' ένα μεγάλο κόκκινο αυγό στη μέση. Έπληξε σ'ή σπάνη των Τσαπαταίωνε κι' άγόρασε μιά καλή μυτίθρα, νά στάξη βούτυρο. Ύστερ'

Πήγαινε νά βρη το γιό της...

Σταύρωσε τα χέρια της κι' αποκοιμήθηκε...

άνοιξε το φρεσάκι κι' έβγαλε το κομπόδεμα, που το φύλαγε γιά μιά περίπτωση, γιά μιά ώρα ανάγκη νά πούμε. Και μέτρησε ορανταφτά δραχμούλες, μία-μία οικονομημένες με τον ιδρώτα της, ή καψερή ή ξενοδουλεύτρα. Κι' αυτές, του παιδιού! Έ, νά πάη τα τσιγάρα του, νά πη ένα κρασί, νά κεράση τους φίλους του. Νιός είναι τώρα, δέν τ'ά ξερούμε;... Και γι' αυτήνε πάλι έτα ο Θεός. Άς είναι καλά τα χέρια της κι' ή άξιουσίνη της, που άλα τήνε γύρευαν στα ξελακκώματα, στα κοφολογήματα, στα μαστάνια...

Πέρασε κι' ή Άγία Άνάσταση, κι' ή Μαριγώ έσπασε το κανόνι της. Σ' ένα καλάθι έβαλε την κουλούρα, δυο ντουζίνες αυγά, τη μυτίθρα, δυο μαντήλια, ένα ξενυχάρι κάλτσες, δ,τι άλλο, και τα σ' έγυρσε νοικοκυρία. Έστρωσε άπάνω μιά σκούρα πετσέτα—και τήνε το κλειδί του σπιτιού της σ' ένα συνφυδά της, γειτόνισσα, και πήρε δρόμο.

Πήγαινε νά βρη το γιό της...

Διόραση, άνοιξιάνη ήταν ή μέρα. Τα νέα αιτρία, σπυρμένα με παπαρότες, σπάρτα και άλλα άγριοιολούδια, άεροαίσιον χυματίσταν. Σμαραγδίζοντε τα χωράφια μ' το βίκο και το λαύθη. Πουλάρια πετούν ψηλά, μεθυμένα από φως, κελαιδώντα.

Η Καραμπάτσα περπατάγε γρήγορα, με το καλάθι περσμένο στο μπράτσο, στον πλατύ δρόμο, που τον Ισκιώνον έδω και κει πεύκα και πλατάνια.

Σά μάρκατα από το χωριό, στάθηκε σ' ένα βουνομάνα, ξεδιψάσε, έβγαλε τα παπούτσια της γιά νά μνην τ'ά λούση, και ξαναπήρε δρόμο, ξυπόλυτη.

Άκούραστη ήταν ή μάνα του Θανασού. Φτερά της έδινε ο πρῶτος. Και περπατάγε, περπατάγε όλονα, αφήνοντας πίσω χορσάκια, ρεματιές, γεφύρια, γερομυγές—πήγαινε με το νου καρφωμένο στ' έναρ της.

Τρίτο τάγμα... δεύτερος λόχος... τρίτο κανόνι, στη μέση... ντούρος... με κίκαλο λορίο... Κι' ένα χαμώελο χάρταε στ' αϊτί της χείλη.

Πέρασε το μεσημέρι, ήθε τ' άσπερμα. Η Καραμπάτσα ειχε αφήσει πίσω της τέσσερα χωριά. Σ' ένα γάνι σταμάτησε γιά νά ξεπαστάση.

Χριστός άνέστη κοιμάρει! ειπε.

Άληθινός ο Κύριος! άπάντησε ή κάπελας. Γιά πού με το καλό, κυρά;

Γιά τη Φήβα... Πάω νά βρη το γιό μου το Θανάσο... Άθανάσιος Καραμπάτσης τ' όνομά του.

Και τί ναι ο γιός σου; Άραγής γιά ξεμάχος;

Ποδεκανέας στα Πυροβολικά! κορόνη περήφανα ή Καραμπάτσα και σ' έ κώθηκε.

Γιά σας!

— Ή ώρα ή καλή!

Και ξαναπήρε το δρόμο ή μάνα, μέσ' από τους βλατώνες και τις ρεματιές, πότε αφήνοντας τη δημοσιά γιά νά πάση στον καρδόδρομο, πότε ξαναπέφτοντας στον πλατύ δρόμο που θά την έφερει στο σκοπό της.

Άρχινισε νά βραδιάη. Βγήκανε τ' άστρα. Και ή γυναικα κορσμένη πιά, γύριψε σκεπή νά ξενοχτίση, άσπλο... Δέν άφανε νά το πετύγη. Γιατί, φαίνεται, πως όταν μιά μάνα πιά νά βρη το μοναχοπαίδι της, έχει καλή τύχη κι' ο Θεός τήνε βοηθάει. Άντα ορέκει ειδε ένα ρημοκλήση. Ο Σταυρός άσπριζε στη στέγη. Η γυναικα ζούλισε το μάνταλο κι' άνοιξε την πορτούλα. Ένα καπνίστα λάκα έφραγγε μπροστά στο κόνισμα της Παναγιάς, ελχοντας γιγνφς μυστηριακό...

Μέσα σ'ε κείνο τ'ό ξεοκλήση, κόνεψε ή κουρασμένη. Έκανε την προσευχή της, ζάρωσε σ'ε μιά γωνιά, με τα καλάθι πλάγι της, σταύρωσε τα χέρια, κι' άκουμπώντας το κεφάλι στα γόνατα, άποκοιμήθηκε.

Τό πρωί, με τα πρώτα τιφρίσματα των σπίνων, ή Καραμπάτσα εδρία πάλι. Νε φηκε κει κοντά σ'ε μιά γερομυγ, και μπήκε στη στράτα, με τα παπούτσια πάντα στο χέρι. Θά τ'ά φορούσε μονάχα αν έφτανε κοντά στη Φήβα, και μάλιστα την ώρα που θά περνούσαν τα Πυροβολικά, να τ'ά φορούσε.

Τόσο ο δρόμος γινότανε πύδ δυσκόλος, πότε δέντρα δέν ήτανε τώρα στα πλάγια να τ'ά δροσίζον... Προχωρούσε ή Καραμπάτσα με τον Ισκιό της στο πλάγι, που την έκοι λουθούσε μακροστούς χάμους. Κάπου-κάπου συναπαντούσε κανένα διαβάτη.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΒΑΡΚΟΥΛΑ

ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

— Τι έχεις και βλέπεις έτσι συλλογισμένος αὐ ὁ τὸ καὶ; ρωτᾷ ἐνα βράδυ ἡ Μαριγὴ τὸ Φῶτη τὸν ἀντρα της, ἐκεῖ πού καθότανε κοντὰ στὸ παράθυρο, κατὰ τὸ γιὰλὸ.

— Νά, βλέπω τὴ θάλασσα, καὶ θαμᾶζω τὴν ὀμορφίαν της. Τὴ βλέπω!...

— Δὲν ἔβλεπε τὴ θάλασσα. Τὸ καὶ ἔβλεπε. Τὴ εἶνε αὐτὸ τὸ καὶ;

— Καλὰ, τὸ βλεπα καὶ τὸ καὶ με τὰσπρα παγιά του.

— Καὶ τὴ συλλογίσουν;

— Τὴ καλὰ νά μᾶς φέρῃ!

— Χριστὲ καὶ Παναγιά μου; Νά μὴ θέλει μαθεῖ αὐτὸς ὁ χριστιανὸς νά μοῦ πῇ κ' ἐνα στοχασμὸ του!...

Κ' ἔφυγε ἡ Μαριγὴ θυμωμένη.

Ἐμεινε μοναχὸς τὸ Φῶτης. Ἐρρίξε μιά ματιὰ κατὰ τὴν πόρταν χαμογελώντας, κούνησε τὸ κεφάλι του, κι' ἄρχισε νά μιλᾷ μοναχὸς του.

— Ἐβλεπα, ἔβλεπα, καὶ πού νά σοῦ τὰ λέγω, Μαριγὴ μου, τὴ ἔβλεπα! Τὴ μοῖρα σου καὶ τὴ μοῖρα μου ἔβλεπα. Τὴν ἀγάπη μου καὶ τὴν ἐλπίδα μου ἔβλεπα. Νὰ τὴ ἔβλεπα.

Καὶ γύρισε πάλι κατὰ τὴ θάλασσα καὶ κοίταξε τὸ καὶ ὁ Φῶτης.

— Νάτο, καὶ ἀράζει πάλι. Κάτω τὰ πανιά, μάγνινα τὸ σίδερο. Ὅσῳ οἱ ναῦτες κ' ἴσα στὸ καπνιὸ! Ὅσῳ τὰ βαρέλια κ' οἱ βάρμες. Νάτες ἡ γλυκιὲς ἡ ἐλπίδες. Κατέβα καὶ πῆγαινε νά τις δῇς καὶ νά τις χαμαρώσης. Σαρδέλες καὶ σιντῖνα!

Καὶ στάθηκε πάλι συλλογισμένος.

Εἶνε τώρα τρία χρόνια πού ἔβλεπα μιά βαρκούλα, μακρὰ μα κρινά, στοῦ πελάγου τὴν ἀκρῇ. Ἐν' ἀσπρο σημάδι, καὶ τίποτες ἄλλο. Μά τὴ ὀμορφίαν πού τὴν εἶχε στὰ γιὰλῶτα νερά! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρωνα. Σιγά-σιγά ἀπὸ σημάδι εἶνε σωστὸ πανί, ἐνα πανί καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀέξαστη ἐκείνη βαρκούλα.

Μά τὴ πεταλούδα ἦταν ἐκείνη! Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔλειπε ἡ βαρκούλα στὰ γιὰλῶτα νερά, ἄλλος ἕνας χρόνος, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ χαριτωμένο σκαφάκι της, πού τὰσχε τὰ κύματα κ' ὅλο ἔρχοταν—ἐρχοταν! Ἀκόμα ἄγρια, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ ναῦτη μὲς στὴ βαρκούλα. Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Τὴ Θεὸς ἐκείνος πού ἔρμενε ἐκεῖ μέσα! Ἐλεγε κ' ἐπῆγε μετὰ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς πλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐτοῦ σου ερχότανε νά τρέξῃ καὶ νά τ' ἀγκυλιάσῃ.

Τάκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μοῖρομένο τοῦ ἀφροῦ πού σήκωνε ἡ πεταχτὴ πλώη του, τάκουγες καὶ τὸ πανάκι πού πετοῖσε στ' ἀγρία καθὼς κατέβαινε.

Κατέβηκε τὸ πανί. Σηκώνας ὁ ναῦτης, τὸ δένει, πέρνει τὸ κοντάρι καὶ φέρνει τὴ βάρκα κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Τρέχω νά πηδῶ μέσα καὶ νά τὴ χαρῶ τὴ βαρκούλα. Τὴ πρῶμα ἦταν ἐκεῖνο! Τὴ ἀνυπόμονη σιντῖνα καὶ ψαρίλα, τὴ παλῶζιλα καὶ καταρριμμένα σκονιὰ ῥιμμένα δὴ καὶ κει. Κι' ὁ ναῦτης; Τὴ χαμένο κορμί, πού μὴτε με κλημιέρεσε! Ἀχ, ἦταν ἡ ἀγάπη μου κ' ἡ ἐλπίδα μου! Κατάλευκη βαρκούλα στὰ μακρὰ, καὶ στ' ἀράγμ' αἰς—ψαρόβρακα!...

Ἄργυρης Ἐφταλιώτης

Εἶνε τώρα τρία χρόνια πού ἔβλεπα μιά βαρκούλα, μακρὰ μα κρινά, στοῦ πελάγου τὴν ἀκρῇ. Ἐν' ἀσπρο σημάδι, καὶ τίποτες ἄλλο. Μά τὴ ὀμορφίαν πού τὴν εἶχε στὰ γιὰλῶτα νερά! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρωνα. Σιγά-σιγά ἀπὸ σημάδι εἶνε σωστὸ πανί, ἐνα πανί καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀέξαστη ἐκείνη βαρκούλα.

Μά τὴ πεταλούδα ἦταν ἐκείνη! Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔλειπε ἡ βαρκούλα στὰ γιὰλῶτα νερά, ἄλλος ἕνας χρόνος, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ χαριτωμένο σκαφάκι της, πού τὰσχε τὰ κύματα κ' ὅλο ἔρχοταν—ἐρχοταν! Ἀκόμα ἄγρια, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ ναῦτη μὲς στὴ βαρκούλα. Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Τὴ Θεὸς ἐκείνος πού ἔρμενε ἐκεῖ μέσα! Ἐλεγε κ' ἐπῆγε μετὰ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς πλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐτοῦ σου ερχότανε νά τρέξῃ καὶ νά τ' ἀγκυλιάσῃ.

Τάκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μοῖρομένο τοῦ ἀφροῦ πού σήκωνε ἡ πεταχτὴ πλώη του, τάκουγες καὶ τὸ πανάκι πού πετοῖσε στ' ἀγρία καθὼς κατέβαινε.

Κατέβηκε τὸ πανί. Σηκώνας ὁ ναῦτης, τὸ δένει, πέρνει τὸ κοντάρι καὶ φέρνει τὴ βάρκα κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Τρέχω νά πηδῶ μέσα καὶ νά τὴ χαρῶ τὴ βαρκούλα. Τὴ πρῶμα ἦταν ἐκεῖνο! Τὴ ἀνυπόμονη σιντῖνα καὶ ψαρίλα, τὴ παλῶζιλα καὶ καταρριμμένα σκονιὰ ῥιμμένα δὴ καὶ κει. Κι' ὁ ναῦτης; Τὴ χαμένο κορμί, πού μὴτε με κλημιέρεσε! Ἀχ, ἦταν ἡ ἀγάπη μου κ' ἡ ἐλπίδα μου! Κατάλευκη βαρκούλα στὰ μακρὰ, καὶ στ' ἀράγμ' αἰς—ψαρόβρακα!...

Ἄργυρης Ἐφταλιώτης

Εἶνε τώρα τρία χρόνια πού ἔβλεπα μιά βαρκούλα, μακρὰ μα κρινά, στοῦ πελάγου τὴν ἀκρῇ. Ἐν' ἀσπρο σημάδι, καὶ τίποτες ἄλλο. Μά τὴ ὀμορφίαν πού τὴν εἶχε στὰ γιὰλῶτα νερά! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρωνα. Σιγά-σιγά ἀπὸ σημάδι εἶνε σωστὸ πανί, ἐνα πανί καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀέξαστη ἐκείνη βαρκούλα.

Μά τὴ πεταλούδα ἦταν ἐκείνη! Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔλειπε ἡ βαρκούλα στὰ γιὰλῶτα νερά, ἄλλος ἕνας χρόνος, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ χαριτωμένο σκαφάκι της, πού τὰσχε τὰ κύματα κ' ὅλο ἔρχοταν—ἐρχοταν! Ἀκόμα ἄγρια, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ ναῦτη μὲς στὴ βαρκούλα. Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Τὴ Θεὸς ἐκείνος πού ἔρμενε ἐκεῖ μέσα! Ἐλεγε κ' ἐπῆγε μετὰ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς πλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐτοῦ σου ερχότανε νά τρέξῃ καὶ νά τ' ἀγκυλιάσῃ.

Τάκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μοῖρομένο τοῦ ἀφροῦ πού σήκωνε ἡ πεταχτὴ πλώη του, τάκουγες καὶ τὸ πανάκι πού πετοῖσε στ' ἀγρία καθὼς κατέβαινε.

Κατέβηκε τὸ πανί. Σηκώνας ὁ ναῦτης, τὸ δένει, πέρνει τὸ κοντάρι καὶ φέρνει τὴ βάρκα κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Τρέχω νά πηδῶ μέσα καὶ νά τὴ χαρῶ τὴ βαρκούλα. Τὴ πρῶμα ἦταν ἐκεῖνο! Τὴ ἀνυπόμονη σιντῖνα καὶ ψαρίλα, τὴ παλῶζιλα καὶ καταρριμμένα σκονιὰ ῥιμμένα δὴ καὶ κει. Κι' ὁ ναῦτης; Τὴ χαμένο κορμί, πού μὴτε με κλημιέρεσε! Ἀχ, ἦταν ἡ ἀγάπη μου κ' ἡ ἐλπίδα μου! Κατάλευκη βαρκούλα στὰ μακρὰ, καὶ στ' ἀράγμ' αἰς—ψαρόβρακα!...

Ἄργυρης Ἐφταλιώτης

Εἶνε τώρα τρία χρόνια πού ἔβλεπα μιά βαρκούλα, μακρὰ μα κρινά, στοῦ πελάγου τὴν ἀκρῇ. Ἐν' ἀσπρο σημάδι, καὶ τίποτες ἄλλο. Μά τὴ ὀμορφίαν πού τὴν εἶχε στὰ γιὰλῶτα νερά! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρωνα. Σιγά-σιγά ἀπὸ σημάδι εἶνε σωστὸ πανί, ἐνα πανί καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀέξαστη ἐκείνη βαρκούλα.

Μά τὴ πεταλούδα ἦταν ἐκείνη! Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔλειπε ἡ βαρκούλα στὰ γιὰλῶτα νερά, ἄλλος ἕνας χρόνος, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ χαριτωμένο σκαφάκι της, πού τὰσχε τὰ κύματα κ' ὅλο ἔρχοταν—ἐρχοταν! Ἀκόμα ἄγρια, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ ναῦτη μὲς στὴ βαρκούλα. Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Τὴ Θεὸς ἐκείνος πού ἔρμενε ἐκεῖ μέσα! Ἐλεγε κ' ἐπῆγε μετὰ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς πλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐτοῦ σου ερχότανε νά τρέξῃ καὶ νά τ' ἀγκυλιάσῃ.

Τάκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μοῖρομένο τοῦ ἀφροῦ πού σήκωνε ἡ πεταχτὴ πλώη του, τάκουγες καὶ τὸ πανάκι πού πετοῖσε στ' ἀγρία καθὼς κατέβαινε.

Κατέβηκε τὸ πανί. Σηκώνας ὁ ναῦτης, τὸ δένει, πέρνει τὸ κοντάρι καὶ φέρνει τὴ βάρκα κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Τρέχω νά πηδῶ μέσα καὶ νά τὴ χαρῶ τὴ βαρκούλα. Τὴ πρῶμα ἦταν ἐκεῖνο! Τὴ ἀνυπόμονη σιντῖνα καὶ ψαρίλα, τὴ παλῶζιλα καὶ καταρριμμένα σκονιὰ ῥιμμένα δὴ καὶ κει. Κι' ὁ ναῦτης; Τὴ χαμένο κορμί, πού μὴτε με κλημιέρεσε! Ἀχ, ἦταν ἡ ἀγάπη μου κ' ἡ ἐλπίδα μου! Κατάλευκη βαρκούλα στὰ μακρὰ, καὶ στ' ἀράγμ' αἰς—ψαρόβρακα!...

Ἄργυρης Ἐφταλιώτης

Εἶνε τώρα τρία χρόνια πού ἔβλεπα μιά βαρκούλα, μακρὰ μα κρινά, στοῦ πελάγου τὴν ἀκρῇ. Ἐν' ἀσπρο σημάδι, καὶ τίποτες ἄλλο. Μά τὴ ὀμορφίαν πού τὴν εἶχε στὰ γιὰλῶτα νερά! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρωνα. Σιγά-σιγά ἀπὸ σημάδι εἶνε σωστὸ πανί, ἐνα πανί καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀέξαστη ἐκείνη βαρκούλα.

Μά τὴ πεταλούδα ἦταν ἐκείνη! Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔλειπε ἡ βαρκούλα στὰ γιὰλῶτα νερά, ἄλλος ἕνας χρόνος, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ χαριτωμένο σκαφάκι της, πού τὰσχε τὰ κύματα κ' ὅλο ἔρχοταν—ἐρχοταν! Ἀκόμα ἄγρια, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ ναῦτη μὲς στὴ βαρκούλα. Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Τὴ Θεὸς ἐκείνος πού ἔρμενε ἐκεῖ μέσα! Ἐλεγε κ' ἐπῆγε μετὰ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς πλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐτοῦ σου ερχότανε νά τρέξῃ καὶ νά τ' ἀγκυλιάσῃ.

Τάκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μοῖρομένο τοῦ ἀφροῦ πού σήκωνε ἡ πεταχτὴ πλώη του, τάκουγες καὶ τὸ πανάκι πού πετοῖσε στ' ἀγρία καθὼς κατέβαινε.

Κατέβηκε τὸ πανί. Σηκώνας ὁ ναῦτης, τὸ δένει, πέρνει τὸ κοντάρι καὶ φέρνει τὴ βάρκα κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Τρέχω νά πηδῶ μέσα καὶ νά τὴ χαρῶ τὴ βαρκούλα. Τὴ πρῶμα ἦταν ἐκεῖνο! Τὴ ἀνυπόμονη σιντῖνα καὶ ψαρίλα, τὴ παλῶζιλα καὶ καταρριμμένα σκονιὰ ῥιμμένα δὴ καὶ κει. Κι' ὁ ναῦτης; Τὴ χαμένο κορμί, πού μὴτε με κλημιέρεσε! Ἀχ, ἦταν ἡ ἀγάπη μου κ' ἡ ἐλπίδα μου! Κατάλευκη βαρκούλα στὰ μακρὰ, καὶ στ' ἀράγμ' αἰς—ψαρόβρακα!...

Ἄργυρης Ἐφταλιώτης

Εἶνε τώρα τρία χρόνια πού ἔβλεπα μιά βαρκούλα, μακρὰ μα κρινά, στοῦ πελάγου τὴν ἀκρῇ. Ἐν' ἀσπρο σημάδι, καὶ τίποτες ἄλλο. Μά τὴ ὀμορφίαν πού τὴν εἶχε στὰ γιὰλῶτα νερά! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρωνα. Σιγά-σιγά ἀπὸ σημάδι εἶνε σωστὸ πανί, ἐνα πανί καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀέξαστη ἐκείνη βαρκούλα.

Μά τὴ πεταλούδα ἦταν ἐκείνη! Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔλειπε ἡ βαρκούλα στὰ γιὰλῶτα νερά, ἄλλος ἕνας χρόνος, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ χαριτωμένο σκαφάκι της, πού τὰσχε τὰ κύματα κ' ὅλο ἔρχοταν—ἐρχοταν! Ἀκόμα ἄγρια, κ' ἔβλεπε καὶ τὸ ναῦτη μὲς στὴ βαρκούλα. Τὴ μαγευτικὸ πρῶμα! Τὴ Θεὸς ἐκείνος πού ἔρμενε ἐκεῖ μέσα! Ἐλεγε κ' ἐπῆγε μετὰ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς πλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐτοῦ σου ερχότανε νά τρέξῃ καὶ νά τ' ἀγκυλιάσῃ.

Τάκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μοῖρομένο τοῦ ἀφροῦ πού σήκωνε ἡ πεταχτὴ π

ΛΑΜΠΡΙΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΚΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

ΤΗΣ Κ. ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΔΑΦΝΗ

ΑΙ, ναι, έλεγε ή μιά γυναίκα, έξ αίτίας σου τάχασα όλα... κι έκανε νά κλάψη, μα κρατήθηκε.
 'Η άλλη ξεκαρδίστηκε ξεπαλμένη σ' ένα μεντεράκι με χρωματιστά προσκέφαλα. Πολύ της άρεσε και πολύ τη διασκεδάζε όλη τούτη ή ιστορία.
 — Μα πώς έξ αίτίας μου; ρώτησε απορώνας τάχα.
 — Αυτός σου κάνει όλα τά ξεδοά... Αυτός σε διατηρεί!...
 — Ποιός αυτός;
 — 'Ο άντρας μου!

— Μπά!... κι' εγώ νόμιζα πως είναι γιός σου, έκαμε ή Τούλα κοιτάζοντας με μισόκλειστα ειρωνικά μάτια τη γυναίκα που στεκότανε μπροστά της χλωμή και βασανισμένη.

'Ο έξευτελισμός και ή στέρηση την είχανε τόσο τοξική, πού είχε άπάνω της, αλήθεια, κάτι γερασμένο κι' άς ήταν ακόμα στην πρώτη της άνθηση. Κι' από την άλλη μεριά, ό σκοπός πού είχε βάλλη να πέση στά πόδια μιας τέτοιας γυναίκας, την έκρατούσε ολάκερη και την έδενε τόσο σφιχτά στην απόφασή της, πού έκατά-πτε την προσβολή μ' όλο τό δάκρυμα πού ένοιωσε στην καρδιά.

— Θεέ μου, συλλογίστηκε, τι πρόστιχη πού είναι!... Και όμως συχνά είχε άκούσει νά λένε πως οι τέτοιες γυναίκες είναι πονοφύχες και πώς από την καλωσύνη τους τάχα, πέφτουμε στην άμαρτία. Άχ, και τι όμορφη πού ήταν με τό άγορστικό κεφάλι της, τά βαμμένα της χείλια, τό έσοτήθωμά της, την πάστρα της!... 'Αστραφταν όλα γύρω της. Τό ταντελένιο σκέπασμα τού τραπέζιού με τά βαζάκια και τις σκόρπιες κάρτες, τό μάραμο τού κομοντινού της με τό ρός καντηλάκι σκεπασμένο από πάνω, τό κομμάτι της με τόν δόχρυσο καθέφετη, τις μυρουδιές, τά κουτάκια και τά χίλια δυό μπυλιμπι-δια σκορπισμένα στο μάραμο, τό παραβάν με την κοκκινοπή του κλάδα, πού έκρυβε τό κρεββάτι... και όλη εκείνη ή άνακατωμένη μυρουδιά σαν κολώνια, σά μοσκοσάπουνου, σαν πούν-τρας... Πού τέτοια πράγματα ή βασανισμένη ή Μαργαρώ, με τά τρία της παιδιά, την αιώνια της άκαταστασία, τό κουρελομάνι και την τυραννική βρωμιά! Αυτή καλά-καλά δέν είχε ούτε σαπούνι νά πλύνη τά ρουχαλάκια των παιδιών της. Άχ!... έδώ μέσα τάριχνε όλα του τά λεφτά ό Δημήτρης...

— Και ποιός είναι ό άντρας σου; ρώτησε πάλι ή Τούλα.

— Και δέν ξέρεις γιά ποιόνε σου λέω, αφού έδώ βραδιοξήμερώνεται ό Δημήτρης...

— Α, ά... ό Δημήτρης... ό μουσικός, έ; 'Αμ' πού νά ξέρω... 'Εδώ, κυρά μου, δέν έρχεται μονάχα ό Δημήτρης... 'Ερχονται πολλοί... Και τώρα τι θέλεις από μένα; ξανάπε ανά-βοντας ένα τσιγάρο.

— Νάν τότε διώξεις... νά μαζευτή σπίτι τού... στά παιδιά του!... — Κι' άν τότε διώξω, πάλι θά ξανάρθη, είπε ή Τούλα πού άρχισε νά νευράζει.

— Δέ φοβάσαι τό Θεό, έκαμε ή Μαργαρώ μισοκλαίγοντας, μέρες πού είναι... χρονιάρες μέρες...

— Όλες οι μέρες ίδιες είναι! την έκοψε ή Τούλα και σηκώθηκε όρθια. Άς ήσουν άξια νά κρατήσης τόν άντρα σου. Τι μού φορώνεσαι τώρα έμένα;... Άντε, άντε, τράβα στη δουλειά σου, γιατί μούγινες στενός κορσός. Έμπρός, δίνε του, και νά μην ξανάρ-θης, γιατί θά μάς πάση όλους ό διάολος και θά μάς σηκώση!... Μάρι;

Κι' έκανε δυό-τρία βήματα, σά νά ήθελε νάν τη χτυπήση. 'Η καϊμένη ή Μαργαρώ, ή βασανισμένη, ή λειψή, δέν είχε τη δύναμη ούτε ν' άντισταθί, μόνο κατέβηκε τη σκάλα ύποταγμένη στη μοίρα της, πού την ήξερε δά από καιρό. 'Εδώ δέν τη λυπόταν ό άντρας της, ό πατέρας τών παιδιών της και θάν τη λυπόταν μιά τέτοια γυναίκα;

— Βρέ, Ματίνα!... φώναξε ή Τούλα τη μικρή της καμαριέρα, άμα έμεινε μόνη της, άν ξανάρθη αυτή ή κατσόικα, μην της άνοίξης. Καί, καθώς μιλούσε, πηγαινορχόταν στην κάμαρά της, σάν κάτι νά γύρευε.

— Τά είδες, αλήθεια, τά μούτρα της;
 — Γυναίκα ήταν αυτή ή σιμάχτη! είπε και ή Ματίνα.
 — Τό βράδυ λοιπόν πού θά ιδώ τό Δημήτρη, θάν τού δώσω τά συχαρίκια μου!

— Δέ δάσθη από δώ;
 — Όχι, θά μέ περιμένω με την παρδα του στο Ρούσσιο. Και δόστω κι' άνοιγε συτόρια κι' έψαχνε.
 — Χάσατε τίποτα; ρώτησε ή Ματίνα.
 — Τό κομπολόι μου, είπε κείνη.

— Τό φοράτε, τηνε πληροφορήσε ή μικρή, χαμογελώντας γιά τό πάθημα της κυράς της.

— Μωρέ, όχι αυτό, ένα άλλο... ένα κόκκινο. Δέν τό έχεις; έσύ! έχω καιρό νάν τό φορέσω! είναι πάλι της μόδας... Μα πού στην όργη πήγε... Είναι όλο από στρογγυλεμένα κοράλλι, πρόστρε τραβώντας ένα συτόρι τού κομπού της. Μού τό χάρισε ένας Κοπολιτάνος παράλης, στην 'Αλεξάνδρεια... Τό φουκαρά! Πόσα πού-κανε, γιά νά μέ κρατήσει μαζί του. — Τεζόρο μού!... Ρέστα κι'ν μέ!...

Και λέγοντας αυτά, έκανε μιά χειρονομία σά νάδιωνε τη θύ-μηση πού δέν είχε πιά γι' αυτήν καμιά σημασία. 'Υστερα, άναγε πάλι ένα τσιγάρο κι' έμεινε συλλογισμένη...

— Δέ μού λές, ρώτησε άξαφνα, τι χρονιάρες μέρες έλεγε κείνη ή γυναίκα!...

— Έχουμε βαγιορδομάδα τώρα, είπε ή Ματίνα.

— 'Ε...
 — 'Ε!... δέν έρχεται ύστερα ή Μεγαλοβδομάδα;

— Βρέ, βρέ!... απόρησε κείνη, μωρέ έγω έχασα τ' αυγά με τά πασχάλια μου! Γιά τότε πέρασε τόσος καιρός άπ' τις άπόκριες... Ούτε τό κατάλαβα.

— Μα σάμπως πάρατε τό χορό;

— Καλά λές: έφτασε κι' ή Μεγάλη Βδομάδα... Μεγάλη Παρα-σκευή... 'Επιτάφιος...

'Όσο άναριθμώσε τις χορτές, ή φωνή της άδυναίε, άσπου είχε έλκε άκούσει νά λένε πως οι τέτοιες γυναίκες είναι πονοφύ-χες, χώνεψε μέσα της, γιά ν' άρση τόπο σέ κάποιες μισοκρυ-μμένες λιτανείες πού πάλευαν ν' άνοίξουν δρόμο στην κλεισμένη της ψυχή.

Σέ μιά στιγμή, σκόντοντας περισσότερο μές στο συτόρι, ένοιωσε κάτι σά ξαλάδα κι' άπ' τό νοή της πέρασε πάλι τό βασανισμένο πρό-σσωπο της γυναίκας, πού της μιλούσε πού ή-γονι με τόση ύποταγή... 'Υστερα, σήρωσε ό-πότομα τό κεφάλι και κοιτάχτηκε στον κα-θρέφτη. Τό πρόσωπό της ήταν κισσομαρ-μεμένο. 'Ός τόσο της φαινόταν, πώς, άν είρη-σκε τά κοράλλια της, θαύταζε ή διάθεσή της και είπε με πείσμα:

— 'Ο διάολος τάχωσε μές στο κέρατό του!...

Βρέ, Ματίνα, άντε φέρε μου ένα μαυρομά-κο μαχαίρι νάν τότε καρφώσω!

Δέν κοιτάε και σέ κείνη την πολιά κα-σέλα!...

— Βρέ, άντε φέρε μου σύ τό μαχαίρι! Αυτή την κασέλα, ού, έχω χρόνια νάν την άνοίξω!... Δέν την άνοίγω ποτέ!...

— Μα, άκο βώς, έχει πού δέν τό βάζει ό νοός σου, κειδά τό βοίσκος τό πρώτα πού έ-χασες, είπε ή Ματίνα, καθώς πήγαινε νά έ-κτελέση τη διαταγή της κυράς της.

— Καλά λεί, συλλογίστηκε ή Τούλα προ-χωρώντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

χωφόντας στην παλιά χαρδένια κασέλα —

αρκικά της μητέρας της — τη μόνη κληρονομιά πού είχε από τό γονικά της. Τηνε τραβή-ζε νάρθη στη μέση και σήκωσε τό καπάκι. Όλα

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΕΒΡΑΪΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

'Ο 'Αβραάμ Σιδούσιτζ, έχει μανία με τό ψάρεμα. Τά ψάρια όμως δέν φαίνονται νά τόν συμπαθούν και πολύ γιατί με κανένα τρόπο δέν πλησιάζουν νά ταμχήσουν τό άγκιστρι του.

Τις προάλλες, ό 'Αβραάμ, αφού έπi μιά μέρα ολόκληρη σχε-δόν προσπαθώσε νά πιάση κανένα ψάρι, ύψωσε τέλος τό βλέμμα του προς τόν ουράνο και με μεγάλη ταπεινότητα ψιθύρισε:

— Θεέ μου, σύ βλέπεις την άτυχία μου. 'Ε, λοιπόν, ύπόσχομαι νά σου άνάψω μιά λαμπάδα τόσο μεγάλη (κι' έδειχνε τό χέρι του) έάν πιάσω ένα ψάρι τόσο... (κι' έδειχνε τό μπράτσο του).

Ξανάρριξε ύστερα τό άγκιστρι του στην θάλασσα και περι-μενε.

Περ'μενε έπi πολύ. Και θά περίμενε ακόμη, έάν δέν άπεφάσι-ζεν έγκαίρως νά προβή σέ δεύτερη ίκεσία προς τόν 'Υψιστο:

— Μεγάλε και Πανάγαθε Θεέ, ξαναψιθύρισε. 'Ορκίζομαι νά κάψω μιά λαμπάδα τόσο μεγάλη (κι' έδειχνε τό μπράτσο του) έάν κατορθώσω νά πιάσω ένα τοσοδά ψαράκι (κι' έδειχνε τό δά-χτυλό του).

Δέν είχε άποσώσει καλά-καλά τά λόγια του, όταν έβιασε κάτι νά ταμχή, στην άκρη τού άγκιστρίου του. 'Εσώκωσε την πετο-νιά του ψηλά και τότε είδε πως είχε πιάσει ένα μεγάλο και θαυ-μάσιο ψάρι.

'Ο πονηρός 'Αβραάμ, βλέποντας πως ή ίκεσία του στο Θεό

είχε είσρακουσθή, έκλεισε κοροϊδευτικά τό μάτι προς τόν Ουράνο και είπε γελώντας σαρκαστικά:

— 'Ε, γέρο μου, είπε γράφτό σου νά την παθαίνης πάντα από τους έβραίους...

Σέ «τουμπάρισα» μιά χαρά, έ!...

'Εξαφνα όμως, ένώ έλεγε τά λόγια αυ-τά, τό ψάρι τινάχθηκε άπτομα, έλευθερώ-θηκε από τό άγκιστρι και έπεσε πάλι στο νερό.

— Τι διάβολο! είπε τότε ό 'Αβραάμ, ρί-χνοντας μιά ματιά γεμάτη θόμο προς τόν Ουράνο. Δέν πέρνεις λοιπόν, Θεούλη μου, ά-πό... άστεία τού λόγου σου;... 'Ε, 'Ε, 'Ε, άστει-ύ-θηκα άδερφέ... Και ξανάριξε την πετονιά στη θάλασσα. Μα αυτή τη φορά, ό πονηρός έβραίος, δέν έπιασε ούτε κορίθ!

Σέ μιά μικρή πόλη της Μεσημβρινης Γαλλίας υπάρχουν δυό δικηγόροι: ό κ. Κάν, και ό κ. Ντουράν. 'Ο πρώτος: εινε έβραίος και ό δεύτερος καθολικός.

Μιά μέρα ένας χωριάτης παρουσιάζεται στο γραφείο τού κ. Κάν.

— Καλημέρα μαίτρο!

— Καλημέρα, φίλε μου! Πώς από δώ;

— Νά τι τρέχει: Έχω μιά μικρή δικη, γιά κάποιον φράχτη πού χωρίζει τό χτήμα μου από τό χτήμα τού γείτονα μου τού Λετ-μαρή.

Και διηγείται λεπτομερώς όλη την υπό-θεσι.

'Ο Κάν άκούει προσεχτικά.

— Πολύ καλά, λέει στο τέλος. Αναλαμβάνω την ύπόθεσή σου. Θά την κερδίσουμε.

— Καί... και... πόσα ζητείτε, μαίτρο;

— Πεντακόσια φράγκα.

Πεντακόσια φράγκα γιά τέτοια μικροδουλειά; 'Αλλ' έν τοι-αυτή περιπτώσει θά προτιμούσα νά δώσω όλο τόν φράχτη στον Λετμαρή... Πεντακόσια φράγκα!... Στοιχηματίζω ότι ό κ. Ντου-ράν θά μού ζητήσει τά μισά.

'Ο Κάν τού άρχισε ένα περιφρονητικό βλέμμα. 'Ο Ντουράν, ό δικηγορικός αυτός!...

'Ο Κάν κάνει βόλτες, πάνω-κάτω, στο γραφείο του, προσπαθώντας νά εύρη ένα επιχείρημα με τό όποιο νά πείση τόν δύστροπο πελάτη του. Τό βλέμμα του σταματάει

έξαφνα σ' ένα μικρό αγαλμάτιο πού παριστάνει τόν Ροβεσπιέρο

τη στιγμή πού ανεβαίνει στη λαμπατήρα. Γιά μιά στιγμή

είναι... 'Ο Ροβεσπιέρος εινε ένα από τά συμπαθέστερα του ιστο-ρικά πρόσωπα. Έξαφνα όμως παύει την απόφασή του και δεί-χνοντας στον έκθαμβο χωριάτη τό αγαλμα τού λέει με σοβαρή φωνή:

— Νά!... Κι' αυτός επίσης, διώρισε δικηγόρο του τόν κ. Ντουράν... Μα έχασε την ύποθεσι και τόν έκοψαν. Σάν θές λοι-πόν τράβα στον Ντουράν!...

(Από τό γαλλικό «Pige»)

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

— 'Ελεύθερος άνδρας εινε εκείνος πού κυβερνά τη σκέψη του.

(Ντέ Γκασπαρέν)

Εινε άρχιμο νά ησάη νά δια-βάση κανείς στην καρδιά των άλλων, ό,τι προσπαθεί νά κρύψη στην δική του.

Ρουσό

έχουμε δάφνη.

Άξαφνα, στο βάθος, πιάνει κάτι τι σκληρό, τυλιγμένο σέ ά-σπρο χαρτί. Τό άνοίγει και κράκ! κάτι σπάει μέσα της. Μιά λα-καδικία άνατάσιμη τρέμει στά χέρια της με τά χαρτένια κόκκι-να λουλούδια της, με τις δυό πάνινες κορδέλλες της — τη μιά κόκ-κινη, την άλλη μαβιά, — με τά μαλακά της σκαλισμάτα, με τις ποι-λλές της, τά περίκια της πού θαμπογυαλίζουν, με τό μισοκαμένο φουλάκι της και με τό θλιβερό σπάσιμο πού χάνει την κορυφή της λαμπαδίστας νά γέρνη κάτω, προς τη γή... 'Ω! τη γνωρίζει τη λαμπαδίστα αυτή. Εινε ή τελευταία πού της άγόρασε ή μητέρα της έδώ και είκοσι πέντε χρόνια. 'Υστερα πέθανε. 'Ε... ήταν βα-σανισμένη γυναίκα και ή μητέρα της... Αλήθεια, την έχει χάσει πιά τη φουσιγογυμιά της. Ναι, θυμάται μιά μητέρα, μα όχι και τό πρόσωπό της... Μιά μητέρα πού έκλαιγε πολύ... μιά μητέρα πού ήταν έγκαταλειμμένη και πού έσκυβε μέρα νύχτα στην ξένη δου-λειά... Μιά μητέρα πού της άγόραζε κάθε Πάσχα μιά ολόαντιστη λαμπαδίστα...

Μιά μητέρα πού σουρνόταν άρρωστημένη, μα ως τόσο σηκανό-νταν άπ' τό κρεβάτι γιά νάν την πάρη τά μεσάνυχτα στη φωτεινή έκκληση χαρά πού της γέμισε την ψυχή από χιλιάδες άναμμένα κε-ράκια!... Κ' ύστερα όλα σβήσαν κι' όλα σκοτεινίσαν, κι' αυτή χαρώντας άπ' τόν ένα στον άλλο, κατάντησε νά γείνη... εκείνη πού ήταν.

'Εξ ή μέρα έσβυσε και μές στο δωμάτιο είχε άρχισή νά σκο-παιώσει.

'Η Τούλα, καθισμένη στά χείλη της, ά-κούγης κασέλας, με τό κεράκι στην ποδιά της, άρπνε τά δακρύα της νά τρέχουν ήσυχα ένώ μέσα της πηγαινορχόταναν μιά-μιά ό-λες οι θλιβερές ιστορίες, όδες την έκαιαν νά νοσήσει...

Κι' όταν πιά έσκοτεινίσανε ολότελα και τό δωμάτιο άδειασε άπ' όλα τά πράματα, τό-τε τα φιλοσοφία της μάτια άρχισαν νά κά-νουν σπινθή, νά βλέπουν χιλιάδες κεράκια πού, κινώδ άναβαν, έδειχνε τό καθένα στη φλόγα του κι' ένα πρόσωπο, πού έγενε θλι-βερά κάτω προς τη γή σβίνοντας και πάλι σκατώναν άνάβοντας, και πού ήταν, λέει, ή μητέρα της, μα είχε τη βασανισμένη όψη της γυναίκας, πού λίγες ώρες πριν την είχε δει με τόση άπονία.

— Ματίνα!... έπληξε μιά φωνή.

— Τι εινε; έκαμε ή καμαριέρα μπαίνον-τας τριμαγμένη.

— Τίποτα, άποκριθήκε ή Τούλα με σβη-μένη φωνή, τυλιγοντας στο χαρτί τη λαμ-παδίστα της. — Άναψε τό φώς, Ματίνα!

Κι' ένώ ή Ματίνα άναβε τη λαμπα, έ-καινη άρχισε νά ρίχνη τά πράματα στην κασέλα, άσπου τά σκέπασε πάλι με τό κά-τασκορ σεντόνι, έκλεισε και πήγε νά πέση στο κρεβάτι της.

— Μα δέ θά ζήγης άπόψε;

— Όχι, είπε, είμαι λίγο αδιάθετη, κάτσε νά μού κινήσιν συντροφιστά... Καί... άκούσε:

ή ανήλική εκείνη ή γυναίκα, μην τη διώξης... θέλω νάν της πω.

Και, γυρνώντας άπ' τό μέσα μέρος, έκρυψε τό κλαμένο της πρόσωπο.

Αιμιλία Στεφ. Δάφνη

ΠΟΙΟΣ ΕΦΕΥΡΕ ΤΙΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

'Ο άληθινός εφευρέτης των άγγελιών εινε ό πατέρας τού μεγά-λου φιλοσόφου Μονταίν.

Σ' ένα έργο του ό φιλόσοφος αυτός αναφέρει τά εξής έπi λέ-ξαι:

'Ο μακαρίτης ό πατέρας μου έκαναχτό πώς είχε μιά σοφή ιδέα, πού την έθεσε μάλιστα πολύ γρήγορα σ' έφαρμογή. Έγύ-ναμ και πήρε τό προνομίο νά στήση σέ μερικά μέρη πινακίδες, τις όποιες κολλούσε, έπi πληρωμή διάφορες άγγελίες. Παρα-δείγματος χάριν ό ένας έγραφε: «Γυρεύω νά πουλήσω μαργαρι-τάκια». Άλλος πάλι έγραφε: «Γυρεύω ν' άγοράσω μαργαριτά-κια». Τρίτος έγραφε: «Χρειάζομαι έναν ύπηρέτη» και ούτω κατ' έξής. 'Ο πατέρας μου έκαναχτό πώς με τό σύστημα του σ'είπε προσέφερε μεγάλες ύπηρεσίες στις συναλλαγές.

Πολύ άργότερα, φυσικά, ή άγγελίες άρχισαν νά... παίρνουν την

έξοδη πού έπληραν με την πρόοδο ίδιως τού τύπου, τά τελευ-τάτα αυτά χρόνια.

ΣΚΛΑΒΟΣ ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Σαλπίζει ό σκλάβος πετεινός στον όρθορο των κυμάτων:

— Είνατε λεβιάδα, πράσινο, ξύπνα

(άνδριμένη φράχτη,

είνα βοσκέ με τό λευκό κοπάδι

[τών προβάτων!]

Και τάχιστα κήμα τού άπαντή! Μά-

ταίνα σαλπίζεις φράχτη!...

Παύλος Νιρβάνας

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΤΡΕΛΛΑΣ

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΕ Ο Α' ΝΙΚΟΛΑΣ

ΤΟΥ Χ. ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

(* Από ένα 'Ημερολόγιο *)

Δευτέρα 11 το πρωί.— Η βροχή σταμάτησε. Τ' αντίκτυπα δέντρα τινάζουν τα βρεγμένα φύλλα τους, τὰ πουλιά κελαδούνε, τὰ σύννεφα ξανοίγουν, όπου νάναι θά φανή κι' ο ήλιος... Οι άρρωστοί κάθονται κοντά στο παράθυρο και κυττάνε έξω. Κανένας δεν μιλάει... Τό ρολόι χτυπάει άξαφνα έντεκα φορές. 'Ο Σάββας τεντώνει τό λαιμό του, άκούει τούς χτύπους και κάνει τό σταυρό του:

— Άγιος ό Θεός, άγιος Ισχυρός, άγιος άθάνατος, έλέησον ήμάς! 'Ο Μάνος τόν κυττάει, κουνάει τό κεφάλι του και σταυροκοπιέται κι' αυτός. 'Ο Σάββας ζυγώνει κοντά του, τεντώνει τό λαιμό του και σιγανομιλάει:

— Η καρλίνα!... Άκουσε!... Ντάνν! Ντάνν! Σιγά-σιγά, πένθιμα... Όπως στόν 'Επιτάφιο... Στόν 'Επιτάφιο... Ντάνν... Ντάνν... Τά έξαφτερουγα, οι λαμπάδες, τό άχραντόν του σωμα, τριαντάφυλλα, τριαντάφυλλα, βιολέττες... Τά-τά-τά... ή μουσική... έξοπίσω ό κόσμος...

Πίσ' από την πόρτα του τελευταίου θαλάμου προβάλλει τό κεφάλι του Σημαδιακού. Είνε χλωμός σάν τό θειάφι και φοβισμένος, τά γκριζογάλαζα μάτια του γυρίζουν τρομαγμένα έδώ κι' εκεί κάτω στό πάτωμα, μαζεμένα όσο μπορεί πειό πολύ, κουβαριάζονται και τραυλίζει:

— Γιόμισ' ό κόσμος, γιόμισε, τά έξημα, πάνου, κάτου, δεξιά, ξερά, ολούθε, ολούθε, κοπάδια-κοπάδια, γιόμισ' ό τόπος λέω, νά... νάτα λέω!... Ποντίκια!... Ποντίκια!... Σαλεύει τό μυαλό μου!... Σαλεύει ό νοός τ' ανθρώπου... Ποντίκια!... Ποντίκια!...

Από τό κελί τών μανιακών φτάνει στριγγή, λυσσασμένη, γεμάτη όργη ή φωνή του Σαράντη. 'Ηταν δικηγόρος... Δικηγόρος!... Στό Βόλο... μ' άκου!... άκου!...

— Σκότωσέ με!... Σκότωσέ με καλύτερα!... Πάτσέ με κάτου!... Κάτου στό χώμα... Άνωση με κάτω άπ' τά πόδια σου!... Μήν με διώχνεις... Μήν μου λές γό φρύγου... Μήν τό λές... Μήν τό λές κακούγα... Μήν τό λές αυτό φόνισσα!... Χτύπα δώ στρίγγλα... Φάε με, καλύτερα, λάμια!... Χτύπα!... Χτύπα!...

Σταματάει μία στιγμή και ξαναρχίζει. Τώρα ή φωνή του είν' άλλαγμένη. Λεπτή, σουβλερή, κλαμένη. Δεν είν' αυτός ό ίδιος. Μιλάει ή δ λ λ η μέ τό στόμα του:

Δέ σε θέλω... Θά φύγω... Μούφαγες τή ζωή... Γκερμίσου... Φεύγα από μπρός μου... Χριστούλη μου!... Χριστούλη μου, σώσε με!... Πάρτον από δώ... Άράνισέ τον... Διώξτον!... Διώξτον τόν άτιμο!...

Και πάλι ή φωνή του γίνεται χοντρή όπως πρῶτα, μά γεμάτη θόρηο τώρα κι' άπελπισία:

Πού νά πάω!... Πού νά πάω!... Πού νά σταθώ!... Δέ με χωράει ή γης όλόκληρη... Χάθηκα!... Πέθανα!... Πέθανα!... Άλλοκοτη άρρώστεια. Άκούς και τρέμεις. Διπροσωπία λέν οι γιατροί. Διπλή ύπόσταση... Μά τίς άλλες ώρες είνε ήσυχος. Μιλάει μαζί μας. Και τόσο γλυκά, τόσο ταπεινά... 'Ηταν καλός και τίμιος άνθρωπος. Άγάπησε...

Έντεκάμιση.— Χτύπησε έντεκα και μισή. Άπ' τή κουζίνα φτάνει ή μυρωδιά του μεσημεριάτικου φαγιού. Πάλε λαχανο. Νερά, νερά, δύο σταξές λάδι, ανάλατο, άηδία!...

Άνοιξε ξαφνικά ή πόρτα και φάνηκε ό γιατρός μέ τόν άρχινοσοκόμο. Έχουν στη μέση ένα ξένο. Πίσω έρχονται δύο άλλοι νοσοκόμοι. 'Ο ξένος φοράει μαύρα ρούχα κι' άφήνει νά τόν οδηγάνε σάν νάναι μικρό παιδί. Τά μαλλιά του είν' άσπρα. Τοσοδά κοντός κι' αδύναμος. Καθώς πέρασε μπροστά μου είδα τό βλέμμα του και κατάλαβα. Είν' όπως κι' οι άλλοι. Άρρωστος!...

Τόν βάλαν και κάθισε σέ μία καρέκλα. Ένας νοσοκόμος έμεινε μαζί του. Σκύβει και τού μιλάει. Τά ίδια γλυκόλογα. Έτσι τούς ξεγελάνε. — 'Είν' ώραία έδώ... Θά περάσης ώραία... 'Ο-ραία!... 'Ο Θεός, νά τόν ληπτή!...

*) Τό 'Ημερολόγιο αυτό τό άγόρασα τυχαίως, καδ' μ' άλλα καλή βιβλία. 'Υπονοήθ' δεν έχω ποτένιά. Δημοσίεω σήμερα ένα κομμάτι του, βεβαίως ότι θά κάμω και στούς άναγνώστας τήν ίδια έντύπωση, πῶς και σέ μένα, όταν τό πρωτοδιάβασα...

Ο κ. Χάρης Σταματίου

'Ο Σάββας γύρισε ξαφνικά, τόν αντίκρυσε και στήλωσε τά μάτια του άπάνω του. Τόν κυττάει έτσι ώρα κολλή, σάν νά μαρμαρώσει. 'Υστερα κάνει τό σταυρό του, σταυροκοπιέται διαρκώς. Σταματάει, γυρίζει στόν Μάνο, τόν σκουντάει και τού δείχνει τό γέρο—Κύττα... νά... αυτός... ό 'Αϊ Νικόλας!... Άγιος ό Θεός, άγιος Ισχυρός...

'Ο Μάνος κουνάει άφηρημένα τό κεφάλι του και μουρμουρίζει:— 'Ο 'Αϊ Νικόλας!... Κύττα!...

'Αληθινά ό γέρος έχει κάτι στην όψη του πού θυμίζει τίς νέες εικόνες. Κάτι τό άδύο και τό τυραγνημένο. Τά μάτια του είνε φοβισμένα, ή όψη του χλωμή, πανιασμένη. Τά γένηα του είνε ένα άσπροκίτρινο χρώμα, σάν τό παλιό άσημα...

'Ο νοσοκόμος τόν άφησε μία στιγμή και βγήκε έξω.

Οι άρρωστοί σηκώνονται ένας-ένας, ζυγώνουν κοντά του και τόν κυττάνε, χωρίς νά λέν λέξι. Μονάχα ό Σάββας σταυροκοπιέται καθώς τόν άντικρύζει μέ σεβασμό και σ' σιμάρα και μουρμουρίζει:

— 'Ο ίδιος!... 'Ο 'Αϊ Νικόλας!... Δι' εϋχών τόν άγιον πατέρα ήμῶν!...

Άπομεινήμερο.— Πήραν τόν νεοφερμένο και τόν πήγαν στό λουτρό. Όταν τόν έβγάσαν τούσαν βγάλε τά μαύρα του ρούχα και τούσαν φορέσει τή στολή του νοσοκομείου, άσπρη μέ γαλάζιες ρίγες...

Τόν κάθισαν στό τραπέζι μαζί μες, μπρός, σ' ένα πιάτο μέ νερόβραστο λάχανο. Οι άλλοι τρώνε γρήγορα-γρήγορα και λιπασμένα. Πελεκάνε σάν ζώα ό,τι τούς δίνουν. 'Ο 'Αϊ Νικόλας δεν άγγίζει τίποτα. Κάθεται μέ τό κεφάλι σκυφτό, μέ τό βλέμμα στήρημένο στό πιάτο του, άφηρημένος, συνεπαρμένος... 'Ο Ντάνος τού άπρε άπό μπρός του τό ψωμί κι' ούτε τό κατάβλεψε...

'Ο νοσοκόμος πού έρχεται κι' έπιβλέπει στάθηκε πλάι του και τόν σκουνίωσε στον ώμο. Τού μίλησε γλυκά:

— Πάρε νά φάς... Τό φαί σου... Πιάτ' δεν τρώ;... Σήκωσε τά μάτια του, κυττάε τόν νοσοκόμο και τά ξανακατέβλεψε, χωρίς ν' άποκριθί. Ούτε καταλαβαίνει, φαίνεται, πού βρίσκεται.

Σέ μία στιγμή φάνηκε πῶς; έκλαιγε... Δεν ξέρω, πῶς; είχε χαμηλώσει, μόλις φώτιζε γύρω, δεν έβλεπε πῶς; πέρα άπ' τό κρεβάτι σου... Κι' όλο έμεινε... βόγγαγε!...

Σε έντεκα.— Τόν σήκωσαν κοντά στις έννά και τόν έφεραν μαζί με τούς άλλους άρρώστους. Κάθισε σέ μία καρέκλα μέ τό κεφάλι, κατεβασμένο κάτω, τό μάτι σκαγμένο. Στό μάγουλο, κοντά στη μύτη, έχει μία μεγάλη μαιφή βούλα από γραβιά. Φαίνεται φοβισμένος. Σε κάθε θόρυβο π' άκούει μαζεμένα άπότομα, όταν περνάει κανένας κάτω τόν γάτο τό κεφάλι του άνάμεσα στούς ώμους του σάν νά θέλη νά προφυλαχθί από κάποιο κτύπημα. Κάθε τόσο ρίχνει κι' από μία ματιά γύρω του, γρήγορα-γρήγορα και κάτι ψιθυρίζει...

Σε έννά μση φέρανε τό γάλα. Νερωμένο, μέ δύο σταξές καφέ μέσα. Τού τούβλαν μπροστά του μ' ένα κομμάτι ψωμί, μά ούτε τ' άγγιξε. Τώρα πειά δεν τόν βιάζουν. Έχουν πάρει τήν άπόκρισή του...

Τού σερβίρε ύστερα τό κεφάλι στό πιάτο κι' έτρεξε στόν άλλο θαλάμο βιαστικός. 'Ο Άγιος γύρισε, τόν κυττάε πούθεναι κι' άκούμπησε τό κουτάλι στό τραπέζι. Δεν έτρωγε. 'Ο Σάββας τόν κυττάει, όπως πάντα μ' ένα σεβασμό άνακατωμένο μ' άπόλαυση, μά ό Ντάνος τού ξαναφέρει άπό μπρός τό ψωμί και βιάζεται μέ τά δάχτυλα στό πιάτο του... 'Ο άρχινοσοκόμος ξανθός, τόν είδε πού δεν έτρωγε και θύμωσε. Άρχισε νά τόν φοβερίζει με μία στιγμή πού ή ξαφνική τού μεγάλωσε τούσπαρσε τό κεφάλι έτσι δυνατά, πού ή μύτη του άγγισε στό πιάτο!...

Μά ό άγιος δεν έδειξε θυμῶ. Δεν ταραχτηκε καν καθόλου. Τά χέλια του μόνον σάλεψαν, σάν κάτι νά ψιθυρίσε μέσα του κι' άπόμεινε στήν ίδια στάση όπως και πρίν. Δεν καταλαβαίνει άπό φοβέρους. Δεν νοιώθει τίποτα... τίποτα... Οι νοσοκόμοι τόν παρατάνε στό τέλος και φεύγουν θυμωμένοι. 'Ο άρχινοσοκόμος φεύγει τελευταίος. Στέκει μόνος

μία στιγμή, τού βάττει τή γροθιά του μπρός στη μούρη και τόν φοβερίζει:

— Τουρουνί!... Θά σου δείξω γ'ώ!...

Μπορ πῶς νά πλαγιάσουμε άνέβηκε ό κύριος 'Επιμελητής. 'Ο άρχινοσοκόμος τόν πήρε στη γωνία και τού λέει χειρονομώντας παρανοήματα. Γυρίζει ύστερα και τού δείχνει τόν άγιο. Άπ' τήν παρανοήματα πού κάνει καταλαβαίνω, πῶς τού μιλάει γιά τό θέμα τού φαγιού. 'Ο κύριος 'Επιμελητής κουνάει τό κεφάλι του και δίνει οδηγίες. Δεν άκούω καλά. Φτάνουν σ' αυτά μου ή λέξις:—Άγιο...νά τόν στίσε τε... τό σωλήνα...πρωί...

'Η άσχη!...Νοιώθω άνατριχίλλια σ'όλο τό κορμί, κάτι μου έμυλίζει τήν άνατριχί...

Οι άρρωστοί πάνε στό κρεβάτι τους...

Σάν άντικρύνό θάλαμο ό Σημαδιακός κλαίει σιγά, άκατάπαυστα. Τά ποντίκια!... Τά ποντίκια!...

Νά μπορεί και νά τόν χτύπησαν...

Σε χτυπάν σκληρά, άπάνθρωπα, μέ τό τίποτα...

Το πρωί.—Άρχι τή νύχτα, λίγο πρίν τά μεσά...

Τώρα, έίνε μεγάλο κακό. 'Ο Άγιος σηκώθηκε άπ' τό κρεβάτι του και θέλησε νά φύγῃ. Δεν έλεγε λέξι. Τροβόσε μονάχα πρῶς τή σκάλα, έτσι καθώς τόν μαζεύοντες. Τρέσανε, τόν πιάσανε και τόν έβγασαν στό κρεβάτι του. Μά ξανασηκώθηκε. Τόν γύρισαν πάλι στό θάλαμο, σούρνοντας τόν άπ' τά πόδια. Αυτό έγινε τρεις-τέσσερες φορές στη σειρά. 'Ο νοσοκόμος είχαν άρχίσει. Τήν τελευταία φορά τόν φέρανε πίσω τρεβώνοντας τόν άπ' τά πόδια. Τόν έφτασαν ύστερα και τόν πέταξαν πάνω στό κρεβάτι σάν τσουβάλι! 'Ο Άγιος βόγγαγε μέ δύο φορές και ξανασηκώθηκε γκουσσομαχώντας άπ' τήν άριστερά. Αίτη τή φορά δεν προφτάσε νά κάμῃ βήμα. Τόν έβλεπε κάτου κι' άρχισαν νά τόν χτυπούν. Τόν χτυποσαν δυνατά, κι' άλύπητα, ώρα πολλή, τό κεφάλι, στη πλάτη, στό πλευρά. Χτυπούσαν... Άκουσαν!... Κι' αυτός δεν φώναζε, δεν έκλαιγε... Δεν έβγαζε τσιμουδιά. Μονάχα κουνάσκανε κουνάσκανε, σάν κάτι νά τόν έπνιγε...

Όταν κουράστηκαν πειά νά τόν χτυπούν τόν κάθισαν πάνω στό κρεβάτι. Ένας νοσοκόμος τόν άπρε στό στήθος μέ τό γόνα του. 'Ο άλλος έτρεξε τήν έξω τήν ζουλομαντία, τού τόν φορέσαν, τόν έδεσαν άπ' τίς λωρίδες τών μαυρίων πιάτο στό κρεβάτι, τόν άπαράτησαν κι' έφεραν βλαστημόνα...

'Ο Άγιος βόγγαγε ως τό πρωί. Δεν κοιμήθηκε καθόλου. Κρατούσε όλόκληρο τά μάτια καρφομένα στο τούβλι και βόγγαγε-βόγγαγε, βραχνά, μέ παρανοήματα...

Σέ μία στιγμή φάνηκε πῶς; έκλαιγε... Δεν ξέρω, πῶς; είχε χαμηλώσει, μόλις φώτιζε γύρω, δεν έβλεπε πῶς; πέρα άπ' τό κρεβάτι σου... Κι' όλο έμεινε... βόγγαγε!...

Σε έντεκα.— Τόν σήκωσαν κοντά στις έννά και τόν έφεραν μαζί με τούς άλλους άρρώστους. Κάθισε σέ μία καρέκλα μέ τό κεφάλι, κατεβασμένο κάτω, τό μάτι σκαγμένο. Στό μάγουλο, κοντά στη μύτη, έχει μία μεγάλη μαιφή βούλα από γραβιά. Φαίνεται φοβισμένος. Σε κάθε θόρυβο π' άκούει μαζεμένα άπότομα, όταν περνάει κανένας κάτω τόν γάτο τό κεφάλι του άνάμεσα στούς ώμους του σάν νά θέλη νά προφυλαχθί από κάποιο κτύπημα. Κάθε τόσο ρίχνει κι' από μία ματιά γύρω του, γρήγορα-γρήγορα και κάτι ψιθυρίζει...

Σε έννά μση φέρανε τό γάλα. Νερωμένο, μέ δύο σταξές καφέ μέσα. Τού τούβλαν μπροστά του μ' ένα κομμάτι ψωμί, μά ούτε τ' άγγιξε. Τώρα πειά δεν τόν βιάζουν. Έχουν πάρει τήν άπόκρισή του...

Τού σερβίρε ύστερα τό κεφάλι στό πιάτο κι' έτρεξε στόν άλλο θαλάμο βιαστικός. 'Ο Άγιος γύρισε, τόν κυττάε πούθεναι κι' άκούμπησε τό κουτάλι στό τραπέζι. Δεν έτρωγε. 'Ο Σάββας τόν κυττάει, όπως πάντα μ' ένα σεβασμό άνακατωμένο μ' άπόλαυση, μά ό Ντάνος τού ξαναφέρει άπό μπρός τό ψωμί και βιάζεται μέ τά δάχτυλα στό πιάτο του... 'Ο άρχινοσοκόμος ξανθός, τόν είδε πού δεν έτρωγε και θύμωσε. Άρχισε νά τόν φοβερίζει με μία στιγμή πού ή ξαφνική τού μεγάλωσε τούσπαρσε τό κεφάλι έτσι δυνατά, πού ή μύτη του άγγισε στό πιάτο!...

Μά ό άγιος δεν έδειξε θυμῶ. Δεν ταραχτηκε καν καθόλου. Τά χέλια του μόνον σάλεψαν, σάν κάτι νά ψιθυρίσε μέσα του κι' άπόμεινε στήν ίδια στάση όπως και πρίν. Δεν καταλαβαίνει άπό φοβέρους. Δεν νοιώθει τίποτα... τίποτα... Οι νοσοκόμοι τόν παρατάνε στό τέλος και φεύγουν θυμωμένοι. 'Ο άρχινοσοκόμος φεύγει τελευταίος. Στέκει μόνος

Το πρωί.—Άρχι τή νύχτα, λίγο πρίν τά μεσά... Τώρα, έίνε μεγάλο κακό. 'Ο Άγιος σηκώθηκε άπ' τό κρεβάτι του και θέλησε νά φύγῃ. Δεν έλεγε λέξι. Τροβόσε μονάχα πρῶς τή σκάλα, έτσι καθώς τόν μαζεύοντες. Τρέσανε, τόν πιάσανε και τόν έβγασαν στό κρεβάτι του. Μά ξανασηκώθηκε. Τόν γύρισαν πάλι στό θάλαμο, σούρνοντας τόν άπ' τά πόδια. Αυτό έγινε τρεις-τέσσερες φορές στη σειρά. 'Ο νοσοκόμος είχαν άρχίσει. Τήν τελευταία φορά τόν φέρανε πίσω τρεβώνοντας τόν άπ' τά πόδια. Τόν έφτασαν ύστερα και τόν πέταξαν πάνω στό κρεβάτι σάν τσουβάλι! 'Ο Άγιος βόγγαγε μέ δύο φορές και ξανασηκώθηκε γκουσσομαχώντας άπ' τήν άριστερά. Αίτη τή φορά δεν προφτάσε νά κάμῃ βήμα. Τόν έβλεπε κάτου κι' άρχισαν νά τόν χτυπούν. Τόν χτυποσαν δυνατά, κι' άλύπητα, ώρα πολλή, τό κεφάλι, στη πλάτη, στό πλευρά. Χτυπούσαν... Άκουσαν!... Κι' αυτός δεν φώναζε, δεν έκλαιγε... Δεν έβγαζε τσιμουδιά. Μονάχα κουνάσκανε κουνάσκανε, σάν κάτι νά τόν έπνιγε...

Όταν κουράστηκαν πειά νά τόν χτυπούν τόν κάθισαν πάνω στό κρεβάτι. Ένας νοσοκόμος τόν άπρε στό στήθος μέ τό γόνα του. 'Ο άλλος έτρεξε τήν έξω τήν ζουλομαντία, τού τόν φορέσαν, τόν έδεσαν άπ' τίς λωρίδες τών μαυρίων πιάτο στό κρεβάτι, τόν άπαράτησαν κι' έφεραν βλαστημόνα...

'Ο Άγιος βόγγαγε ως τό πρωί. Δεν κοιμήθηκε καθόλου. Κρατούσε όλόκληρο τά μάτια καρφομένα στο τούβλι και βόγγαγε-βόγγαγε, βραχνά, μέ παρανοήματα...

Σέ μία στιγμή φάνηκε πῶς; έκλαιγε... Δεν ξέρω, πῶς; είχε χαμηλώσει, μόλις φώτιζε γύρω, δεν έβλεπε πῶς; πέρα άπ' τό κρεβάτι σου... Κι' όλο έμεινε... βόγγαγε!...

Σε έντεκα.— Τόν σήκωσαν κοντά στις έννά και τόν έφεραν μαζί με τούς άλλους άρρώστους. Κάθισε σέ μία καρέκλα μέ τό κεφάλι, κατεβασμένο κάτω, τό μάτι σκαγμένο. Στό μάγουλο, κοντά στη μύτη, έχει μία μεγάλη μαιφή βούλα από γραβιά. Φαίνεται φοβισμένος. Σε κάθε θόρυβο π' άκούει μαζεμένα άπότομα, όταν περνάει κανένας κάτω τόν γάτο τό κεφάλι του άνάμεσα στούς ώμους του σάν νά θέλη νά προφυλαχθί από κάποιο κτύπημα. Κάθε τόσο ρίχνει κι' από μία ματιά γύρω του, γρήγορα-γρήγορα και κάτι ψιθυρίζει...

Σε έννά μση φέρανε τό γάλα. Νερωμένο, μέ δύο σταξές καφέ μέσα. Τού τούβλαν μπροστά του μ' ένα κομμάτι ψωμί, μά ούτε τ' άγγιξε. Τώρα πειά δεν τόν βιάζουν. Έχουν πάρει τήν άπόκρισή του...

Τού σερβίρε ύστερα τό κεφάλι στό πιάτο κι' έτρεξε στόν άλλο θαλάμο βιαστικός. 'Ο Άγιος γύρισε, τόν κυττάε πούθεναι κι' άκούμπησε τό κουτάλι στό τραπέζι. Δεν έτρωγε. 'Ο Σάββας τόν κυττάει, όπως πάντα μ' ένα σεβασμό άνακατωμένο μ' άπόλαυση, μά ό Ντάνος τού ξαναφέρει άπό μπρός τό ψωμί και βιάζεται μέ τά δάχτυλα στό πιάτο του... 'Ο άρχινοσοκόμος ξανθός, τόν είδε πού δεν έτρωγε και θύμωσε. Άρχισε νά τόν φοβερίζει με μία στιγμή πού ή ξαφνική τού μεγάλωσε τούσπαρσε τό κεφάλι έτσι δυνατά, πού ή μύτη του άγγισε στό πιάτο!...

Μά ό άγιος δεν έδειξε θυμῶ. Δεν ταραχτηκε καν καθόλου. Τά χέλια του μόνον σάλεψαν, σάν κάτι νά ψιθυρίσε μέσα του κι' άπόμεινε στήν ίδια στάση όπως και πρίν. Δεν καταλαβαίνει άπό φοβέρους. Δεν νοιώθει τίποτα... τίποτα... Οι νοσοκόμοι τόν παρατάνε στό τέλος και φεύγουν θυμωμένοι. 'Ο άρχινοσοκόμος φεύγει τελευταίος. Στέκει μόνος

Το πρωί.—Άρχι τή νύχτα, λίγο πρίν τά μεσά... Τώρα, έίνε μεγάλο κακό. 'Ο Άγιος σηκώθηκε άπ' τό κρεβάτι του και θέλησε νά φύγῃ. Δεν έλεγε λέξι. Τροβόσε μονάχα πρῶς τή σκάλα, έτσι καθώς τόν μαζεύοντες. Τρέσανε, τόν πιάσανε και τόν έβγασαν στό κρεβάτι του. Μά ξανασηκώθηκε. Τόν γύρισαν πάλι στό θάλαμο, σούρνοντας τόν άπ' τά πόδια. Αυτό έγινε τρεις-τέσσερες φορές στη σειρά. 'Ο νοσοκόμος είχαν άρχίσει. Τήν τελευταία φορά τόν φέρανε πίσω τρεβώνοντας τόν άπ' τά πόδια. Τόν έφτασαν ύστερα και τόν πέταξαν πάνω στό κρεβάτι σάν τσουβάλι! 'Ο Άγιος βόγγαγε μέ δύο φορές και ξανασηκώθηκε γκουσσομαχώντας άπ' τήν άριστερά. Αίτη τή φορά δεν προφτάσε νά κάμῃ βήμα. Τόν έβλεπε κάτου κι' άρχισαν νά τόν χτυπούν. Τόν χτυποσαν δυνατά, κι' άλύπητα, ώρα πολλή, τό κεφάλι, στη πλάτη, στό πλευρά. Χτυπούσαν... Άκουσαν!... Κι' αυτός δεν φώναζε, δεν έκλαιγε... Δεν έβγαζε τσιμουδιά. Μονάχα κουνάσκανε κουνάσκανε, σάν κάτι νά τόν έπνιγε...

Όταν κουράστηκαν πειά νά τόν χτυπούν τόν κάθισαν πάνω στό κρεβάτι. Ένας νοσοκόμος τόν άπρε στό στήθος μέ τό γόνα του. 'Ο άλλος έτρεξε τήν έξω τήν ζουλομαντία, τού τόν φορέσαν, τόν έδεσαν άπ' τίς λωρίδες τών μαυρίων πιάτο στό κρεβάτι, τόν άπαράτησαν κι' έφεραν βλαστημόνα...

'Ο Άγιος βόγγαγε ως τό πρωί. Δεν κοιμήθηκε καθόλου. Κρατούσε όλόκληρο τά μάτια καρφομένα στο τούβλι και βόγγαγε-βόγγαγε, βραχνά, μέ παρανοήματα...

Σέ μία στιγμή φάνηκε πῶς; έκλαιγε... Δεν ξέρω, πῶς; είχε χαμηλώσει, μόλις φώτιζε γύρω, δεν έβλεπε πῶς; πέρα άπ' τό κρεβάτι σου... Κι' όλο έμεινε... βόγγαγε!...

Σε έντεκα.— Τόν σήκωσαν κοντά στις έννά και τόν έφεραν μαζί με τούς άλλους άρρώστους. Κάθισε σέ μία καρέκλα μέ τό κεφάλι, κατεβασμένο κάτω, τό μάτι σκαγμένο. Στό μάγουλο, κοντά στη μύτη, έχει μία μεγάλη μαιφή βούλα από γραβιά. Φαίνεται φοβισμένος. Σε κάθε θόρυβο π' άκούει μαζεμένα άπότομα, όταν περνάει κανένας κάτω τόν γάτο τό κεφάλι του άνάμεσα στούς ώμους του σάν νά θέλη νά προφυλαχθί από κάποιο κτύπημα. Κάθε τόσο ρίχνει κι' από μία ματιά γύρω του, γρήγορα-γρήγορα και κάτι ψιθυρίζει...

Σε έννά μση φέρανε τό γάλα. Νερωμένο, μέ δύο σταξές καφέ μέσα. Τού τούβλαν μπροστά του μ' ένα κομμάτι ψωμί, μά ούτε τ' άγγιξε. Τώρα πειά δεν τόν βιάζουν. Έχουν πάρει τήν άπόκρισή του...

Τού σερβίρε ύστερα τό κεφάλι στό πιάτο κι' έτρεξε στόν άλλο θαλάμο βιαστικός. 'Ο Άγιος γύρισε, τόν κυττάε πούθεναι κι' άκούμπησε τό κουτάλι στό τραπέζι. Δεν έτρωγε. 'Ο Σάββας τόν κυττάει, όπως πάντα μ' ένα σεβασμό άνακατωμένο μ' άπόλαυση, μά ό Ντάνος τού ξαναφέρει άπό μπρός τό ψωμί και βιάζεται μέ τά δάχτυλα στό πιάτο του... 'Ο άρχινοσοκόμος ξανθός, τόν είδε πού δεν έτρωγε και θύμωσε. Άρχισε νά τόν φοβερίζει με μία στιγμή πού ή ξαφνική τού μεγάλωσε τούσπαρσε τό κεφάλι έτσι δυνατά, πού ή μύτη του άγγισε στό πιάτο!...

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ο ΠΟΝΗΡΟΣ ΚΗΠΟΥΡΟΣ

(* Ινδική παράδοση *)

Μία φορά κι' ένα καιρό, ζούσε ένας φτωχός κηπουρός, πού τόν έλεγαν Μεκτίρ. Όλο-όλο τό βιός του ήτανε μια παλιοκαλύβα και ό κήπος του. 'Ο κήπος ήτανε μικρός, πολύ μικρός, μά τόσο καλά καλλιεργημένος πού έφταναν εκείνα πού έβγαζε γιά νά συντηρηται ό κηπουρός μέ τήν φαμίλια του. Τά λαχανικά του ήτανε θαυμάσια και φρούτα σάν τά δικά του δεν έβρισκε σέ κανένα άπ' τούς κήπους τής περιφέρειας.

Ένα πρωί όμως, ό Μεκτίρ βήκε τόν κήπο του καταπατημένο. Τέσσερα πρόσωπα—ένας δεσφής, ένας γιατρός, ένας στρατιώτης κι' ένας χωριάτης, όπως φαινότανσαν άπ' τήν περιβολή τους—είχανε μπει στόν κήπο του και τού έτρωγαν τά φρούτα.

—Τι κάνετε αυτό; τούς ρώτησε ό Μεκτίρ.

—Νά, τρώμε τά φρούτα σου, καθώς βλέπεις, τού άποκριθηκε ό χωριάτης, γελώντας άδιάντολα.

Οι έπιδρομείς ήτανε τέσσερες. Δεν μπορούσε λοιπόν νά τά βάλῃ μέ τέσσερες ένας άντρας. Όσο γιά τήν άστυνομία, κανείς δεν μπορεί νά βασισθί στούς άστυνόμους τών Ινδιών. Έξάλλου ό κήπος βρισκόταν έξω από τήν πόλη.

Τότε ό Μεκτίρ, χωρίς ν' άποκριθί τού χωριάτου, στράφηκε στούς άλλους τρεις έπιδρομείς, τούς έκανε μίαν υπόκλησι ως κάτω και τούς μίλησε έτσι:

—Μεγάλη μου τιμή, πολυχρονομένοι μου άγε-ντάδες, νά σάς βλέπω στόν κήπο μου! Δέ με βοηθάτε όμως νά διώξουμε άπο δώ αυτόν τόν χωριάτη—κι' έδειξε τό χωρικό—πού δεν στέκει νά κάνῃ λα-ρέα μέ άρχοντες; σάν και σάς;

Οι άλλοι κολακεύτηκαν άπ' αυτά τά λόγια τού Μεκτίρ κι' έδωξαν άμέσως τό χωρικό μέ τίς κλω-τσιές.

—Άχ! πολυχρονομένοι μου άφεντάδες, έξακο-λούθησε τότε ό κηπουρός, τί ευτυχής πού είμαι πού σάς βλέπω στόν κήπο μου και μπορώ και κουβεντιάζω μαζί σας. 'Ο δεσφής είνε ό άντιπρόσω-πος τού θεού και ό γιατρός ό άντιπρόσωπος τής ανθρώπινης σοφίας. Όσο γιά τόν πολεμιστή, μά μου φαίνεται πῶς διαλέγει γιά τόν εαυτό του τά καλύτερα φρούτα. Μά, τι θά μείνῃ λοιπόν γιά τούς έξοχωτάτους άν φάς είν' τά καλύτερα φρού-τα φίλε μου;

Οι δύο σοφοί συνεφώνησαν μαζί του και ύστε-ρα από λίγο, ό στρατιώτης έπηρεσε τόν ίδιο δρόμο πού είχε πάρει και ό χωρικός.

Τότε ό Μεκτίρ θυμήθηκε πῶς κάποιον άλλο είχε ξανασυναντήσῃ τό γιατρό.

—Δέν είσαι σῦ, τόν ρώτησε, πού λίγο έλειψε α-λλοτε νά μέ στείλῃς άναυτα στόν άλλο κόσμο, όταν σε φώναζε νά μέ γιατρέψῃς από μίαν άρρώ-στεια!...

—Ποιός; έγώ; διαμαρτυρήθηκε ό γιατρός. Πρώτη φορά τρώω σέ βλέπω!

—Δέν πειράζει, θά ήτανε κανένας όμοιος σου. Τό ίδιο κάμει. Και μέ τι δικαίωμα λές πῶς μπο-ρείς νά γιατρέψῃς έναν άνθρωπο; Μονάχα ό Θεός έχει τό δικαίωμα νά γιατρέψῃ τούς ανθρώπους...

Ψέμμα δεσφής μου;

'Ο δεσφής άναγκάστηκε νά συμφωνήσῃ μαζί του και στό τέ-λος τόν έβγαλαν και τό γιατρό έξω.

Όταν ό Μεκτίρ γλύτωσε και άπ' τόν τρίτον έπιδρομέα, πήγε στήν καλύβα του, πήρε ένα μπασιούκι και ύστε

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΔΟΣ

Η ΠΗΤΤΑ

ΤΟΥ ΠΑΛ ΛΟΥΪ' ΕΡΒΙΕ

Στην πλατεία των Πυραμίδων άπάντησα μιά μέρα, έντελώς ά-
προόπτα, τόν Λέωντα Τρεμά, έναν παλιό συμμαθητή μου και σύν-
τροφο των παιδικών παιγνιδιών μου. Είχαμε νά ιδωθούμε τριάντα
και πλέον χρόνια, από τότε δηλαδή που είμαστε παιδιά. Από διά-
φορες πληροφορίες όμως ήξερα την λαμπρά σταδιοδρομία του.
Είχα μάθει ότι προ πολλού είχε γίνει σύζυγος της Κοραλλίας
Ντουμπέ, της γυναίκας δηλαδή που φανταζόμουν, όταν ήμουν
παιδί, ότι θα γίνη μιά μέρα δική μου. Αργότερα επίσης έμαθα πώς
είχε κάνει τεραστία περιουσία με τό εμπόριο των δερμάτων.

Η ζωή μ'ε είχε χωρίσει γιά πολλά χρόνια και δεν φανταζό-
μουν, να την άλγθω, πώς θα ξανασμίγαμε πάλι μιά μέρα.

— Μπα! Σ'είσαι... μου φώναξε καθώς τόν έπληρσίασα. Τι
τύχη να συναντηθούμε!

— Δεν άλλαξες διόλου... του είπα εγώ.

— Έμμένα μου τό λές; 'Από τά δώδεκα ως τά σαραντάεσσερα
χρόνια, υπάρχει μεγάλη διαφορά, μου φαίνεται. Κότταζε τή φαλά-
κρα μου, τά μαλλιά μου που άρχισαν ν' άσπρίζουν, τις ρυτίδες μου...

— Καί όμως σέ άνεγνώρισα...

— Κ' έγω τό ίδιο...

— Δουπόν τί γίνεσαι...

— Χμ! Χμ... έκανα τότε εγώ, χωρίς νά τού άπαντήσω. Βλέ-

ποντας την κομψή του φορεσιά την όμορφη χρυσή
καθένα που στόλιζε τό γελέκο του, δεν ήξερα τί νά
κάνω, δεν ήξερα αν έπρεπε νά σωπώσω σχετικώς
με την έλευσιν οικονομική μου κατάσταση ή νά άρ-
χίσω θλιβερές έκμυστηρήσεις. Στο τέλος έπροτί-
μησα τό δεύτερο.

— Είχα μεγάλες κακοτυχίες στην ζωή μου, του
είπα. Κάθε δουλειά που έπεχείρησα νά κάνω έναυά-
γησε. 'Α, υπέφερα πολλές δοκιμασίες...

— Καίμνε μου φίλε!

Αυτό τό ελε με μεγάλη συμπάθεια και ακού-
μπησε τό χέρι του στον ώμο μου. Έγώ με μεγάλη
συχάνη έπροσέθεσα:

— Καίμνα δουλειά δεν έρρίζωσε στα χέρια μου...

— Επειδή όμως δέ μ'εχάριστοδσε και τόσο ή κου-
βέντα αυτή, άλλαξα τό θέμα της συνομιλίας μας
και του είπα:

— Αναπολό συγνά τά παιδικά μας χρόνια
και τους κοινούς μας φίλους τους Μπερζέ, τους
Λαμαρά, τους Σουμά...

— Ναί, τά θυμούμαι κ'έγω αυτά, μου άπάντη-
σε ο Λέων. Και την ιστορία της πηττας τί θυμάσαι;

— Ποιανής πηττας; Δέ θυμούμαι τίποτε, είπα
έγω λίγο ξαφνιασμένος.

Ο φίλος μου τότε εξηγήθηκε:

— Μιά μέρα όταν έλποόαζαν νά τελειώσουν ή
διακοπές, ή μητέρα σου είχε κάνει μιά μεγάλη πηττα
μέ σταφίδες. 'Αφού έπαίσαμε στο περιβόλι σα, άνεβήκαμε έπάνω
στο σπίτι. Τότε έγω έκοψα κομμάτια μισή πηττα νά τή
φάω κάτω στο περιβόλι... 'Από την ήμερα εκείνη μου φαίνεται
πώς δεν σέ ξαναείδα... Πώς πέρασαν τά χρόνια! Είμαστε τότε έν-
τεκα ή δώδεκα χρονών, δεν είν' αλήθεια;

— Σ'ετώραμεις αυτό; έψηθύρισα τότε όχρότατος. Εκείνη τή
στιγμή έννοιωσα πώς μου έφηνε όλο τό αίμα απ' τό πρόσωπο κ'
άκουμπησα με τή σειρά μου τό χέρι μου στον ώμο του, όχι όμως
με όικτο όπως εκείνος, αλλά με ικεσία.

— Έσύ τό έκαμες αυτό; είπα πάλι με σβυσμένη φωνή.

— Ό! σπουδαία πράγματα! Πώς, δεν τό ήξερες;

— Όχι. Δεν τό ξέρω. 'Από αυτό τό έπεισόδιο άλλωστε έδη-
μιουργήθηκαν όλες ή δυστυχίες της ζωής μου.

Ο Λέων στεκόταν αστασιζόμενος, χωρίς κατά βάθος νά με πι-
στεύη. Έπρεπε, λοιπόν, νά του εξηγήσω άμέσως τί είχε συμβή γιά
νά μήν έχη ούτε την παραμικρή δυσπιστία:

— Άκουσε, του είπα. Ο πατέρας μου που δεν έμενε εύχαρι-
στημένος απ' τά μαθημάτά μου στο σχολείο του Λαζενάν, με κατη-
γόρησε πώς έκλεφα έγώ τή μισή πηττα. Φυσικά άρνήθηκα. Έγινε
σωστή δική τότε, μπρός στο θείο μου, στη θεία μου και στα ξαδέλφια
μου. Η επίμονος άρνήσεις μου έπεβάρυναν τή θέση μου. Τότε
έκαναν νά πιστεύουν πώς είχε πορθεί ή ψυχή μου όλοτετα. Γι'
αυτό σκέφτηκαν νά με απομακρύνουν από τό σπίτι. Φανταστήκαν
μ' έστειλαν στο Ρεμπερμόν, στο ιδιωτικό σχολείο του κυρίου Πιλικ.

Τό σχολείο αυτό, ήταν φοικώδες, ή πειθαρχία του ήταν γυμνα-
κή γιά τους μαθητάς. Εκεί έλασα τήν γαλήνη μου, και τήν ύγεία
μου, υποχρεωθήκα, όμως νά μείνω έξη όλόκληρα χρόνια σ' αυτή
την φυλακή, χωρίς νά γυρίσω πίσω στο Λαζενάν. Δέ μιλούσα σέ κα-

νένα. Κάθε τόσο μόνο έρχόταν νά με δη ο πατέρας μου και κάθε
φορά ο κ. Πιλικ ο διευθυντής του έλεγε:

— Δέ μιλεί ποτέ του κ' αυτό φαντάζομαι τό κάνει από ύπομη-
σία και προσποίηση. Έχει πολύ κακό χαρακτήρα. Τότε, με χαμη-
λωμένο τό κεφάλι, άκούγα τή συνθησισμένη ψαλμωδία του πα-
τέρα μου:

— Παληόπαιδο, δέ ντρέπεσαι! Τι θ' άπογίνουμε με σένα!

Κ' έφηνε κλαίοντας σχεδόν, ενώ έγώ προσπαθούσα νά προ-
σποιηθώ πάλι, προσπαθούσα δηλαδή νά κρύψω τά δάκρυά μου,
την άπελπισία μου...

Όταν άπολύθηκα απ' τό στρατό, έμαθα πώς και ή τελευταία
έλπις εύτυχίας που μου είχε άπομείνη στη ζωή, είχε χαθεί. Έμαθα
τό γάμο σου με την Κοραλλία Ντουμπέ. Όταν είνε κανείς μαρς
πλάθει ένα σωρό όνειρα και έτσι φανταζόμουν πώς ή Κοραλλία
ήτανε πλασμένη γιά μένα. Όνειροπολούσα νά γίνω και, γιά νάνα
τερερήσαν ή έκείνη γιά μένα. Θυμάσαι τί όμορφα μου παίζαμε μαζί
της; Μούλεγε τότε πώς μ' αγαπούσε, μά ήταν μόνο δέκα έτών
άκομα...

Όσο έμεγάλωνα, τόσο εξώθηνε μέσα μου ο πόθος νά κάνω δική
μου την Κοραλλία. Στο σχολείο του κυρίου Πιλικ, την Κοραλλία όνει-
ροδούμουν όλοένα, έλπίστενα πώς λυπότανε γιά
την άπουσία μου και ότι μ' έπερίμενε νά γυ-
ρίσω... Και έτσι όσο περισσότερο όνειροπολού-
σα, τόσο περισσότερο πιστεύα στα όνειροπολή-
ματά μου.

Ξαφνικά μιά μέρα έμαθα τους γάμους σας.
Τι ειρωνεία της τύχης! Σ' είχαμε κλέψει τή
πηττα, συ μου είχατε πάρει και την Κοραλλία... Α
δεν σου κρατώ γ' αυτό καμία, αφού δεν ήξερε
τίποτε. Άκουσε όμως τώρα και τί συνέχισα.

Τρελλός από άπελπισία, νοιώθοντας πως
κάθε άγώνα γιά τή ζωή ήταν μάταιος, άπο-
ερίστηκα κ' έφυγα γιά τήν 'Ινδοκίνα. Άπο-
στασις τριάντα ήμερών ταξιδιού, άπόστασις με-
γάλη που φανταζόμουν πώς μπορούσε νά χωρί-
ση τήν άτυχία από τήν τύχη.

Στό Καμπότζ έβλεπα νά κάνω εμπόριο πο-
λυτίμων ξύλων. Είχα συγκεντρώσει ένα σωρό
φορτίο και ήμουν έτοιμος νά τό πουλήσω. Κά-
ποιος πρώτης τάξεως άγγλικός όικος έπρόσφε-
ρε καλή τιμή. Ο άντιπρόσωπος του όίκου
αυτού που βρισκότανε τότε στο Σιάμ, ήλθε νά με
έπισκεφθή. Ο άντιπρόσωπος όμως αυτός ήταν
ο γιός του Πιλικ. Με άνεγνώρισε, μου μίλησε
γιά τήν περιήρημη πηττα, που είχε μείνει παρα-
μώδης στο σχολείο του πατέρα του, κ' έβγα-
λε χωρίς νά κλείση συμφωνία. Τότε τό εμπόρεμά
μου έμεινε άπόλυτο κ' έτσι έκανε φτώχεια.

Όστερ' από λίγον καιρό πήγα νά έργασθώ στο λχθνοτορρεία του
'Αννάμ. Ήμουν όμως νευροσθενικός παιδί. Σ' ένα νυκτερινό ύπ-
νευμα με φονοκοιτάλασα. Έπεσα απ' τό πλοίο. Μ' έβωσαν έκ
θαύματος, με μετέφεραν στο νοσοκομείο της Σαϊγκών, με μιά κα-
λή πνευμονία και με μιά πρώτης τάξεως δυσεντερία.

Τότε κηρύχθηκε ο πόλεμος.

Εγώ είσα έδώ. Έκανα ως άπλός στρατιώτης τό καθήγον μου,
έπληρώθηκα τρεις φορές, άρρώστησα, πολύ περισσότερες κ' έτσι
τέλους πετάχθηκα σάν άχρηστο κομμάτι στους δρόμους του νικη-
φόρου Παρισιού...

Α, μου είχε παρακαθήσει, βλέπεις στο στομάχι τό κομμάτι
αυτό της πηττας!...

Φτωχέ μου φίλε, είπα άναστενάζοντας ο Λέων Τρεμά, κ'
έβαλε πάλι τό χέρι του στον ώμο μου.

Δεν είχα πει νά προσθέσω ούτε λέξη. Είδα πώς ο Λέων έκί-
ταζε τό χαλαρόν του φωνόκοι, την κορδέλλαμένη γραβιά μου,
τό σακάκι μου που είχε άρχισι νά γυαλίξη, τά άνοιγμένα παπού-
σια μου...

Φτωχέ μου φίλε! είπα πάλι. Πού κάθεσαι; Πές μου και
γαλήγορα θά έχης νέα μου...

Μέ άφηκε άπότομα...

Τήν άλλη μέρα έλαβα στο σπίτι μου ένα μεγάλο πακέτο. Εί-
ρα μέσα μιά σημειωτική που έλεγε: 'Εκ μέρος του Λέοντα
Τρεμά. Όχι σπουδαία πράγματα.

Επειτα, τυλιγμένη σ' ένα άσπρο χαρτί, εύρήκα μιά πηττα,
μιά τεραστία πηττα με σταφίδες.

Αφού ο Λέων δεν αισθανόταν καμιά τύχη, όπως έδειχναν τά
πράγματα, γιατί δεν έσπαρξε ως τό τέλος τή σκληρή ειρωνία του;
Γιατί δεν έγραψε πάνω από τήν πηττα και τό όνομα τής Κοραλ-

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΜΑΣ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΛΗΣΤΗ

Τό γιατί σηκώθηκα ληστής, μή με ρωτάτε. Νά ξέρετε μονάχα
πως δεν έπειραξα ποτέ μου άνθρωπο, που δέ με πείραξε. Άλλοί-
μονο του όμως που θά φρόντιζε νά μου κάνει κακό. Άκόμα και
στο φιδού τήν τρύπα κ' αν τούπωνε, δέ θά γλύτανε τήν έκδι-
κμή μου. Και τό παράγγελα πολλές φορές του Λούζη του εί-
σπαστο: «Φυλάξου από μένα. Δέ σουκανα κακό γιά νά προδίδης
ή άποσπάσματα τά λημέρια μου και τά περιάματά μου». Μά κεί-
νος δέν έπρεπε από λόγια. Τούστειλα και κάποιον συγγενή μου
και τόν παρακαλούσα γιά τελευταία φορά ν' αλλάξη φερόματα.
Τον παράδωκε στην άστυνομία και τόν έκλεισαν στο φρέσκο, όπου
και τούσους άλλους δικούς μου γιά τό χατήρι μου. Αί! τότε πειά
φρόντισα. Αυτό τό παληοτόμαρο πρέπει νά ξεπαστρεφθή είπα.
Κ' άφού τούτα στον έαυτό μου, άρχικα τά βουγά και κατέβηκα
σά χαμηλότερα. Έμαθα τήν ήμερα που θά γυρίζε ο Λούζης από
τή χώρα, όπου πήγε νά παραδώση τήν είσπραξη στο ταμείο κ'
έλασα τό λόγο σιμά στην «Καταγραφή του Θανάτου». Στη ρίζα
κάπου γεφυλάτων έστισα ταμπούρι από πέτρες, γιατί βέβαια ο
λήστος που δέ θά γυρίζε μονάχος. Σίγουρα θά τόν συνά-
δων και μερικοί χωροφύλακες και μπορούσε νά βρεθώ
στην ανάγκη ν' άνοιξω μάχη μαζί τους. Σαράντα-πε-
νήντα μέτρα πειό κάτω από τό γιατάκι μου κρατεί μο-
νάχα ένα πέραςμα, ένα κακοτράχαλο μονοπάτι, και κά-
τω χάσκει άβυσσος τό φαραγγί. Πόσον κομμάτι έχει
χάσει στα κρύα σπλάχνα του αυτό τό φαραγγί, όταν με
τις κακοκαιρίες σηκώνει σ' έκεινο τό μέρος έναν ξαφνί-
κο και θαμνοεικό άνεμοστρόβιλο. Γιά τόυτό τό λένε
και «Καταγραφή του Θανάτου». Σάν έταχτοποίησα τό
ταμπούρι μου έβγαλα τά κάλια κ' έβγαχνα άνάμεσα από
τους κορμούς, στον έλατιών τό μονοπάτι κάτω-κάτω χα-
μηλά, ως έκει που στρίβει βόλτα πίσω από μιά άδάσμη
ρήχη καταστροφή από τή φτέρη. Καίμνα τήν δέ μ' ένο-
χούσε. Νοιάζομουν μονάχα πότε νά τελειώσω τήν ύ-
πόθεσή μου και ν' άνέβρω πάλι στις αγαπημένες μου
κορφές. 'Αφού έβγαζε τό μονοπάτι κοντά-κοντά, άρχι-
σα τά κάλια μου και βύθισα σ' ένα πλήθος συλλογι-
σμούς. Έκει κοντά μου κελαιόδοσε μιά χρυσόαλλοβρυ-
σσα και νά τάνηλαγο φαραγγί άνέβαινε μιά δροσε-
ρή άνάσα, που μου μάλάκωνε τήν κοιλιάς, γιατί είχα
περατίσει όλη τή νύχτα. Ξαφνικά ένας άπομακρός ή-
χος κουνούσε μ' έκανε νά τιναχτώ. Έφερα τήν παλά-
μη σ' ατί. Ήτανε ήχος μεγάλου κουνούσι απ' αυτά
που κρημνίζονται άγρονάτες στο λαμό των μουλαριών.
Έβγαζε συλλογιστικά. Ο ήχος όλο και σίμωνε. 'Ε!
θι πάη άκονώνητος και αδιάβαστος, μά θάχη καίτοι
καίμνα τούλάχιστο, που θά σημαίνει στο θάνατό
του, μονομούριος με πικρή όσημάνη. Πήρα πάλι τά κάλια μου
κ' έβγαχνα άνυπόστατα τό στρατί. Σέ λιγάκι, χαμηλά στην άδάσμη
αίχμη, στο μονοπάτι, φάνηκαν δυο άνθρωποι. Ο ένας τραβούσε
μαρς κοντά σέ μουλάρι κ' ο άλλος άκολουθούσε πεζός. Ο κα-
βούλτης ήταν έκείνος. Μιά φωνιά άνέβηκε μέσα από τά στήθια
μου και τά μελίγγια σφυροκοπούσαν. Άρχισα νά τρέμο σύκορμος.
Μιά σκοτεινοκόκκινη σκέπη έπεσε μπρός στα μάτια μου. Χωρο-
φύλακες δέν άκολουθούσαν. Θάρχονταν πειό πίσω, συλλογιστικά.
Ήταν άκούη μακρυνά και τόν άφηνα νά πλησιάση. Τέλος στήριξε
ή ντυφέμια μου και σημάδευα. Η ταραχή μου ήταν μεγάλη και
νύ χέρια έτρεμαν. Μιά τρομερή λύσσα μ' έπανε μ' αυτή τήν άνε-
παιστη συγχάνησή μου. Έχει γούστο νά μου ξεφύγη με τήν πρώτη
φωνιά και νά τό βράλι κατά πίσω στα πόδια όσπου νά φτάσουν
στο μεταξί και οι χωροφύλακες. Λάχνα νά χέρια μου πού έστε-

σαν και δέ μπορούσα νά τά ύποτάξω στη θέλησή μου. 'Αφού ήού-
χασαν κάπως τά νεύρα μου ξαναπήρα σημάδι και έστρεφα σιγά-
σιγά τή μούκα του ντυφεκιού, άκολουθώντας τον βήμα προς βήμα
και πιέζοντας λίγο-λίγο τό σκαντάλι. Κάπου-κάπου έβριχα και
καίμνα λοξή ματιά κάτω προς τήν άδάσμη πλαγιά μη φανούν χω-
ροφύλακες. Ο Λούζης είχε φτάσει στο σημείο που έπρεπε πειά
νά του κοπή ο δρόμος. Τραβούσαν με τόν άγωγάτη ξένωισασι και
και σιγοτραγουδώντας. Τό κριμα στο λαμό σου άτιμο κορμί-
μονομούριος άνάμεσα σ'α σφιγμένα δόντια μου κ' έτοιμάστηκα νά
πατήσω τή δεύτερη σκάλα του σκανταλιού. Γιά τελευταία φορά
έβριχα μιά λοξή ματιά προς τήν άδάσμη πλαγιά, μά χωροφύλακες
δέν φαίνονταν. Άλλάξα άμέσως γνώμη και σάλτάρησα κατά πάνω
τους. Με τέσσερα-πέντε πηδήματα ήμουν μπροστά τους. Νεκρός
νάπονε, δέ θά γλώμιζε πειό πολύ. Ούτε κομπιλάνα αίμα δέ θά-
σταζε τό πρόσωπό του αν τό κεντούσε με βέλونا. Τό σώμα του
πάγως χάσκοντας όρθώνοντο. Κάποια κορυφή ξαφνιστού που
θάβγαγε ίσως από τά στήθια του, πνίγηκε βαθιά στο λαρίγγι.

Δέν του είπα ούτε μιά λέξη. Παράλυνος και ξεκλειδι-
μένος κατέβηκε από τό μουλάρι, έβγαλε από τή μέση
του τό πιστόλι του και μου τούδωκε, ύστερα πέραςε τό
καπίστρι του μουλαριού στο χέρι του συντρόφου του κ'
ο άγωγάτης, λείψανο κ' αυτός από τό φόβο του, τρά-
βηξε χωρίς νά κυττάξη πίσω του, ενώ ο Λούζης μ' άκο-
λούθησε ύποταχτικά, σά σκυλί που τό μάλλασε. Όταν
φτάσαμε στο γιατάκι μου-γονάτισε και κάμε τήν προ-
σευχή σου, του είπα κ' έστράβησα τό γιατάκι μου.

Σάν άντίκρισε τό κρφο άσάλι έάρωσε κάτω-κάτω και
θαροούσε οι όμοι του θά ρουφούσαν μέσα τους τό κε-
φάλι νά τό γλυτώσουν. 'Αν έχω καιρό γιά χάσιμο- του
φώναζε. Τότε άνασήκωσε τά μάτια και με κύτταξε τόσο
παρακαλεστικά, που μου φάνη πώς λυγίζα. Ήθελε κάτι
νά είπώ, μά είχε κοπή ή φωνή του και τά πανιασμένα
χείλη του άναδεδυνόταν αλάλα. 'Υστερα έβλεπε προύμυτα
και σέβη ως τά πόδια μου, σά σκοκίλη. Μέσα μου έυ-
πνύσε όλη μου ή περηφάνεια κ' έννοιωθα πόσο ψηλό-
τερα στέκονμαι απ' όλα αυτά τά ανθρώπια που ύπο-
τάζονται στους νόμους και στις συνήθειες της κοινω-
νίας. Μά πάλι συλλογίζομουν τό κακό που μουάνε και
με τρέλλαινε ή σκέψη ότι λυγισα και ήμουν άνίκανος γιά
έκδικησή. Τότε έβιασα τήν άπόφασή μου, έκοψα και
τόν άρπαξα από τό μακά νά τόν γυρίσω άνάσπεια γιά
νά τελειώσω. Ο Λούζης όμως προπαύοντας άγκάλιασε
τά πόδια μου και τά φίλησε. Πισοπάτησα σά νά μ'άγ-
γυζε φίδι κ' άποτραβήχτηκα μ' άδηία. Γιά νά ξεθυμάνω
δάγκασα τό χέρι μου, ως που τό μάτωσα.

Σήκω και πήγαμε σκυλίλη, του είπα. Κεφάλι που προσκύ-
νησε, δέν τό παίρνει παληκαριού γιατάκι. Έτσι λέει ο νόμος ο
δικός μας.

Τραβήξα τόν άνήφορο έλαφοεικόνο. Χαιρόμουν τήν περηφ-
νεία μου και θαρούσα πώς είχα έκδικηθή. Και είχα έκδικηθή
πραγματικά γιά τόν έαυτό μου. Αργότερα γίναμε φίλοι κ' όταν
ήμουν στη φυλακή μουέφνε ταχτικά δαρά.

Έδώ ο μικρόματι-Ιωαννάκης, ο παλιός ληστής σταμάτησε τή
διήγησή του. Έμεινε γιά λίγο συλλογισμένος. Τά φρονιάτων χαμηλώ-
σαν σέ μιά σκοτεινή κατσοφά. Μιά σύσπαση ξαφνική σάρασε γιά
μιά στιγμή τά χαρακτηριστικά του, ενώ τά μάτια του γοργοπαίαν
πυροκλάνα. Κατόπι σιγά-σιγά λυθήκε ή κατσοφά, τά χαρακτη-
ριστικά του μάλάκωσαν, τά μάτια ήμερεύαν. Τότε έγύρισε κ' ή-
γνώστεψε ψηλά τά αιώνια βουνά με τις μαυροδάσμιες πλαγιές
και τις φαλακρές κορφές, όπου σφυροκοπούσαν τά γίονια κ' ένα
δάκρυ τρεμολαμπύρισε στην άκρη του ματιού του.

Θάνας Δουγάνης

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ

ΠΑΝΣΕΔΕΣ

Ο νους οδηγεί εις τό φρενοκο-
μείον! Αλλ' ή καρδιά άρπάζει εις
τό νοσοκομείον.

Όταν έκ το έγγυς σπουδάζο-
μεν τήν ζωήν των πολιτικών κομ-
μάτων, φανταζόμεθα ότι ή Έλλάς
δέν είνε κράτος, αλλά... λιμέρι.

Τό ίδεώδες έλληνος πολιτευτού:
Νά ζήυνά έν τή έσπουδή γυμνός
και νά πέφτ' ντυμένος.

Πάλ-Λουϊ'-Ερβιέ

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Μά τήν άλληθεα, ο Λέων είνε
ο πιο έιγενικός και ο πιο άλτρουϊ-
στικός άνθρωπος και τό αίσθημα τής
φιλίας και τής όντατοδόσεως δέ
γένηκε απ' αυτό τόν κόσμο!

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Μά τήν άλληθεα, ο Λέων είνε
ο πιο έιγενικός και ο πιο άλτρουϊ-
στικός άνθρωπος και τό αίσθημα τής
φιλίας και τής όντατοδόσεως δέ
γένηκε απ' αυτό τόν κόσμο!

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Μά τήν άλληθεα, ο Λέων είνε
ο πιο έιγενικός και ο πιο άλτρουϊ-
στικός άνθρωπος και τό αίσθημα τής
φιλίας και τής όντατοδόσεως δέ
γένηκε απ' αυτό τόν κόσμο!

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Μά τήν άλληθεα, ο Λέων είνε
ο πιο έιγενικός και ο πιο άλτρουϊ-
στικός άνθρωπος και τό αίσθημα τής
φιλίας και τής όντατοδόσεως δέ
γένηκε απ' αυτό τόν κόσμο!

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Μά τήν άλληθεα, ο Λέων είνε
ο πιο έιγενικός και ο πιο άλτρουϊ-
στικός άνθρωπος και τό αίσθημα τής
φιλίας και τής όντατοδόσεως δέ
γένηκε απ' αυτό τόν κόσμο!

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Μά τήν άλληθεα, ο Λέων είνε
ο πιο έιγενικός και ο πιο άλτρουϊ-
στικός άνθρωπος και τό αίσθημα τής
φιλίας και τής όντατοδόσεως δέ
γένηκε απ' αυτό τόν κόσμο!

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τή φοβερή
πεινιπία που έννοιωθα, πήρα τήν
απόφαση νά τήν κόψω και νά τήν
φάω.

Μέσα στην πηττα όμως βρήκα
σ' ένα φακέλλο από διάδρομο, ένα
τοκέν ενός εκατομμυρίου με τήν ύ-
πογραφή του Λέοντος Τρεμά...

Μά τήν άλληθεα, ο Λέων είνε
ο πιο έιγενικός και ο πιο άλτρουϊ-
στικός άνθρωπος και τό αίσθημα τής
φιλίας και τής όντατοδόσεως δέ
γένηκε απ' αυτό τόν κόσμο!

Είλα άποφασίσει νά μήν άγγίξω
τήν πηττα του. Έπεινούσα όμως
τόσο πολύ ώστε μ' όλη τ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΗΘΟΓΡΑΦΙΕΣ

'ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝ

Ο κύρ-Θάνος ήτανε στη γειτονιά του πρόσωπο κάπως σημαντικό. Ανθρωπος, καλόκαρδος και πονόψυχο, όπως έλεγαν οι ίδιοι για τον εαυτό του, απαγορευμένος, όπως τον έλεγαν οι άλλοι γείτονες, μ' άλλα λόγια σφιχτός, ταπεινός. 'Η αλήθεια όμως εινε ότι το γέλιο δεν του έλειπε ποτέ από τη χείλη. Ήτανε μικροέμπορος, μεταπράτης, καθώς έλεγαν στην επαρχία, και πάντα γελάτος, έπαιρνε τόσο μόνο διακόσια στα εκατό, ή καλοκάρδια του δεν τον άφηνε να πάρει περισσότερα. Σαρανταπεντάρης πάνω - κάτω, κοντός, παχουλός, με την κοιλιά του λίγο πεταμένη μπρός, όταν έτρεχε για δουλιές δικές του και ξένες - αφού θα έβγαζε κι απ' αυτές τα ψαλικά, καθώς έλεγε - έμοιαζε με οβούρα. Το πρόσωπό του ολόστρόγγυλο και κυρτό, τα μαλλιά του και τα μεγάλα μουστάκια του κόκκινα, που είχαν όμως αρχίσει να παραινούνται δυο ματάκια του στρογγυλά και γοργοπόδη σαν του ποταμού, ή μύτη του, ή μπίτσα του καλλίτερα, που ήτανε το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό του, έμοιαζε σαν κάτανο ψημένο. Τα παιδιά όταν την έβλεπαν πολλές φορές έλεγαν:

— 'Η μύτη του κύρ-Θάνου δεν εινε σαν κρητικό μαρόνι ψημένο;... Να τραγώτανε!

Μά ή μύτη του κύρ-Θάνου δεν τραγώτανε. Μυρζότανε μόνο το τί γινότανε στη γειτονιά κι' άλλο κι' έτσι ο κύρ-Θάνος την έβλεπε παντού κι' ήξερε όλα τα μυστικά των γειτόνων του. 'Η μύτη του αυτή μυρζίστηκε και τις μέρες εκείνες της Μεγάλης Βδομάδας, ότι τρεις - τέσσερες γείτονες το είχανε απόφαση να ψήσουν τη Λαμπρή αρνι καλλίτερο από το δικό του. Ο κύρ-Θάνος, άμα μυρζίστηκε τη συνομοσία, γέλασε κάτω από τα παχιά μουστάκια του κι' ύστερα κορδωθήκε, λέγοντας σιγανά στον εαυτό του:

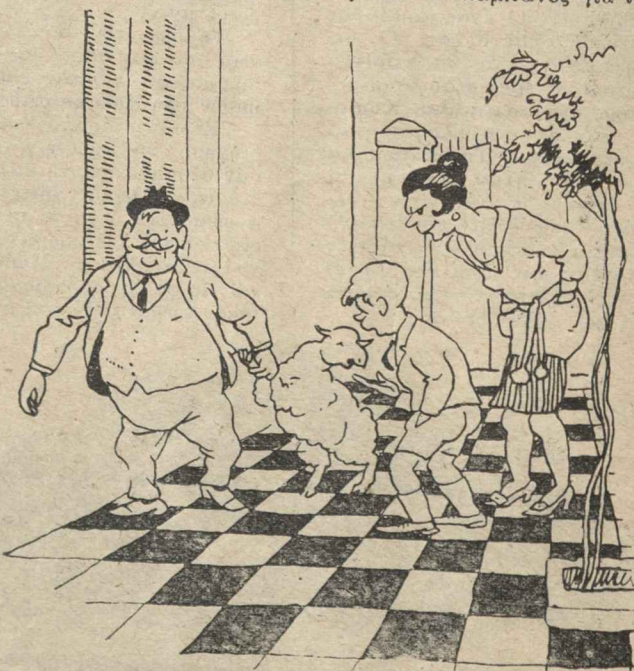
— Τ' άκουσ κύρ-Θάνο; Τώρα σε θέλω ν' ούς δείξης τί αξίζεις. Θέλουμε να μάς μπουνε στη μύτη! Καλά! Θα το ιδούμε αυτό! Θα το ιδούμε!

Κ' έτσι το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης ξεκίνησε και πήγε στο πλατώ, που ήτανε στην άκρη της πολιτείας και όπου κάθε χρόνο τέτοιες μέρες πουλούσανε αρνιά για τη Λαμπρή. Τα αρνιά ήτανε κοπάδια εκεί, άσπρα-άσπρα σαν το χιόνι, μικρά και μεγάλα και με μιά βουλή κοκκίνη στην πλάτη. Ο κύρ-Θάνος άρχισε να τα εξετάζει, να τα ψάχνει, πιάνοντας τα από τα δυο μπροστινά πόδια και σηκώνοντάς τα ψηλά, κοιτάζε τα πλευρά τους, άνοιγε και το στόμα τους να ιδη τα δόντια τους. 'Ηθελε να βρη αρνι τρυφερό και παχύ μαζί. Στο διάλεγμα ήτανε μάστορης, όπως έλεγαν οι ίδιοι με περηφάνεια. Τέλος βρήκε ένα, που του φάνηκε να είναι το καλλίτερο μέσα σ' όλο το κοπάδι. Άρχισε τις συμφωνίες με τον τσομπάνη. — Εινε ακριβό! — Όχι, αφεντικό φτηνά σ' το δίνο ένεκα ή περίπτωση. — Κόψε το είκοσιπεντάριο, που σου λέω! — Μή μου τ' κόβεις, αφεντικό. Δεν πιάνουμε τα λεφτά μας. — Βέβαια σαν να τ' αγοράσες και ξεδεχες πολλά για να τ' αναθρέψεις. Δέ μας αφίνης χριστιανέ μου!... Τέλος με τα πολλά ο κύρ-Θάνος κατάφερε να κόψει δέκα δραχμές από την πρώτη τιμή. Έπληρε το αρνι του και, κρατώντας το ψηλοκρεμαστά από τα δυο μπροστινά πόδια, τράβηξε περήφανος για το σπίτι του.

— Και του χρόνου γυναίκα. Έφερα το αρνι.

— Και του χρόνου... Μά να ιδούμε τι ψάνιο έχαμες. Σαν φτωχό μου φαίνεται.

— Είσαι στα καλά σου, γυναίκα!

Σαν φτωχό μου φαίνεται.

Τέτοιο αρνι δεν τόφαγες μήτε όταν έγινες νύφη.

— Και βέβαια, αφού είχες φέρει, σαν δόλο - γαμήλι, εν κρέας ψοφίμι.

— Καλά τώρα! Άσ' τα αυτά. Τα παλιά θα θυμηθούμε. Παρασμένα - ξεχασμένα... Τούτο θάν το θρέψω δυο μέρες; και θαν το κάμω σωστό μανάρι... Ο Άντωνής που εινε;

Την ίδια στιγμή άκουστηκε κάποια παιδική φωνή. Λίγο στριγγιά.

— Έφερεις το αρνι, πατέρα;

— Ναί, μωρέ ζουδι. Έλα να το ιδής κι' εσύ και να το κρημώσης.

Ο Άντωνής, ένα παιδί δώδεκα έως δεκατριών χρονών, που έμοιαζε πολύ του πατέρα του και για τούτο ο κύρ-Θάνος έλεγε πως ειναι: «όστού εκ των όστέων του και σάρξη εκ της σαρκός του», άρχισε να κοιτάζει το αρνι στο μούτρο.

— Πατέρα! δεν έχει το ξύγκι στο μάτι! Δεν το είπες ότι θα έχη και ξύγκι στο μάτι;

— Το έχει κάτω από το τομάρι, βρε χαζό.

— Και θάν το σφάζεις τώρα, πατέρα;

— Όχι, μωρέ κλουμιοκέφαλο! Μεθαύριο το Μεγάλο Σάββατο. Αυτή την ημέρα σφάζουν τ' αρνιά ύστερα από την πρώτη Ανάσταση.

Κι' ο κύρ-Θάνος έδωσε το αρνι στην αλή, που έβριε να τρώη πίτουρα και χορτάρι χλωρό - χλωρό, που το είχε μαζέψει από γύρω κι' ύστερα είχε στο γιό του:

— Κοίτα, μωρέ αβάσκαντο, να το προσέχης μή μείνη χωρίς φαί και μη μάς το κλέβουν.

— Άμα μάς το κλέβουν, να σε φωνάσω, πατέρα;

— Τόν χαζό σου! Κάτσε αυτοί και φύλαγέ το.

Ο Άντωνής κάθισε δίπλα στο αρνι και το κοιτάζε που έτρωγε, παίζοντας με την ουρά του.....

Από το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου ο κύρ-Θάνος ετοιμάστηκε για το μεγάλο έργο. Αφού απόβρανε τ' αυγά, έπλεξε ένα μεγάλο μαχαίρι και το άκονισε καλά. Θα το εσφαζε ο ίδιος και θα το έδερε μόνος του, έτσι για το καλό του χρόνου. Άμα λοιπόν σημάναν οι καμπάνες για την πρώτη Ανάσταση και είχε και αυτός, σπάζοντας ένα παλιό τσουβάλι, σκορπισθήκαν τα μυαλά των 'Ισων δαίμων, στάθηκε στην αλή, κοιτάζε το αρνι του και ξεροβήχοντας άρχισε τις προετοιμασίες για τη μεγάλη θυσία. Με σοβαρότητα ιεροφάντη έλασε το αρνι και το ξάπλωσε χάμω, ενώ εκείνο το δυστυχισμένο βέλαζε κλαυθώρικα, πράμα που έκανε και τον Άντωνή να δακρύει. Ο κύρ-Θάνος σπαινότανε τα αίματα - καθώς έλεγαν - μά τώρα του έδινε την άδεια να σφάξει και να χύση το αίμα το θρησκευτικό συνήθιο. «Και ο Κύριος ήμων 'Ιησους χριστός έχυσε το αίμα του υπέρ ήμιν», ψιθύριζε. Κ' έτσι χωρίς κανένα τρυφερό χεριού εσφαζε το αρνι του το λαοπράγικο. Ύστερα το έδερε με άπειρη τέχνη και, δείχνοντας το κομμάτι στη γυναίκα του, είχε:

— Νά' θά το πουλήσουμε τούτο και θά τομψησουμε κανένα είκοσιπεντάριο.

— Δεν εινε καλλίτερο, ελε η γυναίκα - Θάνα, να το χαλό του χρόνου ν' ο δώσουμε στην 'Εκκλησία της γειτονίας μας; Μαζεύουν οι επήκοι τ' αρνιά για την 'Εκκλησία και θά τα πουλήσουνε για να εισπράτουνε λεφτά, που χρειάζονται για την άπο-

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

ταλαιώσουνε. Θα περάσουν κι' από μάς.

— Καλός ο λόγος σου, γυναίκα, μά τί τί θέλεις! 'Αν ήτανε για την 'Εκκλησία, να δώσω και την ψυχή μου. Τα αρνιάκά όμως θά τα φάνε οι 'Επίσκοποι, τούς ξέρω έχω τί σου εινε. Για τούτο καλλίτερα να το πουλήσουμε το δικό μας.

Την ίδια στιγμή, σαν να το είχε παραγγείλει ο κύρ-Θάνος, άκουστηκε εκεί κοντά κάποια δυνατή φωνή:

— Ποιος έχει αρνιά για πουλημα!

— Ο κύρ-Θάνος πετάχτηκε στην πόρτα και φώναξε τον αγοραστή.

— Έλα δώ! Έχω ένα αρνιάκο πρώτης!

— Νά το ιδούμε, αν μάς κάρη! Είπε σοβαρός ο αγοραστής των τσομπάνων.

— Άν θά σου κάρη! Μωρέ θά πάρης αρνιάκο, που μήτε το ζωνίδες ποτέ σου!

Και σε λίγο του παρουσίαζε το τομάρι, που άχνιζε ακόμη, κρατώντας το κρεμαστά.

— Μή! μικρό και μίζερο ειναι, είπε συφρώνοντας τα χείλη του ο αγοραστής. Το παίρνω όμως για δέκα δραχμές.

— Είσαι στα καλά σου, χριστιανέ μου; Αυτό εινε μικρό; 'Αρνι δέκα δραχμές.

— Δεν έχουμε να κάμουν οι δικάδες. 'Εγώ τηράω το μπόι του το αρνι που ήτανε κοντό.

Ο κύρ-Θάνος τον κοιτάζε σαν χαζός. Τότε θυμήθηκε, πως του φάνηκε κι' αιδουνοί σαν μικρό, μ' όλο που ήτανε αρκετά βαρύ. Και συλλογίστηκε:

— Μωρέ, μή μου έφτιασε καμιά ο τσομπάνης. Μήν του είχε δώσει να φάει ξεκίνη την ώρα και ήτανε έτσι βαρύ!... Μαζί όμως με τους στομαχικούς του αυτούς έλεγε και στον αγοραστή των τσομπάνων: Κοντό - μικρό το αρνι δεν ξέρω εγώ. 'Αν θέλεις να το πάρης θά μου δώσεις είκοσι πέντε δραχμές.

Άρχισαν οι συμφωνίες, ως που ή τιμή του τομαριού άρκεσε σε δέκα πέντε δραχμές. Έτσι τελείωσε κι' η απόφαση τούτη. Κατόπιν ο κύρ-Θάνος δόθηκε στις προετοιμασίες για το σούβλισμα του αρνιού. Είχε πάρει μιά μεγάλη σουβλά και την είχε σπρώξει στην άκρη της αλή από ήμερες πριν. Τώρα την κοιτούσε με το μάτι αν θα του έκανε για το αρνι του.

— Καλή εινε μουρμούρισε. Σούβλα πρώτης!

Εκοίλιασε το αρνι, κι' άφαισε στην άκρη την κοιλιά, τα παρασώματα και τα άντερα που έβριε στην άκρη της κοιλιάς, ύστερα το καθάρισε από τα για τη μάγειρτα και το κοκορέτσι, ύστερα το καθάρισε από τα αίματα και το πέραςε στη σουβλά. Το ισομήτρησε και το έδεσε με σπάγκο τα πόδια, αφού τα σταύρωσε δυο-δυο, μπροστινά και μεσάνα, και τέλος τα διέπλεξε με την ξυγκά, τη μπόλια, όπως έλεγαν στον τόπο τους. Και παίρνοντας θριαμβευτικά το σουβλισμένο αρνι, πήγε και το έστησε σε μιάν άκρη της κουζίνας. Κατόπιν βοήθησε τη γυναίκα του να γίνουνε όλα ετοιμα για τη μαγειρία, που θα έτρωγαν ύστερα από την Ανάσταση τη νύχτα, και γρήγορα και το κοκορέτσι. Ο κύρ-Θάνος έβριε δλη τη μαστοριά του στην ετοιμασία του κοκορέτσι, που θα ψηνότανε κι' αυτό το πρωί της Λαμπρής μαζί με το αρνι.

— Για ιδές, γυναίκα! σου έφτιασα ένα κοκορέτσι πρώτης. Θά γίνη λόγος κι' αυτό αύριο σ' όλη την πολιτεία.

— Αυτό θά το ιδούμε αύριο, τότε άπάντησε ή γυναίκα του. Κοίτα μονάχα να μήν το κάρης στο ψήσιμο όπως πέρσει και μείνι με την όρεξη.

Μή με καταριέσαι, μωρέ γυναίκα! κουνήσου από τον τόπο σου! Σαν καλός νοικοκύρης ο κύρ-Θάνος τ' ετοίμασε όλα νωρίς-νωρίς ' ύστερα βγήκε και κάμη μιά βόλτα για να ιδη τί ετοιμασίες κάνουν κι' οι άλλοι γείτονες και πού πολύ οι συνομήτοες.

Μωρέ θά τους κάμω να σκάσουν αύριο από το κακό τους, σιγομυθούριζε μονάχος του.

Τη νύχτα ο κύρ-Θάνος στον ύπνο του, όλο στριφογύριζε και βογγούσε. 'Ισως να ήταν από την πολλή μαγερίτσα, που είχε φέρει 'Ισως κι' από τη σούβλα αν θά πενύανε το ψήσιμο του αρνιού. Το σουβλισμένο αρνι του το έδεσε συχνά όνειρο. Μιά στιγμή μάλιστα όνειρεύτηκε, πως κάποιος σκύλος είχε οίσει κάτω τη σουβλά και το έτρωγε. Πεταχτηκε τρυμαγμένο; και έτρεχε κατά την κουζίνα. 'Από το θόρυβο, που έκανε, ξύπνησε κι' ή γυναίκα του.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Κάποιο σκυλί έφαξε κάτω το αρνι και το τρώει.

— Τί έχεις, Θάνο; τόνε ρωτάει ξαφνισμένη. Πού π' εσαι τζόρκος και σαν πέλελός;

— Είσαι στα καλά σου, Χριστιανέ μου; Πούθε θά έμπαινε το σκυλί; από τα κεραμίδια; Πέσε κοιμήσου και πάψε να συλλογίσσαι όλο το αρνι σου.

Άφινέ με ήσυχο! Ξέρω εγώ τί κάνω. Κάλλιο γαϊδουρόδεμα παρά γαϊδουρογέρεμα. Και γλήγορος πήγε στην κουζίνα. Το αρνι ήτανε όρθο στη θέση του... Ο κύρ-Θάνος το είδε με χαρά και έγέλασε. Γύρισε στο κρεβάτι του ήσυχο; κειά. Και 'Ισως το πρωί έβλεπε στον ύπνο του μόνο το εύχάριστο όνειρο, ότι το αρνι του καλοψηνότανε.

Την ημέρα της Λαμπρής σηκώθηκε νωρίς-νωρίς και βγήκε στην αλή. Θά ετοίμαζε τη φωτιά. Έστρωσε πολλές κληματόβεργες και δίπλα τους σε όρισμένη απόσταση έστησε τα διγαλωτά παλούκια όπου θά εστήριζε τη σουβλά για να γυρίη μ' ευκολία. Όταν πιά έφτασαν ή ώρα, έβριε φωτιά στις κληματόβεργες κι' αφού λαμπαδίαν τις άφισε να γίνουμε θράκα. Μιά θράκα δυνατή, που μόλις θά μπορούσε να σταθή κανένας κοντά της. Έκει σιμά θά ψηνότανε και το κοκορέτσι. Στην ίδια αλή θά έψηνε το αρνι του κι' ο κύρ-Ζαφείρης ο κομπάρος του κύρ-Θάνου. Κι' έτσι το ψήσιμο θά είχε και μορφή γλεντιού, όπως γινότανε κάθε χρόνο.

Οι φωτιές ήτανε πια έτοιμες κι' έπρεπε να φέρουνε πια τα σουβλισμένα αρνιά και τα κοκορέτσια. Μαζί και δυο χιλιάρες κρασί. Γύρω από τις φωτιές είχανε μαζευτεί αρκετά παιδιά, μεγάλα και μικρά, γυναίκες, συγγενολοί του κύρ-Ζαφείρη και του κύρ-Θάνου και μερικοί άντρες της γειτονιάς, που δεν έβριαναν αρνι στη σουβλά, παρά το είχανε βάλλει στο φούρνο για πιο σιγομυθό του ψήσιμου.

— Τόσο! φωνάζει μιά στιγμή ο κύρ-Θάνος και παρουσιάζεται φέρνοντας τη σουβλά με το αρνι και κρατώντας τη όρθη με τα δυο του χέρια. 'Από πίσω του ο Άντωνής με το κοκορέτσι. Σιβαρός, χωρίς να είη άλλη λέξη, ακούμπησε τη σουβλά στα παλούκια κι' άρχισε να κανονίζει τη φωτιά. Ύστερα στήριξε σε άλλα παλούκια μικρότερα το κοκορέτσι και έβριε τον Άντωνή να το γυρίη σιγά-σιγά.

Παρα-πέρα έκανε τα ίδια κι' ο κύρ-Ζαφείρης. Άρματομένοι και οι δυο με μιά μακροβά και ψηλή βέργα, που στην άκρη της ήτανε δεμένο με σπάγκο ένα κομμένο λεμόνι και διπλωμένο με ξύγκι, παρακολουθούσανε το γύρισμα της σουβλάς, που γινότανε από δυο άλλους φτωχούς γείτονες, έθελοντες στην τέτοια δουλιά με την ελπίδα, ότι θά φάνε και θά πιουνε για τον κόπο τους. Κάθε τόσο ο κύρ-Θάνος κι' ο κύρ-Ζαφείρης περνούσανε το ξυγκωμένο λεμόνι πάνω από το αρνι τους, που είχε αρχίσει πια να σούβλι, και κανονίζανε τη φωτιά, ενώ έλεγανε σ' εκείνους, που γυρζανε τη σουβλά:

— Άργά-άργα το γύρισμα για να καλοψηθή.

Είχε περάσει αρκετή ώρα και τα κοκορέτσια ήτανε πια έτοιμα. Τότε άρχισε το γλέντι. Τα κοκορέτσια κορόντουσαν κομματάκια κομματάκια και τα ποτήρια γεμίζαν κρασί από τις χιλιάρες.

— Στην υγεία σου κύρ-Θάνο, στην υγεία σου κύρ-Ζαφείρη! και του χρόνου!

— Στην υγεία σας, στην υγεία όλων μας, άποκρινόντουσαν κι' οι δυο. Κι' όλο γεμίζαν τα ποτήρια.

Μιά στιγμή ο κύρ-Θάνος κατακόκκινος από τη φωτιά, 'Ισως κι' από το κρασί, σηκώθηκε καλά στα πόδια του, πέταξε μπρος την κοιλιά του όσο μπορούσε περισσότερο, και σηκώνοντας ψηλά το χέρι με το ποτήρι του γεμάτο, άρχισε να ψάλλει δυνατά:

«Χριστός Άνέστη εκ νεκρών, θανάτου θάνατον πατήρας, κέντος εν τοις μνημασιν ζωήν χαρισάμενος».

— Νά μου ζήσης αφεντιάσου! τοι φωνάζει κάποιος άλλος γείτονας, χτυπώντας ελαφρά και γελαστός την κοιλίτσα του.

Τα ποτήρια όλο γεμίζουν κι' όλο αδειάζουν. Τα κοκορέτσια έχουνε φρασθή κι' αρχίζει το τσιμπήμα, το δοκιμάσμα του αρνιού, αν ψηνεται καλά κι' αν έχη πετύχη το αλάτισμα. Τραβούν κανένα κομματάκι πέτσας πρώτα, ύστερα κανένα ξυγκάκι και κατόπιν και κανένα ξεσκίδι από το μούτι ή από τη νεφρομάδα.

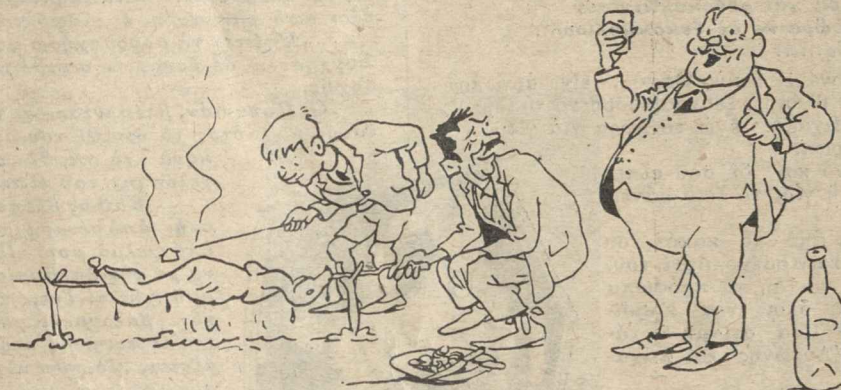
— Καλά πάει το ψήσιμο, κομπάρσε, λέει ο κύρ-Θάνος στον κύρ-Ζαφείρη. Λουλούμι εινε το αμύλο-τιμο. 'Ηθελα να είχα εδώ και κάποιους άλλους να ιδω τί θά έλεγαν.

Μιά στιγμή ο κύρ-Ζαφείρης κοιτάζει από πιο κοντά το αρνι του κύρ-Θάνου, και γυρίζοντας σ' αυτόν του λέει:

— Σαν φτωχό μου φαίνεται το αρνι σου, κομπάρσε. Πώς τόπαδες και το πήρες τέτοιο;

— Άστεια λές, κομπάρσε Ζαφείρη; Δεν το βλέπεις τί πάχος έχει!

— Έχει και το ξύγκι στο μάτι! Φωνάζει ο Άντωνής.

Χριστός Άνέστη εκ νεκρών...

Ο κύρ-Θάνος έφερνε τη σουβλά με το αρνι.

τώνης, που ήταν εκεί κοντά.

— Σκάσε σύ, ρε ζουδι! τοῦ λέει ὁ πατέρας του, δίνοντάς του καὶ μιὰ κατακεφαλιά.

— Ὁ 'Αντώνης βάνει τὰ κλάμματα καὶ φεύγει, λέγοντας:

— Ναί, ἐσύ τὸ εἶπες πὼς ἔχει τὸ ξύγκι στὸ μάτι!

Τὴν ἴδια ἐκείνη στιγμὴ μπαίνει στὴν αὐλὴ ὁ κύρ-Μιχάλης, ἕνας ψηλὸς καὶ ξερακιανὸς ἄντρας, πού τὰ μάτια του ἀλλοιῶσαν, γεί-
τονας κι' αὐτός.

— Γελά σας καὶ χαρά σας! φωνάζει. Χριστὸς 'Ανέστη!

— 'Αληθῶς ἀνέστη. Καλῶς ἦλθε. Μόνο πού ἀργήσες λίγο, τοῦ λέει ὁ κύρ-Θάνος μὲ τόνο, σάν νά τοῦ ἔλεγε «καλλίτερα θά ἔκανες νά μὴν ἐρχόσουν».

— Πίνεις ἕνα;

— Ὅπως, θέλουμε κι' ὅπως δὲ θέλουν οἱ ἐχθροὶ μας, ἀπαντᾷ ὁ κύρ-Θάνος.

Δίνουνε μεζὲ καὶ κρασί στὸν κύρ-Μιχάλη. Τοῦτος ἀφοῦ ἐπὶ τὸ κρασί του, στάθηκε μπροστὰ στὸ ἄρνι τοῦ κύρ-Θάνου.

— Αὐτὸ θά εἶνε τὸ δικό σου, τοῦ λέει.

— Ναί, ἀπαντᾷ ὁ κύρ-Θάνος, ἀπρόθυμα. 'Απὸ τὴ στιγμὴ πού εἶδε τὸν κύρ-Μιχάλη τοῦ εἶχε κοπεῖ ὅλη ἡ ὁρμή, χωρὶς νὰ ἐξερ-
καί' αὐτὸς τὸ γατί. Πάντα ὅμως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τοῦ ἔκανε κα-
κό, ἀμα τὸν ἐβλεπε νὰ τὸν κυττάζει μὲ τὰ μάτια του τ' ἀλλοιῶ-
ρα. Τόνα φαρρῶσε γρουσουζὴ καὶ νόμιζε πὼς τὸν κοροϊδεύει στὰν
τοῦ μιλῶσε.

Ὁ κύρ-Μιχάλης στάθηκε κοντινὰ ἐμπρὸς στὸ ἄρνι τοῦ κύρ-
Θάνου, τὸ κύτταξε λίγο, κ' ὕστερα μὲ φωνή, πού θά ἔλεγε κα-
νείς, ὅτι θά ἐβγαίνει ἀπὸ τὴ μύτη του, ἀρχισε νὰ τραγουδᾷ:

Ψῆσον, ψῆσον γίδα καὶ ροδοκοκκινίσου
ὡς πού παρθεῖ ἡ ὥρα νὰ σὲ ξεκοκκαλίσω...

Ψῆσον-ψῆσον γίδα.....

— 'Ε! νὰ σοῦ πῶ, τοῦ φωνάζει ὁ κύρ-Θάνος, εἶνε ἄρνι πρῶ-
της, δὲν εἶνε γίδα. 'Αν δὲν τὸ βλέπεις, ξεστραβώσου νὰ τὸ ἴδῃς!

— 'Α! ἄρνι εἶνε, λέει ὁ Μιχάλης, ἐγὼ τὸ πῆρα γὰ γίδα.

— Γίδι εἰς! ἐσύ, καληνῆρωπα.

— Μὴ μᾶς βρίζεις, κύρ-Θάνο καὶ δὲ σοῦ εἶπα-
με καὶ τίποτε κακό. 'Η ἄρνι ἡ γίδα τὸ ἴδιο κάνει.

— Θά φαυθῇ πού θά φαυθῇ.

Ὁ κύρ-Θάνος ἔχει γίνε ἀπὸ τὸ κακό του

πὺλ κόκκινος κι' ἀπὸ τὸ ροδοκοκκινισμένο ἄρνι του.

Τηράει δεξιὰ του, ζερβιά του νὰ ἴδῃ τὰ πρόσωπα

τῶν ἄλλων. Νομίζει, πὼς ὅλοι τὸν κοροϊ-
δεύουνε γὰ τὸ ἄρνι του. Τὴν ἴδια στιγμὴ φτά-
νει τρεχάτος κι' ὁ γιός του ὁ 'Αντώνης καὶ λαχα-
ζ' ἀσμένος λέει:

— Νά ἴδῃτε τοῦ κύρ-Πανάγου καὶ τοῦ κύρ-
Στάμου τὰ ἄρνια τὰ πάχος πού τὸ ἔχουν καὶ τὸ ὁ-
μορφα πού εἶνε ψημένα! ὄχι σάν τὸ δικό μας!..

— Νά! αἶε χάσου ἀποδὸ ἀνεμόπαρμα, τοῦ λέει ὁ
πατέρας του δίνοντάς του καὶ μιὰ κλωτσιὰ δυνατὴ.

Ὁ 'Αντώνης πηγαίνει τὴν φωνὴν καὶ τὰ κλάμματα. 'Ερχεται ἡ
κυρὰ-Θάνανα καὶ παίρνει τὸ παιδί της θυμωμένη, λέγοντας στὸν
ἄντρα της.

— Χροινάριχη μέρα χτυπᾷς τὸ γρόφος γιατί εἶπε τὴν ἀλήθεια.

Μὰ δὲν ὑποφέρεσαι πιά μὲ τὸ φοῦμι σου!...

Ὁ κύρ-Θάνος στέκει σάν ἀποσβολωμένος. Κυττάει γύρω του,

καὶ φαίνεται σάν νὰ θέλῃ νὰ ξεσπάσῃ κάπου. Τὸ αἷμα του ἔχει
ἀνέβει ὅλο στὸ κεφάλι του. Κυττάει καὶ τὸ ἄρνι του, πού ἔχει
ἀρχίσει ν' ἀράζει:

— 'Ασ! τὸ μαρὲ κι' ἐσύ! λέει σ' ἐκείνον πού γυρίζει τὴ σούβλα.

Καλὰ τὸ εἶδα ἐγὼ στὸν ὕπνο-μου πὼς τὸ ἔτρωγε ὁ σκύλος.

— Ἀρπάζει τὴ σούβλα καὶ τὴ στήνει ὀρθή. Κ' ἐστὶ σάν νὰ ἤθελε
νὰ δώσῃ περισσότερη ἐπισιμότητα στὰ λόγια του, λέει δυνατὰ:

— Μωρὲ νὰ μὲ συνγίσουν καὶ νὰ μὲ ψήσουνε ζωντανὸ σάν τὸν
'Αθανάσιο Διάχο, ἂν θά ξαναπαρῶ ἄρνι ζωντανὸ κι' ἂν θά τὸ ψήσω
στὴ σούβλα. Οὐ! νὰ χαθῶν οἱ ἄνθρωποι, πού μου χαλάσανε μὲ τὴν
κακία τους...τέτοιο ἄρνι...

Ἡλ. Π. Βουτιερδής

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

(Τῆς Μαρσελίνας Ντεμπόρνκ Βαλμὸρ)

Θυμᾶσαι κείνη τὴ μικρὴ καὶ φρόνιμη παρθένα
μὲ τὴν ἀγνὴν τῆς ὁμορφιάς, τὸ βλέμμα τὸ γλυκὺ τῆς;
Μόλις, ἀλλοίμονο, ἡ φτωχὴ στὴν ἀνοιξὴ τῆς νεότητος
τότε ἡ καρδιά της ἐνίωσε τὸ τί ἔκαμε γὰρ σένα.

Ποτὲ δὲ συλλογίστηκεν ὄρκους νὰ σοῦ ζητήσῃ
γιατὶ μικρὴ ὅπως ἦταν δὲν εἶχε μάθει ἀκόμα
τρελλὰ ἀγαποῦσεν ἡ ἄδολη ψυχὴ της καὶ τὸ σῶμα
δίχως ντροπὴ ἐξεκινῶσανε στὸ ἡδονικὸ μεθύσι.

Χάθηκε ξάφνου ἡ εἰκόνα τῆς ἡ πολυαγαπημένη
κι' ὅλη ἡ χαρὰ τῆς κρᾶτης λιγώτερο ἀπὸ μέρα;
Μὲ τὰ πουλάκια πέταξεν ἡ νεότης τότε πέρα
γοργὰ, μὰ ἡ πρώτη ἀγάπη τῆς ἀθάνατη θά μὲνη...

Μ. ρ. 7. 7.

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΕΠΙΠΟΛΑΙΟΥΤΗΤΕΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΟΝΟΜΑΧΩΝ

Ἡ εὐπιστία τοῦ Λαφονταίν. Μία μονομαχία του. Ὁ ξιφω-
χὸς Πουανιάν. Ἡ ἀπαγέρσεις τῆς μονομαχίας. Ὅπου ἐμπα-
νίζεται ὁ δῆμιος! Καὶ ὅμως δὲν εἶχε διαβάσει τὸν Ἀρί-
στο!.. Μονομαχίες γὰρ τὸ τίποτα!..

Ὁ περίφημος γάλλος ποιητὴς Λαφονταίν ἦταν τρομερὸ ἐ-
πιστος. Ἡ εὐπιστία του αὐτὴ τοῦ δημιουργοῦσε κάθε τὸν δι-
φορα ἐπεισόδια, ἐκ τῶν ποίων τὸ πῶς νόστιμο εἶνε τὸ ἔξῃ.
Ὁ λοχαγὸς τῶν δραγόνων Πουανιάν, διάσημος ξιφωχὸς, ἦταν
ἀπὸ τοὺς ἐμπιστοὺς οἰκογενειακοὺς του φίλους. Ὅσοις δὲ δὲν
βρισκόταν στὴν ταβέρνα—γιατὶ ὁ λοχαγὸς ἦταν καὶ κομμάτι πα-
ρῆς—κρατοῦσε συντροφιά στὴν κυρία ντὲ Λαφονταίν. Ἡ γι-
σεις μεταδίδει τὸν σπαθιστὸν καὶ τῆς κυρίας ντὲ Λαφονταίν ἦταν
ἐντελὲς ἀδελφὸς, γιατί ἡ γυναῖκα τοῦ ποιητοῦ ἐξ ἄλλου ἦταν ἡθι-
κοτάτη καὶ ἀφοσιωμένη στὸν ἄνδρα της.

Μερικοὶ ὅμως ἐκαλοθεληταί, φίλοι τοῦ Λαφονταίν, τοῦ με-
τέδωσαν διάφορες ψευδεῖς πληροφορίες μὴ μέρα, καὶ τὸν ἐπι-
σαν ὅτι θά ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τοὺς ὡς ἀτιμωσθεῖς ἐάν δὲν μονομα-
χούσε μὲ τὸν Πουανιάν. Ὁ ποιητὴς μας, ὁ ὁποῖος ὅπως εἶπαμε,
ἦταν πολὺ εὐπιστος, ἐπίστευσε ὅσα τοῦ εἶπαν, καὶ τὴν ἄλλη μέρα
τὸ πρωί, κατὰ τίς... τέσσαρες, ἐπῆγε στὸ σπίτι τοῦ Πουανιάν,
τὸν ἐξέπληξε καὶ τὸν ἀνέγκασε νὰ ντυθῇ, νὰ πάρῃ τὸ σπαθί του
καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Ὁ Πουανιάν, κατάπληκτος, ὑπήκουσε. Ὅταν δὲ βρεθῆκαν
ἐξῶ ἀπὸ τὴν πύλη, ὁ Λαφονταίν τοῦ εἶπε:

— Πρέπει νὰ μονομαχήσῃς μαζί μου. Ἐστὶ μὲ ἐμπροσθέν σου
συγγενὸς δὲ εἶναι τὸ σπαθί σου καὶ στάθηκε σὲ στάση προ-
σώχης.

Ὁ Πουανιάν, βλέποντας ὅτι ὁ ποιητὴς εἶχε... παρασχερῆται,
ἔσχε κι' αὐτὸς τὸ σπαθί του, καὶ μὲ μιὰ κίνηση, πέταξε με-
κρυνὰ τὸ σπαθί τοῦ ἀντιπάλου του. Κατόπιν δὲ
γελώντας τοῦ εἶπε:

Καθὼς βλέπεις εἶμαι πολὺ καλλίτερος σπαθι-
στής ἀπὸ σένα, γιατί ἐξ ἄλλου αὐτὸ εἶνε καὶ τὸ
ἐπαγγεῖμά μου. Πρὶν λοιπὸν σέ... σπάζω, σήμε-
ρα μὲ τὴν ἐπιθυμία σου, δὲν παῖμε σπῆτι σου νὰ
μου πῆς τί ἔχεις τέλος πάντων ἐναντίον μου, καὶ
νά... βάλλουμε τίποτα στὸ στόμα μας!..

Ὁ ποιητὴς, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀρχίσαι νὰ νὰ χρε-
άζεται, ἐδέχθη ν' ἀναβληθῇ γὰρ λίγο ἡ μονομαχία,
ὥς ὅτου δοθῶν ἡ δέουσα ἐξηγήσεις. Ὁδηγῆται,
λοιπόν, τὸν ἀντιπάλου του στὸ σπίτι του, ὅπου καὶ
ἐξηγήθηκαν καὶ συμφιλιώθηκαν ἐπάνω στὸ φαί.

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου τῆς Πρωσίας, ὁ βασιλεὺς Γου-
σταῦος - Ἀδόλφος, θέλοντας νὰ καταπολεμήσῃ τὸ ἔθνος τῆς
μονομαχίας, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀποδεκατίσει τὴς τάξεις τῶν ἀνω-
ματικών, τὸν ἐξέδωκεν ἕνα διάταγμα διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπέβαλε
στοὺς μονομαχοῦντας τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου.

Παρὰ τὴν αὐστηροτάτη αὐτὴ ἀπαγόρευση, ἐν τούτοις, δύο ἐ-
ξωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου του, ὀνομαζόμενοι Τὸν καὶ Βορέγι,
ἀλλήλοπροσεκλήθησαν μὴ μέρα σὲ μονομαχία. Ὅταν ὅμως οἱ δύο
ἀντιπάλοι ἐφθασαν στὸ «πεδὸν τῆς τιμῆς», πρὸς μεγαλὴν
κατάπληξιν ἐυρέθησαν ἀντιμέτωποι μ' ἕνα ἀπ' τοὺς ὑπαπιστοὺς
τοῦ βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἐβρίσκειτο ἐκεῖ ἐπὶ κεφαλῇ μὴς περ-
πόλου.

— Γνωρίζετε, τοὺς εἶπε τότε ὁ ὑπάσιπιστὴς μ' αὐστηρότητα,
ὅτι ἡ μονομαχία ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινὴ θανάτου ἀπὸ τὴν Αὐτοῦ
Μεγαλειότητα, κι' ἐν τούτοις θέλετε νὰ παραβῆτε τὴν ἐπιθυ-
μίαν αὐτῆν τοῦ Ἀνακτος. Ὁ Βασιλεὺς μὲ ἐξουσιοδότησε νὰ σῶς
πῶ ὅτι δὲν θέλει νὰ καταργήσῃ τὸ πολεμοχαρὲς σας μένος. Μπο-
ρεῖτε, ἂν θέλετε, νὰ μονομαχήσετε. Ἐπειδὴ ὅμως πρέπει νὰ
παραδειγματισθοῦν οἱ λοιποὶ συνάδελφοί σας, ὁποῖος ἀπὸ σῶς
ἐπιζήσῃ τῆς μονομαχίας θά ὑποστῇ τὰς συνεπειὰς τοῦ Νόμου.
Γι' αὐτὸ, καθὼς βλέπετε, ἔφερα μαζί μου καὶ τὸν δῆμο.

Ὁ δῆμιος, ἦταν πράγματι ἐκεῖ ἑτοιμὸς νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθή-
κον του...

Ἡ μονομαχία ὅμως δὲν ἔλαβε χώραν.

Ὁ Πάπας Βενέδικτος 14ος, ἀναφέρει κάπου τὸ ἔξῃ ἄν-
δοτο:

«Ἀνὸ γερονσιασταὶ τσακωθῆκαν κάποτε σχετικῶς μὲ τὸ πῶς
ἦταν ἀνώτερος ποιητὴς, ὁ Τάσος ἢ ὁ Ἀρίστος. Τὸ τσάκιμα
αὐτὸ κατέληξε, ὅπως ἦταν φυσικὸ, σὲ μονομαχία. Κατ' αὐτὴν
δὲν ἐπαρασπίστης τοῦ Ἀρίστου, ὀνομαζόμενος κόμης ντὲ Γρε-
τσι, ἔλαβε μιὰ γεγὴ σπαθιά ἀπὸ τὴν ὁποῖαν καὶ πέθανε. Λίγες
στιγμὲς πρὶν πεθάνῃ μὲ κάλεσε στὸ ἐπιθανάτιον κρεββά-
τι του:

— Ὅφειλον νὰ σοῦ ἐξομολογηθῶ, μοῦ εἶπε, ὅτι τὸν Ἀρίστον,
γιὰ τὸν ὁποῖον πεθαίνω στὴν ἀκμὴ τῆς ἡλικίας μου, δὲν τὸν
διάβασα ποτέ!.. Ἀλλὰ κι' ἂν τὸν εἶχα διαβάσει ἀσφαλὲς ἦν
θὰ τὸν καταλάβαινα: Γιατὶ τώρα μονομάχησα ὑπὲρ αὐτοῦ; Ἀ-
πλούστατα γιατί εἶμαι ἡλίθιος.»

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

— Ἀρετὰ βασανιστικὴς φτωχὴ
μου Λιάνα, ἀρετὰ ὑπόφωρος κοῦν
μου. Πρέπει νὰ σοῦ δείξω κ' ἐγὼ
τὴν καλὴ σὺν μου. Λιάνα εἰσαι ἐρωτευμέ-
νη μὲ τὸν Ζάκ Μονέλ, τὸν ἀγαπᾷς πολὺ,
δὲν εἶν' ἐτσι... Θεέ μου! μὴν κλαῖς Λιάνα,
μὴν κλάης ἐτσι, ἀρῆσέ με νὰ τελεῖσῃς, ἀγάπη μου, ἡ στιγμὴ
αὐτὴ εἶνε πολὺτιμις... Ἀκουσε καλῇ μου Λιάνα. Ἀγαπᾷς τὸν Ζάκ
Μονέλ; Πρὸς χάριν του ὑπέφερα πολλὰ. Τὸν ἀγαπᾷς καὶ τὸν ἀγα-
πᾷς, ὅπως φαίνεται, πολὺ. Δὲν θέλω λοιπὸν νὰ πεθῶναι χωρὶς νὰ
φροντίσω γὰρ τὴν εὐτυχίαν σου...

Δὲν μποροῦσα νὰ κρατήσω τὴν πείρ. Ἡ συγκίνησί μου ἦταν ἀβά-
σταχη, μ' ἐπνιγε... Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε - χτυποῦσε γοργὰ -
γοργὰ!.. Τὰ μάτια μου εἶχαν βουρκώσει... Πνιγόμενοι! Κ' ἔξαφνα,
μ' ἔλας μου τὴς προσπάθειες, ἔξασπα κ' ἐνα δυνατό κι' ἀσυγκρά-
τητο κλάμα, σὲ λυγμούς πού με συγκλονίζαν ὁλόσωμη.

— Ὡ! Ἐργέστε... Ἐργέστε... πόσο εἶσαι καλὸς!.. Συγχώρησέ
με, ἀγαπημένε μου, συγχώρησέ με, δὲ, τὸ σῶκα, νὰ
δὲν τὴν εἶδω τόση καλὴ σὺν μου, βροῖσε με καλότερα,
καταράσῃ με, σύντριμ' με, ἀράνισέ με!..

Τὸ κλάμα μου ἔβριζε τὴ φωνή, δὲν ἔξερα τί
ἔλεγα, πεσμένη πάνω στὰ κλινισκεπασμένα του...

Ἐξαφνα ἐννοίωσα τ' ἄσφαρο κρῖος χέρι του νὰ
μου χαιδεύῃ τὰ μαλλιά. Ἡ φωνὴ του ἀκούστηκε σι-
μὰ στ' αὐτί μου, πὺλ συγκινημένη, πὺλ βαθεῖα,
πὺλ ὑπόκορη:

— Πάψε!.. Πάψε νὰ κλαῖς... Λιάνα, σὲ παρα-
καλῶ... Δὲν θέλω νὰ κλαῖς. Μὴ μὲ συγκινῇς... Μὴ
μὲ παραρῇς τὴν τελευταία αὐτὴ στιγμὴ τῆς ζωῆς
μου. Μία τέτοια συγκίνησι μπορεῖ νὰ μὲ θανατώσῃ.
Καὶ δὲν θέλω νὰ πεθῶναι, Λιάνα... Δὲν θέλω νὰ πε-
θῶναι πρὶν πραγματοποιήσω αὐτὸ πού σκοπεῖω,
τὸν τελευταῖο μου πόθο...

— Ὅχι Ἐργέστε... Μὴν ἐμπνέεις. Δὲν εἶμαι ἀ-
εῖα τῆς καλὴ σὺν σου. Σ' ἐπρόδωσα φτωχὸ μου
Ἐργέστε, σὲ πίκρανα, σὲ σκότωσα!.. Ναί, ἐγὼ
εἶμαι ἡ αἰτία ὅλων, τὸ ἔξω, τὸ καταλαβαίνω καὶ
θέλω νὰ τιμωρηθῶ, ἀξίζω νὰ τιμωρηθῶ. Καλύτερα
νὰ μὲ καταραστῇς Ἐργέστε... Καλύτερα νὰ μὲ πε-
ραφρονήσῃς... Διῶξέ με ἀπὸ κοντά σου, δὲν ἀξίζω
τὰ χάδια σου...

— Λιάνα, σεβάσου τὴν τελευταία θέλησιν ἐνός ἐ-
ταυματοῦ. Ἀκουσέ με... Σὲ παρακαλῶ, σὲ ἐκ-
τενω. Εἶμαι ὁ σὺνός σου, σὲ λίγες ὥρες θάμιν
νεκρὸς, θέλω νὰ μ' ἀκούσῃς. Ἀκουε Λιάνα... τὸ θέλω...

— Ναί, φίλε μου, θὰ σ' ἀκούσω, θ' ἀκούσω ὅ,τι μοῦ πῆς, γονα-
τῇ μπροστὰ σου. Μόνον μὴ μιλᾷς γὰρ μένα. Μὴν ἐνδιαφέρεσαι
γὰρ μένα. Μὴ μοῦ μιλᾷς γὰρ τὸ μέλλον. Σοῦ μιλῶ εἰλικρινῶς, Ἐρ-
γέστε, τὴ στιγμὴ αὐτὴ. Δὲν τὸ σκέπτομαι τὸ μέλλον. Μετάνιωσα
γὰρ τὴν πράξί μου, ναί, ναί, Ἐργέστε, μετάνιωσα εἰλικρινῶς κ'
ἐγὼ πάρεθαι πείρ τὴν ἀπόφασί μου... Θά τιμωρῶμαι ἐγὼ ἡ ἴδια τὸν
ἐαυτὸ μου γὰρ ὅ,τι σῶκα, Σοῦ τὸ ὀρκίζομαι!

Ὁ Ἐργέστες τινάχτηκε ἀποτόμως, ἀκούγοντας τὰ τελευταῖα μου
λόγια καὶ μοῦ εἶπε μὲ φωνὴ αὐστηρή:

— Δὲν θά τὸ κλάεις αὐτὸ. Μ' ἀκούε Λιάνα; Σοῦ τὸ ἀπαγορεύω.

Ἄν θὲς νὰ σὲ συγχωρήσω, ἂν θὲς νὰ πεθῶναι ἡ σὺν σου, ἂν θὲς νὰ
κατέρω ἡ σὺν σου τὸν τάφο, ἀκουσέ με, σεβάσου τὴς θελήσεις μου,
μὴ λὲς ὄχι... Δὲν μοῦ ἀπαντᾷς; Θεέ λοιπὸν νὰ μὲ πικρήνῃς στὶς
στενὲς μου αὐτὲς στιγμὲς; Πεθαίνω Λιάνα, τὸ ἔξερες καλὰ, πε-
θαίνω. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ πού σοῦ μιλῶ βρίσκειται ἐδῶ κάπου, πλάι
μου ὁ θάνατος. Νοκίδω τὴν παγομένη πνοή μου. Ἡ ὥρα φεύγει
γρήγορα... Ἀκουσέ με... ἀκουσέ με...

Πῆρα τὰ παγωμένα, λιγνὰ τὸν χέρι μου, μέσα στὰ δικά μου, γονά-
τισα πλάι στὸ κρεββάτι του καὶ τοῦ εἶπα
μὲ γλυκίαν φωνή:

— Μὴ ταράζεσαι, φίλε μου, σ' ἀκούω,
μὴν τὴν θὲς ἀπὸ μένα... Ναί, θὰ σ' ἀ-
κούσω...

— Θὰ κλάμῃς ὅ,τι κι' ἂν σοῦ ζητήσω,
Λιάνα;

— Ναί, εἶμαι ἀποφασισμένη νὰ σεβα-
θῶ τὴς θελήσεις σου, πέ μου τί ζητᾷς, μί-
λα μου ἐλεύθερα...

— Ἀγαπᾷς τὸν Ζάκ;..

— Ἐσπυρα τὸ κεφάλι, χωρὶς νὰ πῶ ναί ἢ
ὄχι.

— Μοῦ ἀρεῖσαι;

— Ὅχι αὐτό, Ἐργέστε, ὄχι αὐτό, ἔλεος, Ἀυτήσου με!..

— Πέμου, μοῦ ἀρεῖσαι;

— Ἐργέστε, ἀγαπημένε μου, αὐτὸ εἶναι ἀνώτερο ἀπ' τίς δυνά-
μεις μου, μὴ ἐπιμένῃς.

— Τὸ θέλω... Θέλω νὰ τὸν δῶ, νὰ τοῦ μιλήσω. Μὴ χάνεις καί-
ρὸ. Ἡ στιγμὴ εἶνε πολὺτιμις. Τρέξε. Εἰδοποίησέ τον. Τὸ θέλω...

— Ἐργέστε, θεέ νὰ πεθῶναι ἀπὸ ντροπὴ;

— Μὴ λὲς τέτοια λόγια. Κάμε ὅ,τι σοῦ ζητῶ. Σὲ ἐξορκίζω σπεῖ-
σε, βιάσου, ἡ δυνάμεις μου φεύγουν...

— Συγχρόνως μ' ἀπόθησε ἐλαφρὰ πρὸς τὴν πόρτα:

— Τρέξε!.. Πεθαίνω!..

Ἐστρεξα ἔξω, μπῆκα στὴ κἀμαρα πού ἀναπαύ-
ονταν ἡ κόρη μου, σωρὶστικὰ στὸ κρεββάτι της
καὶ ἀρχισα νὰ κλαῖω, νὰ κλαῖω ἀκατάπαυστα...

Ἡ κόρη μου πετάχτηκε ἐπάνω ταραγμένη. Μό-
λις μ' ἀντίκρισε μ' ἀρπάξε στὴν ἀγκαλιά της καὶ
μοῦλε:

— Ἀπέθανε;..

ΗΘΗ ΚΑΙ ΘΕΙΜΑ ΤΩΝ ΔΑΩΝ

ΠΩΣ ΓΙΟΡΤΑΖΕΤΑΙ ΑΛΛΟΥ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

(*Από ένα παλαιό Πασχαλινό φύλλο του «Διαμάντι» του Γεωργίου Κλεμανού)

«Σ' όλον τον κόσμο οι λαοί προετοιμάζονται για να γιορτάσουν το Πάσχα, με τα διάφορα ποικίλα και όμοια έθιμά τους, κάθε έθνος με τον ιδιαίτερο τον τρόπο του και με τις συνθητικές, που διατήρησε από τους πρώτους χρόνους του Χριστιανισμού».

Η Γερμανία είναι η πιο πλούσια χώρα σε έθιμα Πασχαλινά και μάλιστα σε άγροτικά διαμερίσματα της.

Είπε και έχει η μεγάλες ιδιοκτησίες, σαν τα δικά μας τα τσιφλίκια —τσιφλικάδωσις επιστημονική εγκατάστασις— όπου εργάζονται εκατοντάδες εργάτες, με τις γυναίκες και με τα παιδιά τους, με πλήθος επιστημόνων και άλλων υπαλλήλων, που ζουν και αυτοί με τα παιδιά τους. Κάθε τέτοιο ύπστατικό είναι ένα δόκιμο μεγαλοχωριό. Στο κυριότερο μέρος του χτήματος ύφεται ο πύργος—το «κονάκι», που λέμε εμείς—του ιδιοκτήτου.

Οι «αφεντιάδες» αυτοί δίδουν πολλές ψυχαγωγίες στους ανθρώπους των, που τους δουλεύουν, και μεταξύ των άλλων διατηρούν, με έξοδά τους, και μουσική καλή και πολύ καλήν ορχήστραν, για να χορεύει και διασκεδάει το ύπστατικό και γεωργικό προσωπικό τους.

Όλοι λοιπόν αυτοί εργάται, εργάτριες και εν γένει όλοι οι άνθρωποι του χτήματος, το πρωί του Πάσχα, π. ν. ν. ημερώσει, τοποθετούνται στη γραμμή, με την μουσική εμπρός, στον πύργο του μεγαλονοικοκύρη και μόλις χαράζει η αυγή, χαιρετίζουν, με θριαμβευτικά έμβρατιά την 'Ανάστασι του Σωτήρος και σκορπίζουν παντού χαρά και αγαλλίασι.

Μιά ώρα έπειτα από τον συναγεμισμό αυτόν, γίνεται μεγάλη ύποδοξη, στη μεγάλη αίθουσα του πύργου, όπου παραλαμβάνουν, εμπρός στον οικοδεσπότη και την οικοδεσποίνα όλοι οι ύπστατοι, εργάται, επιστάται και λοιποί. Κάθε ένας, καθώς περνάει μπροστά από τον αφέντη του, του κάνει μια μικρή υπόκλιση και καταθέτει στα πόδια του, ένα άναμνηστικό δώρο για την γιορτή, το οποίο κρατάει στα χέρια του.

Το δώρο αυτό είναι σχετικό με την εργασία, που κάνει ο κάθε ένας στο χτήμα και συμβολίζει και ένα από τα πάθη του Σωτήρος.

Οι κηπουροί, π.χ. φέρνουν «στέφανον εξ άκανθών». Οι υλοτόμοι φέρνουν μικρούς ξυλίνους σταυρούς. Οι μάγειροι κουλούρια που έχουν το σχήμα του 'Αγίου Τάφου. Η πλύστρες μικρά κάτασπρα σεντόνια, εις άνάμνησιν της ανόδου, με την όποιαν ετύλιξεν και έθαψεν το σώμα του Χριστού ο Εδοχίμων 'Ιωσήφ. Οι χτίσται μικρούς τετραγώνους λίθους, εις άναπαράστασιν του από του μνήματος του Κυρίου κυλισθέντος μεγάλου λίθου. Οι σιδηρουργοί σφυρία και καρφιά, εις άνάμνησιν της καθήλωσης του Χριστού επί του Σταυρού. Ο Πυργοδεσπότης άναπαύει τον τά δώρα, δίνει στους ανθρώπους του χτήματος, εύχόμενος:

«Υγιείς και εύφρόσυνοι το Πάσχα».

Επειτα τελειώνει η ύποδοξη, η πρωινή. Σάν προχωρήσει όμως η ημέρα, γίνεται μεγάλη λιτανεία από όλον τον πληθυσμό του χτήματος και τους κατοίκους όλων των γειτονικών χωριών, η οποία καταλήγει στην έκκλησία του πύργου, όπου καταθέτουν όλοι μικρά δώρα, και έπειτα χαιρετούν ο ένας τον άλλο.

Το πανηγύρι της ημέρας κλείει με την μεγάλη δοξολογία που γίνεται στην έκκλησία.

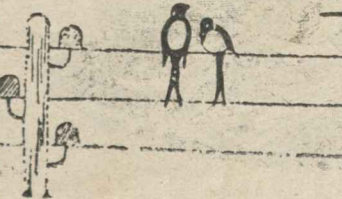
Επειτα τραγούδια, μουσικές, χοροί, ο αφέντης χαρίζει βαρέλια μύρου για να διασκεδάση ο λαός, και η μεγάλη αίθουσα του Πύργου, είναι όλην την ημέρα άνοιχτή, και δέχεται και κερνούν και περιποιούνται τους χωρικούς και τους εργάτας.

Στην 'Αγγλία η Κυριακή του Πάσχα, γιορτάζεται ήσυχα, όπως και η άλλες Κυριακές του έτους.

Την δευτέραν του Πάσχα, σ' όλα τα μέρη του Λονδίνου γίνονται χίλιες δι' ολίγες διασκεδάσεις και θεατρικές παραστάσεις, χάριν του λαού.

Σε καλό τό έχουν να πάνε την ημέρα αυτή στο Γρήνουντς και να κυλιστούν στους βράχους.

Στη Σουηδία τη νύκτα του Μεγάλου Σαββάτου προς την Κυριακήν, σ' όλα τα σπία, όπου είναι κορίτσια και παιδιά για παντρεία, καταγίνονται με κάτι περίεργους τρόπους, να μαντέψουν το μέλλον, εάν δηλαδή, θα παντρευθούν άργά ή γρήγορα και τι άνδρα ή γυναίκα θα πάρουν.

Η οίονοσκοπία αυτή γίνεται ως εξής:

Σ' ένα τραπέζι βάζουν τρία πιάτα, στο ένα βάζουν ψωμί, το άλλο κουλούρια της Λαμπρής και το άλλο το άφινον άδειαν.

Το κορίτσι που θέλει να ιδεί την τύχη του όδηγείται με δέματα μάτια στην πόρτα του δωματίου κι' εκεί το άφινον μοναχά. Ή χει τότε να βρή που είναι το τραπέζι για να πάρη ένα πιάτο από αυτό, όποιο βρεθεί στο χέρι της.

Αν πάρη το πιάτο με το ψωμί, θα πάρη φτωχό άνδρα, αν πάρη το πιάτο με τη Λαμπροκουλούρια, θα πάρη πλούσιο, και αν πάρη το άδειαν πιάτο δεν θα ύπανδρευη ποτέ.

Επίσης πιστεύουν στη Σουηδία ότι τα μεσάνυχτα, έφημερώνεται η Κυριακή της 'Αναστάσεως, τα άλογα και όλα τα ζώα, πεφτούν στα γόνατα, και προσκυνούν τον Σωτήρα, που άνασταίνεται.

Στην Ουαλλία πιστεύουν πολύ στις νεράιδες.

Η όμορφος νεράιδες έχουν άγαθοποιό επίδραση και δύναμη την ημέρα του Πάσχα, ενώ η δύναμις των κακών νεράιδων, έμμενεται από την ευεργετική επίδραση της 'Αναστάσεως του Σωτήρος. Επίσης σ' όλα τα χωριά της Ουαλλίας, την παραμονή του Πάσχα, άναβουν μεγάλες φωτιές την δεκάτην ώραν της νυκτός.

Κάθε οικογένεια άναβει τη δική της φωτιά στην αυλή της και μαζεύεται γύρω-γύρω όλη η οικογένεια και παρακολουθεί την καυσί της. Πιστεύουν ότι η φωτιάς αυτές, προλέγουν το μέλλον της οικογένειας. Κυττάζουν π.χ. εάν η φωτιά καίει λαμπρά ή δύσκολα, εάν βγάσει καπνό ή όχι, εάν καιη άργά ή γρήγορα, και άναλόγως με τις παρατηρήσεις αυτές, κρίνουν πως θα εινε η χρονιά για την οικογένεια και για τα μέλη της οικογένειας.

Στην 'Ιρλανδία ένα από τα χαρακτηριστικότερα της έορτής του Πάσχα, μεταξύ του άγροτικού πληθυσμού, είναι ο λεγόμενος «Πασχαλινός άγών του πρωινού». Σε ώριμμένη ώρα και τόπο, όλα τα άνήλικα κορίτσια, που έχουν ηλικία 14 ετών και άνω, μαζεύονται και κρίνουν άγώνως.... δρόμοι! Εκεί που θα νικήση παίρνει για βραβείο, ένα πλούσιο έσοκάμιο κατασκευασμένο από το πιο έκλεκτο λινό της 'Ιρλανδίας κεντημένο πλούσια και στολισμένο με μεταξωτές κορδέλλες.

Τα υλικά για το πονκάμιο καβαλλώνται από τον έθνον έθνον του χωριού και τα κεντήματα εινε των κοριτσιών που θα άγωνισθούν.

Στην 'Ιταλία ο έορτασμός του Πάσχα, θυμίζει την περίοδο των καρναβαλίων. Τα πασχαλινά δε αυτά καρναβίλια βαστάνε μία βδομάδα.

Στη Φλωρεντία γίνονται και μεγάλες πομπές στους δρόμους, που είναι ένα θέαμα πανοραμικό, που γοητοποιεί τον κόσμο. Στις πομπές αυτές, τον άποιν προηγείται πάντοτε ένας σταυρός στολισμένος με λαλούδια και με πλατείες μεταξωτές πολυχρώμες κορδέλλες, ακολουθούν νεάνιδες που χορεύουν και μεσαιωνικοί πολεμιστάί άπάνω σε όμοια άλογα και χίλιες δυό άλλες άπειροστές και άναπαράστασις του βίου του Σωτήρος.

Αυτά στη Βόρειο 'Ιταλία, στη Νότιο όμως, όπως π.χ. στη Καλαβρία διαγωνίζονται ποιά θα φάη περισσότερα..... λουκανικά την ημέραν εκείνη!..

Στα 'Ελληνικά χωριά της 'Ιταλίας, τα έθιμα του Πάσχα, όμοιάζουν πολύ με τα ελληνικά. Οι από αιώνας ξενιτεμένοι έθνοι 'Ελληνες κατόρθωσαν να διατηρήσουν, έστω και λίγο παλαιά την γλώσσα του, και τα έθιμά τους. Τη μεγάλη Πέμτη βράφουνε τρία αυγά, ενώ οι 'Ιταλοί δεν βράφουν. Το ένα από αυτά το άφινον στην εικόνα, το άλλο θα το βάλλουν στον έπίταφο του Χριστού, και το τρίτο θα το φυλάζουν και θα φάη όλη η οικογένεια, από λίγο, την ώρα της 'Αναστάσεως στην έκκλησία.

Στη Μάλτα πάλι, έχουν σε καλό, να πίνουν ένα φάρ, από την θάλασσαν, την ημέραν του Πάσχα. Για αυτό μετά την έκκλησίαν όλοι οι Μάλτεζοι καταβαίνουν με καλαμίδες και ριχτές στην άκροθάλασσά. Εκείνος που θα πιάση το μεγαλύτερο και άκροβώτερο φάρ, θα εινε ο ευτυχής και δοξασμένος της χρονιάς... Ειναι δε ύποχρεωμένος να πάη στην έκκλησία ν' άνάγη με λαμπάδα και να προσκυνήσει. Οι δε συγχωριστοί του, τον παίρνουν και τον φιλούν στα σπία τους.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΜΑΣ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΩΡΟ

ΤΗΣ JEANNE GARUCHET

Εκείνο το πρωί, όταν η Μαγδαληνή Βινώ, άνοιξε τα μάτια της, στο μικρό της καμαράκι, το φωτικό και καθαρώτατο, ο ήλιος χρυσάινε τις τούλινες κουρτίνες και στον άνοιξιότινον άέρα, η καμπάνες της ένορίας, έξεφάντωναν χαρμόσυνα.

Μισοξύπνια άκούη η γεροντοκόρη, με τα σαράντα καλοκαίρια της, άπόρησε για μία στιγμή άκούγοντας τους φαιδρούς αυτούς κωδωνισμούς και βλέποντας τη γλυκειά άμμοπαίρα γύρω της. Άμέσως όμως θυμήθηκε ότι ήταν Πάσχα. Γρήγορα γρήγορα, σηκώθηκε, έβηγε στο παράθυρο, και παραμέρησε την κουρτίνα... Ο ούρανός ήταν καταγάλανος, ο άέρας χλιαρός, μύριζε άνοιξη και ένα μικρό δενδράκι, που ήταν φυτωμένο στη γειτονική αυλή, είχε στολισθεί με χλωρά φύλλα, άφροσπαστα. Η Μαγδαληνή στάθηκε λίγες στιγμές εκεί άκίνητη, θαυμάζοντας όλη εκείνη τη χαρά της φύσεως, χωρίς να καταλαβαίνει η φτωχή, ότι στο πανηγύρι έκείνη τη ζωής και του 'Απριλίου, αϊτή γεροντός ένα άκόμα χρόνον.

Πόσα Πάσχα είχαν περάσει άπάνω από το κεφάλι της, άλλα μακάρι και ρόδινα, άλλα κοντινά και μολυβένια, που την εύρηαν πόνη ν' έρημη από στοργή και από χαρά. Περασότερο όμως από κάθε άλλη χρονιά, έκείνο το πρωί, της έρχόντουσαν ό μνησες από τα μακρινά χρόνια του παρελθόντος και έβλεπε τον έαυτό της, ένα μικρό κοριτσάκι, χαρούμενο, να περιμένει άνυπόμονο το πασχαλινό αυγό της και την καινούργια φορεσιά της. Τι μακάρι που ήταν σήμερα, όλα αυτά! Και όμως η καμπάνες χτυπούσαν όπως άλλοτε και ο καιρός ήταν σαν άλλοτε λαμπρός. Γιατί άραγε, της φαινόταν πως όμορφος η περασμένης Πασχάς; Και κουνώντας το κεφάλι της λυπητερά πιασε δεν ελχεν αλλάξει παρά μοναχά ο έαυτός της!..

Και όμως έπρεπε να διώξη όλες αυτές τις μνησες σκέψης... Έπρεπε να ντυθεί και να πάη στην έκκλησία. Και έπειτα θα πήγαινε στο σπίτι της πλούσιας νύφης της, η όποια, κάθε χρόνο της έκανε το τραπέζι, ένα τραπέζι που έμοιαζε λίγο μ' έλεημοσύνη. Το τραπέζι αυτό την έκανε να σκεφτείται, Φανταζότανε τον έαυτό της, να μαινη συνεσταλμένη και στενωχορημένη στο πολυτέλες σαλόνι της νύφης της και να ζητάει και την μικρή άνεψιά της, την Ζερμαίν, για να της δώσει το ταπεινό Πασχαλινό της δώρο.

Αχ, αυτό το δώρο! Από έβδομάδες το συλλογίζοτανε κάθε χρόνο και πολύ περισσότερο έφρετο που ήταν κι φτωχότερη. Είχε άγοράσει φθηνά, ένα μικρό κόκκινο περιδέραιο, από ψεύτικο κούρλι και ήθελε να το κλείσει μέσα σ' ένα αυγό. Αλλά δεν είχε το αυγό! Τα δε τεχνικά άγία ήταν άκριβά, για το φτωχό της πορτοφόλι. Ποσο ντεπέτονε να πάη με ένα τόσο τιποτένιο δώρο! Και την άγαποσε τόσο πολύ την άνηψούλα της!..

Ός το περσιέριό το σκεφτότανε αυτό και γι' αυτό η φτώχεια της της παινότανε, άκόμα πιο σκληρή την Λαμπρή εκείνη. Ούτε το άπαιτο μαύρο φόρεμά της, που ήταν έφθαρμένο από τα χρόνια, ούτε το καπέλο της, που ήταν περασμένης μودας την λυτούσε τόσο, όσο αυτό τ' αυγό, που δεν μπορούσε να δώσει στη Ζερμαίν. Όταν όμως γύρισε από την έκκλησία ελχεν λίγο ήσυχάσει. Χωρίς να φρονισή, να βάλη ποδιά μπροστά της, αϊτή που ήεαν τόσο προσεχτική, άρχισε να ψάχη γρήγορα και γενικά στο ντουλάπι, στη συστάδα του κομπού. Σ' όλα τα παλά της πράγματα, τα τιμαριή καμμάτια του παρελθόντος.

Είχε σκεφθεί από την έκκλησία, ότι μία φορά, σαν ήεαν πο-λύ μικρό κορίτσι, μία χαρούμενη Λαμπρή, σαν σήμερα, της είχαν δώσει ένα όμοιοτατο τεχνικό αυγό, το όποιο είχε φυλάξει από τότε, σαν κάτι πολύτιμο. Αλλά χάριν της άνηψούλας της, άποφάσισε να το θυσιάσει, να το στερήθη. Και ήεανε τόσο εύχαριστη με τη θυσία της αϊτή.

Στα βάθος ενός κομπού, άκόμα τυλιγμένο μ' ένα μεταξωτό νήμα, το βρήκεν έπί τέλους, το αυγό αυτό, ξεθωριασμένο, κίτρινο από τα χρόνια, σαν αϊτήν. Ήταν φτιαγμένο από άχυρο λεπτό και πλαγμένο, με ένα όμοιο μαλακίον μαγαρίτες ζωγραφισμένο και με πασχαλιές. Είχε όμως πάνω του κάτι το πολύ παλιό και ξεθωριασμένο. Η Μαγδαληνή όμως, που όλη η ζωή της, πέ-φανε σε μία μεγάλη μετριοτήτα

και η όποια δεν ελχεν δει όμοια πράγματα, το εύρισκε πάντοτε όμοιο. Και με την άγαθή ύπερηφάνεια, ότι θα δώσει στην άνεψιά της κάτι που της ήεανε τόσο πολύτιμο, έβαλε μέσα στο αυγό το κόκκινο περιδέραιο, το έδεσε με έναν σπάγγο τριανταφυλλί και έκτύπησε το μικρό δέμα με εύχαρίστησι. Τώρα μπορούσε να μνη, χωρίς στενωχώρια, στο σαλόνι της νύφης της...

Σάν έφθασε στις νύφης της, ήταν γεμάτο κόσμο το σαλόνι. Χαίρετσε λίγο ντροπαλά και κάθισαι παράμερα, στη συνηθισμένη της γωνιά. Η Ζερμαίν, ήταν εκεί, όλόχαρη, για το όμοιο της φουστάνι. Άμέσως έτρεξε στη θεία της και με φίλαριες και με γέλοια της έδειξε τα δώρα που της ελχαν δώσει.

— Μά κι' εγώ σου έφερα κάτι, της ελεπν η Μαγδαληνή, και προστάθηκε να λύση το μικρό το δεματάκι της.

Αλλά το κορίτσι, πιο γρήγορο από αϊτή, έβγαλε σε μία στιγμή και το σπάγγο και το χαρτί του δέματος και το αυγό παρουσίασθηκε, πολύ παλιό, πολύ ξεθωριασμένο, κάτω από τη καινούργια τη κορδέλλα του.

— Ένα αυγό! Ένα αυγό από άχυρο! φώναξεν έκπληκτη η μικρή. Έπειτα ήλθεν η σειρά και του περιδεραιού.

Το κοριτσάκι το σήκωσε και με τα δυό της χέρια ύψηλά:

— Κίττα μαμά! Έφώναξε και χαμόγέλασε, κάπως περιφρονητικά για το μικρό το δώρον.

Αλλά έκείνο που έκανε εντύπωση μεγάλη ήεαν τ' αυγό, και το παιδί αυτό το συνηθισμένο όπ το πολυτέλεια, το γύρισε στα χέρια του, ζητώντας να ένοιψη πως ήεανε φτιαγμένο. Άξαφνα φώναξε θριαμβευτικά:

— Μπα! Κίττασε θείσα, πως ξεφτάει αυτό τ' αυγό! Και με το ένστικτο έκείνο, που έχουν τα μικρά παιδιά να καταστρέφουν, τράβηξε μία άκρη του άχυρου και το αυγό άρχισε να ξεφτίζει. Το παληοκόριτσο τραβούσε, όλο και τραβούσε και έπαιζε και διασκεδάσε.

Η Μαγδαληνή έκτύπησε θαμπωμένη. Θυμότανε το μακρινό έκείνο Πάσχα, που είχε λάβει το τιποτένιο, αλλά τόσο πολύτιμο έκείνο δώρον, που καταστρεφόταν τόσο σκληρά τώρα μπροστά της. Της φαινόταν πως ήεαν και αυτό, ένα κομμάτι από την νεότητά της, το όποιο έφυνε, σκόρπιζε καταγής, μαζί με τα άχυρα έκείνα... Και ένα δέκνυ, το όποιο κανείς δεν ελδε, κύλησε από τα μάτια της και έγλύστησε μέσα από τις ρυτίδες της...

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ "ΝΤΟΥΛΑΠΙ, ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Λίγον καιρό μετά την επικράτηση της Γαλλικής επανάστασεως, η βασιλική οικογένεια της Γαλλίας ένεκλεισθή ός γνωστόν, στην φοβερή φυλακή του Τεμπλου.

Κάποιο μεσημέρι μόλις τα μέλη της βασιλικής οικογένειας έκάθισαν για να γευματίσουν, ύπο την άγρυπνη επίτηρηση των δεσμοφυλάκων τους, έτυχε να φέρουν στο τραπέζι ένα όρεκτικότατο και θαυμάσιο κέκι. Τα μάτια του μικρού διαδόχου, μόλις το ελδε, άστρηναν. Πηδώντας δε προς την βασίλισσα Μαρία Άντουανέτα της ελε:

— Τι όμορφο γλυκό! Γνωρίζω, μητέρα, ένα έομάρι, μέσα στο όποιο, εάν μου επιτρέπεται, θα το τοποθετήσω, για να μη μπορέση κανείς να το άνακαλύψη...

Οι δεσμοφύλακες, θορύβημένοι από την άποκαύψη αϊτή, άρχισαν να έστάζουν λεπτομερώς το δωμάτιο, για να δουν μήπως ύπηρεσε πουθενά κανένα μυστικό έομάρι. Ποιος έξερε τι σπουδαιότητα ένογοποιητικά έγγραφα, θα έκομψοντο σ' αυτό!... Έπειδή όμως δεν άνεκαλύφθη τίποτε, έτοιμαζόντουσαν να υποβάλλουν σε άνάκριξη τα μέλη της οικογένειας, όταν η βασίλισσα έρώτησε άνηψον τον γιό της:

— Δεν βλέπω, παιδί μου, πουθενά το έομάρι αυτό...

Μαμά, να η πόρτα του! άπήνησε άφελώς ο μικρός πρίγκιπ, δείχνοντας το στόμα του.

Οι άγριοι δεσμοφύλακες της τρομοκρατίας, άναγκάσθηκαν τότε να χαμογέλασουν κι' αυτοί.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

— Άλλοι σκάφτουν και κλα-

δεύουν κι' άλλοι πίνουν και χορεύ-

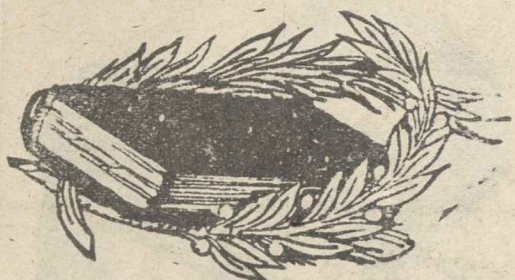
ουν... Άλλοι σπέρνουν και θερι-

ζουν κι' άλλοι τρών και μαγαρί-

ζουν».

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Από το Ίερό Σπήλαιον στὸν Πανάγιον Τάφο. Ἐνας θρύλος γιὰ τὴ Θεοτόκα. Ἡ ἐπιδρομὴ τῶν ἀπίστων. Ὁ Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὰ θαύματά του. Ὁ Ἅγιος Λίθος. Τὸ Θεῖον Μνημεῖον. Ἐδῶ εἶνε ὁ ὁμαλὸς τῆς Γῆς. Περιγραφή τοῦ ἱστορικοῦ Ναοῦ, κλπ.

Ἡ ἐπίσκεψις στοὺς Ἁγίους Τόπους παρέχει στὸν εὐσεβὴ προσκυνητὴ θεάματα πολὺ ἐνδιαφέροντα. Καὶ ἐν πρώτοις τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ: Εἶνε μικρὸ, ἐν μέρει φυσικὸ καὶ ἐν μέρει τεχνητό. Οἱ πρώτοι Χριστιανοὶ γιὰ νὰ τὸ προφυλάξουν ἀπὸ κάθε βλάβη, ἔχτισαν ἐπάνω ἀπ' αὐτὸ ἐκκλησίαν. Οἱ τοιοῦτοι τοῦ ἱεροῦ Σπηλαίου καὶ οἱ φυσικοὶ βράχοι τὸν εἶνε σκεπασμένοι μετὰ πολυτελῆ ὑφάσματα, ἐνθ' ἀπὸ τὸ θόλο τοῦ κρέμονται ἀπειρες καντήλες, χρυσῆς διαμαντοστόλιστες, ποὺ καίνε νύχτα καὶ μέρα. Στῇ θέσιν τῆς Γεννήσεως ὑπάρχει ἐν ἀσημένιῳ ἀστρῷ, παμπάλαιον ἀφιέρωμα, ποὺ φέρει λατινικὴν ἐπιγραφὴν: «*Ἐδῶ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκ τῆς Παρθένου Μαρίας*».

Στῇ δεξιᾷ πλευρᾷ τοῦ Σπηλαίου ὑπάρχει ἕνα εἶδος ἀλκόβας, μέσα στὸ βράχο. Ἐκεῖ ἦταν ἡ φάτνη τῶν ἀλόγων, ὅπου ἡ θεία Μητέρα ἀπέθεσε τὸ Βρέφος Ἰησοῦν. Κοντὰ ὑψώνεται βωμὸς δεικνύων τὴν θέσιν, ὅπου ἐγονάτισαν οἱ Μάγοι.

Σὲ μικρὴ ἀπόστασι, βρίσκεται ἄλλο, ὁ νοι αἰζόμενο «*Σπήλαιον τῆς Γαλιλαίας*». Σ' αὐτὸ, κατὰ τὴν παράδοσι, κατέρυγε ἡ Παναγία, ἐνθ' ὁ Ἰωσήφ προετοίμαζε τὴ φυγὴ τοῦ Στῆν Αἴγυπτο. Καὶ διηγοῦνται ὅτι σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ Παρθενώμειος ἐβόρυνε τὸ Θεῖο Βρέφος, λίγες στάλες γάλα ἔπεσαν χάμω στὸ ἔδαφος τοῦ Σπηλαίου. Ἀκόμη καὶ σήμερον ἡ Βηθλεεμιστικὴ μητέρα, ὡς καὶ αὐτὴς ἡ ἀλλοθρόνη Βεδουίνες, ὅταν στερεῖται τὸ γάλα τοῦ, ζύνουν τὸ λιθαρί ἐκεῖνο καὶ πίνουν στὸ νερὸ τῆ σκόνῃ τοῦ, πιστεύοντες ὅτι θ' ἀποκτήσουν πάλι τὸ γάλα τοῦς.

Ἐβρομῆντα χρόνια μετὰ Χριστὸν, ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων Τίτος κατέστρεψε τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ὅταν ξαναχτίστηκε ἡ πόλις, φαινόταν ἐνῶς μικρὸς λόφος, ὁ Γολγοθᾶ, ὅπου σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Κατὰ τὸ 326, μετὰ διαταγὴν Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου, ὁ λόφος αὐτὸς κατεστράφη καὶ κατὰ ἐντέλῃ ὁ Τάφος τοῦ Σωτήρος. Στῇ θέσιν αὐτὴ ἐχτίστηκε ὁ Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως, μέσα στὸν ὁποῖον περιεχόταν καὶ ὁ Πανάγιος Τάφος.

Στὰ μετέπειτα χρόνια ὁ Τάφος τοῦ Χριστοῦ ἔπαθε διάφορες ἐπιθέσεις ἀπὸ τοὺς Πέρσας καὶ ἄλλους βαρβάρους λαοὺς. Στὰ 450 ὁ Αὐτοκράτωρ Εὐδοκίαν, σύζυγος Θεοδοσίου τοῦ Μικροῦ, ἦρθε στὰ Ἱερουσαλὴμ, ἔχτισε τὴν ἐν Σιών ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, πτωχοκομείον, μοναστήριον καὶ ἐφρόντισε γιὰ τὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως.

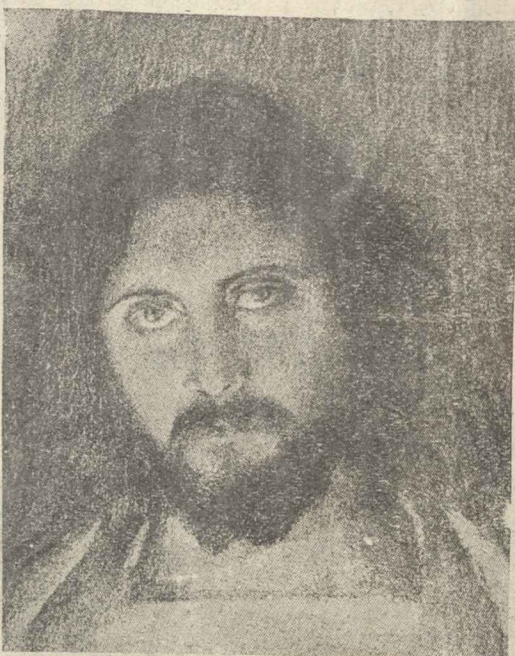
Κατὰ τὸ 637 ἡ Ἱερουσαλὴμ κατελήφθη ἀπὸ τὸν Ὀμάρ καὶ τότε ὁ Ναὸς ἔπαθε πολλὰς ζημιὰς. Στὰ 936 οἱ Ἀραβες ἔβαλαν φωτιά στὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἔκαψαν τὸ δυτικὸ μέρος τοῦ, τὸ ὁποῖον ἀργότερον οἱ Χριστιανοὶ ἐπεδιόρθωσαν μετὰ πολλοὺς κόπους. Ὑστερον ἀπὸ 33 χρόνια ὁ Ναὸς ἐνυπολήθη καὶ πάλι ἀπὸ τοὺς Ἀραβες, τὴ νύχτα τῆς Ἀναστάσεως, τότε δὲ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης χάθηκε μέσα σὲς φλόγες.

Τὸ κακὸ διορθώθηκε ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς, ὅσο ἦταν δυνατόν, ἀλλὰ στὸ 1010 κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Χακίμ, ὁ Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως κατεστράφη ὁλοτελῶς, καὶ στὰ εἰρημιά τοῦ, οἱ ἀπίστοι ἐρχοῦνταν τὰ διάφορα φορτία. Τέλος, τῇ 1033 ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ῥομάνος ἀνέλαβε τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ, τὴν ὁποῖαν ἐ συμπλήρωσαν οἱ Αὐτοκράτορες Μιχαὴλ ὁ Παφλαγὼν καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος.

Ὅταν ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐπιδιοχεῖτο ἀπὸ τοὺς Σταυροφοροῦς, στὰ 1099 οἱ ποικροκροῦμενοι δὲ κατέστρεψαν τὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, ποὺ ἦταν ἡ αἰτία τοῦ πολέμου ἐκεῖνον, ἂν δὲν τὸν ἐσωσε ἡ ἐπέμβασις τοῦ Πατριάρχου Συμεῶν.

Στὰ 1219 πολλοὶ καθολικοὶ μοναχοὶ ἐπῆγαν στὰ Ἱερουσαλὴμ νὰ προσκυνήσουν, ἀλλ' ἔκαναν ἐπιδρομὰς οἱ Ἀραβες καὶ τοὺς ἐσφαζαν ὅλους. Στὰ 1532 ἄλλοι καθολικοὶ μοναχοὶ ἐγκατεστάθησαν στὰ Ἱερουσαλὴμ καὶ θέλησαν νὰ πάρουν δικό τους τὸν Ἅγιον Τάφο, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσαν.

Στοὺς ἀκόλουθους χρόνους ἄρχισε δεινὸς ἀγὼν μεταξὺ Λατίνων καὶ Ἀρμενίων περὶ κατοχῆς τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι ἀναγκάστη-

Ὁ Χριστὸς
(Τοῦ Ντονιάν Μπουρεν)

τοῦ Εὐαγγελίου κλπ.

Τὸ θεῖον Μνημεῖον φωτίζεται ἀδιακόπως μετὰ 43 χρυσῆς καντήλες, ἀπὸ τις ὁποῖες 13 ἀνήκουν στοὺς Ὁρθόδοξους, 13 στοὺς Καθολικοὺς, 13 στοὺς Ἀρμενίους καὶ 1 στοὺς Κόπτες.

Καίτοι δὲ μέσα καὶ τρεῖς λαμπάδες ἀνάμικτες, μὰ ἀπὸ καθε δόγμα. Ἀπὸ «*κανδηλανάπτει τοῦ Ἁγίου Τάφου*», καλὸς, εἶνε διωρισμένοι νὰ φυλάττει μήπως οἱ εὐλαβεῖς προσκυνῆται κοῦρον καμμία ἀπὸ τὸν Ἅγιον Λίθον ἢ ἀπὸ τὰ γύρω μάρμαρα.

Ὁ Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς νεώτερους *Παλιὰς*. Ὡς οἰκοδόμημα μορεῖ νὰ θεωρηθῇ κατὰ τὸ μέγεθος, τὸν πλοῦτον καὶ τὸν διάκοσμον, ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειότερους ναοὺς τῆς Χριστιανοσύνης. Τὴν ἡμέραν μπαίνει κανεὶς σ' αὐτὸν ἀπὸ μιὰ μόνον πύλη, τὴν ὀνομαζομένην *Ἁγία Πόρτα*, φτεαγμένη ἀπὸ κρυσταλλοῦ. Ἀπὸ μέσα εἶνε καλπαντισμένη μετὰ σιδερένιες πλάκες. Τὰ δύο ῥότματα τῆς εἶνε σιδερένια καὶ ἔχουν ἐπιγραφὰς ἀραβικὰς: «*Ἀπόλαυσε τὸν πόθον σου, προσκυνητᾶ. Εἰσελθε εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου, εἰς τὸν πολυφύλλον οὐρανόν*». Πρὸς ἀνατολὰς ὑπάρχει καὶ ἄλλη πύλη, φραγμένη. Καὶ ἡ διὰ αὐτῆς πόρτες ἔχουν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐντεκα κολώνες ἀπὸ μάρμαρον λευκὸ καὶ πρᾶσινο καὶ με κινδύονα Κορινθιακοῦ ρυθμοῦ, με θαυμάσιες γλυφές. Μὰ ἀπὸ τῆς κολώνες αὐτῆς, ἀριστερὰ, εἶνε σκιωμένη στὸ κάτω μέρος. Μιὰ λατὴν παράδοσις τῶν Ἱεροσολιμιτῶν λέει ὅτι ἡ κολώνη σκιώθηκε γιὰ νὰ βγῇ ἀπὸ καὶ τὸ Ἅγιον Φῶς καὶ ἀνάφωτον τῆς λαμπάδος τοῦς, κατὰ τὸ Πάσχα τοῦ 1540, μερικὸι φτωχοὶ προσκυνῆται ποὺ δὲν ἔχουν χρήματα νὰ πληρώσουν γιὰ νὰ μπειν στὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως. Γιατὶ στὰ χρόνια ἐκεῖνα ἡ εἰσοδος γινόταν με πλῆρωμα.

Στὸ ὑπέρθυρον τῆς Ἁγίας Πόρτας εἶνε σκαλισμέναι ἐντεκα εἰκόνες: Ἡ Ἑγερσις τοῦ Λαζάρου, ἡ Βασιλεία τοῦ Εὐαγγελίου κλπ.

ΑΔΙΑΚΡΙΤΟΙ ΚΑΙ ΑΔΙΑΚΡΙΣΙΣ

Ὁ Ἰωσήφ τῆς Γερμανίας καὶ ἡ πανδοχεὺς. «*Ξυρίζω τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα!*» Ἡ εἰκεσιότης τοῦ Λουδοβίκου 18ου πρὸς τοὺς ἀλλοεθνικοὺς τοῦ. Ὁ ταμπάκος τοῦ βασιλέως. Ἡ βρόστις τοῦ ἐκλεκτοῦ τῆς Βαυαρίας πρὸς τὸν ἀδίακριτο ἀξιωματικόν.

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Ἰωσήφ ὁ Β', ταξιδεύοντας κατὰ τὴν 1771 πρὸς τὴν Γαλλίαν ἐφθάσε στὴν μικρὴ πόλιν Ρέδελ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ.

Ἡ δευτέρωρα τοῦ ξενοδοχείου στὸ ὁποῖον κατέλυσε, ἄρχισε νὰ τοῦ ὑποβάλλῃ διάφορες ἀδίακριτες ἐρωτήσεις, ἐπέμενε δὲ καὶ νὰ μὴ ἐὰν ἀνῆκε στὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀναμενόμενου ἀνταρκτοῦ.

Πῶς μπορὸ νάνηκα στὴν «ἀκολουθία» τοῦ αὐτοκράτορος, ἀπάντησεν ὁ Ἰωσήφ, ἀφ' οὗ, καθὼς βλέπει, δὲν τὸν ἀκολουθεῖ. Ἀλλὰ... προηγουμένως αὐτοῦ...

Ἡ φωνὴν ξενοδόχου ἐν τούτοις δὲν ἔπαυσε τῆς ἀδίακριτης ἐρωτήσεως. Καὶ, σὲ λίγο, ἐνῶ ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε σαπουνίσαι τὸ πρόσωπόν του γιὰ νὰ ξυρισθῇ, τὸν ξαναρώτησε μετὰ περιέργεια:

«*Ἐκτελετε καμμίαν ἀνακρίσιν στὰ ἀνάκτορα;*»

Ναί, ἀπάντησεν ὁ Ἰωσήφ. Ξυρίζω τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα!..

Ὁ Λουδοβίκος 18ος ἐφέρετο μετὰ μεγάλην εἰκεσιότητα πρὸς τοὺς αἰσῶς τοῦ. Ὅταν ὅμως κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς τολμούσης νὰ λησμονήσῃ τὸν σεβασμὸν ποὺ τὸν ὀφείλει, τὸν ἐβαλεν ἀμέσως στὴ θέσιν τοῦ. Ἄκαπτε, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἰμπεριοφιλικοῦ τοῦ μαρκήσιος ντὲ Ἀβραὰμ, καταχρώμενος τοῦ θάρρους ποὺ τοῦ εἶχε δώσει, ἐπῆρε καὶ πρὸς ταμπάκον μετ' αὐτὸν τὴν ταμπάκον τοῦ βασιλέως ποὺ τὴν εἶχε ἀφαιρῇ ἀνοικτὴ ἐπ' αὐτὸν στὸ γραφεῖο τοῦ.

Ὁ Λουδοβίκος 18ος δὲν ἔκαμε καμμίαν κίνηση γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ. Μόλις ὅμως ὁ μαρκήσιος τράβηξε τὰ δακτυλὰ τοῦ ἀπὸ τὴν ταμπάκον, ὁ βασιλεὺς τὴν ἐπῆρε, καὶ χωρὶς νὰ πῇ λέξη, ἀδείασεν αὐτὸν τὸ περιεχόμενον τῆς στὸ πτόμα.

Καὶ ἀνάλογο συνέβη καίτοι καὶ στὸν Ἐκλέκτορα τῆς Βαυαρίας. Ἐνὰ γάλλος ἀξιωματικὸς ὁ ὁποῖος εἶχε πάει νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, ἐνῶ συζητοῦσε μαζὺ τὸν, ἀνοῖξε ἀρήρημενος τὴν ταμπάκον τοῦ Ἐκλεκτοῦ, ποὺ βρισκόταν πάνω στὸ γραφεῖο τοῦ, καὶ πῆρε καὶ πρὸς ταμπάκον.

Ὁ Ἐκλέκτωρ ὅμως δὲν φέρθηκε σάν τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας. Χωρὶς νὰ παρηγγίῃ καθόλου τὴν εἰκεσιότητα τοῦ ἀδίακριτου ἀξιωματικοῦ, τοῦ προσέφερεν ὡς δῶρον τὴν πολυτελὴ ταμπάκον μετὰ τὸ περιεχόμενον τῆς!..

Ὁ ἱερός Νιπτήρ, καὶ ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος.

Τὸ πρῶτον Προσκυνῆμα ποὺ ἀπαντοῦμε ἐν τῇ παλαιᾷ Ἱερουσαλὴμ, ἡ *Ἁγία Ἀποκαθάρσις*. Βρίσκεται ἀπέναντι τῆς Ἁγίας Πόρτας καὶ εἶναι σχῆμα τραπέζης. Ὑψος 30 ἐκατοστὰ, μήκος 2,07 μ., πλάτος 1,30 μ. Σκεπάζεται ἀπὸ μάρμαρον πορφύρεο. Γύρω ὑψοῦται 12 μαυροῦ, 4 τὸν Ὁρθόδοξον, 4 τὸν Καθολικόν, 4 τὸν Ἀρμενικόν. Κάθε μαυροῦλ βασιλεὺς λαμπάδα βάρους 50 ὀνδρων! Ἡ Ἁγία Ἀποκαθάρσις εἶνε ὁ τόπος ὅπου ὁ Ἐὐσχημὸν Ἰωσήφ, ὁ Νικόδημος καὶ ὁ Ἰωάννης μετὰ τὴν Θεοτόκον, κατέβησαν τὸ Σῶμα τοῦ Σωτήρος ἀπὸ τὸ Σταυρὸν καὶ τὸ ἐκθήσαν «*εἰληφάντες σινδὼν καθαρά καὶ ἀρώμασι*», κατὰ τὴν Ἰουδαϊκὴ συνήθειαν.

Προσφέροντας φθάνουμε σὲ μιὰ πανύψηλη ἀψίδα, *Βασιλικὴ Κενόμα* λεγόμενη ἀπὸ τὴν ὁποῖαν περνῶμεν στὸ *Χορὸν τοῦ Καθολικοῦ*. Τὴν κορυφὴν τοῦ Καθολικοῦ ἀποτελεῖ μέγας, λίθινος τροχὸς, ὁποῖον ἀρχιτεκτονικῶς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κρέμεται πολυέλιος βάρους 300 ὀνδρων, μετὰ 300 φῶτα, λαμπρότατοι, ἀνυπολόγιστης εἴσεως. Κάτω, στὴ μέση τοῦ Καθολικοῦ, ὑψώνεται μιὰ στρογγυλὴ ἀψίδα γύρω ποὺ εἶναι μέσα σκαλισμένη μετὰ σφαῖρα. Ἐδῶ ἐπιτελετο ἄλλοτε ὅτι ἦταν ὁ ἀφαιρῶς τῆς Γῆς. Ὁ ἐπισκεπθεὶς τῇ 1971 τὴν Ἁγίαν Γῆν περιηγητὴς Ἀρχιεπίσκοπος γράφει τὰ ἑξῆς περιγράφων:

«*Ἐνθ' ἐν Ἱερουσαλὴμ, πρὸς ἐνδεῖν τοῦ ὁμαλοῦ τῆς Γῆς, ἐκεῖ ὅπου ἀνέστη ὁ νεκρὸς δι' ἐπιφάνσεως τοῦ Σταυροῦ, ἡ στήλη αὕτη κατὰ τὴν μεγαλειότηταν ἐξορίων ἡμέραν, καίτοι ἐκτεταμένη εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, δὲν ἐσχηματίζει σκιά, παρελθὼν ὅμως τῆς ἡμέρας ταύτης, ἤρπεναν ἡ σκιά. Τοῦτο ἐξοριστικῶς ἀποδείξει ὅτι ἡ Ἱερουσαλὴμ ἐκεῖνο ἐν τῇ μέσῃ τῆς Γῆς». Ὁ κατὰ τὸ 1102 ἐπισκεπθεὶς τὴν Ἱερουσαλὴμ Σαρβολφὸς γράφει μέσα στὸ σημερινὸν Καθολικὸν καὶ στὸν τόπον τοῦ σημερινοῦ *Ἀφαιρῶς τῆς Γῆς*: «*Ἐνάν τὸπον, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο «*πυλὴν*» καὶ ἐκεῖ ὁ Κύριος ἤμωτον ὁμαλὸν τῆς Γῆς ἰδιοχείρως: ἔδειξε καὶ ἔδειξε κατὰ τὴν παλαιότητα».**

Ὅμως ὁ Χορὸς τοῦ Καθολικοῦ εἶνε καταστόλιστος ἀπὸ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν εἰκόνων καὶ ἄλλα κειμήλια μεγίστη ἀξίας. Τῇ νύχτῃ τῆς Ἀναστάσεως οἱ παπάδες ἀνάβουν ἐκεῖ 1000 φῶτα.

Ὁ Προσκυνητὴς

ΠΙΑΣΧΑΛΙΝΑ

ΤΙΠ-ΜΠΙΤΣ

Ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, χρονολογεῖται ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας.

Στὴν ἀρχὴ ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, εἶχε τὸν προορισμὸν νὰ βαπτίζωνται, κατὰ γίλιους οἱ εἰδωλολάτραι ποὺ εἶχαν κατηχηθῇ. Ἐπειτα ἔλαβε τὸν θρησκευτικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν χαρακτήρα ποὺ ἔχει σήμερον.

Γιὰ νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα, κατὰ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους, χρόνια διόκλητρα περάσανε, σὲ κατανάλωσι συζητήσεων καὶ πολυλογίας καὶ σχολίων.

Οἱ Δυτικοί, συμμορφούμενοι μετὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐθίμην, γιόρταζαν τὸ Πάσχα, τὴν πρώτην Κυριακὴν, ποὺ ἀκολουθεῖ μετὰ τὴν 14ην ἡμέραν τῆς σελήνης τοῦ Μαρτίου.

Οἱ Ἕλληνες ὅμως μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου, γιόρταζαν τὸ Πάσχα τὴν ἰδίαν ἡμέραν ποὺ συνέπιπτε ἡ 14η ἡμέρα τῆς σελήνης τοῦ Μαρτίου.

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 3ου αἰῶνος ὁ Ἐπίσκοπος Ῥώμης Βίκτωρ, ἔγραψε στοὺς Ἕλληνας Ἐπισκόπους ἐπιστολὴν αὐθάδη, διὰ τῆς ὁποίας τοὺς διέταξε, νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμα τῶν Δυτικῶν, γιὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα τῶν.

Ὁ Ἐπίσκοπος ὅμως Ἐφέσου Πολυκράτης, ἀπάντησεν ὅτι οἱ Ἕλληνες θὰ μείνουν πιστοὶ σὲς παραδόσεις τῶν καὶ ἐξαναγκάσει τὸν Βίκτωρα νὰ ἀνταπαντήσῃ, ὅτι κατόπιν τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς, ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ διακόψῃ κάθε σχέσιν μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς.

Οἱ Ἕλληνες ἀπάντησαν ὅτι μόνον αἱ πρὸς τὸν θεὸν σχέσεις τῶν Χριστιανῶν τοὺς ἐνδιαφέρουν καὶ ὅχι αἱ τῶν ἐιρηνοδευμένων ἀτόμων.

Ἡ διάσπασις αὕτη ἔλαβε τέλος κατὰ τὸ 325, ποὺ ἐγενήθη ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐθεσπίσθη ἡ παραδοχὴ ἀπὸ ὁλες τῆς ἐκκλησίας, τῶν συνηθειῶν τῆς μεγάλης τῆς Ῥώμης ἐκκλησίας.

Οἱ Ἕλληνες τότε ἀποδεχθῆκαν μὲν τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνόδου, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, ἦταν κατὰ 13 ἡμέρας ἀργότερον ἀπὸ τὸν τῶν Λατίνων, γιὰ τοῦτο γιόρταζαν πάντοτε τὸ Πάσχα τοὺς μερικὲς ἡμέρας ἀργότερον ἀπὸ τοὺς Δυτικοὺς.

Καὶ ἐξηκολούθησε τοῦτο ἐπὶ αἰῶνα, ἕως ὅτου ἀλλάξε καὶ τὸ δικὸν μας ἡμερολόγιον καὶ εἶπε Ἕλληνες καὶ Λατῖνοι, Ἀνατολικοὶ καὶ Δυτικοὶ γιόρταζουμε μαζὺ τὸ Πάσχα.

Σ' ἕνα παλαιὸν Περσικὸν φύλλον τῆς «*Ἀκροπόλεως*» τοῦ Γαβριηλίδου, ὑπάρχει ἕνα περὶ πῆμα τοῦ Χ... Καφαντάρη, διὰ τὴν Ἀνάστασι.

Ἀρχίζει ὡς ἑξῆς: «*Ἀπὸ τῆς παραοῆς τοῦ Ἀδάμ, πάσχουσα ἡ ἀνθρωπότης ἀνεχέται ἐπὶ μακρὸν χρόνον τὸν λ' τ' ωτὴν τῆς.*

Τίς θὰ ἦτο ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἀνελυθῆνεν τὴν στένουσαν ἀνθρωπότητα;

Μάλιστα ἦτο αὐτὸς εἰς ὃν φόρον ἀποτεῖ ἡ ἀνθρωπότης σήμερον.

Φόρον πίστεως; Φόρον εὐγνωμοσύνης!

Τὸν φόρον τοῦτον ἐναποθέτει πρὸς τὸν ὁδὸν σου Ἀντιωτᾶ.

Τελειώνει δὲ τὸ περὶ τὸν πόημα αὐτὸ καὶ μετὰ μίαν... ὀνομαστικὴν ἀπόλυτον.

Σὺ μὲν πίπτουσα δὲ ἡμέρα αὕτη μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς φύσεως, χαίρει ἐξ ὧν κλπ.

Στὰ Ἱερουσαλὴμ ὑπάρχει μιὰ παλαιὰ οἰκοδομή, γιὰ τὴν ὁποῖαν λέγεται ὅτι ἐκεῖ ὁ Χριστὸς ἐκάλυψε τοὺς μαθητὰς τοῦ καὶ τοὺς παρόντες τὸν «*Μυστικὸν Δεῖπνον*».

Τὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ τὸ εἶχαν μεταβάλλει σὲ Τζαμί οἱ Τούρκοι καὶ δὲν ἐπετρέπετο ἡ εἰσοδος ἐπὶ Τουρκίας σὲ κανέναν καὶ ἰδίως στοὺς Χριστιανούς.

Ἐν τούτοις ὅμως οἱ προσκυνῆται, ποὺ πῆγαν κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴν στοὺς Ἁγίους Τόπους, πῆγαν ἐν τῇ νύκτῃ τῆς Μεγάλης Τετάρτης καὶ γονιεύον ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἀναβαίνον κρητὰ.

Τὴν νύκτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, πρὸς τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα ἡμερομηνίας, οἱ Ἀλβανοὶ τῆς βορείου Ἀλβανίας, ξυρίζουν τὰ κεφάλια τοὺς!..

Συλλέκτης

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΑΡΒΟΥΡΗ

"Ενας Κεφαλλονίτης μηχανικός και η περιπετειώδης ζωή του. Ο στρατηγός Μελισσηνός και ο Μαρίνος Χαρβούρης. Πά: εστήθηκε ο άνδρας του Μεγάλου Πέτρου. Ο γρανιτέλιθος μεταφέρεται στην Πετρούπολη. Ένα μηχανικό θάυμα. Ο τρα: γικός θάνατος του Χαρβούρη κλπ.

ΙΝΕ γνωστόν ότι οι δραστήριοι Κεφα: λωνίτες έχουν εμφυση τη μαγία των τα: ξιδιών, όπως τ' αποδημητικά πουλιά. Στις πιο μακρινές γωνίες των πένης: ηπείρων της Γης θα βρή κανείς Έλλη: νες, από τ' όραιο αυτό νησί του 'Ιο: νίου και θ' άκουση ενδιαφέρουσες ιστο: ρίες γι' αυτούς ή τους προγόνους τους μετανάστες.

Θά διηγηθούμε σήμερα τις παράδοξες περιπέτειες του Μαρίνου Χαρβούρη, γιά: τόν όποιον έγραψαν στην παλιά έποχή διάφοροι βιογράφοι, δικοί μας και ξένοι. Ο Χαρβούρης ύψηξε ό άνιπροσωπει: τικός τύπος της Κεφαλλονίτικης τόλμης και ευφυΐας. Γεννήθηκε στην άρχή του 18ου αιώνας στο 'Αργοςτόλι, από οικο: γένεια ευγενών. Ο πατέρας του κομής 'Ιωάννης Χαρβούρης τόν έστειλε στην 'Ιταλία να σπουδάση Νομικά, αλλά ό νεαρός Μαρίνος άκολούθησε τις άγαπητές του Φυσικομαθηματικές έπιστήμες. Στην Κεφαλλονία γύρισε άριστογός: ήταν όμως φύσει ζήσηρή κι έκανε μια νεανική πράξη με την όποιαν έντροπισσε την οικογένειά του και γιά την όποιαν πικρά μετενόησε. Αναγκάστηκε να φύγη από την πατρίδα του, ν' αυτοεξοριστεί, επιβάλλοντας ό ίδιος στον έαυτό του την τιμωρία αυτή. Στόν πρόλογο ενός συγγράμματός του γράφει: «Μ' έτυπτε ή σινειδήρις γιά τή βίαιη αυτή πράξη, την όποιαν άν δικαιολογούσε ή νεότης μου, την άπεστεφρέτο όμως ή καρδιά μου και ό Νόμος δέν την έσυγχωρούσε...» Και πράγματι δέν την έσυγχώρεσε ό Νόμος της 'Ενετικής Δημοκρατίας, ή όποια λίγες μέρες μετά την αναχώ: ρησι του Χαρβούρη από την Κεφαλλονία—ή όποια ή: ταν τότε στην κατοχή της—έβγαλε διάταγμα ισόβιας έξορίας του από την 'Επταήνησ.

Έπειτα από διάφορες περιπλανήσεις ό Χαρβού: ρης έφτασε στη Ρωσία και ζήτησε την προστασία του συμπατριώτη του στρατηγού Μελισσηνού, πού ύ: πηρετούσε στην Αύλη της περιφημής έκείνης Αυτο: κρατεΐρας Αικατερίνης της Μεγάλης.

Η Αικατερίνη άμέσως έκατάλαβε ότι έχει να κάνει μ'ένα έξαιρετικό πνεύμα και τόν διώρισε άντισυντα: γμάχη του Μηχανικού. Στο Ρωσικό στρατό ό Χαρ: βούρης κατετάχθη με τό όνομα Λάσκαρης, αλλά δέν έκρυψε τό άληθινό του όνομα από τους φίλους του και την Κυβέρνησι πού όρκιστηκε να ύπηρετή... «Αρ: χισε άμέσως την έκτέλεσι μεγάλων δημοσίων έργων, άλλ' έκείνο πού τόν έδδασε είναι τό άκόλουθο μη: χανικό κατόρθωμα:

Τήν έποχή έκείνη ό διάσημος Γάλλος γλύπτης Φαλκονέ, πολι: τικός έξοριστος, είχε άπίσης καταφύγει στη Ρωσία και είχε—κατά παραγγελία της Μεγάλης Αικατερίνης—κατασκευάσει τό κολο: σιατόν έκείνου έφιππο άνδριάντα του Αυτοκράτορος Πέτρου του Μεγάλου. Ο γλύπτης μή θέλοντας να στήση τό έργο του σε συν: θισμένο ύπόβαθρο, συνέλαβε την ιδέα να κατασκευάση έναν τερά: σιο τεχνητό βράχο από πολλά λιθάρια ένωμένα με σιδερένια ή μπρούτζινα συνδετικά έλάσματα. 'Αλλ' ό Χαρβούρης τού είπε ότι ένας τέτοιος άνάμικτος σαρός δέν θα μπορούσε ν' άντισταθή γιά πολύν καιρό στο κλίμα της Ρωσίας, ότι γρήγορα θ' άνοιγε, και έπομένως χρειαζόνταν βάσι μονόλιθ.

Η Αικατερίνη άνέθεσε στο Χαρβούρη να πραγματοποιήση την ιδέα του.

Όλο τό καλοκαίρι ό Κεφαλλονίτης μηχανικός τό πέρασε μα: ταίος άναζητώντας να βρή τόν κατάλληλο μονόλιθο. Ένας μονάχα βρέθηκε σε άπόστασι μιάς λεύγας από την Πετρούπολη, αλλά όλοι οι Ρώσοι μηχανικοί έδωροδούσαν άδύνατη τη μεταφορά του. Και όμως ό όγκος έκείνος ήταν ό μισός από έναν άλλον πού έδειξε, στο Χαρβούρη ένας χωρικός στο Φιλανδικό Κόλπο. Ήταν ένας τεράστιος γρανιτέλιθος με ύψος 10 μέτρων, μήκος 13, πλάτος 9, χωμένος σ' ένα βαλτότοπο, σε βάθος πέντε μέτρων. Η Αικατερίνη όρισε πίστωση 7.000 ρούβλια γιά τή μετακομισμό του. Ο ύπουργός Βέτσου επόρτεινε να κόψουν τό μονόλιθο αυτό σε 4 ή 5 κομμάτια, άλλ' ό Χαρβούρης ύποσχέθηκε να τόν μεταφέρει ολάκερο με μηχαν: ή δική του έφευρόσσεια. Και πρώτα έφτειασε ένα μοντέλο της μηχανής του—ένα ευφύεστατο σύμπλεγμα τροχών και μοχλόν—δέκα φορές μικρότερο του πραγματικού, έβαλε πάνω βάρος 3.000 λιτρών και είδε ότι μπορούσε να τό κινήση μόνο με τό δάχτυλό του!

Μετά τό δοκιμαστικό αυτό πείραμα, ό

Αικατερίνη ή Β

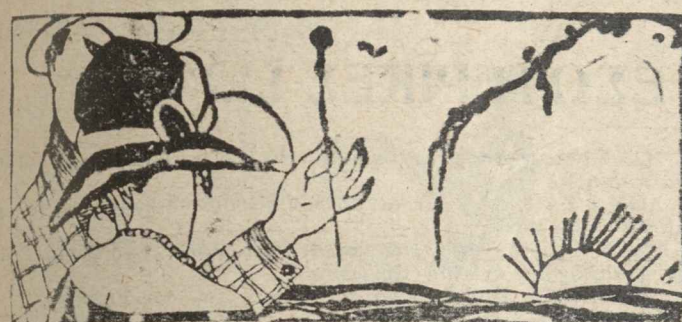
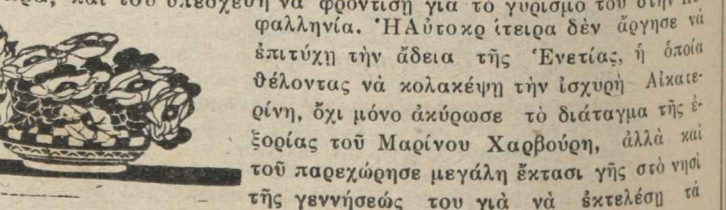
και ό μπρούτζινος Πέτρος ό Μέγας φανερώθηκε μεγαλοπρεπής έπάνω στο άντάξιο βάθρο του, δυό άντρες έδριάζευσαν έκείνη την στορική μέρα: Ο Γάλλος γλύπτης και ό Έλλην μηχανικός, έξο: ριστοι από τίς πατρίδες τους και οι δύο.

'Αλλά με όλες αυτές τις τιμές, ό Μαρίνος Χαρβούρης δέν ή: θελε να μείνει πειά στη Ρωσία. Μιά σπουδαία μεταβολή είχε γίνει στον έσωτερικό του κόσμο: Η νοσταλγία είχε κυριέψει την ψυ: χή του. Και γιά να βρή τρόπο γυρισμού στην αγαπημένη του Κε: φαλλονία, έπήγε πρώτα στο Παρίσι, όπου σχετίστηκε με τους με: γαλειτέρους μηχανικούς της έποχής, έδημοσίευσε Γαλλισι περι: γραφή των έργων του και της μηχανής με την όποιαν μετέφερε τό μονόλιθο και μάλιστα με χημική ανάλυσι τού μονόλιθου καμωμένη από τόν άδελφό του 'Ιωάννη, διάσημο χημικό.

Κατά διαταγή της Γαλλικής Κυβερνήσεως ένα μικρό μοντέλο της μηχανής του κατετέθη στο Μουσείο τού Πολυτεχνείου και ύ: ζεται άκόμη.

Ο Χαρβούρης ήθελε να γυρίση στη Κεφαλλονία, άλλ' ή 'Ενετική Δημοκρατία δέν τού έδινε την άδεια. Έμεινε λοιπόν κίμποςσιν καιρό στη Γαλλία, παντρεύτηκε μια περίφημη γιά την όμορφή της Γαλλίδα κόμισσα, και μη βλέποντας έλπίδα έπιστροφής στην πατρίδα του, έπήγε τη γυναίκα του κι' έγύμισε πάλι στην Πε: τρούπολη.

Η Αικατερίνη τότε δέχτηκε με χαρά, τόν έτίμησε με νέα δώρα, και τού ύπεσχέθη να φροντίση γιά τό γυρισμό του στην Κε: φαλλονία. Η Αύτοκρατειριά δέν άργησε να έπιτυχί την άδεια της 'Ενετίας, ή όποια θέλοντας να κολακίγη την ισχυρή Αικα: τερίνη, όχι μόνο άκούρωσε τό διάταγμα της έ: ξορίας του Μαρίνου Χαρβούρη, αλλά και τού παρεχώρησε μεγάλη έκτασι γής στο νησί της γεννήσεώς του γιά να έκτελέση τά

ΠΡΟΔΗΨΕΙΣ

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΚΑΙ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Οι Τούρκοι άποδίδουν έξαιρετική σημασία στον άριθμό 10, τόν όποιον θεωρούν πολύ «γούρλνδικο». Οι λόγος της μεγάλης των σημαθείας γιά τόν άριθμόν αυτόν είναι οι έξης: Λένε πως 10 είναι ή διάταξι των χειρών και τών ποδιών, 10 ή αισθήσεις (5 ή έσω: τερες και 5 ή έξωτερικες), 10 είναι ή ύπάρχουσες παραλλαγές τού Κορνιού, σε 10 μέρη διαιρείται ή πεντάτευχος της Τουρκίας, 10 ήταν οι μισοί τ' ό Μωάμεθ, 10 ή διαρέσεις τού στρατού, 10 ή άστρονομικοί ουρανοί και 10 τά αύλα πνεύματα πού κατοικούν στους ουρανούς.

Οι Τούρκοι λοιπόν, οι όποιοι άνέκαθεν θεωρούσανε τόν άριθμό 10 ως έξαιρετικά σημαντικό γιά την έθνική τους ζωή, περίμεναν τό 10ο έτος της 'Εγείρας με άγωνία, έπειδή και αυτό θα συνέβαι: ναν τέτοια κι ή σημαία, και είχαν τή γνώμη πως ό 10 σ 'Οθωμανός Σουλτάνος θα έκτελειόσε θάνατα.

Και τί περίεργο είναι πως ό 'Αλλάχ έδικαίωσε τίς προσδοκίες τους. Ο σουλτάνος Σουλεϊμάν, ό όποιος έλάμπρυνε την 'Οθω: μανή Αυτοκρατορία, γεννήθηκε στο 10ο έτος της 'Εγείρας και ύ: πήξε ό 10ος 'Οθωμανός Σουλτάνος. Και σαν να μην έφθαναν τά ευόδια αυτά σημεία, προσετέθησαν και άλλα, πού έκαναν από τότε τούς Τούρκους να ποδίδουν άκόμη μεγαλύτερα σημασία στον άριθμό 10. Παραδείγματα γής: ό Σουλεϊμάν έκανε 10 παιδιά, είχε έπί βασιλείας του 10 μεγάλους βεζύρες και 10 γραμματείς τού Κράτους. Κατά την έποχή τού έδοξάσθησαν 10 νομομαθείς και 10 μεγάλοι ποιητάι. Τέλος, έκρίνεσε 10 μεγάλες πόλεις...

Ακολουθείται λοιπόν ή πίστις των 'Οθωμανών γιά τή θανα: τουργή ιδιότητα τού άριθμού 10...

προτότυπα γεωργικά του σχέδια.

Έγινε λοιπόν ό Χαρβούρης με τή γυναίκα του στην Κεφα: λωνία, όπου έγινε δεκτός με άγάπη από τούς συμπατριώτες του, κι' έκτασσάθηκε στο κτήματά, όπου έχτισε μικρό σπίτι κι' έκάλυψε εργάτες Λάκωνες γιά την καλλιέργεια. Σε καιρό, ό άλλος βαλτότοπος τού Λιβαδιού πρσιόνισε από τίς φυτείες τού εξαγο: καλμένου τού 'Αμερικανικού μπαμπού, τού Ινδικού (λουλακιού). Ήταν άγνωστός. Σε τέσσερα χρόνια είχε γίνει σωστό και με: γάλο άγροκτήσιο. 'Αλλά μια νύχτα οι Μανιάτες πού είχε στις εργα: σίες του, νομίζοντας ότι θα βρούν θησαυρούς στο σπίτι του Χαρ: βούρη, μπήκαν μέσα και τόν έδολοφόνησαν. Οι κακούργοι έσφαξαν αυτόν, καθώς και τόν 'Αμερικανόν έπιστάτη. Η γυναίκα τόν έπέ: ζησε αλλά με πολλά τραύματα. Την τραγωδία αυτή ό βιογράφος του 'Ανθίμου Μαζαράκη, Ιερών, έξιστορεί έτσι:

...Οι Λάκωνες, φυλάξαντες την όραν τού ύπνου εισέρχονται εις την οικίαν, φρονέονσι πρώτον τούς ύπηρετας και τόν Γαλλοα: μερικανόν. Τρέχουν έπειτα εις τόν κοιτώνα, όπου ευρίσκουσι τόν άτυχή Χαρβούρην εις την κλίνην με την συζύγον του. Και έκεί: τον μόν έσφαξαν έλευενώς. την δέ γυναίκα του, άφου την έκα: τον πλύνωσαν εις όλον τό σώμα και την είδαν να κρημνισθή από τό κρηββάτι κατά γής, νομίσαντες την νεκράν την άρψαν και έδότη: σαν άμέσως εις την διαπαγήν. Λαρόντες δέ ό,τι πολύτιμον πράγμα ήσαν, έργυναν εύθως διευθυνόμενοι έν καιρό της διαρκούσης νυ: κτός εις ένα λιμένα της νήσου όνομαζόμενον 'Αγία Εύφημια, όπου, άγνωσμένης της μαρδας των πράξεως, έπέτυχαν έν πλοίο: ν και άνεχώρησαν δια την πατρίδα των, ώφεληθέντες από την τότε άλίην προσοχήν των ύγειονομικών άρχών...

Τό προί παρασυρθείσα μετά βίας και πλήρης αίμάτων ή Κό: μισσα εις έν παράθυρον, έπροσάει διά νευμάτων τούς διαβό: νοντας χωρικούς, έν τόν όποιον τρέξαντες πινές και ιδόντες, την τραγικήν έκείνην σηνήν, άλλοι μόν έδραμον να είδοποιήσωσι την Κυβέρνησιν, άλλοι δέ εις την φρενιαν των φρονών...

Γιά την τραγωδία αυτή ύπάρχει τό άκόλουθο δημοτικό τρα: γούδι:

...Έκεινος ό Χαρβούρης, έκείνο τό θεορό: αζώνεν 'Ισακωνίτες άφ' τ' Ανατολικό: να σάφρουνε τά βάττα γιά νάγην τό νερό: να σάφρουνε λιγούρι, εξαγοκαλαμύ. Ένα Σαββάτο βράδι, τούς μήνη λογισμός: να σάφρουν τόν Χαρβούρη, να πάρουνε τό βιός. 'Αφέντη, πλήρωσέ μας, δός μας, τόν κόπο μας: να πάμε στα παιδιά μας κι' έμεις στον τόπο μας. 'Ισάτε παλληκάκια, να κίωουμε δουλειά: άμά σας δίνω τ' άσπρα να πάτε στο Μωριά...

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΡΟΣΣΙΝΙ

Τά άρτια και πρωτότυπα μοτίβα. Τό μουσικό κομμάτι... νεαροταφείο. Η άποδοχή τού νεαρού μουσουργού. Τό πα: στίταιο με τά μικροβόνια. Ο βασιλεύς της Πορτογαλλίας και ό Ροσσίνι. Ο μέτριος μουσικός και τό κοινόν. Τό άγαλμα: τού Ροσσίνι. Οι 12.000 λιρέττες κλπ.

Κάποτε ένας νεαρός μουσικοσυνθέτης έπήγε στο σπίτι τού δια: σίμου 'Ιταλού συνθέτου Ροσσίνι και τού έπαίξε μια σύνθεσί του πού δέν άείξε τίποτα. Όταν τελείωσε, ζήτησε την γνώμη τού μουσουργού κι' άχέινος τότε τού άπήντησε:

—Να σου πω, φίλε μου, ή μουσική σου έχει και όρτια και πρωτότυπα μοτίβα... Είπε κοίμα όμως πού όσα από τά μοτίβα είναι όρτια δέν είναι πρωτότυπα, και όσα είναι πρωτότυπα δέν είναι όρτια!

Μιά άλλη φορά πάλι κάποιος άλλος νέος τού έστειλε ένα μου: ακό τό κομμάτι και παρακαλώντας όπως σε κάθε μέρος του πού δέν θα τό εύρισκε καλό να σημειώνη και από έναν σταυρό. 'Υστερ' άπό λίγες ημέρες, ό Ροσσίνι τού έστειλε πίσω τά χειρόγραφα. Ο νέος τά άνοίξε με άγωνία και είδε με χαρά ότι ό Ροσσίνι δέν είχε σημειώσει ούτε έναν σταυρό πουθενά. 'Αμέσως έτρεξε στο σπίτι τού μουσουργού να τόν εύχαριστήση και να δέχθι συγγράφους τά... συγχαρητήριά του. Μόλις μπήκε μέσα στο σπίτι του, τού φώναξε με χαρά:

—Μαέστρο, εύχαριστώ πολύ. Είδα πως δέν έχετε σημειώσει ούτε έναν σταυρό στο κομμάτι μου...

—Να σου πω, φίλε μου, δέν έσημείωσε κανένα σταυρό, γιati άν έσημειώνα όσους έπρεπε να σημειώσω, τότε τό χειρόγραφο θα έμοιαζε με νεκροταφείο!...

Ο Ροσσίνι συχαινόταν πάρα πολύ τούς άόητους άνθρώπους και πρό πάντων έκείνους πού ήθελαν να κάνουν τόν μεγάλο. Κά: ποτε στο Παρίσι σ' ένα σπίτι τόν έληθίσσε ένας νέος άδιάκριτος και άσμος, ό όποιος όμως γιά να δείξη πως ήταν σπουδαίος άν: θρώπος και πως είχε πάλι γνώριμα με τόν Ροσσίνι, τού είπε δυνατά, μπροστά στους άλλους:

—Είμαστε παλαιοί γνώριμοι, μαέστρο. Είμαστε όμοτράπεζοι σ' ένα μεγάλο γέφυμα πού δόθηκε στο Μίλανό προς τιμήν σας εδώ και κίμπισα χρόνια. Δέν με θυμάσθε πού καθόρονε δίπλα σας; Δέν θυμάσθε πού μας είχαν σερβίρει ένα τεράστιο πασιτίο με μακαρόνια;

—Πράγματι, άποκρίθηκε ψυχρά ό μουσουργός. Τό πασιτίο με τά μακαρόνια τό θυμάμαι, αλλά δέν κατορθώνα να θυμηθώ έσας...

Ο Ροσσίνι δέν έχαραζότανε σε κανέναν. Ο τότε Βασιλεύς της Πορτογαλλίας πού φημιζόταν ότι έπαίξε καλό διολοντέλο κάποτε πού βρέθηκε στο Παρίσι έδωσε μια χορτή, στην όποια έκάλυψε και τόν Ροσσίνι. Κατά την διάρκεια της έορτής ό Βασιλεύς έπαίξε με τό βιολοντέλο διάφορα μουσικά κομμάτια από όπερες τού Ροσ: σίνι. Όταν τελείωσε, πλησίασε τόν μουσουργό και τόν ρώτησε πως τόν φάνηκε τό παζέμιό του.

Γιά έναν βασιλέα δέν είναι άσχημο, άποκρίθηκε έκείνος. 'Αλλος τε οι βασιλείς γιά ό,τι κάνουν δέν έχουν ανάγκη να δίνουν λογαριασμό σε κανέναν.

Συγγράφους τού Ροσσίνι ήταν ό Μερμέ ένας μετροπώτης άείας μουσικοσυνθέτης. Όταν έπαίχθηκε ή όπερα τού Μερμέ τό Ρολάν: dos στην Ρουσιβάλλη ή όποια έσημείωσε πρωτοφανή άτυχία, ό άτυχής συνθέτης σε μια συνάντησι τού με τόν Ροσσίνι προσπαθούσε να τού άνηγήση τούς λόγους της άτυχίας του αυτής.

—Ο τεγόρος ήταν κρημνός, έλεγε, ή χορίστες κρημνισμένες, ή πριμαντόνα χωρίς διάθεσι και τό κοινό κοινό.

—Ήταν κοινό τό κοινόν; τόν δέκονε τότε ό Ροσσίνι. Τότε, φίλε μου, είσαστε πολύ τυχερός...

Μιά μέρα παρουσιάσθηκε στον Ροσσίνι μια έπιτροπή κατοίκων της 'Ιταλικής πόλεως Πεζάρο γιά να τού άναγγείλη έπισημως ότι ή πόλις είχε άποφασίσει να τού στήση ένα άγαλμα στην κεντρική πλατεία, και να τόν προσκαλέση να παρευρεθί στα άγάλια τόν όποιον ή μέρα έκλήσιζε.

—Δέν μου λέτε; ρώτησε ό μουσουργός. Έωδέκατε πολλά γιά τό άγαλμα αυτό;

—Περίπου δώδεκα χιλιάδες λιρέττες.

—Δώδεκα χιλιάδες λιρέττες! Μά δώστε μου έμένα τίς δώδεκα χιλιάδες και εις άντάλλαγμα σας ύπόσχομαι την ημέρα τών έγκα: νίων να βρω ό ίδιος και να τοποθετηθώ έπάνω στο βάθρο τού ά: γάλματός μου. Έτσι έσείς μόν θα έχετε τό άγαλμα μου πρωτό: τυπο και ζωντανό μάλιστα, έγώ δέ τίς δώδεκα χιλιάδες λιρέττες...

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

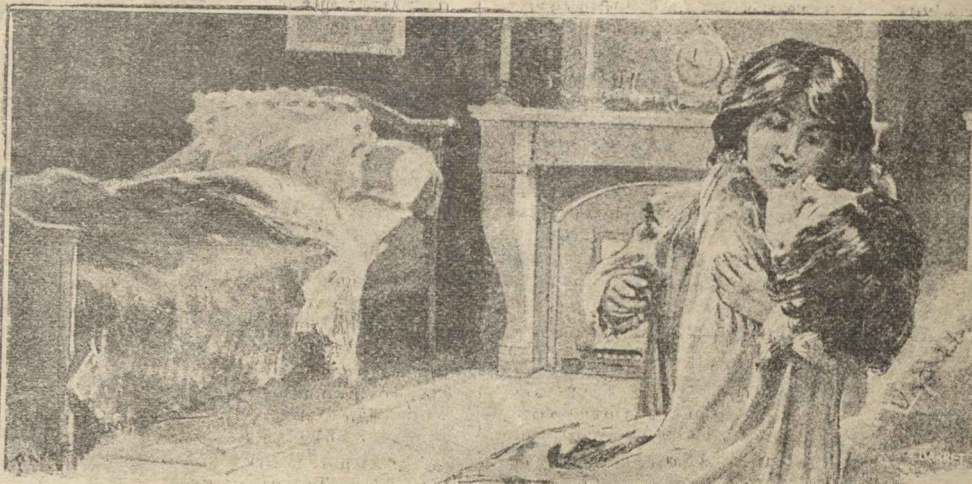
ΤΟΥ ΑΝΡΙ ΛΑΒΕΝΤΑΝ

“ΘΑ ΜΑΣ ΒΑΛΟΥΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ !...”

ΙΩΑΝΝΑ. Ένδεκα χρόνων.
ΛΟΥΪΖΑ. Έννιά χρόνων.
“Η ώρα δέκα τη νύχτα. Απλωμένες στα κρεβάτια τους, οι δύο μικρούλες αδελφές δεν σκεύουν καθόλου. Στο πλαϊνό δωμάτιο η γερμανίδα γκουβερνάντα τους ροχαλίζει δυνατά και ρυθμικά. Δεν ακούγεται τίποτε άλλο. Μά να ύστερα από πέντε λεπτά, ένα πικμένο παράπονο, σαν πουλιού, ακούγεται από το κρεβάτι της μεγαλύτερης αδελφής, της Ιωάννας.
ΛΟΥΪΖΑ (που δεν κοιμότανε και η όποια ανασπώνεται στο κρεβάτι της).—Είσαι σύ, Ιωάννα;
ΙΩΑΝΝΑ (ανάμεσα σε δύο ανασπώνματα).—Ναι.
ΛΟΥΪΖΑ.—Κλαίς;
ΙΩΑΝΝΑ.—“Ω! ναι.
ΛΟΥΪΖΑ.—Δεν πρέπει.
ΙΩΑΝΝΑ.—Ναι. “Ω! ναι... πρέπει.
ΛΟΥΪΖΑ.—Γιατί κλαίς;
ΙΩΑΝΝΑ.—Γιατί έτσι.
ΛΟΥΪΖΑ.—Μά πές μου λοιπόν.
ΙΩΑΝΝΑ.—Γιατί ό μαμαπλάς και η μαμά ειλαν... μά δεν ξέρεις εσύ τι ειλαν;
ΛΟΥΪΖΑ.—“Οχι. Δεν άκουσα τίποτε.
ΙΩΑΝΝΑ.—“Αν τ’έξερες, θάκλαιγες και σύ.
ΛΟΥΪΖΑ.—“Οχι.
“Εγώ δεν κλαίω ποτέ.
ΙΩΑΝΝΑ.—Και γώ σου λέω πώς αυτή τη φορά θάκλαιγες.
ΛΟΥΪΖΑ.—Και τι ειλαν;
ΙΩΑΝΝΑ.—Ειλαν... δεν είναι πολλή ώρα... στην τραπέζα χωρίς να ξέρουν ότι έγω τους άκουγα απ’ την πλαϊνή κάμαρα. Ειλαν λοιπόν... “Οι κακόμοιρες οι μικρούλες δεν φαντάζονται ότι θα τις βάλουμε εσωτερικές στο σχολείο... “Οι κακόμοιρες οι μικρούλες, είμαστε έμεις, καταλοβαίνεις;
ΛΟΥΪΖΑ.—Καταλαβαίνω πολύ καλά.
ΙΩΑΝΝΑ.—Γι’ αυτό λοιπόν ειλαν... ειλαν... λυπημένη. Και σύ;
ΛΟΥΪΖΑ.—“Οχι και πολύ. Κι’ έπειτα τι νά κάνουμε; “Αφού πρέπει νά πάμε εσωτερικές, θά πάμε.
ΙΩΑΝΝΑ.—“Α! όχι αυτό, παρακαλώ, όχι... “Εγώ δεν σκέπτομαι σάν και σένα... “Α όχι... “Οχι... περίμενε και θά δής!
ΛΟΥΪΖΑ.—“Οχι και αν κάνης, το κακού! Θά μπορούμε εσωτερικές, τελείως;
ΙΩΑΝΝΑ.—“Αν μάς έβαζαν τουλάχιστον ήμισιούστες...
ΛΟΥΪΖΑ.—Πώς τώπες αυτό;
ΙΩΑΝΝΑ.—Καλέ νά δεν ξέρεις; Να τρώμε μονάχα τὸ μισό μερί στο σχολείο και τὸ βράδυ νά γυρίζουμε σπίτι μας.
ΛΟΥΪΖΑ.—“Α κατάλαβα!
ΙΩΑΝΝΑ.—“Οραίοι γονεῖς μά τὸ Θεό! Εσφορτώνονται τὰ παιδιά τους μόνον και μόνον γιὰ νά μποροῦν νά πηγαίνουν συχνότερα στὰ γλέντια, στὰ θέατρα, στους χορούς, νά τρώνε και νά πίνουν!
ΛΟΥΪΖΑ.—Και μήπως δεν πηγαίνουν και τώρα; Και όταν πηγαίνουν μήπως μάς παίρνουν μαζί τους;
ΙΩΑΝΝΑ.—Μά έννοια τους και γώ δεν τὸ κουνά από δω. Και τους χωροφύλακες νά φωνάζουν γιὰ νά με πάρουνε, έγω δὲ φεύγω! “Εννοῶ νά κόνω τὸ θέλημά μου!
ΛΟΥΪΖΑ.—Γιατί γίνεσαι τόσο κακιὰ την νύχτα Ιωάννα; Τη μέρα είσαι καλλίτερη.
ΙΩΑΝΝΑ.—Νά φωνήσης, νά διαμαρτυρηθής, νά κυττάξης νά χαλάσης τὸν κόσμο!
ΛΟΥΪΖΑ.—“Οχι και αν κάνουμε στο τέλος θά αποχωρήσουμε, ὥστε καλλίτερα νά μὴν πούμε τίποτε.
ΙΩΑΝΝΑ (ύστερα από λιγότερη σιωπή).—“Αισθάνομαι ὅτι αν με κλείσουν στο σχολείο θά πεθάνω.
ΛΟΥΪΖΑ.—Από τί;

ΙΩΑΝΝΑ.—Από κρυολόγημα. Θά περπατήσω επίτηδες με γυμνά πόδια, σὲ νερά.
ΛΟΥΪΖΑ.—Δὲ βαριέσαι, θά σου δώσουν οἱ καλόγριες γκόμενες και θά γίνης καλά.
ΙΩΑΝΝΑ.—Δὲ θά γίνω καλά, γιατί μόλις γυρίζει την πλάτη της ἡ καλόγρια έγω θά τις φτύνω.
ΛΟΥΪΖΑ.—Και αν είναι από αυτές που σου άρρασαν;
ΙΩΑΝΝΑ.—Και τότε άκόμη.
ΛΟΥΪΖΑ.—“Ιωάννα μου, χρῆσθ μου, δὲν πιστεύω νά είσαι τόσο κακιὰ. “Αντί νά τις φτύνης, θά μου τις φυλάς, έμένα... “Ε, δὲν είναι έτσι;
ΙΩΑΝΝΑ.—Είμαι πολύ λαίμαργη.
ΛΟΥΪΖΑ.—“Οχι, αλλά δὲ θέλω νά πεθάνω. Μ’ άρρασαν τὰ παιχνίδια. Και θέλω νά παιξω άκόμη πολύ, πολύ. Μ’ άρρασαν και τὸ τρέξιμο. Και σένα δεν σου άρρασει;
ΙΩΑΝΝΑ.—Ναι, αλλά στην έξοχή, με τις κόττες και τις άγέλαδες και άχι στὰ μοναστήρια των καλόγριων που θέλουν νά με κλείσουν...
ΛΟΥΪΖΑ.—Καθμένη, μήπως μονάχα έμεις δὲ είμαστε εσωτερικές; Είναι τόσες και τόσες!
ΙΩΑΝΝΑ.—Τώρα είπες την μεγαλύτερη κουταμάρα! Πιά δὲ τις φιλενάδες μας εἶν’ εσωτερική; Μήπως ἡ Μπλάνκ Ναρό! ἡ Ζουστίν Ρετέλ; Και ἡ Μαρία Λανου; Και ἡ Μαντελέν Μπετόν που κάνει μαθήματα στο σπίτι της με δασκάλες που πάνε και της μιλούνε γιὰ τὸν Φορσὸν στην κάμαρά της; Πόσο θάθελα νάμην στη θέση τους!

ΛΟΥΪΖΑ.—Μου πὸ λές αυτό, Ιωάννα! “Εγώ δὲ θάθελα γιάλλω τὸν μαμαπλά μου και την μαμά μου! Κι’ έπειτα μὴν είσαι άδικη. Ξεχνάς ότι και ὁ μαμαπλάς, ὁ καημένος ήταν κι’ αὐτός εσωτερικός, όταν ήταν ὀχτὸ χρόνων.
ΙΩΑΝΝΑ.—“Αισθάνομαι πὴ ότι είχε και κείνος κακούς γονεῖς.
ΛΟΥΪΖΑ.—Σὺ ὁ παγορεῦν νά λές ὅτι ὁ παποῦς και ἡ μαμά σου εἶναι κακοὶ. Αὐτοὶ μάς δίνουν γλυκά, αὐτοὶ όταν άποφάμε διαπλύνουν την πετσέτα μας.
ΙΩΑΝΝΑ.—“Οχι και αν πῆς έγω αγαπῶ τὸν πατέρα της Μαντελέν Μπετόν. Θά ήθελα νάταν πατέρας μου.
ΛΟΥΪΖΑ.—Πῶς τὸν αγαπάς άφού δεν τὸν γνωρίζεις;
ΙΩΑΝΝΑ.—Δὲν πειράζει. Τὸν αγαπῶ και ἄς μὴν τὸν γνωρίζω. Τὸν αγαπῶ με ὅλη μου την καρδιά, και θά παρακαλῶ τὸν Θεό νά τὸν δίνει υγεία, νά τὸν φυλάγῃ από τ’ άρρώδια, ἀπ’ αὐτοκίνητα.
ΛΟΥΪΖΑ (σηκώνεται και ξεπόλνιτη πηγαίνει κοντὰ στην Ιωάννα την ὁποῖαν πιάνει απ’ τὸν λαιμό).—“Ελα χρῆσθ μου, μὴν είσαι κακιὰ. Ξέρω ότι πάντα μετανοῶνεις, ἅμα κάνεις κακὰ κακό. Θά κάνουμε ὅτι μάς πὸν νά κάνουμε. Τελείως. Θά κοιμηθῶμε στὰ κρεβάτια του σχολείου. Δὲν είναι δά και τόσο τρομερὸ ἱΩΑΝΝΑ (που ἤσυχάζει λίγο).—Μά τότε τὰ κρεβάτια μας τί θά τὰ κάνουμε; Θά τὰ πετάξουμε;
ΛΟΥΪΖΑ.—Μά όχι καὶμένη. Θά τὰ ξανάβρουμε όταν γυρίσουμε σὲς διακοπές.
ΙΩΑΝΝΑ.—Θάγουμε μεγαλώσει και δὲ θά χωροῦμε πειά.
ΛΟΥΪΖΑ.—Τί λές εκεί! Θά μάς αγοράσουν άλλα.
ΙΩΑΝΝΑ.—“Από καρδιά, ἔ; “Α, δὲ αἰόλα. “Εγώ δὲ θά δεχθῶ άλλον εἶδος κρεβάτι. Μά δὲ μου λές, φαντάζεσαι ότι θά μάς πάρουν τέτοια κρεβάτια;
ΛΟΥΪΖΑ.—Και βέβαια, αν κατορθώσουμε νά φανούμε επιμελεις και πάρουμε τὸ βραβείο της κοσμοτήτος στο Λύκειο. Και τώρα κοιμήσου σὲ παρακαλώ. Μά πρὶν κοιμηθῆς κάνε την προσευχή σου και παρακαλέσε τὸν Θεό νά σε συγχωρήσῃ γιὰ τὰ κακὰ λόγια που είπες. (Λιγότερη σιωπή). Και μὴν ξεχάσης νά παρακαλέσης τὸν Θεό γιὰ τὸν πατέρα της Μαντελέν Μπετόν, που τόσο τὸν αγαπάς.
ΙΩΑΝΝΑ.—Δὲ βαριέσαι! “Ετσι τὸ λέγα.
“Οτι και αν πάθῃ αὐτός ὁ κύριος Μπετόν, καρφί δὲν μου καίγεται. Τὸν συχαίνομαι.
ΛΟΥΪΖΑ.—Μπράβο Ιωάννα μου, μπρά-

“Η Λουίζα πήγε κοντὰ στην Ιωάννα...

είναι κακοί. Αὐτοὶ μάς δίνουν γλυκά, αὐτοὶ όταν άποφάμε διαπλύνουν την πετσέτα μας.
ΙΩΑΝΝΑ.—“Οχι και αν πῆς έγω αγαπῶ τὸν πατέρα της Μαντελέν Μπετόν. Θά ήθελα νάταν πατέρας μου.
ΛΟΥΪΖΑ.—Πῶς τὸν αγαπάς άφού δεν τὸν γνωρίζεις;
ΙΩΑΝΝΑ.—Δὲν πειράζει. Τὸν αγαπῶ και ἄς μὴν τὸν γνωρίζω. Τὸν αγαπῶ με ὅλη μου την καρδιά, και θά παρακαλῶ τὸν Θεό νά τὸν δίνει υγεία, νά τὸν φυλάγῃ από τ’ άρρώδια, ἀπ’ αὐτοκίνητα.
ΛΟΥΪΖΑ (σηκώνεται και ξεπόλνιτη πηγαίνει κοντὰ στην Ιωάννα την ὁποῖαν πιάνει απ’ τὸν λαιμό).—“Ελα χρῆσθ μου, μὴν είσαι κακιὰ. Ξέρω ότι πάντα μετανοῶνεις, ἅμα κάνεις κακὰ κακό. Θά κάνουμε ὅτι μάς πὸν νά κάνουμε. Τελείως. Θά κοιμηθῶμε στὰ κρεβάτια του σχολείου. Δὲν είναι δά και τόσο τρομερὸ ἱΩΑΝΝΑ (που ἤσυχάζει λίγο).—Μά τότε τὰ κρεβάτια μας τί θά τὰ κάνουμε; Θά τὰ πετάξουμε;
ΛΟΥΪΖΑ.—Μά όχι καὶμένη. Θά τὰ ξανάβρουμε όταν γυρίσουμε σὲς διακοπές.
ΙΩΑΝΝΑ.—Θάγουμε μεγαλώσει και δὲ θά χωροῦμε πειά.
ΛΟΥΪΖΑ.—Τί λές εκεί! Θά μάς αγοράσουν άλλα.
ΙΩΑΝΝΑ.—“Από καρδιά, ἔ; “Α, δὲ αἰόλα. “Εγώ δὲ θά δεχθῶ άλλον εἶδος κρεβάτι. Μά δὲ μου λές, φαντάζεσαι ότι θά μάς πάρουν τέτοια κρεβάτια;
ΛΟΥΪΖΑ.—Και βέβαια, αν κατορθώσουμε νά φανούμε επιμελεις και πάρουμε τὸ βραβείο της κοσμοτήτος στο Λύκειο. Και τώρα κοιμήσου σὲ παρακαλώ. Μά πρὶν κοιμηθῆς κάνε την προσευχή σου και παρακαλέσε τὸν Θεό νά σε συγχωρήσῃ γιὰ τὰ κακὰ λόγια που είπες. (Λιγότερη σιωπή). Και μὴν ξεχάσης νά παρακαλέσης τὸν Θεό γιὰ τὸν πατέρα της Μαντελέν Μπετόν, που τόσο τὸν αγαπάς.
ΙΩΑΝΝΑ.—Δὲ βαριέσαι! “Ετσι τὸ λέγα.
“Οτι και αν πάθῃ αὐτός ὁ κύριος Μπετόν, καρφί δὲν μου καίγεται. Τὸν συχαίνομαι.
ΛΟΥΪΖΑ.—Μπράβο Ιωάννα μου, μπρά-

ΠΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

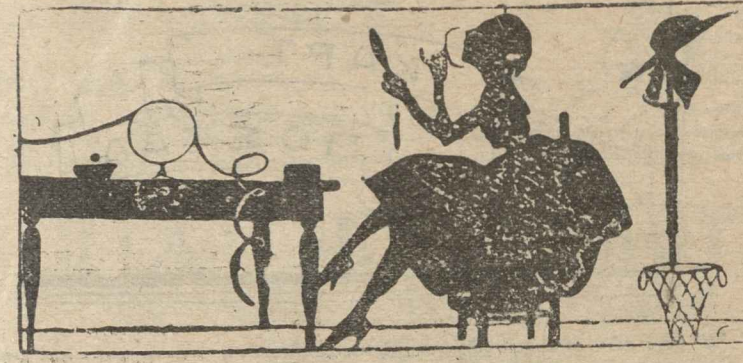
ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΙΑ ΤΑΣ ΣΥΖΥΓΟΥΣ

Στην Βοστώνη της Ἀμερικής ιδρύθηκε τελευταίως μιά πρωτότυπη σχολή που άπορρέπει στο νά μορφώσῃ τὴν... γλώσσα των γυναικών. Στους δημοσιογράφους που έτρεξαν νά της άκρουν συνέντευξη, ἡ κενθόντρια της πρωτότυπου αυτής σχολῆς είπε τὰ εξής:
“Τὸ σχολείο αὐτό έχει προορισμὸ νά περιορίσῃ τὴν γυναικεία καλλιέργεια και νά μορφώσῃ τὴν γυναῖκα έτσι, που νά μιλά με σωρόσση. “Η γυναικεία καλλιέργεια εἶναι σχεδὸν πάντοτε αἰτία ἀνταρραβῶντων καταστροφῶν. “Η γυναικὲς μιλῶν παραπολὺ. Τὰ περισσότερα κακὰ όρελόντων στην άρρώθεια της γλώσσας των γυναικῶν άπέναντι των συζύγων τους και γενικῶς στις συζυγικές τους υποθέσεις. “Η στατιστικὴ άποδεικνύουν ὅτι τὸ κατηρσιμένο αὐτὸ εἶδος των γυναικῶν εἶναι ἡ κυριώτερη αἰτία των περισσοτέρων διαζυγίων. Πόσα διαζύγια και πόσες οικογενειακές καταστροφές θά είχαν άποφευχθῇ αν ἡ παντρεμένης γυναικὲς ήξεραν νά βαζον φρένο στην πολυλογία τους; Μιά άκατάλληλη απάντηση της συζύγου εἶναι πάντα ὁ σπινθήρ που άνάβει τις καταστρεπτικές οικογενειακές πυρκαϊές.
Τὸ χαρακτηριστικώτερο εἶναι ὅτι ενώ τὸ σχολείο αὐτὸ έχει άναίε προ καρού και ενώ κάνει τεραστία ρεκλάμα, ἡ μαθητρίε; που εἶναι ελάχιστες.

ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ

“Ο Λουδοβίκος Α’ της Βαυαρίας, ὁ περίφημος φίλος και θερμὸς πατριωτῆς των ὁραίων τεχνῶν—και τὸν ὁραίων ήθοποιῶν, ὁ πας λένε ἡ κακὴ γλώσσας—εἶναι πολὺ γνωστός στους Ἕλληνας ὡς πατέρας τὸ εἰμνησίου “Οθωνος, τὸν πρώτου βασιλέως μας.
“Ο καλόαρχος αὐτός βασιλεύς παραιτήθηκε στὰ 1848 απ’ τὸ θρόνο του, χάριν τὸν πρωτότοκου υἱοῦ του Μαξιμιλιανού. Και από κείνη την εποχή ζοῦσε σάν απλὸς ιδιώτης στο Μόναχο, περνοώντας τὸν καιρὸ του με τις καλλιτεχνικές ασχολίες του και με τις ἱερές καλλιτεχνικές—ὅπως λένε ἡ κακὴ γλώσσες.
“Ὡστόσο ὁ γλεντζῆς Λουδοβίκος πικράθηκε πραγματικά όταν έμαθε την έκθρόνισα τοῦ γιου του, τὸν “Οθωνος και όταν πληροφορήθηκε τὴν άπέχθεια των Ἑλλήνων έναντιόν της Βαυαρικῆς δυναστείας.
Αἶνον καιρὸ ὕστερ’ απ’ την πτώση τοῦ “Οθωνος, πῆγε στο Μόναχο και ὁ πρίγκιψ Βάτσας, ηλικίας ἑξήντα ἐτῶν τότε. “Ο πρίγκιψ αὐτός ήτανε μόλις 75 ἐτῶν όταν ὁ πατέρας του παραιτήθηκε απ’ τὸ θρόνο της Σοηίας, στὰ 1809, άφαιρόντας και απ’ τὸ γιό του τὸ δικαίωμα της βασιλείας, χάριν τοῦ ἀδελφοῦ του Καρόλου ΙΓ’.
Μιά μέρα ὁ Λουδοβίκος κάλεσε σὲ γεῦμα τὸ γιό του, τὸ βασιλέα “Οθωνα, και τὸν πρίγκιπα Βάτσα, μαζί με πολλούς άλλους έπαιτες. Και όταν ὅλοι οἱ καλεσμένοι έκασαν στο τραπέζι, ὁ Λουδοβίκος άφού τοῦς προσεφώνησε, συνεπλήρωσε γελώντας σατανικά:
—Πρέπει τώρα, νά ὁμολογήσετε, κύριοι, πὸς ποτὲ δὲ συνεκταρώσαν γυφὸ από ἕνα τραπέζι, πὸ πολλοὶ περίεργοι τύποι. Εἰς βλέπετε ἕνα βασιλέα που παραιτήθηκε απ’ τὸ θρόνο του (έννοιας τὸν εαυτό του), ἕνα βασιλέα που τὸν ἐξεθρόνισαν (τὸν “Οθωνα) και ἕνα βασιλέα... που δὲν θά βασιλεύσῃ ποτε (ὁ πρίγκιψ Βάτσας, που εἶχε χάσει τὰ βασιλικά του δικαιώματα χάριν τὸν υἱοῦ του, Καρόλου ΙΓ’).
Τὸ αστείο ήταν ὁμολογουμένως πολὺ πένθιμο. “Ὡστόσο ὅλοι οἱ ὁμοπαίτες γέλασαν με την καρδιά τους—ὅλοι, ἐκτὸς απ’ τὸν “Οθωνα, που αγαποῦσε πολὺ τὴν Ἑλλάδα και τοῦ εἶχε κοστίσει πολὺ ἡ έκθρόνισή του...

Ἐχρησθ μου. “Ετσι μ’ άρρασεις. Και τώρα καληνύχτα.
ΙΩΑΝΝΑ.—Καληνύχτα!
ΛΟΥΪΖΑ.—Δὲ μου λές;
ΙΩΑΝΝΑ.—Τι;
ΛΟΥΪΖΑ.—“Υπνο που τὸν κάνει και αὐτὴ ἡ δασκάλα μας, ἔε; ΙΩΑΝΝΑ.—Ναι, έτσι είναι οἱ ξένοι. “Ο ὕπνος τους δὲ μοιάζει με τὸν δικὸ μας (άκούει). Νά σου πῶ, ξέρεις γιατί ἡ Ρόζα ροχαλίζει τόσο δυνατά;
ΛΟΥΪΖΑ.—“Οχι.
ΙΩΑΝΝΑ.—Μάθε το λοιπόν. Ροχαλίζει γιατί κοιμάται Γερμανικά. Και τώρα καληνύχτα. Δὲ βαστάω πειά. Νυστάζω...
“Ανρι Λαβεντάν

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΦΑΤΤΥ

Μοναδικὸς στὰ θεατρικά χρονικά θά παραμείνῃ ὁ ἐξευτελισμὸς των ὁποῖο ἔπαθε τελευταίως στὸ Παρίσι ἕνας από τὸν μεγάλαι-τέρους ήθοποιούς τοῦ κινηματογράφου, ὁ δημοφιλῆς στὸ παγκόσμιο κοινὸ κοντόχονδρος, σάν βαρέλι κομικὸς Φάττυ. τοῦ ὁποῖου τὸ πραγματικὸ ὄνομα εἶναι Ρόσκοφ “Αρμπούελ.

Μιά θεατρικὴ ἐπιχειρησὶς τοῦ Χόλλυγουντ είχε τὴν ἔμπνευσι νά παρουσιάσῃ τὸν Φάττυ στο θέατρο με τὴν πεποιθῆσι ὅτι ὁ δημοφιλῆς κομικὸς θά δαήμεῖτο και στην σκηνή τὴν ἴδια ἐπιτυχία που έχει σημειώσει και στην ὁδόν. “Αντὶ κολοσσίου ποσοῦ, σχεδὸν μυθικοῦ, ὁ Φάττυ υπέγραψε με τὴν ἐπιχειρησὶ αὐτὴ ἕνα συμφωνητικὸ γιὰ νά κινή μιά περιοδεία στις μετ’άλλες πρωτεύουσες της Ἑυρώπης και της Ἀμερικής, ἐμπαιζόμενος στις σκηνές διαφόρων μεγάλων θεάτρων και ἔκτελὸν διάφορα νούμερα ἰδικῆς του ἑμπνεύσεως.

Και πρὸ δύο ἑβδομάδων ὁ Φάττυ κάνοντας ἀρχὴ απ’ τὸ Παρίσι ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του στο θέατρο “Αρπία. Τὸ κοινὸ—έννοιας—κατέκλυσε ἀσφυκτικά τὸ θέατρο γιὰ νά ἴδῃ και νά ἀκούσῃ τὸν φημισμένο κομικὸ. Δὲν ἔμεινε ὅμως καθόλου ἱκανοποιημένος απ’ αὐτήν. “Ο δυστυχῆς Φάττυ ἔπειτα από μιά σύντομη προσφώνηση πὸ ἔκαμε πρὸς τοὺς θεατὰς σὲ μιά ἀνάμικτη ἀγγλογαλλικὴ διάλεκτο άρχισε νά κινή τοῦμπες, πηδήματα και διάφορα άλλα σκέρτα τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν καθόλου ἐπιτυχία. Και τὸ κοινὸ άφού εἰς μάτην περίμενε μὴπως ἴδῃ τίποτε ἄξιον λόγου άρχισε νά σφριάζῃ και νά προχωρῇ άγρια τὸν δυστυχισμένο Φάττυ ὁ ὁποῖος μόλις και μετὰ βίας κατάρθωσε νά γλιτώσῃ καταφεύγων στὰ παρασκήνια ὅπου και ἔμεινε κρυμένος ἔως δτου ἡ αἴθουσα τοῦ θεάτρου ἀδειασε.

“Επειτα από τὴν... θριαμβευτικὴ αὐτὴ ἀποτυχία του ὁ Φάττυ ἀπεφάσισε νά συνεχίσῃ τὴν περιοδεία του. Και ἔτσι δικαιώθηκαν ἀκόμη μιά φορά ἔκείνοι που ὑποστήριζον ὅτι ἕνας ὁποσδήποτε μεγάλος κομικὸς τοῦ κινηματογράφου δὲν ἐπιτυγχάνει πάντοτε στην σκηνή.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ

ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

“Ο μεγάλος άγγλος ποιητής Λόρδος Βύρων είχε ἕνα ἔξυπνο σκύλι, τὸ ὁποῖον υπεραγαποῦσε. Κάθε φορὰ λοιπόν που πῆγαινε νά κλημῃσαι, τὸ ἔπαινε μαζί του, γιὰ νά κινή δῆθεν πως ἀνιγεται και νάχη τὴν εὐχαρίστηση νά βλέπῃ τὸ ἀφοσιωμένο αὐτὸ ζῶον ὁ ἀγωνίζεται γιὰ νά τὸν σώσῃ. Τὸ σκύλι αὐτὸ πέθανε κατὰ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1808. “Ο θάνατος τοῦ πιστοῦ του σκύλου συνεκίνησε πολὺ τὸν ποιητὴ. Τοῦ ἀνέγειρε ἕνα τάφο, ὅπου ὡς ἐπὶ τὴν μὴ ἐπιγραφή, χάραξῃ τοὺς ἑξῆς στίχους:

“Εταν κανένας περὶφάνος κύριος ἀνθρώπου; εἰςιστρέψῃ
χωρίς νά ἔσῃ κανείς που πηγαίνει, [στή μητέρα γῆ,
ἡ τέχνη τοῦ γλύπτου τοῦ φτιάχνει ἕνα ἀγαλμα, εἰς αἰωνά-
[αν ἀνάμνησιν.
Μά τὸ φτωχὸ σκύλι, ὁ πιστός μας αὐτός φίλος,
που με τὴν γενναϊότητα μάς προστατεύει
και με τὴν προθυμία μάς διηρετίζει,
που ζεῖ μονάχα γιὰ νά φαίνεται εὐχάριστος στὸν κύριό του,
μόλις πεθάνῃ τὸν πετάμε στὰ σκουπίδια
σάν καὶ περὶτὰ καὶ βρωμῶ.
“Ω! ἀνθρώπε! ἀνίσχυρος και ἐφήμερο πλάσμα,
ἐξευτελισμένε απ’ τὴ δουλεία,
συχεμερὸ μάς ἐμψύχου πηλοῦ,
τὸ παράδειγμα κάθε ζῶον ἔπρεπε νά σε κινή νά ντρέπε-
[σαι γιὰ τὴν μηδαμινότητά σου!
“Ω! σὺ που περνοῖς από δῶ και βλέπεις κατὰ τὴν αὐτὴν
[τὸν τάφο
Πέρα χωρίς νά κλάψης.
Τὰ λιθάρια αὐτὰ τῆσθα ἔδω
μνήμα τοῦ μόνου φίλου που βρέχῃ σὴ ζωὴ μου!

ΤΟ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ „ΒΛΑΧΑΣ”

Δίδει στὸ ὀγασημένο σας παιδί ὑγεία καὶ
δύναμι αὐτὰ χωρὶς αὐτὰ δὲν ὑπάρχει εὐτυχία.

Ἐν Χαλκίδι, τῇ 2 Φεβρουαρίου 1928.

Ἀντιπρόσωπον Ἑταιρείας „ΝΕΣΤΛΕ.”

Κύριε,

Ἐνταῦθα

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποστείλω ὑμῖν φωτογραφίαν τοῦ μικροῦ μου υἱοῦ, ληφθεῖ-
σαν εἰς ἡλικίαν 3 ἐτῶν, μετὰ Ἑλληνικὴν ἐνδυμασίαν.

Δὲν δύναμαι παρὰ νὰ κάμω πολὺ εὐφημον μνησίαν τοῦ θαυμαστοῦ γάλακτος
„ΒΛΑΧΑΣ”, προϊόντος τῆς ἡν ἀντιπροσωπεύετε Ἑταιρείας ΝΕΣΤΛΕ, χάρις εἰς
τὴν ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας τοῦ μικροῦ μου υἱοῦ, καὶ τοῦ γάλακτος „ΒΛΑΧΑΣ”,
ὀφείλεται ἡ θαυμασία ὑγεία καὶ σημαντικὴ ἀνάπτυξις αὐτοῦ.

Δὲν παραλείπω δὲ νὰ γνωρίσω ὑμῖν ὅτι ἐκ μικρᾶς ἡλικίας καὶ πολὺ μᾶλλον ση-
μερον, ὁ μικρὸς μου υἱὸς ἔκαμνε θαυμαστὰς διακρίσεις τοῦ γάλακτος ὑμῶν, ὥστε
ὅσάκις ἦτο ἀδύνατον νὰ προηθευθῶμεν γάλα „ΒΛΑΧΑΣ” καὶ ἀπελειράθημεν νὰ
ἐξαπατήσωμεν τοῦτο δίδοντες ἕτερον εἶδος, ἀμέσως ἀπεποιεῖτο νὰ τὸ λάβῃ, προτι-
μῶν νὰ μείνῃ νῆστις παρὰ νὰ γευθῇ τούτου.

Δέξασθε παρακαλῶ τὴν ἀπειρον ἐκτίμησίν μου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
Νομιάτρος Εὐβοίας